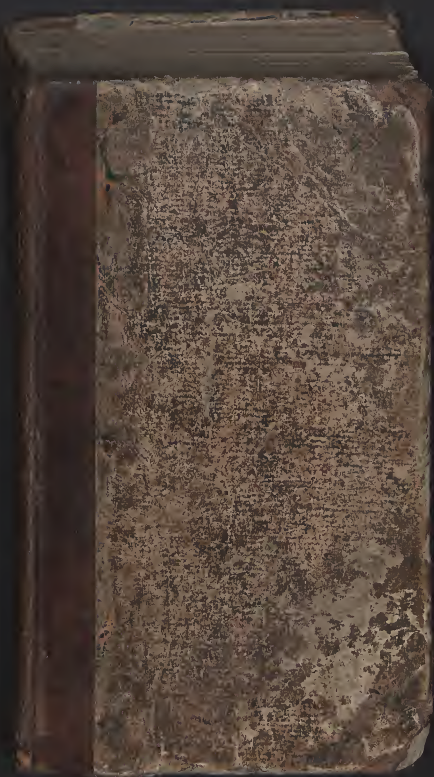

Saga

om

Kong Didrik af Bern

og

hans Kæmper,

efter

islandske Haandskrifter

fordansket,

med oplysende Anmærkninger

ved

Carl Christian Rafn,

Lieutenant ved det fyenske Regiment lette Dragoner, Lærer ved det Kgl. Landkadet-Akademi, ordentlig Medlem af det skandinaviske Litteratur-Selskab, af det islandske og det fyenske litteraire Selskab.

Kjöbenhavn, 1823.

Trykt paa Forfatterens Forlag, hos *Hartv. Frid. Popp*.

Dort chumt her ein gesinde, daz ist mir wol bechant,
ez sint vil snelle degene von Amelunge lant,
di fürt der von Berne, di sint vil hohgemut;
ir sult iz niht versmahen, swaz man in dieneste getut.

Der Nibelungen Liet.

De ogsaa med Nordens Fornolds-Minder
fortrolige tydske Lærde

Fredrik David Gräter,

Kongelig Vürtembergsk Pædagogarch, Professor
og Rektor ved Gymnasiet i Ulm m. m.

og

Fredrik Henrik von der Hagen,

Professor ved Universitetet i Breslau m. m.

helliges
denne fra deres Fædreland udrundne Sagnkreds
med Höiagtelse og Ærbödighed

af

Carl Christian Rafn.

Fortale.

Den som har Lyst til at kjende de mærkelige Begivenheder, som ere skete i fordums Tider, han har to Ting at iagttage; först: at spörge om det, som han ikke tilforn kjender; dernæst: at fæste sig det i Minde. Men for at gjöre sig bekjendt med lange og ubekjendte Sagaer, maa man have dem optegnede, thi kun saaledes holde de sig i tro og varigt Minde. Nærværende Saga, som er en af de största, der have været skrevne i det tydske Tungemaal, indeholder Fortællinger om Kong Didrik og hans Kæmper, Sigurd Fafnersbane og Niflungerne, Vilkinamændene *) [Russerne og Hunnerne] og om mange andre Konger og Kæmper, som höre til denne Sagnkreds. Sagaen tager sin Begyndelse i Apulien, og vender sig derpaa

*) Viltinamændene, A, B.

imod Norden til Lumbardiet, Venedig, Svaben, [Thyrningeland], Ungarn, Polen, Rusland, Vindland, Danmark og Sverrig; den gaaer over hele Saxland og Frankland, ja strækker sig ogsaa vesterud til Valland og Spanien. Over alle disse Lande gaae Begivenhederne i denne Saga, der fra Begyndelsen til Enden handler om de vældige Bedrifter, hine Mænd i de her opregnede Lande have udfört. De Danske og Svenske vide at fortælle mange Sagn herom, og nogle af disse have de endog overfört i deres Kvad til fornemme Mænds Morskab. Hos dem kvædes endnu mange Viser, som for rum Tid siden ere blevne forfattede efter denne Saga. Nordmændene have og behandlet en Deel af Sagaens Begivenheder, tildeels ogsaa i Kvad, hvori fortælles om Sigurd Fafnersbane, Volsungerne og Niflungerne, Velent Smed og hans Broder Egil og om Kong Nidung. Om nu en og anden Forskjellighed paa enkelte Steder kan være indlöben i Mænds Navne og Hændelser, saa undskylde man det med, at, uagtet Tildragelserne ere de selv samme, Fortællingen dog grunder sig paa saa mange forskjellige Beretninger. Sagaen er sammensat efter tydske Mænds Sagn, og grun-

der sig for en Deel paa de Kvad, som vare bestemte til at more Hövdinger med, og som bleve digtede for rum Tid siden strax efter Begivenhederne. Og om du end vil tage en Mand ud af hver Borg i hele Saxland; de ville dog alle fortælle dig Sagaen omtrent paa samme Maade, hvortil deres gamle Viser hjælpe dem. Disse deres Kvad ere forfattede i den Verseart, som er brugelig i vort Maal. Ifölge Digtemaaden overdrives stundum Fortællingen; saaledes siges den at være den tappreste, om hvem og hvis Ætmænd man da fortæller; ligeledes naar Mandefald beskrives, bruges der ogsaa at sige, at Tropperne falde, naar de ypperste för berömte Mænd ere faldne; men det maa man forstaae paa den Maade, at hele Tabet beroer paa Hövdingernes Fald, eftersom Ingen ere deres Jævnlige, ligesom ogsaa Halfred siger:

Nordens Egne blev alle
Öde, da Konningen döde;
Hindredes Freden, da fældtes
Freidige Tryggves Afkom;

Her skal det ikke forstaaes lige efter Ordene, at alle Nordens Lande bleve öde, om end Olaf var falden; men det sagde Skjal-

den til Kongens Berömmelse, at der ikke var saadan Mand mere her i Norden, som Olaf Tryggvesön. Saalunde vil der og gaae stort Navnkundigheds Rygte i alle Lande, saa vidt som denne Saga kommer, af de store Bedrifter, som Kong Didrik og hans Kæmper og andre hans Samtidige have udfört, de nemlig, som vare de förste Hövdinger, der raadede over Landene, og hvis Navne baade de dem undergivne Folkefærd og deres Ætmænd endnu den Dag i Dag bære.

Denne Saga blev först forfattet omtrent ved Kong *) Konstantin den Stores Död. Denne Konge havde, som vi veed, næsten kristnet hele Verden, men strax efter hans Endeligt led Kristendommen et betydeligt Skaar, og Vildfarelser tiltoge paa mange Maader. Derfor findes der heller ikke i den förste Deel af Sagaen Nogen, som havde den rette Tro. Ikke desto mindre troede de dog paa een sand Gud, ved hvis Navn de svore og gjorde deres Löfter. Der vare i den Tid mange flere Konger end Didrik, uagtet Sagaen dog mest dreier sig om hans Bedrif-

*) Keiser, B, P.

ter *). Det er de fleste Mænds Sagn, at i de förste Tider efter Noa Vandflod vare Folk saa store og stærke som Riser, og opnaaede mange Mænds Alder; men det varede ei længe, för Folk bleve mindre, saa at der var sjælden Een af Hundrede, der opnaaede sine Forfædres Störrelse og Levetid. Men uagtet Folk bleve mindre, aftog dog hverken deres Stridelyst eller Begjerlighed efter Gods og Berömmelse, hvorved der opstode store Kampe. Ofte hændtes det, at en stærk Mand havde saa svær en Hjelm og Brynje, saa hverken Jern eller andet Vaaben bed derpaa, og som almindelig Mand ikke havde Kræfter til at löfte fra Jorden, og at han tillige förte et til hans Styrke i Haardhed og Skarphed passende Sværd, saa at saadan Mand ofte ene med sine Vaaben fældte hundrede almindelige Mand; og om hans Sværd end ikke bed paa de mödende Vaaben, saa hug han dog saa haardt til, at smækkre Been og tynde Lægge ikke kunde holde det ud.

*) Der vare da Keisere ude i Grækenland, som havde nok at bestille, P, B; thi de fik ingen Hjælp af Rommerne mod de hedenske Konger, der herjede paa deres Rigs; om hvilket man har vidtlöftige Böger, B.

Paa den anden Side maa man ei heller ansee det for underligt, om den almindelige Mand ikke kunde med sine ringe Kræfter sönderhugge en stærk Mands Lemmer eller Vaaben, som han ikke engang mægtede at bære. Kong Didrik og hans Kæmper levede længe efter den Tid, da Menneskenes Kræfter begyndte at aftage, og der vare ikkun Faa i hvert Land, der havde beholdt deres Forfædres Styrke. Men eftersom nu de stærkeste Mænd samledes i et ikke ringe Antal i een Stad, og enhver af dem havde fortrinlige Vaaben, der bede Jern saa let som Kjöd, saa maa man ikke undre over, at svage Smaamenneskers Trop har maattet vige Pladsen for dem. Og tör man heller ikke tvivle om, at de Gamles Sværd bede Jern, eftersom de bleve förte med saa stor Styrke, saameget mindre, som der endnu gjöres Sværd, der ikke blive slöve, om man end hugger Jern med dem. Ethvert Frasagn vil vise, at Alle ikke have været af samme Natur: Somme berömmes for Viisdom, Somme for Styrke eller Tapperhed eller noget Slags Færdighed eller Lykke, saasnart der opstaaer en Saga om dem.

En anden Fortællingsmaade er den, at omtale de forskjellige Tidsomskiftninger og de vidunderlige Ting, som paa mange Maader ere skete i Verden. Hvad der i et Land er almindeligt, holdes i et andet for underligt; derfor falder en Hjemfödning ofte i Forundring, naar der fortælles Ting, han ei tilforn har hört. Men den Mand, som er viis, og kjender mange lignende Begivenheder, ham forekommer det ei underligt, eftersom han kan begribe Sagens Beskaffenhed. Faa ansee sig saa erfarne, at de blot ville troe det, som de selv have seet. Men Somme ere i den Grad blottede for Forstand, at de ikke engang kunne indsee det, som de nylig have seet eller hört, saa godt som vise Mænd, der alene have det af Rygtet; og, naar nu nogen Tid forlöber, da er det for den Uforstandige, som han aldeles ikke havde hört det.

Nytten af at kjende Sagaer om ypperlige Mænd viser sig især ved, at de fremstille for vort Blik efterlignelsesværdige Mönstere af mandige Foretagender og vældige Bedrifter, da man derimod ved Efterladenhed i Saga-Kundskab let udsætter sig for at slöves og drages bort til onde Gjerninger; og saaledes

hjælpe de dem, som rigtig ville forstaae dem, til at adskille Godt fra Ondt. Ogsaa til vor Fornöielse bidrage de, og Alle ere enige i, at een Mand ved en Sagas Fortælling kan underholde Mange i lang Tid. De fleste Morskabslege udföres ikke uden Arbeide, somme endog ikke uden store Omkostninger; en Deel kunne ikke komme i Stand, uden et stort Antal Mennesker forsamle sig til dette Öiemed; somme Lege afgive ikkun faa Mennesker Morskab, og vare desuden kun en kort Tid, andre Lege igjen udsætte ofte Folk for Livsfare; men ganske anderledes forholder det sig med den Skjemt og Morskab, Sagaer og Kvad forskaffe; den koster Intet og sætter ikke Menneskers Liv i Vove; her kan og een Mand forlyste Mange, som kunne höre paa hans Fortælling, og om der end kun ere Faa tilstede, kan dog denne Slags Morskab ligefuldt iværksættes; den lader sig og lige godt udföre, hvad enten det er Dag eller Nat, hvad enten lyst eller mörkt.

Men det er uforstandigt, at kalde det Lögn, som man ikke har seet eller hört, da man dog ikke veed noget Sandere at berette om slige Bedrifter. Viseligt er det derimod,

at tænke over det man hörer, för man forsmaaer og foragter det. Kan det nu vel hænde sig, at En og Anden, som hörer disse Fottællinger, vil finde, at Sagaens vældige Bedrifter og Storværker ikke passe med hans Færd, og desaarsag forsmaae Fortællingen, men saadan Een maa dog, om han nu end falder i Forundring over alle de Fuldkommenheder, hvori de her omtalte Mænd have overgaaet Andre, tænke paa, at man ei kan sige saa meget om disse eller andre Fortrin, at den almægtige Gud jo kunde have givet dem alt dette og endda Hælvten til, om han vilde.

Her begynder Sagaen

om

Kong Didrik af Bern

og hans Kæmper.

Förste Fortælling.

Om Kong Samson i Salerne.

Fortællingen begynder her med en Ridder, som var födt i Staden Salerne. Der regjerede paa den Tid en mægtig Jarl, som hed Rodgeir; hans Broder hed Brunsteen. Jarlen havde en Datter ved Navn Hildesvid, den deiligste Mö, man kunde see for sine Öine og meget færdig i alle de Sysler, der hædre Kjönnet. Hun havde sin Faders fuldé Kjærlighed. Hendes Skjönhed og Anstand, Blidhed og beskedne Væsen, som og hendes Færdighed i konstige Sysler vandt hende

AllesHjerter. Ridderen hed *Samson*, den tappreste og fortrinligste af sine Jævnlige. Sort som Beg var hans Haar og Skjæg, og begge hang ned i side Lokker; i sin Væxt lignede han aldeles en Rise, naar det undtages, at hans Lægge og Lemmer ei vare saa slet formede, men i Förhed og Kræfter stod han ikke tilbage for den stærkeste Rise; han havde et langt bredt Ansigt, et mörkt og barskt Aasyn; et heelt Spand var imellem hans Öine, og over dem hvælvede sig, lig tvende sorte Krager, de tykke mörke Bryn. Mörkladen var han, dog den anseligste Kæmpe; för var hans Hals, brede og tykke hans Skuldre, Armene före og saa haarde at föle paa som Stokke og Steen; hans Haand var smuk, Fingrene smidige og vel dannede. Uagtet sin stærke Bygning besad han dog baade Færdighed i at ride Hest og udföre alskens Lege, saavel de, der fordre Hurtighed, som de, hvor Styrken gjör Udslaget, saa at i Legemsfuldkommenheder var han sin Tids Ypperste. Han havde noget Skarpt i sit Öie, dog var han blid og nedladende mod Alle, saavel Rige som Fattige, saa at den ringeste Mand svarede ham med en glad Mine, og Enhver, han maatte være nok saa fattig,

havde ligefuldt Adgang til hans Agtelse. Han var viis og skarpsindig, derhos forsigtig; ligeledes velvillig og gavmild, saa at han mod sine Venner hverken sparede sine Eiendomme eller sin Bistand, om de end vare stædte i saa stor Nöd og Livsfare, at enhver Anden havde ladet sig afskrække. Ofte holdt han Træfninger og Enekampe, ene mod Mange, men aldrig gik han bort af Striden uden som Seierherre. Alle hans Löfter maatte staae fuldt og fast, hvad enten han havde lovet det Onde eller Gode; og havde han engang taget en Beslutning, da aflod han ikke, för den var fuldbyrdet, enten det saa holdt let eller vanskeligt; og saa urokkelig var han heri, at han, hellere end bryde sit Löfte, gik i Döden. Ved alt dette blev han navnkundig, og naaede sine Venners og Bekjendteres fulde Hengivenhed; hans Fjender derimod skjælvede, saasnart de blot hörte hans Navn. Aldrig roste han sig af nogen Stordaad, men naar Andre priste hans vældige Bedrifter, saa hörte han vel derpaa, men talde ingensinde selv derom. Han tjente Rodgeir Jarl vel, og blev igjen hædret af ham efter Fortjeneste. Samson fattede en heftig Kjærlighed til Jarlens Datter Hildesvid, og saavidt

kom det omsider, at han besluttede at vinde hendes Kjærlighed, hvad enten det skete med det Gode eller Onde.

2. Det hændte sig nu en Dag, som Jarlen sad ved Bordet, og Ridder Samson var just tilstede, at han lagde nogle af de bedste Retter paa to forgyldte Sölvfade til sin Datter Hildesvid. Samson var strax ved Haanden, tog imod Fadene, og bar eet i hver Haand höit i Veiret, og gik saaledes, fulgt af sin Svend, til Hildesvid. „Gak og tag min Hest," sagde han til Svenden, „samt alle mine Vaaben og bedste Klenodier, og hold dette færdigt, til jeg gaaer ud af denne Gaard." Samson gik derpaa ind i Gaarden, og böd Portneren oplukke Kastellet. Saa skete, og han gik op i det höieste Taarn, hvor Jarlens Datter sad, omgivet af faa Kvinder, ved Maaltidet. Han gik lige til hende, böiede sig, og sagde: „Vær hilset Jomfrue og I alle tilsammen!" De modtoge ham vel, og bade ham spise og drikke med sig. Han gjorde saa, og berettede med det samme Hildesvid sit Ærinde. Saasnart nu Bordet var taget bort, tog hun sine bedste Klenodier, og sagde derpaa grædende til sine Kvinder: „Her er nu Ridder Samson kommen, og vil

bortföre mig uden min Faders og mine Frænders Villie. Men hvorlunde skulle vi forhindre ham det? thi om her end vare hundrede fuldtvæbnede Riddere, saa vil han dog kunne bortföre, hvad ham lyster; derfor tog jeg nu mine Klenodier og bedste Klæder til mig, hvorvel min Skam er paa det höieste, ved saaledes at fare bort med en Mand, og skilles fra Fader, Frænder og trofaste Venner, fra Hæder og Rige. Dog beder jeg eder, at I holde det skjult for min Fader, saalænge som muligt; thi jeg veed, at han forfölger os, saasnart han underrettes herom, og skulde de da træffes, da er Ridder Samson saa dygtig en Krigsmand og vældig en Kæmpe, at, för han lader sit Liv, vilde jeg faae at see mangen Mand sönderhugget, mange brudte Skjolde og blodige Brynjer og mange Frænder og kjære Venner hovedlöse atstyrte til Jorden."

3. Ridder Samson satte nu Jarlens Datter paa sin Arm, og bar hende ud af Kastellet, men alle Kvinderne bleve grædende tilbage. Udenfor Gaarden holdt Svenden med to Heste, den ene sadlet, den anden belæsset med deres Kostbarheder. Samson væbnede sig og sprang paa Hesten, tog derpaa

sin Frue, satte hende paa sit Knæ, og red saaledes lang Vei bort fra Borgen, og standsede ikke, förhan havde naaet en stor og ubeboet Skov. Der byggede han et Huus, som i lang Tid tjente dem til Bolig. Först mange Dage efter spurgte Rodgeir Jarl, at hans Datter var bortfört, hvo der havde gjort det, og hvorlunde det var tilgaaet. Han græmmede sig til sit Inderste, og saae ingen Udveie til at faae sin Harme hevnet. Midlertid lod han Ridder Samsons Gaard brænde, tilkjendte sig alle hans Kvæg og Eiendomme, gjorde ham selv landflygtig fra hele sit Rige, og böd alle sine Mænd dræbe ham, om de det formaaede. Saasnart Samson spurgte, at han var gjort landflygtig og fredlös, red han strax bort fra Skoven ligetil Jarlens Gaarde, brændte dem, og dræbte baade Folk og Fæ, men alle de, som kunde komme afsted dermed, toge Flugten. Som han nu vendte om igjen, kom Rodgeir Jarl imod ham med tredsindstyve *), Mand, men saasnart han blev dette vaer, dreiede han sin Hest, gav den af Sporerne og red djærvelig igjennem deres Rækker, spændte saa sin Hjelm og Brynje fast,

*) tusinde, A.

satte sit Skjold og Spyd frem, og borede i det förste Stöd sit Spyd i Brystet paa en af Jarlens Riddere, saa at det trængte gjennem Brynjen og ud igjen mellem Skuldrene, og Ridderen styrtede död langt bort paa Valen. I det samme trak han sit Sværd ud af Skeden; det var baade haardt og bredt og et fortrinligt Vaaben. Med det förste Hug ramde han Jarlens Bannerförer i den venstre Axel, saa at Sværdet gik tværl igjennem Brynje og Bug, og hvert Stykke af Kroppen faldt til sin Side til Jorden; ogsaa Bannerstangen huggedes sönder, saa Banneret faldt. Dernæst hug han til höire Side en Ridder i Ryggen ovenfor Sadelbuen; Manden med samt Brynjen klövedes midt over, saa han faldt i to Stykker til Jorden. Endelig hug han selve Jarlen i Halsen, saa Brynjen gik sönder, og Hestens Höved i samme Hug gik af, og Alt faldt paa eengang gödt til Jorden, saavel Jarl som Hest. Det varede saaledes kun föie Stund, inden han havde dræbt femten Riddere, og da var vel hans Hjelmskygge, Vaabenkjole og silke Sadelklæde afhuggede, men heel var endnu baade hans Hjelm og Brynje, og Hesten var heller ikke saaret. Da flyede alle Ridderne, og holdt den sig for heldigst, som var

den förste paa Flugten. Ridder Samson red derpaa til Skoven, hvor han traf sin Frue, og dvælede der en Stund. Men da Ridderne kom tilbage til Salerne, fortalte de, hvorlunde Jarlen og med ham femten Riddere vare dræbte, og hvo der havde udfört dette Værk. Nu var altsaa Salernisborg *) uden Hövding.

4. Samme Dag lod Rodgeir Jarls Broder Brunsteen stevne til Thinge og udnævne sig selv til Konge over hele det Rige, Jarlen havde eiet. Han red dernæst i mange Dage omkring med stort Fölge, at lede efter Ridder Samson, men denne red flere Gange uforfærdet til Kongens Gaard, opbrændte en stor Deel af hans Gods, og dræbte mange Mennesker. Allerede havde denne Ufred varet ved i to Aar; da red Kongen engang, i Fölge af hundrede Riddere, ud for at opsöge Samson. Om Aftenen kom han til et ved en Skov beliggende Kastel, hvor han agtede at overnatte. Did kom Ridder Samson ganske ene ved Midnatstide, og traf Kastellet lukket og Vagten i Sövn. Han udtænkte nu sin Plan, steg af Hesten og bandt den. Tæt ved Kastellet laa der just en lille

*) Borg ɔ: befæstet Stad.

Torp, hvor der boede fattige Folk; der gik han hen, skaffede sig Ild, og gik ind i et Huus, hvori han siden stak Ild; han tog derpaa en luende Brand og skjöd den op i Kastellet. Nu stod hvert Huus i lys Lue, hvorved Vagtmændene vaagnede, sprang ilsomt op og blæste i Lurerne til Tegn paa, at der var Ufred for Haanden. Enhver, som vaagnede, greb sine Klæder og Vaaben, og den Ene skyndte nu den Anden til at tage Flugten. Krigsrygtet kom ogsaa strax indfor Kongen, som paa det hurtigste iförte sig sine Klæder og Vaaben, sprang paa Hesten, og ilte, ledsaget af sex *) Riddere ud af Kastellet. Med dette Fölge skyndte han sig ad Skoven til, og Alle troede, at det havde været en heel Krigshær, der havde brændt Kastellet, eftersom der var megen Ludurgang og Vaabenbrag at höre hele Natten, skjöndt det dog egentlig var dem selv, der indbyrdes skrækkede hinanden. Ogsaa alle de Övrige flyede, somme til Hest, somme til Fods, somme i Vaaben, somme derimod vaabenlöse, ja næsten uden Klæder; saa at Ridder Samson i den Nat gjorde mangen

*) syv hundrede, A; tre, B.

Mand Skam og Skade, og, för Dagen bröd frem, vare Mange faldne for hans Haand. Kong Brunsteen red længe om i Skoven, indtil han endelig traf paa et Huus. Der var en Kvinde, som Kongen strax kjendte at være hans Frænke Hildesvid. Han spurgte, hvi hun var der, og hvor hendes Elsker var, og om hun vilde fare med dem? „Herre!" svarede hun, „dette lille Huus er mit Herberge, men Ridder Samson red bort ved Nattens Frembrud, og om I ikke er bleven ham vaer, da veed jeg ikke, hvad Vei han har taget. Men hvorlunde er det tilgaaet, at I er kommen hid saa dybt ind i denne mörke Skov, uden at kjende Veien; hvorfor rider I om Natten, og hvor er eders Natteherberge; og det undrer mig meget, at I kommer her saa tidlig; Solen staaer nu först op i dette Öieblik, men Ridder Samson har sagt mig, at man behöver en halv Dag til at ride Skoven igjennem". „Du siger sandt, Frue!" svarede Kongen, „det er vist nok en underlig lang Vei; vi have nu redet i denne Skov hele den forgangne Nat; igaaraftes toge vi Herberge i et Kastel, men en frygtelig Raaben og Ludurgang fra alle Kanter vækkede os snart, og da bleve vi vaer, at hvert Huus stod

i lys Lue. Da vi lagde os, vare vi hundrede Riddere, men da jeg red hid til denne Skov, havde jeg ikke flere end disse sex *) tilbage; og dog vide vi ikke, hveden Ufreden kom." „Dersom det er saa, som mig aner," svarede Fru Hildesvid, „da har Ridder Samson ene udfört altdette, ligesom han jævnlig tilforn har tilföiet eder Skade." „Nei, du er en Taabe," gjentog Kongen, „og kun slet underrettet, om du vil paastaae, at Ridder Samson ene har kunnet brænde vort Kastel og gjöre al den Storm, som der var; heller ikke kunde han paa eengang tude i tredive Lurer. Tag nu hurtig dine Klæder og far med os! Altforlænge har du været her til Skam for dig og dine Frænder." „Nei," svarede hun, „jeg vil ikke fare med eder dennesinde, thi jeg seer, at I snart vil faae noget at bestille; dreier eders Heste, og svarer den, som nu kommer at tale med eder." Da blev Kongen vaer, at Samson red mod dem, og dreiede sin Hest. De styrtede nu begge lös paa hinanden og blottede Sværdene; men Ridder Samson hug til Kong Brunsteen, og klövede Hjelmen og Hovedet, saa at Hugget gik ned i

*) syv, B.

Axlerne, og Kongen styrtede död af Hesten. Det andet Slag gav han den næste Ridder over Axlen, og klövede hans brynjeklædte Bug, saa at Sværdet sad fast i Sadlen. Den tredie Ridder stak han tvært igjennem. Da flyede de, som vare tilbage, men Ridder Samson satte efter dem, og lod ei af, för han havde dræbt dem alle paa een nær, som undkom haardt saaret. Denne kom til Borgen, og havde da vigtige Tidender at fortælle om Ridder Samsons og Kong Brunsteens Möde, og hvad Ende deres Ufred havde taget. Da forstod Alle, at ingen Mand kunde maale *sig med Ridder Samson*.

5. Ridder Samson kom nu tilbage til sin Frue, og tiltalte hende saalunde: „Altfor lang Tid har jeg været i denne Skov, og jeg vil ikke længer holde mig her skjult for mine Uvenner. Tag nu dine Klæder og alle dine Kostbarheder, og gjör dig færdig!" Saa gjorde hun. Derpaa tog han tre Heste, læssede dem med Guld, Sölv og alskens gode Klenodier; den fjerde gav han Hildesvid at ride paa, og den femte beholdt han for sig selv. Saaledes begave de sig nu paa Veien, og fortsatte den igjennem Skoven. Da de næsten havde naaet Udkanten, kom tolv

Mænd ridende imod dem, som havde store Heste, brede Skjolde, blanke Hjelme og tykke Spydskafter; selv vare de store og rede haardt frem. „Hvo mon det være," sagde Ridder Samson til sin Frue. „Herre" svarede hun, „hvo det er, veed jeg ikke, men det er vist, at de ride djærvt til; skulde I ikke kjende dem?" „Nei! dem selv kjender jeg ikke", svarede han, „men det kan være, at jeg kjender deres Vaaben: den förste Mand har et rödt Skjold, hvori der staaer en forgyldt Löve; dette Mærke havde min Fader og hans Broder Ditmar *), og det samme bærer ogsaa jeg i mit Skjold, hvoraf jeg veed, at det er mine Ætmænd." Og nu vare de komne til hinanden. Da spurgte Ridder Samson, hvo de vare, hveden de kom og hvorhen de agtede sig? „Lang Vei," svarede deres Hövding, „have vi faret, men dog venter jeg, at vi nu kunne vende om herfra, thi nu have vi udfört vort Ærende, eftersom vi have fundet eder. Vi have for lang Tid siden spurgt, hvilken Ufred der var tilföiet dig, hvilke mægtige Fjender du har havt at kæmpe imod, og hvorlunde du blev afsat fra din

*) Fader Ditmar, A.

Værdighed og havde ikkun faa Venner, som kunde staae dig bi." „Om jeg seer ret," svarede Ridder Samson, „da er du min Farbroder." „Ja," svarede hin, „jeg er din Farbroder Ditmar; mine to Sönner ere ogsaa her med, og alle disse ere dine Frænder. Vi have nu reist lang Vei for at opsöge dig, da vi vilde yde dig Hjælp, i hvad du agter at tage dig for." Da omfavnede Ridder Samson sin Farbroder, og takkede ham meget for hans gode Villie.

6. De rede nu Alle i Forening ud af Skoven hen til en Borg, som Kong Brunsteen eiede. Borgbeboerne bleve det ikke vaer, för de allerede vare komne ind i Staden. Da mærkede de, at det var Ridder Samson, som var kommen der, han som havde dræbt Rodgeir Jarl og Kong Brunsteen og mange andre mægtige Hövdinger. De tænkte nu paa, hvilke Storværker han havde udfört, og hvor drabelig en Mand han i alle Henseender var, samt at de selv nu vare uden Hövding. De viseste Mænd traadte derpaa sammen, og saa faldt deres Beslutning ud, at de vilde indgaae Forlig med Ridder Samson. Ifölge denne Beslutning gik de til ham med megen Ærbö-

dighed under talrigt Optog, og traf ham og hans Mænd i en Hal, hvor han var tagen ind. Ridderne ginge nu for Samson, faldt paa Knæ for ham, og tilböde, at give sig i hans Vold, og blive hans Undergivne: „Borgen vilde de overgive ham; han skulde være deres Hövding." Dette Tilbud modtog Samson, og böd dem staae op. Der blev nu stevnet til Thinge, og paa dette Thing toge Borgens Beboere ham til deres Hertug.

7. Kort efter red Hertug Samson ud af Borgen og med ham fem hundrede *) Riddere. Han red nu hen til en anden Borg, som baade i Rigdom og Folkemængde overgik de fleste andre. Han afsendte Mænd til Borgen med det Forlangende, at Indbyggerne enten maatte overgive Borgen, eller i andet Fald værge deres Gods og Liv. Men da de hörte dette, holdt först Hövedsmændene Stevne, og Sagen blev dernæst foredraget i et almindeligt Möde; men för man sluttede dette Möde, talte en Hövding længe og snildelig. Han begyndte Talen om Ridder Samson fra hans Barndom, dernæst talte han om, hvormange store Gjerninger han udförte i

*) fem, B, P. Ordet Ridder brugtes i det gamle Sprog ogsaa til at betegne Rytter i Almindelighed.

sine unge Aar og siden da han blev Ridder, at han vandt Borg og Rige, holdt Enekampe og Slag, samt hvorlunde han var mild og rask, kjærlig mod sine Venner men grum mod sine Uvenner, hvor standhaftig han var i sine Beslutninger og hvor ilde han havde gjengjældet Rodgeir Jarl og Kong Brunsteen deres Ufred. Ja det kunde de vente, at de ei vilde kunne holde deres Borg for hans Hær, da saa store Hövdinger ikke kunde holde deres Liv for ham alene. „Og er det nu mit Raad," saa sluttede han, „at vi modtage ham paa det bedste." Da nu Hertug Samson kom til Borgen, vare alle Borgportene oplukkede for ham, og han red ind i Staden med hele sin Hær. Dernæst blev der stevnet til et almindeligt Thing, paa hvilket Folket overgav ham Staden og alle Herreder og Kasteller, som hörte til den, ja de tilböde endog at give ham Kongenavn. Herpaa svarede han dog saalunde, at han ikke vilde hedde Konge, heller ei bære höiere Navn, end det han forud havde, förend han reiste sin Bannerstang midt i Salerne. I denne Borg dvælede han nu fem Dage.

8. Da nu Hertug Samson red ud af denne Borg, havde han to tusinde Riddere

og desuden en stor Mængde andre Folk. Denne Hær satte han i Bevægelse ad den Vei, som gik til Salerne, og der var nu ingen Borg paa hans Vei, som jo overgav sig til ham. Da sendte han Bud til Salerne, og lod sige sin Beslutning, at han vilde bemægtige sig Borgen, hvad enten det vilde blive ham let eller vanskeligt, saa at han heller vilde döe med hele sin Hær end ikke blive Borgens Eier. Ved denne Tidende bleve alle Indbyggerne bedrövede, og holdt indbyrdes Möder med vise Mænd og Hövdinger; og der raadsloges mange Dage om denne Sag, för der blev taget fast Beslutning i den. Man spurgte imidlertid, at Hertugen var nær, hvorpaa hele Folket red ud af Borgen med Vaaben og vaiende Bannere i pragtfuldt Optog med alle Slags Spil, baade Harper og Feiler, Giger og Trommer og alskens Lystighed, som man kunde finde paa. Da Borgmændene nu traf Hertugen og hans Hær, stege de af Hestene, först de Fornemste, siden alle Ridderne, hvorpaa de afgave den Erklæring: at de vilde overgive Staden og sig selv i hans Vold. Hertugen takkede dem for deres Velvillighed, hvorpaa de fulgte ham ind i Borgen, og gave ham samme Dag Kongenavn, og overdro-

ge ham baade hele Kastellet og Skatkammeret, som Kong Brunsteen havde eiet. Han sendte nu Bud over hele det Rige, som forhen havde staaet under Kong Brunsteen, at alt Folket skulde tjene ham og vise ham Lydighed. Derefter styrede Kong Samson sit Rige en Stund.

9. Kongen havde, fortælles der, ved sin Kone Hildesvid en Sön, der hed Ermenrik. Han blev ved sin Opvæxt baade skjön og stærk, og havde sin Faders fulde Kjærlighed. Kong Samson udvidede nu sit Rige paa mange Maader, foer vidt og bredt omkring, og underlagde sig mange Lande vester ud og flere Steder. Han fik dernæst*) en anden Sön, som efter Farbroderen blev kaldt Ditmar. Denne Sön blev, da han voxte til, stor og stærk og mandhaftig som sin Fader, haardför, forstandig og en djærv Mand, der slægtede sin Fader paa i Sindelag. Som nu Kong Samson var temmelig til Aarene, men hans Sön Ermenrik allerede var voxen, Ditmar derimod tolv **) Vintre gammel, hændte det sig en Dag, at Kongen sad i sit

*) med sin Frille, B, P.
**) femten B, P.

Höisæde og Ermenrik traadte frem for ham. Da talte Kongen saalunde til ham: „Ei vil jeg, at du tjener mig eller anden Mand længer; jeg vil nu give dig Kongevælde over de tolv störste Borge i Spanien, som jeg har tilvundet mig med mit eget Sværd; og da kan du selv foröge dit Rige, thi, skjöndt jeg hverken fik Rige til Gave eller Arv, har jeg nu ikke Mangel derpaa." Men da hans yngste Sön Ditmar hörte dette, gik han for Faderen og talte: „Nu har du givet din Sön Ermenrik Kongevælde og et stort Rige, men lige til i Dag har jeg faret med dine Riddersvende, og havt samme Anseelse som han. Men nu har du ikke gjort et ligeligt Skifte imellem os, og det kan du alene gjöre godt igjen, om du vil give mig nogen Vælde eller Navnbod*), efterdi du har gjort ham til saa stor en Mand." Kongen hörte paa denne Tale, svarede Intet, men kastede et vredt Öie paa ham. Da han altsaa intet Svar fik, gik han igjen tilbage.

10. Kong Samson sad nu i Höisædet i sin fornemste Hal. En Kreds af anselige Hövdinger omringede ham. Salen var

*) Titel.

betrukken med kostelige Tæpper, og alle Borde vare besatte med prægtige Fade; Bordtöiet var af purt Guld, og frisk Viin perlede baade röd og hvid i store Pokaler af rödt Guld, heelt besatte med funklende Ædelstene; trende Mundskjænke bare Vinen frem for Kongen. Det var nu Middag; Solen skinnede gjennem alle Hallens Vinduer og udbredte en klar Glands over hele Salen, og man morede sig med alskens Lege; da rakte Kong Samson sin Haand frem over Bordet, og talte saalunde: „Nu har jeg siddet i dette Höisæde i samfulde tyve Vintre, og alle mine Mænd have havt Fred, og vel har jeg i den Tid ikke foröget mit Rige, [men dog seer her nu heelt anderledes ud end den Gang]; thi nu er her i denne Hal megen Glands og Pryd af anselige Hövdinger og raske Kæmper; ogsaa er hele Hallens Indretning derefter pragtfuld og alskens Lege anstilles; og meget er forandret siden den Tid, da mit Haar og Skjæg, der nu er hvidt som en Due, bar Ravnens sorte Farve, og da min Arm, der nu er hvid, var röd og blaa; dog hvad yoldte det, uden min Brynje, da den i fulde tre Maaneder ikke kom af min Arm. Mine Riddere vare i samme Kaar; da vare vore Sværde

rödfarvede af Blod og skaarede af Vaaben; nu derimod ere de röde af Rust, ogsaa vore Brynjer ere rustne og Skjoldene sönderspruk- ne. Hvor ere nu vore Heste, der baade va- re stærke og storfodede, og kunde löbe i brændende Ild, om man der lystede at ride? nu derimod vil enhver Ridder ride en Ganger, og han holder for, at den ikke er blöd nok, saafremt mindste Fjeder skakkes paa hans Hjelm, naar den render i fuldt Fiir- spring. Men paa hvad andet tyder vel dette hvide og skinnende Haar, end at jeg, skjöndt jeg sidder her i mit Höisæde, og kommer ikke ud af Salerne, dog omsider maa fare den samme Vei, som alle andre Jarler: og naar jeg saa er död, da er ogsaa al den Hæ- der, som er bleven mig tildeelt her i Livet, gaaet til Grunde; men eftersom Storværker og Kampe ere stedse i friskt Minde, *) vil jeg nu ikke oppebie denne Dag her i Salerne; thi skulle mine Mænd nu udföre det Budskab over hele mit Rige til Konger og Hertuger og alle Landets Beboere, at der i hver Stad ikke skal gjöres andet i de næste tre Maane- der end at ride Heste, tilberede Sadler, gjöre

*) endog efter tusinde Vintres Forlöb, B, P.

Skjolde, Brynjer og Spyd og polere Sværde; men naar denne Tid er forlöben, da skulle alle Hövdinger komme til mig med deres Mænd.

11. Kong Samson lod nu udfærdige et Brev, og sendte det bort med sex vel udrustede Riddere. Men i dette Brev stod, at Kong Samson sendte Bud til Elsung Jarl hin rige og stormodige [og skjægside] saalunde: „I have længe undslaaet eder for at vise os Hæder ved Skattegaver og venskabelige Sendefærd; thi skulle I nu sende os i Skat eders Dotter, som min yngste Sön skal have til Frille, og hende skal fölge tredsinstyve hæderlige og vel udstyrede Möer, derhos tredsinstyve Riddere, fuldt udrustede; hver Ridder skal have to Heste og een Svend; og endnu skal du sende mig tredsinstyve gode og vel afrettede Höge og tredsindstyve Jagthunde; og paa den bedste Hund skal Halsbindet være af Guld og Baandet flettet af dit eget Skjæg; og da veed du, om nogen Mand i Verden er mægtigere end du. Vil du ei saa gjöre, da bered dig vel i tre Maaneder, og udrust alle dine Borge og dine Mænd, at de paa det bedste kunne værne dig og dit Rige." Ridderne droge nu afsted, og fort-

satte Reisen uafbrudt til de kom til den Borg som hed Bern*) til Elsung Jarl hin Gamle. Ved deres Ankomst sad Jarlen ved Spisebordet. De fremkom med Kong Samsons Brev og Indsegl, og lagde det paa Bordet for Jarlen. Han tog Brevet, og læste det selv, men da han havde læst det til Ende, farvedes hans Ansigt rödt som Blod, og med megen Vrede talte han saalunde til sine Mænd: „Os har hin store Konning Samson skikket sit Budskab, at jeg skal sende ham Skat. Han gjör mig nu, da jeg er stædt i den krafteslöse Alderdom, saadanne Fordringer, som han ingenlunde skulde have fremkommet med i mine yngre Aar, nemlig: at jeg skal tjene ham med Skam og desuden have hans Uvenskab. Men för dette skal skee, som han her fordrer, skal hver Borg i mit Rige vorde jævnet med Jorden, og mangen Ridder gjort hovedlös; og langt heller skal jeg döe, end taale en saadan Vanære." Han bödnu at sætte Ridderne fast, og den som frembar Ærendet, lod han hænge höit foran Borgen, de fire lod han halshugge og af den sjette lod han hugge den höire Haand, og sendte ham i

*) d. e. Verona.

saadan Forfatning hjem. Siden lod han alle sine Borge og Kasteller omgive med Steenmure og grave Diger om dem og sætte Valslynger ved hver Borgport; ogsaa Ridderne bleve paa det bedste udrustede, og der var nu stor Raadslagning i Riget, hvorlunde man skulde værne Landet mod Kong Samson. Ridderen kom imidlertid tilbage til Salerne, og fortalte Kong Samson Udfaldet af Reisen, og hvor haardt de bleve modtagne af Elsung Jarl. Da Kongen hörte dette, lod han, som Intet var; han gav ikke Svar og lod sig ikke forlyde med, enten han tyktes vel eller ilde herom.

12. Da nu tre Maaneder vare forlöbne, droges en uovervindelig Hær sammen, hvorefter Kong Samson red ud af Borgen og med ham tre Konger og mange Hertuger, og i alt havde han femten tusinde Riddere og utallige andre Mænd. Med denne Hær rykkede han ind i Elsung Jarls Land. Da han havde redet i to Dage om i Landet, kom Elsung Jarl med ti tusinde Riddere imod ham, og havde Jarlen desuden en stor Hær af andet Mandskab; thi vide fra Land var ham sendt Hjælpetropper, baade fra de Folk, som boe-

de nord for Fjeldet *) og fra Svaben og Ungarn. **) Da de nu mödtes, kom det til et haardt Slag, og paa begge Sider blev der et stort Mandefald. Nu red Kong Samson og med ham hans Sönner Ermenrik og den unge Ditmar frem. Kong Samson nedhug baade Mænd og Heste, og fældte for Fode til begge Sider. Frem red han midt i sine Fjenders Hær, og blodig var hele hans Brynje og Hest, og nu tog han til sit Sværd, og Hjaltet gjaldede saa höit, at det hörtes over hele Hæren. Da sagde Kong Samson: „Om jeg end havde eensom redet til denne Kamp, da havde jeg, om det behövedes, kunnet dræbe med min ene Haand hver Mands Barn i Elsungs Hær," og hans Stemme var saa skrækkelig, at den bragte Alle til at skjælve. Men da Elsung Jarl saae, hvormegen Skade Kong Samson gjorde hans Mænd, og at Intet vilde hjælpe, raabte han höit: „Gjörer et haardt Anfald, mine Mænd! Seiren skal blive vor, men Banen deres, thi vore Fylkinger gaae endnu bedre end deres, og denne tykhalsede Orm, som

---

*) Alperne.

**) sönden fra Ungarn, B. P.

længe har trængt sig frem i vor Hær, skal snart stödes död til Jorden, ellers skal jeg selv döe, og da vil Kampen være endt." Og med det samme gav han sin Hest af Sporerne, red ene djærveligen mod Kong Samson, og hug til överst i Kanten paa hans Skjold, og klövede det ned til Haandfanget; det andet Slag traf paa hans Axel, saa at det tog Brynjen sönder, og tilföiede ham et stort Saar. Men i det samme hug Kong Samson til Jarlen paa hans Hals, saa at Hugget tog Hovedet bort. Og nu tog Kong Samson Jarlens Hoved, og holdt det i Veiret, og spurgte, om Elsungs Mænd kjendte Hovedet. Og nu, da Jarlen var falden, standsedes Kampen, og alle Elsungs Mænd overgave sig i Kong Samsons og hans Sönners Vold. Derpaa red Kong Samson med hele sin Hær til Bern, og Ingen var i hele Elsungs Land, dristig nok til at værne Borg eller Kasteller imod ham. Da han altsaa kom til Bern, bleve alle Borgportene oplukkede for ham, og Borgbeboerne ginge imod ham med alskens Lege, viste ham alle deres Skatkammere, som Elsung Jarl havde eiet, og overgave det Alt i hans Vold.

13. Kong Samson lod nu gjöre et kosteligt Gilde, og i dette giftede han Elsung

Jarls Datter Odilia med sin Sön Ditmar, og gav ham Kongenavn og derhos Bern og hele det Rige, Elsung Jarl havde eiet. Og den Borg, som hedder Fritile, og Væringerne kalde Fridsæle *), gav han sin Sön Ake med Tilnavn Örlungetröste. Ogsaa gav han ham Hertugnavn. Akes Moder var ikke af höi Byrd, men han blev dog en stor og mægtig Hövding. Derefter drog Ermenrik med sin Fader syd paa til Romaborg; og paa denne Færd döde Samson hin Mægtige. Da tog hans Sön Ermenrik Kongedom over alle de Riger, som hans Fader havde eiet, og foer dernæst til Romaborg, holdt mange Træfninger, og blev Herre over den bedste Deel af Romaborg og underlagde sig desuden mange andre store Borge ude i Apulien. Han tilegnede sig den störste Deel af Riget ude fra Grækelands Hav og nord til Fjeldet og en stor Deel af Grækelands Öer, og han blev en stor og vældig Konge. Han var vennesæl og fredsæl sin övrige Levetid.

*) Formodentlig Breisach, ligesom i Heldenbuch; ellers er Fridsæla Vercelli.

Anden Fortælling.

Didriks Ungdom.

14. Kong Ditmar bestyrede nu Riget i Bern; han var en drabelig Mand, forstandig, rig i berömmelig Daad og en stor Kriger, munter og nedladende, mild, höimodig og vennesæl af sine Mænd. Hans Kone Odilia var viis og vennesæl og den færdigste Kvinde i alle Dele. De havde en Sön, som hed *Didrik* Han voxte op, og blev saa stor en Mand, at der neppe fandtes hans Lige, var det ei en Rise. Han havde et langt og bredt Ansigt, var lysladen og havde deilige Öine og mörke sammenhængende Öienbryn. Hans Haar var kort og favert og skilte sig i yndige Lokker. Han fik intet Skjæg, i hvor gammel han end blev. Hans Skuldre vare saa store, at der var to Alen at maale over. Hans Arme vare saa tykke som Træers Stammer og saa haarde som Steen; deilige Hænder havde han, og om Midie var han smækker og vel voxen, men hans Hofter og Laar vare saa tykke, at Enhver forundrede sig over, hvordan en Mand kunde være saaledes dan-

net. Hans Födder vare favre og vel voxne, men Læggene og Benene vare saa tykke, at en Rise turde ikke at skamme sig ved dem. Hans Styrke var saa stor, at intet Menneske vilde troe det, og at han neppe kunde faae den prövet; han var munter og nedladende, mild og meget gavmild, saa at han hverken sparede Guld eller Sölv eller Klenodier til sine Venner, ja næsten til Enhver, som vilde tage derimod. Alle de, der havde seet Samson, vare enige i, at Didrik i Sind og Færdigheder var hans Lige. Men de, som ikke havde kjendt Samson, holdt for, at der ei har været födt en i alle Henseender saa fortrinlig Mand som Didrik. Kong Ditmar slog Didrik til Ridder, da han var tolv Vintre gammel, og satte ham til Hövding ved sit Hof over alle Hirdmænd og Riddere; og som han blev mægtigere, desmere tiltog hans Anseelse.

15. Over den Borg, som hedder Venedig raadede Hertug Erik, en stor Hövding og udmærket i Færdigheder. Hans Sönner vare disse: Boltram *) og Reiginbald **), som

*) Hertram, B; Bertram, P. **) Einginbald, A.

siden bleve Hertuger i Venedig og Svaben. Hertug Reiginbald havde en Sön, som hed Hildebrand. Da denne var tolv Vintre, tog han sine Vaaben, og gik for sin Faders Höisæde. Da slog Hertugen ham til Ridder, og gjorde ham til Hövding over mange Riddere. Hertug Boltram havde en Sön, som hed Reiginbald; hans Sön var Sintram, som siden skal nævnes. Hildebrand var en smuk Mand med et lyst og bredt Ansigt, forunderlig skjönne Öine og Næse; hans Haar og Skjæg var som Silke og krusede sig i favre Lokker, og han var den anseligste Mand, man kunde see for sig; stor var han af Væxt, forstandig og raadsnild, og i al Manddoms Pröve stedse i Spidsen; i Venskab var han trofast, saa at han aldrig svigtede sin Ven; han var nedladende og gavmild; saa at der ei fandtes hans Lige i alle hine Lande i Mod og Tapperhed og alle Færdigheder, som höre til Ridderskab. Da han nu var tretten Vintre gammel, sagde han til sin Fader, at han vilde lære at kjende flere fornemme Mænds Sæder; „og ei vil jeg blive navnkundig," tilföiede han, „om jeg skal ikke Andet gjöre, end være her hjemme i Venedig eller ride omkring i Svaben." Hertugen spurgte, hvorhen han vil-

de drage. „Jeg har hört tale", svarede Hildebrand, „om en mægtig Konning, men didhen er lang Vei, det er nemlig Konning Ditmar af Bern; til ham önsker jeg at drage". Derpaa beredte han sig, og med ham femten Riddere, alle raske Mænd og vel udrustede. Han begav sig nu paa Reisen, og kom omsider til Bern til Kong Ditmar, som tog vel imod ham og böd ham at forblive hos sig i den höieste Anseelse. Det tog Hildebrand med Glæde imod. Kongen gav ham Plads nærmest ved Siden af sig, og han var længe hos Kong Didrik, som siden skal omtales i denne Saga. Didrik, Ditmars Sön, var da fem Vintre gammel. Hildebrand satte Didrik ved Siden af sig, og fostrede ham, indtil han var tolv Vintre gammel og blev gjort til Hövding over Hirdmændene. Men saa höit elskede Hildebrand Didrik, og denne igjen hin, at Ingen, siden David og Jonathan, have elsket hinanden med inderligere Kjærlighed.

16. Det fortælles nu, at Didrik og Hildebrand engang rede begge tilsammen i fuld Rustning fra Bern, med deres Höge og Hunde, ud i Skoven for at more sig. Nu lode de Högene flyve og sloge Hundene lös. Men i det Didrik forfulgte en Hjort, saae

han, hvor der löb en Dverg. Han ilte strax efter ham, og för han kom i sin Gamme, fik han fat med Haanden over Dvergens Hals, og rykkede ham til sig i Sadlen. Dette var Alfrig*), den berygtede Tyv, men som for Resten var den konstigste af alle Dverge, saavidt Oldtidens Sagaer vide. „Herre!" begyndte Dvergen, „om jeg derved kan löse mig og mit Liv fra Eder, da skal jeg vise dig derhen, hvor der skal være saa meget Guld og Sölv og alskens Kostbarheder, at din Fader ikke engang eier Hælften af rörlige Eiendomme. Det er to Mennesker, der eie dette Gods, nemlig en Kone, som hedder Hilde og hendes Mand Grim. Grim er en overmaade tapper Mand, og holder sig lig med tolv Mænd i Styrke; hans Kone er dog stærkere, og begge ere de grumme og onde. Han eier et Sværd, som hedder Nagelring, og ikke har sin Lige, thi dette samme Sværd slog jeg med min egen Haand. Men Seier faaer du ikke, undtagen du förstvorder Sværdets Eier, og er det större Navnkundigheds Daad for dig og din Stalbroder, at söge disse store Eiendomme med

*) Alpris, B. P.

Mandighed end at kramme min korte Bug og mine lave Lægge". „Aldrig," svarede Didrik", slipper du med Livet af min Haand, förend du sværger, at du i denne Dag bringer mig Nagelring, og siden skal du vise mig til det Herberge, hvorom du fortalte." Da svor Dvergen, og Didrik lod ham lös. Denne jagede dernæst Fugle og Dyr hele Dagen lige til Klokken tre om Eftermiddagen. Efter den Tid holdt Didrik og Hildebrand stille ved en Fjeldside; da kom Alfrig did med Nagelring og overgav det til Didrik med de Ord: „See her i denne Fjeldside under en steil Klippe er den Jordhule, hvorom jeg har fortalt dig. Tag nu der Kostbarheder, hvorpaa der er stort Forraad. Dog! tænke I at naae dem, maae I vise eder som Mænd; men mig skulle I aldrig siden faae i eders Vold, saalænge jeg lever, om I end oplevede to Mænds Alder;" og dermed var Dvergen heelt forsvunden. Nu stege Didrik og Hildebrand af Hestene og bandt dem. Derpaa drog Didrik Sværdet, Dvergen havde bragt ham, og det sagde de baade, at aldrig saae de skjönnere og skarpere Sværd. De gik da ind i Fjeldklöften og traf omsider Jordhulen; da bandt

de deres Heste, toge Hjelmene op, spændte Brynjerne og Brynhoserne paa, og skjöde Skjoldene for sig. Dernæst gik Didrik paa det djærveste ind i Hulen og Hildebrand strax efter ham. Men da den stærke Bærserk Grim blev vaer, at der vare komne Krigsmænd i hans Huus, greb han strax i sin Vaabenkiste, men savnede sit Sværd, og kunde da vel forstaae, at Dvergen Alfrig, hin berygtede Tyv, maatte have stjaalet det. Midlertid blev han ikke raadvild, men greb af Ilden en brændende Træstump og gik imod dem; og de kæmpede paa det drabeligste. Men Hildebrand, som havde faaet Hilde imod sig, tog sig ikke i Agt, för hun havde spændt saa fast om hans Hals, at han ikke kunde röre sig, og nu rykkedes de paa det drabeligste en lang Tid, indtil han faldt og Hilde ovenpaa ham, og vilde binde ham. Saa fast spændte hun nu om hans Arme, at Blodet sprang ud af hver Nægl, og saa haardt satte hun begge sine Næver for hans Bryst, at han næsten faldt i Besvimelse. I denne Nöd raabte han til sin Fostersön: „Herr Didrik!" sagde han, „hjælp mig nu; thi aldrig har jeg været i saadan Livsfare." „Tilvisse," svarede Didrik, „skal jeg hjælpe dig, om

det ellers staaer i min Magt, og ei skal jeg taale, at min Fosterfader og bedste Ven skal for et Kvindfolk længer svæve i Fare nær Döden," og i samme Öieblik hug Didrik Hovedet af Grim. Derpaa löb han did, hvor hans Fosterfader laae, og hug Hilde i to Stykker, men saadan en Djævelskab og Trolddom fulgte hende, at Stykkerne föiede sig sammen, og hun var heel, som tilforn. Dette holdt Didrik for et stort Vidunder, og han hug nu anden Gang tvært over hendes Bug, men det gik aldeles ligesom för. Da sagde Hildebrand: „Sæt din Fod mellem begge Stykkerne! og vil du saalunde kunne faae Bugt med dette Troldvæsen." Og nu hug Didrik hende tredie Gang i to Stykker, og satte sin Fod imellem Stykkerne; da var det nederste Stykke dödt, men Hovedstykket talte: „Gid Grim saaledes havde overvundet Didrik, som jeg Hildebrand, da var Seiren bleven vor;" og dernæst döde ogsaa dette Stykke. Derpaa sprang Hildebrand op; „Vist yder du mig nu," sagde han, „som ofte ellers, megen Bistand, hvorfor Gud lönne dig!". Nu fandt de Guld og Sölv og alskens Kostbarheder, saa at de maatte sande, at Dvergen heri ikke havde löiet for dem. De fandt

ogsaa en Hjelm*), saa tyk, at de aldrig før havde seet dens Mage, om hvilken Dvergen Alfrig havde fortalt Didrik, at baade Hilde og Grim holdt den for et saa stort Klenodie, at de begge vilde have den opkaldt efter deres Navn, og derfor kaldte de den Hildegrim. Samme Hjelm bar Didrik siden i lang Tid og i mange Kampe. Didrik og Hildebrand toge nu saa meget Gods, som deres Heste kunde bære, og gjemte vel det, som blev tilbage. Derefter droge de hjem. Af saadanne og mange andre Storværker blev Didrik navnkundig over alle Lande.

17. Norden for Fjeldet ligger i Svaben en Borg, som hedder Sögaard. Der herskede den mægtige, favre og djærvmodige Brynhild, den deiligste af Kvinder i alle Sydlande, og over al Norden navnkundig ved sin Viisdom og ved de Storværker, som skete for hendes Skyld, hvis Minde vil forplantes til den sildigste Efterslægt. I en Skov ei langt derfra ligger en stor Gaard, som Brynhild eiede. Nu raadede for samme en Mand, som hed Studas, der var viis og vel övet i alskens Færdigheder. I denne Skov vare

---

*) som Dvergen Malpriant havde gjort, P, B.

mange gode Heste, men iblandt dem bar et Stod*) i den Grad Fortrinet, at man ei vilde finde dets Mage, om man end ledte i alle Lande. Disse Heste vare enten graae eller guulblakkede eller sorte, men ganske af een Farve. I dette Stod vare der baade store og skjönne Heste, hurtige som Fugle i Flugten, og dog let tæmmelige og tillige meget modige. Studas havde megen Færdighed i at ride Heste til og lære dem baade Turnering og Pasgang. Studas var nu gammel, men han havde en Sön, der ogsaa hed Studas ligesom Faderen, og var tolv **) Vintre gammel. Hans Skabning var saaledes: hans Ansigt var bredt og ikke langt, Næsen kort og ei tyk, Panden bred, Öinene store og sorte; han havde et meget tykt Skjæg, et stort Hoved og en för og kort Hals; stor Brede var mellem hans Skuldre, og saa tyk var han under Axlerne, at man næsten kunde maale en Alen; hans Arme vare korte, men stærke og före; tykke Hænder havde han; og han var kort af Væxt og smækker over Midie. Ved Skuldrene var han firkantet; Födderne vare tykke og Læg-

---

*) Stutteri. **) sexten, P, sytten, B.

gene korte, og derhos overgik han de Fleste i Styrke. Det var hans Tidsfordriv at ride Hest, komme i Turnering, öve sig i Fægtning, og skyde Pile og Spyd af Laasbuer. Han havde et grumt og haardt Sind, var altfor begjerlig baade efter Penge og Ære, saa at Ingen vilde tjene ham; de Fleste derimod hadede ham. I dette Land fandtes ikke hans Jævnlige, enten i Styrke og ridderlige Færdigheder, eller i Sindelag. Mange Venner kjendte han ikke, men mod dem, han havde, sparede han hverken Penge eller Bistand. Isteden for hans rette Navn kaldte man ham Heimér for hans Sindelags Skyld; thi der var en Orm med dette Navn, som var grummere end andre Orme, og alle Mennesker ræddedes for at komme dens Leie nær; i den Henseende lignede Studas Ormen og fik derfor dens Navn, saa at Væringerne*) kaldte ham Heimer. Han fik en Hest af det fortræffelige Stod; dens Navn var Rispa, den var graa af Farve, og overgik alle andre Heste i Störrelse og Styrke. Den gamle Studas havde selv tilredet

*) ɔ: Skandinaver, der udgjorde et eget Korps i den constantinopolitanske Keisers Tjeneste; her Nordboer i Almindelighed.

den. Det hændtes nu engang, at Heimer tog sin Hest og sit Sværd Blodgang, et fortrinligt Vaaben, gik til sin Fader og sagde, at han vilde ride bort, og ikke henleve sin Tid i denne Skov. „Og kiende vil jeg", sagde han, „fornemme Mænds Sæder og söge mig Hæder og Anseelse." „Hvis du ikke vil være her hos mig," svarede den gamle Studas, „og passe denne Gaard, hvorhen vil du da fare"? „Ride vil jeg", svarede Heimer, „sönder over Fjeldet til den Borg, som hedder Bern. Derfra har jeg hört Meget om en Kongesön, som hedder Didrik, og pröve vil jeg, hvo af os to der vil gaae af med Seier i Vaabenskifte. Da sagde Studas: „Saalunde have vise Mænd fortalt mig om Didrik, at du vil bilde dig meget ind, om du i nogen Henseende vil sætte dig i Ligning med ham. Drag heller andensteds hen, om du vil forsöge dig; thi det er ilde, at overskride Middelveien i sine Foretagender, og af Stridslyst og Indbildskhed have Mange faaet Vanære." „Nei!" svarede Heimer, „enten skal jeg være Döden vis eller vorde Didriks Overmand. Nu er jeg sytten *) Vintre gammel, men han har

*) sexten, P, atten, B.

endnu ikke fyldt sine tolv, og hvormon Den findes, med hvem jeg vilde tage i Betænkning at pröve Styrke." Vred, som han var, sprang han da paa sin Hest Rispa og red bort lange og ukjendte Veie, og lod ei af, för han kom til Bern. Han red lige til Borgen og Kongsgaarden, og da han kom der, steg han af Hesten, og bad en Mand holde den, og passe hans Spyd, medens han udförte sit Ærende. Tjenstvillig gjorde man hvad han forlangte, og han gik ind i Hallen for Kongens Höisæde, og hilsede paa ham. Siden gik han til Didrik, og sagde: „Herr Didrik! I rum Tid har jeg hört dit Navn og Rygte, og langt har jeg redet fra mit Hjem, for at faae dig at see; saadant Ærende bringer jeg dig, at om du har Mod til at forsöge dig og din Styrke, da byder jeg dig ud til en Enekamp uden for Bern; der ville vi mödes midt paa Sletten, og den bære saa Begges Vaaben bort, som er den tappreste Mand og vorder den seirende i Pröven." Herpaa svarede Didrik ham med Vrede; thi denne Mand forekom ham at besidde en höi Grad af Djærvhed, i det han vovede at tiltale ham i saadanne Ord, som Ingen för havde hört i Tale til ham, ligesaa lidt som Nogen forhen

havde havt Mod til at udbyde ham til Enekamp. Didrik dvælede ei med at möde i Kampen, og havde god Forhaabning om, at denne Mand havde indladt sig i en farlig Færd. Hurtig sprang han nu fra Sædet og gik ud af Hallen. Hildebrand og en Mængde Riddere fulgte ham. Han böd nu at fremtage alle sine Vaaben, og fortælles der, at een Ridder bragte ham Brynhoserne, en anden Brynjen, en tredie Skjoldet, der baade var stort og haardt og rödt som Blod, og mærket med en gylden Löve; dén fjerde Ridder bragte ham hans Hjelm Hildegrim, og han omgjordede sig med sit Sværd Nagelring; den femte Ridder tog hans Hest, og den sjette sadlede den; den syvende gav ham hans Spyd, og den ottende holdt hans Stigböiler; denne var nemlig hans Fosterfader Hildebrand. Derpaa red Didrik ud af Bern, og med ham Hildebrand og mange andre Riddere, derhen, hvor Heimer holdt færdig til Kamp. Nu gave Begge deres Heste af Sporerne og rede paa det drabeligste ind paa hinanden, og Hver stak sit Spyd mod den Andens Skjold, dog fæstede intet af Spydene; Hestene löb hinanden forbi, saa at de skiltes for den Gang. Atter dreiede

Begge deres Heste og rede anden Gang mod hinanden, men det gik endnu ligesom för. Da rede de mod hinanden tredie Gang paa det allerdrabeligste, og den ene sögte at bringe den anden Bane. Heimer stak nu sit Spyd mod Didriks Skjold, saa at det gik igjennem Skjoldet under hans Arm og stödte mod Brynjen, men bed dog ikke paa den; men Didrik stak i det samme gjennem Heimers Skjold og hans dobbelte Brynje og traf ham i Siden, hvorved han blev noget saaret. Saa haardt rede de til, at Didriks Hest næsten styrtede paa Bagbenene, saa at hans Födder naaede Jorden, men saa stærk var han, at han ikke rokkedes det mindste i Sadlen, og begge deres Spydskafter brast midt over, hvorpaa de hævede deres Turnering. Nu stege de af Hestene, trak blank, og ginge sammen til en Kamp, baade langvarig og drabelig, og Ingen veg en Fodbred for den Anden. Nu hug Heimer til Didrik med sit Sværd Blodgang i hans Hjelm Hildegrim, men ved dette svære Hug brast Sværdet i to Stykker foran Hjaltet. Han var da vaabenlös og overgav sig i Didriks Vold. Denne vilde nu ikke dræbe ham, men gjorde ham til sin Mand. De bleve de bedste Venner,

og ved denne Seier blev Didrik endnu mere navnkundig end tilforn.

Tredie Fortælling.

Velent.

18. Kong Vilkinus i Vilkíneland var en mægtig Konge og en stor Krigsmand. Han var engang dragen med sin Hær ud i Österveg, *) og som nu hans Krigsskibe laae ved Land, hændtes det engang, at Kongen selv gik op i Landet til en Skov, ganske ene, saa at ingen af hans Mænd fulgte ham. Da traf han en Kvinde, som var overordentlig deilig; thi fattede Kongen Kjærlighed til hende og gik hen og favnede hende. Men denne Kvinde var ikke andet, end hvad man kalder en Havfrue. Disse have hjemme i Havet som Uhyrer, men see ud som Kvinder, naar de ere komne i Land. De Mænd, som skulde fölge Kongen, tabte ham af Sigte og ledte efter ham vidt

*) Östersöen og dens östlige Kystlande.

omkring i Skoven. Endelig kom han igjen til sine Mænd og Skibe, og, saasnart da Medbör fyldte Seilene, stak de i Söen. Men da de kom langt ud fra Land, kom en Kvinde op ved Löftningen paa Kongens Skib, tog fat i Skibsstavnen, og holdt saa fast, at Skibet stod stille. Da blev Kongen vaer, at det var den samme Kvinde, som han havde truffet paa i Skoven ved Stranden. „Lader os fare vor Vei," sagde Kongen til hende, „og om du har Noget med mig at tale, kom da til mit Land, der vil jeg modtage dig vel, og der skal du nyde gode Dage hos mig." Da slap hun Skibet, men Kongen foer sin Vei til sit Rige. Da han nu havde været et Halvaar hjemme, kom der en Kvinde og sagde, at hun var frugtsommelig ved ham. Kongen kjendte hende, og lod hende före til en Gaard i Nærheden. Da hun havde været der en kort Tid, födte hun et Drengebarn. Denne Dreng blev kaldet Vade. Da vilde hun ikke blive der længer, men forsvandt, og intet Menneske vidste, hvor hun siden blev af. Men da Drengen Vade voxte op, blev han en Rise af Væxt, og slægtede i visse Henseender sin Moder paa, og var ikke som andre Menneskens Börn. Han var ond at

komme til Rette med, hvorfor han blev forhadt, og mistede endog sin Faders Kjærlighed. Kong Vilkinus havde en anden Sön, som hed Nordian; han var skjön af Udseende og en rask Mand, og havde sin Faders fulde Kjærlighed. Til denne Sön efterlod Kongen Rige og Kongedom, men gav sin anden Sön Vade tolv *) Gaarde i Sjælland. **) Kong Nordian var en mægtig Hövding, för Kong Hernit af Rusland kom til ham, og herjede i hans Rige, som siden skal fortælles. Hans Sönner vare de fire Riser, som ogsaa skulle omtales længere hen: Vidolf med Stangen, Aspelian Rise, Aventrod og Edgeir. Disse vare alle Mænd af sjælden Styrke og Tapperhed, og udmærkede sig ogsaa ved deres Vaaben, der vare langt fortrinligere end de fleste Andres.

19. Vade Rise havde en haabefuld Sön, som hed Velent. Da denne var tolv Vintre gammel, vilde Faderen, at han skulde bestemme sig til en eller anden Idræt, og da Vade havde spurgt om en Smed i Huneland, som hed Mimer, der i Konstarbeider langt

*) ni, B.

**) Saxland, A; Sverrig, P.

overgik alle andre, drog han did med Sönnen, og overgav ham i Mimers Hænder, at denne skulde lære ham at smede Jern. Siden drog Vade hjem til sine Gaarde. Paa denne Tid var Sigurd Svend hos Mimer og tilföiede de andre Svende meget Ondt. Da nu Vade Rise spurgte, hvorlunde hans Sön blev slaaet og ofte slet medhandlet af Sigurd Svend, drog han anden Gang til Huneland efter sin Sön Velent og förte ham tilbage med sig til Sjælland, Da havde Velent været i Huneland tre Vintre og var nu femten Vintre gammel, og dvælede nu hjemme hos sin Fader tolv Maaneder og behagede hver Mand vel. Han overgik nu alle sin Tidsalders Mennesker i Konstfærdighed.

20. Vade Rise spurgte nu fra Huneland, hvor der boede to Dverge i et Bjerg, som hed Kallova *). Disse Dverge forstode bedre at smede Jern end enhver Anden, han være sig Dverg eller Menneske; af Jern smedede de baade Sværde og Hjelme, men

---

*) Man kunde tænke paa Kullen; men at det rettere er at söge mellem de nedersaxiske Bjerge, seer man deraf, at Veseren kun ligger tre Dagreiser derfra; jfr. Heldenbuch, hvor det hedder Glockensachsen, Ballova, A, B.

af Guld og Sölv alskens Klenodier, hvad de vilde. Da tog Vade sin Sön Velent og drog bort med ham lige til Grönsund. *) Da der intet Skib var for Haanden, biede han en Tid, og da der imidlertid ikke kom noget, tog han Sönnen paa Skuldrene og vadede med ham over Sundet, som var ni Alen dybt. Derpaa kom han til Kallova og traf Dvergene, og sagde til dem, at han kom med sin Sön Velent, og önskede, at de skulde tage imod ham tolv Maaneder og lære ham alskens Smedearbeide, og derfor vilde han give dem saameget Guld, som de kunde komme overeens om. De forlangte een Mark Guld, og fastsatte nu en Dag efter tolv Maaneders Forlöb, da han skulde komme at afhente Sönnen. Efterat have antaget disse Betingelser drog Vade hjem til Sjælland; men Velent var saa oplagt til Smedearbeide og tjente Dvergene saa vel, at, da Vade kom efter ham, vilde de ikke lade ham drage bort, men bade, at Svenden skulde blive der, og hellere vilde de give Guldmarken tilbage, end give slip paa Velent. Dette modtog Vade paa det Vilkaar,

*) eller Grönningesund mellem Sjælland, Möen og Falster.

at han skulde være der endnu tolv Maaneder, og de aftalte nu indbyrdes en anden Stevnedag. Midlertid fortröd det Dvergene, at de skulde kjöbe hans Tjeneste i saa dyre Domme, og de lagde derfor den Betingelse til: „Om du ikke kommer efter din Sön til den fastsatte Dag, da skulle vi have Lov til at hugge Hovedet af ham." Vade kaldte nu Velent til en Enetale, og de gik bort af Bjerget. Nu tog Vade et Sværd, og stak det ned i Jorden under en Busk, saa at det ikke kunde sees, og talte saalunde til Velent: „Om jeg ikke möder den aftalte Dag, og Dvergene ville have Livet af dig, tag da dette Sværd og værg dig paa det mandigste!" Dermed skiltes de, og Vade drog hjem til sine Gaarde. Men Velent erhvervede sig nu Hælften mere Duelighed end han tilforn besad; og det varede ei længe, forinden han besad ligesaa megen Konstfærdighed som selve Dvergene. Dog tjente han dem vel, og de tyktes godt om hans Tjeneste; men ikke desto mindre vare de meget misundelige paa ham, at han var bleven saa stor en Konstner, men de tröstede sig dog ved, at han ikke skulde have Nytte af sin Konstfærdighed, eftersom de havde hans Liv til Pant. Da

nu de tolv Maaneder vare ledne, vilde Vade drage efter Sönnen, og han foer Veien fort ligetil det Sted, hvor Mödet var berammet imellem dem, men fordi Veien var lang, og han ikke vilde komme efter den fastsatte Tid, indfandt han sig saa betids, at han kom tre Dage för den bestemte. Bjerget var da lukket, og da han aldeles ingen Mulighed saae til at komme derind, lagde han sig ned under Fjeldsiden, og vilde der oppebie, til Bjerget blev lukket op. Men efterdi han havde gaaet en umaadelig lang Vei, var han mödig, faldt i Sövn og sov haardt. Der blev i det samme en stærk Regn og et Jordskjælv, saa at der skete et Jordskred paa Bjerget, og Vand og Jord væltede med megen Voldsomhed ned og styrtede over Vade Rise. Men da Stevnedagen kom, lukkede Dvergene Bjerget op, ginge ud og saae efter, om Vade Rise skulde være kommen. Nu gik ogsaa Velent ud af Fjeldet, og saae, hvor et Fjeldskred var gaaet, og tænkte det, som skeet var, at dette Skred havde dræbt hans Fader. Derpaa sögte han efter Sværdet, men Skredet havde oprykket og medtaget Budskadsen. Han sögte da langs med Skredet, til han endelig fandt, hvor Hjaltet stak frem. Derpaa

vendte han sig om, rakte Hænderne tilbage, og oprykkede Sværdet, og gik hen, hvor Dvergene stode. Disse toge sig ikke i Agt for, hvad Velent havde syslet, og han nedhug nu först den, som stod ham nærmest, siden den anden. Efter dette gik han ind i Bjerget, tog alt Værktöiet og alt det Guld og Sölv, som han kunde overkomme, ledte derpaa en Hest frem, som Dvergene havde eiet, og læssede disse Sager paa den. Desuden tog han ogsaa selv saa meget som han kunde bære*) og drog med dette til en Aa, som hed Viseraa**), hvor der var en stor Skov. Der gjorde han sine Sager i Stand. Han gik til Aabakken, hvor der stod et meget stort Træ; dette fældte han, hug Grenene bort, og udhulede det. I den överste og snævreste Ende lagde han sit Værktöi og Kostbarheder, men i den nederste rummeligere Ende lagde han sin Mad og Drikke, og deri foer han selv, og tillukkede saaledes Bullen, at hverken Sö eller Veir kunde trænge derind. For de Glugge, som han havde

---

*) og vendte sig nu imod Nord til Danmark, P.

**) Erisaa, A, Erillaa, B; „efter tre Dages Reise" til föier P.

skaaret paa Træet, satte han Glar, saa konstigt gjort, at han kunde tage det fra, naar han vilde; men naar Glaret var for, kom der ikke mere Vand ind, end om Træet havde været heelt. Han dreiede sig derpaa, til Bullen faldt ud i Aaen, hvorfra den löb til Söen og dernæst i Havet, og saaledes gik det i atten Dage. Da kom Bullen omsider i Land.

21. En Konge hed Nidung, og raadede over Thjode*) i Iylland. Hans Mænd roede en Dag ud paa Söen med et Vod, for at skaffe friske Fiske til Kongens Bord; men nu blev Vodet saa tungt, at de med Nöd og neppe kunde trække det op. De saae da, at der var kommen en forfærdelig stor Træbul deri. Denne Bul slæbte de i Land, og tænkte over, hvad det vel monne være; de fandt, at Træet var underlig tilhugget, og derfor troede de, at der maatte være Noget inden i det, og sendte nu en Mand til Kongen og bad ham undersöge, om det ikke skulde være nogen Skat. Da nu Kongen saae Træet, böd han dem hugge det itu og see efter, hvad der var i det. Da Velent

*) nu Thy.

mærkede, hvad de gjorde; raabte han og sagde, at der var en Mand i Træet. Men da de hörte hans Röst, bleve de forskrækkede, löb bort, og fortalte Kongen, at Fanden selv var i Træet. Da lukkede Velent Bullen op, gik for Kongen, og sagde, at han var et Menneske men ingen Fanden. Han hilsede paa Kongen, bad ham om Fred, og tilböd, at han vilde tjene ham. Da nu Kongen saae, at det var en udenlandsk Mand, saa vilde han, skjöndt denne var kommen paa en underlig Maade i hans Rige, ikke bryde Fred og Lov mod ham, men modtog ham vel. Velent tog nu sit Værktöi og skjulte det vel i Jorden. Men da han var i Færd dermed, blev en af Kongens Mænd, ved Navn Reigin, ham vaer. Velent opholdt sig nu hos Kong Nidung i gode Kaar og blev hans Kammertjener*). Hans Tjeneste bestod i, at han skulde passe tre Knive, som skulde ligge paa Kongens Bord, og hvormed Kongen spiste. Da Velent nu havde dvælet der tolv Maaneder, traf det sig engang, da han gik til Söen at tvætte og polere Knivene, at den bedste Kniv faldt ham af Haan-

*) Kertilsvend.

den ned i Söen, der paa det Sted var saa dyb, at man ikke kunde have nogen Forhaabning om, at den vilde findes mere. Han gik derpaa hjem, og tænkte over, at Kongen vilde tykkes ilde om, at Kniven var borte, saa meget mere som han ikkun havde denne ubetydelige Tjeneste. Han gik derfor hen, hvor der boede en Smed, som hed Amilias. Denne var netop gaaet hen at spise tilligemed alle Svendene. Da satte Velent sig ned paa hans Værksted og smedede en Kniv saa lig muelig den, han havde tabt. För han gik ud af Smedien slog han tillige et Söm med tre Hoveder *) og lod det ligge tilbage paa Ambolten. Han var færdig med hele Smedningen, för Kongen gik til Bords. Siden kom Amilias tilbage til Smedien tilligemed sine Svende, og fandt det trehovede Söm, og spurgte, hvo af dem der havde slaaet det, men ingen af dem kunde vedgaae det, og de havde heller aldrig seet et Söm smedet paa den Maade, hverken för eller siden. Da nu Kongen sad over Bordet, bragte Velent ham Knivene, og hans Skalmester tog den ene Kniv og skar en Simle itu imod Bordet, men Kniven

*) Kanter, P.

gjennemskar baade Simle og Bord. Da nu Kongen blev vaer, hvor skarp denne Kniv var, tyktes det ham underligt, og han spurgte, hvad der var Aarsag hertil, og hvo der havde gjort denne Kniv. „Hvo har vel gjort denne Kniv," svarede Velent, „uden han, som har gjort alle eders Knive." „Herre!" tog Amilias, [som hörte paa Samtalen], til Orde, „jeg har gjort denne Kniv, som alle dine övrige Knive, og du har jo ingen anden Smed havt til dit Smedearbeide." Da svarede Kongen: „Aldrig saae jeg saa hvast Jern komme fra din Haand, og i hvo der end har gjort den, saa er det dog vist, at du gjorde aldrig dens Lige;" hvorpaa han spurgte Velent, om han havde gjort den. Denne svarede, at det var som Amilias havde sagt. „Amilias," svarede Kongen, „har ikke gjort Kniven, men hvis du nu lyver for mig, og vil ikke komme frem med Sandheden, saa skal du derfor have min Vrede." Da fortalte Velent Kongen, at han havde tabt en af de Knive, der vare i hans Værge, og hvorlunde det for Resten var gaaet til. „Ja!" sagde Kongen, „det er, som jeg formodede, at Amilias ikke mægtede at gjöre saa god en Kniv, thi aldrig för saae jeg saa godt Jern, og det troer

jeg, at din Lige i Duelighed ikke vil findes." „Lad nu end være," sagde Amilias, „at Velent har gjort denne Kniv, som er saa god, som du siger, saa kan det dog hænde sig, at jeg kan giöre et andet Jern, som ikke giver den noget efter, om jeg vil gjöre mig Umage derfor; og aldrig vil jeg taale at höre, at hans Arbeide er bedre end mit. Lader os derfor pröve vor Duelighed, saa at Enhver smeder saa godt han kan, og jeg vover til Veddemaal at sætte min Konstfærdighed, den jeg vil miste, om du skal kaldes min Mester." „Kun lidet formaaer jeg at gjöre," svarede Velent, „men med den Kundskab jeg har lært, skal jeg smede et Stykke; du smede da et andet, og tredie Mand dömme os imellem, hvis Stykke er bedst. Men til at vedde med dig eier jeg ikke mange Penge; dog skal det komme an paa dig." „Da skal du," svarede Amilias, „eftersom du ikke har Penge til Veddemaalet, sætte dit Hoved derpaa, hvorimod jeg sætter mit Liv, og skal da den, som seirer i Konsten, afhugge den Andens Hals." „Hvad vil du da smede," spurgte Velent fremdeles, „og hvorledes skulle vi aflægge den Pröve som du tilbyder?" „Du skal," svarede Amilias, „gjöre et Sværd, saa godt som du kan,

men jeg en Hjelm og en Brynje og Brynhoser, og hvis dit Sværd bider mine Vaaben, saa at du kan saare mig, da kan du afhugge mit Hoved; hvis derimod dit Sværd ikke bider mine Vaaben, da skal jeg raade for dit Liv; og Pröven skal aflægges om tolv Maaneder." „Ja, ja!" sagde Velent, „læg du saa meget til at vedde om, som du vil, og tag ei dit Ord tilbage; jeg er beredt." Amilias spurgte nu, hvo der vilde borge for ham, og dertil vare strax to af Kongens Riddere, som kjendte hans Konstfærdighed, beredte. „Hvo borger for dig," spurgte Amilias Velent. „Ei veed jeg," svarede denne, „hvo der vil borge for mig, da Ingen her kjender, hvad jeg kan udrette." Men nu mindedes Kongen, hvorlunde Træbullen kom til Land, og hvor underligt denne Mand hidtil havde udrettet Alt, og sagde derfor: „Hvis Ingen vil borge for Velent, da vil jeg;" og saaledes blev deres Veddemaal bestemt sluttet. Samme Dag foer Amilias til sin Smedie med alle sine Svende og begyndte at smede, og dermed blev han ved den ene Dag efter den anden i alle tolv Maaneder; men Velent tjente ved Kongens Bord som tilforn, og

lod som han Intet havde aftalt, og saaledes gik det ene Halvaar hen.

22. Engang spurgte nu Kongen Velent, hvorlunde han vilde opfylde det indgangne Veddemaal, og naar han vilde begynde paa denne Smedning. „Herre!" svarede Velent, „saasom I raader mig dertil, saa vil jeg nu begynde, men du maa skaffe mig en Mand, som kan bygge mig et Huus, hvori jeg kan smede." Dertil var Kongen strax villig, og der bleve Mænd satte til at bygge ham en Smedie. Da den var heelt færdig, gik han derhen, hvor hans Værktöi var nedgravet. Der fandt han vel Bullen, men Værktöiet var borte. Dette gjorde ham ilde tilmode, og det kom ham nu i Hu, at en Mand havde seet paa, at han skjulte sine Redskaber, hvoraf han sluttede, at denne Mand maatte have taget dem; men ikke kjendte han Mandens Navn. Han gik derfor til Kongen, og fortalte ham dette. Kongen sagde, at det var ilde, og at der skulde skee Undersögelse om, hvo denne Mand maatte være, og spurgte, om han kunde kjende ham, da han ikke vidste hans Navn. Velent sagde, at han godt kunde kjende ham. Derpaa lod Kongen stevne til Thinge over hele sit Land, og böd at

Enhver skulde komme did, som var i hans Rige, men Ingen vidste, hvad det skulde betyde. Da nu alt Folket [fra hele Jylland] var kommet til Thinge saa talrigt som man kunde vente, ledte Velent, om han kunde finde Manden, men han fandt ham ikke. Da blev Kongen vred og sagde til ham: „Det synes mig dog, som her er kommen hver Mand, der er i mit Rige, thi maa den Mand ogsaa være her, som har dit Værktöi! men du kjender ham ikke, og du er ikke saa klögtig, som jeg troede, og det var urigtigt, at jeg gik i Borgen for dig, og du var værd, at en tung Stok blev spændt paa dine Födder, da du har holdt mig for Nar." Nu blev Velent meget bedrövet, at han havde mistet sit Værktöi og oven i Kjöbet faaet Kongens Vrede. Velent gjorde nu engang et Arbeide, uden at noget Menneske blev det vaer. Det var nemlig et Billede, som han malede i fuld Paaklædning, i alle Maader som der stod en Mand. [Dette Billede satte han i en Krog i Hallen.] Det hændte sig nu engang, at Kongen gik ud i Forstuen og Velent gik foran ham med en Kerte; da lod Kongen Öiet falde til venstre Side, og sagde: „Vær velkommen, min gode Ven Reigin! hvorlunde

er det gaaet dig og dit Ærende?" men Manden, som stod der, svarede ikke et Ord. Da tog Velent til Orde: „Herre! ei kan denne Mand svare eder, thi det er et Billede, som er mine Hænders Gjerning; og om du tykkes at kjende hans Ansigt, da maa du vide, at denne Mand, hvis Billede dette er, har taget mit Smede-Værktöi." Nu lo Kongen og sagde: „Vist er du konstfærdig, thi nöie kjender jeg, efter hvem dette er gjort, thi det er min Ridder Reigin. Ham har jeg sendt til Sverrig i mit Ærende; og bör det mig nu at gjengjælde, hvad haarde Ord jeg för talte til dig." Nu vidste da Kongen, hvorledes det havde sig med Velents Værktöi; og anden Dagen derefter sendte han Bud til Reigin og böd ham komme til sig. Det varede ei længe, för Reigin indfandt sig. Da spurgte Kongen ham, om han havde taget Velents Redskaber. Reigin svarede, at han rigtig nok havde taget Værktöiet for Löiers Skyld. Kongen böd ham at tilbagegive Velent det, hvilket han strax gjorde. Siden stod nu Velent hver Dag ved Kongens Bord, og lod som ingen Ting var, og saaledes led fire Maaneder frem.

23. Da nu denne Tid var forlöben, spurgte Kongen Velent, hvi han ike kvilde

til at gjöre Sværdet. Velent sagde, at han var heelt færdig til at gjöre det, saasnart det var Kongens Raad. Velent gik nu til Smedien. Fjerde Dagen derefter kom Kongen til ham, og da var han allerede færdig med et Sværd, hvis Lige i Skarphed og Skjönhed Kongen tyktes aldrig at have seet. De gik nu til en Aa, og Velent tog en Filtpude, en Tværfod tyk, kastede den i Aaen, og lod den drive med Strömmen ned paa Sværdets Eg. Sværdet tog Puden sönder i to Stykker, saa at hvert Stykke drev sin Vei. Da sagde Kongen, at han aldrig havde seet bedre Sværd; een Ting havde han kun at udsætte paa det: at det var saa stort og tungt, at han ikke kunde före det. Velent derimod sagde, at dette Sværd ikke var godt, men at det skulde blive meget bedre. Kongen gik nu fornöiet hjem, men Velent satte sig ned i sin Smedie og filede Sværdet ganske smaat, tog dernæst Filspaanen, blandede den i [Melk og] Meel, rörte det sammen, og bar det hen, hvor der vare Gjæs og Höns, som han havde ladet sulte to Dage i Forveien, og lod Fuglene æde det op altsammen. Siden tog han Fugledrækket, brændte det i Ilden, og gjorde deraf et andet Sværd. Efter fjorten Dages Forlöb kom

Kongen igjen, og da var det andet Sværd færdigt, i hvilket Kongen fandt stor Behag. Nu tog Velent en Filtpude, to Tværfod tyk, og gik til Aaen; men dette Sværd skar den sönder. Kongen blev nu ganske indtaget i det, og sagde, at man aldrig fik dets Mage; men skjöndt det var mindre end det forrige, var det dog temmelig stort. Velent sagde, at dette Sværd vel var godt, men at han dog, för han holdt op, skulde gjöre et Sværd, der endnu var en halv Gang bedre. Kongen gik nu tilbage til sin Hal, men Velent til Smedien og filede ogsaa dette Sværd heelt sönder, og bar sig ad dermed paa samme Viis som för, og efter tre Ugers Forlöb var et andet Sværd færdigt, der var poleret og indlagt med Guld, og havde et skjönt Fæste. Da nu Kongen kom til Velent og saae Arbeidet, tyktes det ham, at det var det allerbedste af de Sværd, som han havde seet, og det var tillige meget passende for ham. De gik derpaa til Aaen, og Velent havde en Filtpude med sig, som var tre Tværfod tyk og baade bred og lang. Denne kastede han i Aaen, og holdt Sværdet stille for, og da Puden drev med Strömmen, tog Sværdet den sönder ligesaa let som Strömmen selv.

Da udbröd Kongen: „Om man end vilde lede al Verden rundt, skulde Ingen finde et Vaaben, der kunde sættes ved Siden af dette; og dette samme Sværd skal jeg före i min Haand, hver Gang jeg herefter gaaer i Kamp." „Herre!" sagde Velent, „jeg vil nu gjöre Balg, Gjorder og Spænder til Sværdet, og da först overgive dig det, naar det er heelt færdigt." Dette fandt Kongens Bifald. Kongen gik derpaa meget veltilfreds tilbage til sin Hal. Men Velent gik til sin Smedie og gjorde et andet Sværd saa ligt det förste, at man ikke kunde kjende det ene fra det andet. Efterat dette var færdigt, stod Velent igjen, og vartede op ved Kongens Bord lige til Stevnedagen. Samme Dag tog Amilias sine Brynhoser, spændte dem paa sig, og gik hen paa Torvet og morede sig. Men hvert Menneske, som mödte ham, sagde, at han aldrig havde seet bedre Arbeide end dette, og alt var ganske nyt og af dobbelt Jern. Henimod Davretid iförte han sig sin Brynje, der baade var sid og heelt igjennem dobbelt, hvorpaa han gik til Kongens Bord; og det sagde hver Mand, som saae ham, at de aldrig havde seet bedre Vaaben end denne Brynje. Amilias var meget glad, og roste sig af sine Vaa-

ben. Saasnart der nu var taget af Kongens Bord, stod han op, tog en Hjelm, og satte den paa sit Hoved. Den var baade godt poleret, meget tyk og i det Hele vel smedet. Han gik derpaa hen til en Plads, hvor der stod en Stol, paa hvilken han satte sig. Siden gik Kongen ud med alle sine Mænd og med ham Velent. Da sagde Amilias, at han var færdig til den aftalte Pröve, hvorpaa Velent gik til sin Smedie, og da han kom tilbage derfra, havde han et draget Sværd i sin Haand. Han gik nu bag til den Stol, hvorpaa Amilias sad, og satte Sværdseggen til hans Hjelm, og spurgte, om han mærkede det. „Hug til af alle Kræfter!" svarede Amilias, „eller stik om du vil, og venter jeg, at du skal lægge haardt til, om det skal bide." Velent trykte nu med Sværdet saa haardt, at det gik igjennem Hjelmen, og da det naaede Hjerneskallen, spurgte Velent, om han mærkede det. Men Amilias svarede, at det var for ham ligesom der blev heldt Vand paa ham. Da drog Velent Sværdet fast, og bad ham ryste sig; men da han agtede at gjöre det, löb Sværdet ned til Beltestedet og han faldt i to Stykker ned af Stolen. Da sagde Mange, at her saae man Beviis paa, at naar Een hovmo-

der sig allermest, er han snarest udsat for at falde. „Giv mig nu Sværdet!" sagde Kongen til Velent, „og jeg vil bære det i min Haand bort herfra." „Herre!" svarede Velent," jeg vil först tage Gjorderne med alt hvad der hörer til og aftörre Sværdet, og siden give dig det, og dermed var Kongen tilfreds. Velent gik derpaa til Smedien, og skjöd Sværdet under Bælgen; men det andet Sværd stak han i Balgen og bragte det dernæst til Kongen, som troede, at det var det samme, hvormed Velent havde udfört den store Navnkundigheds Daad. Kongen holdt nu for, at han var bleven Eier af det bedste Klenodie, saa at der ikke fandtes dets Lige, om man end ledte al Verden rundt.

24. Kong Nidung opholdt sig nu i sit Rige, og hos ham var Velent, hin fortræffelige Smed, som Væringerne kaldte Völund.*) Han smedede Kongen alskens Klenodier af Guld og Sölv og ellers af alle andre Ting, som lode sig forarbeide. Velent blev nu navnkundig over hele Verdens nordre Deel, og det blev et almindeligt Ordsprog, naar man vilde rose noget Smedearbeide som bedre end

*) ɔ: Konstneren.

sædvanligt, at man da sagde, at Mesteren var en Völund i sin Konst. [Velent nöd nu gode Dage og megen Hæder hos Kong Nidung.]

25. [Som Kong Nidung en Dag sad over Bordet, kom der nogle Mænd og berettede ham, at en stor Fjendehær var falden ind i hans Rige, og havde gjort megen Skade.] Da samlede Kong Nidung en Hær over hele sit Rige til Kamp imod denne Konge. Saasnart den var udrustet, red han ud af sit Rige og havde fuldt tredive tusinde Riddere. Begge Hærene vare nu komne hinanden saa nær, at der kun var en Dagreise imellem dem, og man altsaa kunde vente, at det næste Dag vilde komme til Slag. [Mod Aften, da Kongen havde opslaaet sit Telt], faldt det ham ind, at han havde glemt sin Seiersteen hjemme. Denne Steen var gaaet i Arv fra Fader til Sön i hans Slægt, og der fulgte den Egenskab med den, at hvo der bar den i Kampen, tabte aldrig. Men da nu Kong Nidung havde mindre Mandskab, frygtede han for, at han skulde tabe, om han ikke fik sin Seiersteen. Han kaldte derfor alle de fortrinligste Mænd sammen, om nogen af dem skulde mægte, at bringe ham hans Seiersteen, för

Striden næste Dag skulde gaae for sig. Han lagde til, at om Nogen var i Stand til at udföre dette, da vilde han give ham sin Datter og Trediedelen af Riget. Han gjorde dette Tilbud til mange af sine Venner, som han i saa Henseende satte meest Haab til, og omsider til Velent Smed. Velent svarede, at han vilde fare, om Kongen vilde tilstaae det Belovede, og Kongen bekræftede paa sin Tro, at det skulde være en fast Aftale imellem dem. Derpaa tog Velent en Hest, som var den bedste af alle Heste, saa vidt man veed. Den hed Skemming; han havde faaet den sönden fra af det gode Stod, som Studas hin Gamle havde eiet; Denne Hest var snar som en flyvende Fugl, tillige var den stor og faver. Velent red nu om Dagen og Natten derpaa, naaede ved Midnat Kong Nidungs Borg, og tog hans Seiersteen. Det var saa lang en Vei, at Faa kunde tilbagelægge den i tre Dage. Derpaa red han Veien tilbage, og da Solen var ved at staae op, var han ikke langt fra Kongens Telte. Da vare Vagtmændene, som holdt Hestvagt om Natten, beredte til at ride hjem, det var nemlig Kongens Mundskjænk *) og med ham sex Rid-

*) Drost, P.

dere. De rede nu mod Velent, og spurgte, hvorlunde det var gaaet ham. „Vel," svarede Velent. „Vist nok," sagde da Skjænkeren, „er du en beundringsværdig Mand, da du kan udföre ligesaa meget som du vil. Giv mig nu Stenen, saa vil jeg bringe den til Kongen og sige, at jeg har hentet den; [men dig vil jeg give saa meget Guld og Sölv derfor, som du forlanger, og desuden mit Venskab."] „Nei!" svarede Velent, „ei har jeg derfor hentet Stenen, men fordi jeg har hentet den, vil jeg og bringe Kongen den." „Om du end bringer Kongen den," svarede Mundskjænken, faaer du aldrig derfor hans Dotter." „Om jeg end ikke faaer Kong Nidungs Dotter," svarede Velent, „saa vil det dog spörges om alle Lande, at Velent har hentet hans Seiersteen." „Ja!" svarede Mundskjænken, „om du ei vil overlade mig Seierstenen for gode Ord og Betaling, da skal du give slip paa den med din egen Skam, og oven i Kjöbet lade Livet;" hvorpaa Mundskjænken og alle de medfulgte Riddere med dragne Sværd rede mod ham. Men saasnart Velent saae dette, var han ikke seen med at trække sit Sværd, som han kaldte Mimung, og han hug nu til Mundskjænken, klövede hans

Hjelm med samt Hovedet, Bugen og Brynjen, saa at Sværdet först standsede i Sadelbuen. Dernæst hug han en anden Ridder paa Halsen, saa at baade hans og Hestens Hoved flöi af, og ligesaa hurtigt afhug han den tredie Ridders Hoved. [Da toge de övrige Flugten.] Derpaa red Velent til Teltene og overgav Kongen hans Seiersteen, og fortalte ham, hvorlunde Mundskjænken var kommen imod ham, og hvad Udfald Sagen havde faaet, og lagde til, at han nödig havde gjort dette. „Velent!" svarede Kongen, „du har dræbt min gode Ven og desuden to Riddere; drag du bort, du onde Hund! fra mine Öine, snarere havde du endnu fortjent, at du blev dræbt." Men Kong Nidung holdt den Dag et Slag og fik Seier, hvorefter han drog hjem til sit Rige, og sad der i Fred og Ro.

26. Velent Smed overlagde nu sin Sag, og var ilde tilfreds med at han havde mistet Kongens Venskab og tilmed hans Datter og det Rige, som var ham lovet. Han forandrede nu sit Udseende, saa at Ingen kunde kjende ham, drog derpaa lönligen til Kong Nidungs Gaard, gik ind i Kjökkenet, og gav sig i Tjeneste hos Kokken og lavede Mad til Kongens Bord; og Kokken syntes aldrig at

have havt saa god en Svend. Kong Nidungs Datter havde en Kniv, som Dvergene havde gjort, der havde den mærkelige Egenskab, at, naar der blev skaaret med den, hvad der paa nogen Viis var ureent, da sang det hölt i den, saa at man derved kunde vide, om nogen Slags Svig var i Maden. Men da Velent fik at vide, hvilken Natur der fulgte denne Kniv, brugte han alle sine Konster og tog Kniven bort. Han gjorde nu en anden Kniv saa lig denne, at Ingen kunde kjende dem fra hinanden, om man end holdt dem begge sammen. Denne Kniv lagde han paa det Sted, hvor han havde taget den förste. Dernæst lavede han en lækker Ret, som skulde sættes paa Kongens Bord for Kongedatteren. Denne Mad besad den Egenskab, at, naar hun aad deraf, da skulde hun ikke kunne leve, uden hun fik Velent Smed til Mand. Da nu denne lækkre Ret stod paa Bordet for Kongens Datter, og hun vilde til at spise af den, bares det hende for, som om der maatte være gjort nogen Svig ved Maden, og hun skar derfor i den med sin Kniv, men Kniven vilde ikke synge, som den pleiede. Det fandt hun underligt, og da hun troede fuldt og fast, at der var Svig under, böd hun bringes sig noget raat Kjöd.

Dette blev bragt, og hun skar deri, [hvor det var mest blodigt], men Kniven vilde ikke synge. Hun fortalte nu sin Fader det: „Herre!" sagde hun, „nu er jeg sveget, thi min Kniv er nu borte, og den, som jeg holder i min Haand, er gjort efter den, og der er ogsaa Svig i Maden, i hvo der end har gjort det. Kongen saae nu hendes Kniv, og sagde: „Ingen mægtede at gjöre denne Kniv uden Velent." Det samme sagde ogsaa alle de Tilstedeværende. Da lod Kongen lede efter ham, og han fandtes i Kjökkenet og blev fört for Kongen. Da sagde Kongen: „Du, Velent! vilde nu svige mig og min Dotter, det skal du undgjælde!" Han kaldte nu sine Trælle til, og böd dem, at sönderskjære Senerne paa begge hans Födder, baade for og bag, hvilket de gjorde. Derpaa lod Kongen det læge, saa at begge Födderne bleve uskikkede til at gaae med saa længe som han levede. Kongen vilde nu, at Velent skulde smede for ham hele sin Levetid. Velent lod engang Kongen bede at komme til ham; han havde nemlig noget at tale med ham om. Da nu Kongen kom, spurgte Velent, af hvad Aarsag han havde tilföiet ham denne saa store Beskæmmelse. „Ei lod jeg

dette gjöre," svarede Kongen, „af anden Aarsag, end at jeg önskede, at du aldrig drog bort af mit Rige, saalænge som du levede; og nu skal du smede Alt hvad du formaaer, men du skal faae saa meget Guld og Sölv, som du önsker, til Fyldestgjörelse for hvad skeet er." „Herre!" gjenmælte Velent, „jeg seer nu, at du har tilföiet mig dette, fordi du yndede mig saa meget, at du ikke vilde, at jeg drog bort, og det skal jeg vel gjengjælde." Derpaa gik Velent til sin Smedie, og smedede alskens Klenodier, og var nu langt muntrere og venligere mod Enhver end tilforn.

27. I denne Tid kom Velents Broder Egil til Kong Nidungs Gaard. Han var den skjönneste Mand, man kunde see for sine Öine, og der var især een Ting, hvori han overgik enhver Anden, at han nemlig skjöd med fortrinlig Færdighed baade med Laasbue og Haandbue. Kong Nidung tog vel imod ham, men vidste dog ikke nöie, hvo han var. Kongen lod paa mange Maader sætte Forsög paa, hvor vel Egil kunde skyde; og da han nu engang havde forsögt alt det, som randt ham i Hu, lod han et Æble lægge paa Hovedet af Egils Sön. „Derfra, hvor du nu staaer," sagde Kongen, „skal du skyde Æblet af din

Söns Hoved, og om du ikke gjör det, da har du forbrudt dit Liv. Da tog Egil en Piil ud af sit Pilekogger, saae paa Eggen og strög Bladet, og satte den ned hos sig. Han tog derpaa endnu en Piil og strög Bladet og Fjedren, satte den paa Strengen, og skjöd midt i Æblet, saa at baade Piil og Æble faldt paa eengang til Jorden; og denne Daad har længe siden været berömmet, og man kaldte ham Ölrunar-Egil [eller Egil den Træffende.] [Kong Nidung spurgte Egil, hvi han tog to Pile, da dog een var tilstrækkelig til at skyde med. „Herre!" svarede Egil, „ei vil jeg lyve for eder: om jeg havde skudt Drengen med den ene Piil, da havde jeg tiltænkt eder den anden." Kongen optog dog dette vel, og det tyktes Alle, at han talte djærvelig.]

28. Kong Nidung havde to Sönner og een Datter, som hed Heren *), den favreste af alle Kvinder og vennesæl og meget elsket af Kongen. Det traf sig nu engang, da Kongens Datter legede ude i sin Have med sine Hofmöer, at hun sönderbröd sin bedste Guldring, saa at den blev ubrugbar. Dette torde hun hverken lade sin Fader eller Moder

*) I Kvadet om Völund i Edda er hendes Navn Bödvilde.

vide og spurgte desaarsag een af sine Möer, hvorlunde de skulde bære sig ad i dette ubehagelige Tilfælde. Möen sagde, at denne lille Skade vilde Velent let kunne rette, om Ringen blev bragt ham. Dette Raad syntes hun godt om, og Möen gik nu til Velents Smedie og sagde, at hendes Jomfrue sendte hende med sin Guldring, at han skulde gjöre den ved. Velent svarede, at han ikke torde smede Noget, det være hvad det saa var, uden Kongens Forlov. „Ved denne Leilighed vil du vel neppe være saa stræng," sagde Möen, „Kongen vil vist ikke optage det ilde, at der bliver gjort, hvad hans Dotter önsker, og vel kan du for hendes Skyld gjöre dette; thi hun vil ikke vise sin Fader den sönderbrudte Ring, at han ikke skal blive vred paa hende." „Ja!" sagde Velent, „hvis hun giver mig sit Löfte, saa at jeg hörer derpaa, at jeg ikke skal undgjælde dette for Kongen, saa vil jeg gjöre det." Möen fortalte nu sin Jomfrue, hvad Svar Velent havde givet. Denne vilde for ingen Deel lade sin Fader vide, at Ringen var brudt, og gik derfor til Velents Smedie. Men aldrig saasnart var hun kommen ind i Smedien, för Velent slog Dören haardt i Laas. Derpaa tog han

og krænkede hende, og, för han dernæst lod hende gaae bort igjen, havde han istandgjort hendes Ring, saa at den var megetbedre end tilforn. Men begge holdt paa det omhyggeligste skjult, hvad der var skeet dem imellem, thi ingen af dem önskede, at det blev kundbart.

29. Det hændte sig engang, at Kong Nidungs tvende yngste Sönner kom til Velent med deres Laasbuer, og bade ham gjöre dem Pile. Men Velent sagde, at han ikke for Kongen torde smede nogen Ting, uden hvad denne selv sendte ham; „men om I ville," tilföiede han, „at jeg skal smede for eder, da skulle I opfylde mig en liden Bön: I skulle gaae baglænds fra Hallen til Smedien og komme för Solens Opgang, men om I ei gjöre saa, da smeder jeg ikke for eder." Dette Vilkaar indgik Drengene med Glæde, og bekymrede sig ikke om at gaae baglænds til Smedien. Det var just om Vinteren, og der var nylig falden Snee. Om Morgenen för Solens Opgang kom nu begge Kongesönnerne til Velent, og havde gaaet paa den Maade, som Velent havde budet dem. Men saasnart de kom i Smedien, slog han Dörrene i Laas, dræbte begge Drengene, og ka-

stede dem i en Grav under sin Smedebælg. Op paa Dagen savnedes de. Man formodede, at de enten vare dragne ud i Skoven for at more sig med at skyde Dyr og Fugle, eller ned til Strandbredden at fange Fiske. Da man skulde til Bords, blev der ledet efter dem, men de fandtes ingensteds. Man kom nu ogsaa til Velent, og spurgte, om de havde været der. Han svarede, at de kom der, og han saae dem paa Veien til Kongens Hal. „Jeg gjorde dem Pile," tilföiede han, „og formoder jeg, at de ere dragne ud i Skoven at more sig, thi de havde smaae Buer med sig. Og da Kongens Mænd gik hjem, saae de deres Spor i Sneen vende hjem til Hallen. Kongen lod nu lede mange Dage efter dem; men de fandtes ikke, hvorfor han tænkte, at de maaskee vare dræbte ude i Skoven af de vilde Dyr, eller havde faret uvarlig ved Strandbredden, og saaledes fundet deres Grav i Bölgerne. Velent fremtog imidlertid deres Kroppe, og skravede alt Kjödet af Benene. Siden tog han Hjerneskallerne, indfattede dem i Guld og Sölv, og gjorde deraf to Bordkar *). Deres Been forarbeidede han

*) eller Tallerkener.

ogsaa og indlagde dem med Guld og Sölv: af nogle gjorde han Knivskafter, af andre Flöiter, af andre igjen Lysestager, af Skulderbladene gjorde han smaae Ölbægere og ligesaa af Hofteskaalerne; og af ethvert Been gjorde han et Redskab, som skulde staae paa Kongens Bord. Af deres Knokler dannede han Brikker og Nögler: alt dette til Kongens Beskæmmelse. Men intet Menneske anede, at han havde dræbt Kongesönnerne. Velent sendte nu Kongen alle disse kostelige Sager, og naar denne havde indbudet de fornemste Mænd til Gjestebud hos sig, blev alt dette Bordtöi brugt, og det var i Sandhed store Kostbarheder, havde der ikke været Svig derunder.

30. Velent Smed havde nu noget hevnet sin haanlige Medfart, i det at han havde berövet Kong Nidung sine Sönner med den Beskæmmelse, at han selv skulde spise og drikke af deres Been. Dertil var Kong Nidungs Datter frugtsommelig, men hun holdt skjult ikke alene for sin Fader, men ogsaa for enhver Anden, hvem Barnefaderen var; men med alt dette vidste dog Velent, at det var hans Barn, som ogsaa, at Kongen vilde lade ham dræbe, om han fik det at vide. Han

bad derfor sin Broder Egil, at han skulde skaffe ham smaae og store Fjedre. [Egil gik i Skoven, og skjöd alskens Fugle, og bragte Velent Fjedrene.] Deraf gjorde nu Velent en Flyveham, og da den var færdig, saae den ganske ud som Hammen af en Grib eller Gam eller af den Fugl som hedder Struds. Brödrene vare nu engang begge tilsammen i Smedien; da gav Velent Flyvehammen til Egil, og bad ham drage hen i en Fjeldklöft og der tage den paa sig, og pröve, om man kunde flyve med den. Egil spurgte nu, paa hvad Maade han skulde fare i den, hvorlunde han skulde hæve sig fra Jorden og flyve og siden sætte sig ned igjen. „Du skal fare i den," sagde Velent, „der hvor den er aaben, og spænde den foran; du skal hæve dig op imod Vinden og flyve baade höit og langt og som den hurtigste Fugl og siden sætte dig med Vinden. Og da Egil under Pröven vilde til at gaae ned, vendte han sig for Vinden, men da styrtede han ned og maatte tage sig i Agt for ikke at brække Halsen. Siden gik han til sin Broder Velent. Denne spurgte nu, hvor god hans Flyveham var bleven. „Var det ligesaa let," svarede Egil, „at sætte sig med

din Fjederham, som det er at flyve med den, da havde jeg allerede været i et andet Land, og du havde aldrig faaet den siden." Da sagde Velent, at han skulde nok forbedre den Mangel, og bad dernæst Egil lönligen at kalde Kongens Datter til sig, hvilket Egil gjorde. Da hun nu kom i Smedien, taltes de mange Ting ved, og han fortalte hende hele sin Beslutning, og derhos at hun skulde föde et Drengebarn, „og hvis dette indtræffer efter mine Ord," tilföiede han, „da skal du omhyggelig opföde Drengen, og naar han kan bære Vaaben, skal du sige ham, at hans Fader har gjort Vaaben til ham, og at han skal söge sine Vaaben, hvor Vinden gaaer ud men Vandet ind. För de skiltes, svore de hinanden Ed, at han vilde ikke tage anden Kvinde end hende og hun ingen anden Mand end ham. Det fortælles nu, at Velent gik op paa sit Huus, tog Flyvehammen og gjorde sig færdig, og dernæst hævede han sig op. Men endnu sagde han til sin Broder: „Om du bliver nödt til at skyde efter mig, da har jeg bundet under min venstre Arm en Blære, og deri er Kong Nidungs Sönners Blod. Siden flöi Velent op, og fortalte nu sin Broder, at han havde givet ham urig-

tig Beskeed om, paa hvad Maade Flyvehammen skulde stilles, da han ikke troede ham. Velent flöi nu op paa det höieste Taarn, og raabte höit, at Kongen skulde komme at tale med ham. Men da Kongen hörte dette, gik han ud, og sagde: „Velent! er du nu bleven til en Fugl? vist giör du mange Underværker. Hvad vil du? vil du flyve noget omkring?" „Herre!" svarede Velent, „jeg er nu en Fugl, og dog tillige et Menneske, men fare skal jeg nu min Vei, og ei venter jeg, st du mere seer mig, saalænge du lever. Men jeg vil dog ikke stjæle mig fra dig og skal du nu höre vort Mellemværende: „Först lod du skjære mine Skinnebeen sönder, saa at jeg ikke kan bruge mine Födder, men det gjaldt din Dotter, thi hun er nu frugtsommelig ved mig; og fordi jeg mistede mine Sener, saa mistede I eders to Sönner for min Haand, og til Vidne paa at jeg ikke lyver være eders Guldskaale og Sölvkar og mange Slags Bordtöi, thi inden i dem vil deres Been findes." Derpaa flöi Velent bort. Da sagde Kongen til Egil: „Tag din Bue, og skyd ham! aldrig skal han komme levende herfra, i andet Fald skal du lade dit Liv." Da tog Egil sin Bue, og skjöd un-

der Velents venstre Arm, saa at Blodet faldt til Jorden. „Det gik godt," sagde Kongen, „Velent vil ikke kunne holde det længe ud. Men Velent flöi hjem til Sjælland, nedsatte sig der i en Skov, hvor han byggede sig et Herberge og opholdt sig en Stund.

Fjerde Fortælling.

Om Vidgas förste Bedrifter.

31. Kong Nidungs Datter födte et Drengebarn, og denne Dreng blev kaldt *Vidga**) Han opfödtes nogle Vintre ved Kongens Hof; og det sagde man om ham, at i Henseende til Styrke og Forstand, Skjönhed og Væxt var Ingen i Landet hans Lige, saa som siden skal omtales. Det fortælles nu, at Kong Nidung faldt i en Sygdom og döde; men hans ældste Sön, der ogsaa hed Nidung**), tog

*) Virga, A, B.

**) Otvin, P.

Riget efter ham. Denne Konge behandlede sin Söster og hendes Sön Vidga vel. Da nu Velent spurgte, at den gamle Nidung var död, sendte han Bud til den nye Konge for at faae Fred, hvilken denne tilstod ham. Dernæst drog Velent til Kong Nidung, og ægtede paa denne Færd hans Söster, og de skiltes ad som gode Venner. Velent foer hjem med sin Kone til sine Gaarde og med dem deres Sön Vidga, og de dvælede hjemme en Stund, uden at der er flere Ting fortalt om dem. Og ei turde Kongedatteren at söge efter Vaabnene, der hvor Velent havde betydet; thi han tog dem nu selv, hvor han havde gjemt dem under sin Esse, og der sagde han at Vinden foer ud men Vandet ind, efterdi han nemlig der svalede Essen.

32. Da Vidga var tolv Vintre gammel, var han allerede stor af Væxt og stærk af Kræfter, haardför og meget anselig. Velent spurgte, om han önskede at besidde saa megen Konstfærdighed, som han kunde lære ham. „For min Mödreneæts Skyld," svarede Vidga, „beder jeg Gud, at min Haand aldrig kom paa Hammerskaftet eller paa Tangarmen. „Hvad vil du da lære?" spurgte Velent fremdeles, „at du uden Skam kan for-

hverve dig Föde og Klæder." „En vælig Hest," svarede Vidga, „et stærkt Spyd, et skarpt Sværd, et nyt Skjold, en haard Hjelm og en hvid Brynje og en hæderlig Hövding, med ham at ride, og ham at tjene, saalænge mig Livet forundes, see dette er, hvad jeg önsker mig." „Alt dette vil jeg skaffe dig," sagde Velent, „men hvorhen vil du da fare?" Da svarede Vidga: „I Ömlungeland blev mig fortalt om en Mand, som hedder Didrik, Konning Ditmars Sön af Bern. Han er af samme Alder som jeg; han er baade stor og stærk; til ham vil jeg drage, og byde ham ud til en Enekamp. Vel tvivler jeg om at kunne staae for hans kraftige Hug, men naar jeg falder til Jorden, da beholder jeg dog mit Liv, naar jeg overgiver min Hjelm og tilbyder mig at gaae i hans Tjeneste, saa god veed jeg han er. Maaskee kan det falde bedre ud; imidlertid, hvordan det end gaaer, bliver det uden Skam for mig." „Nei!" svarede Velent, „det er ikke mit Raad, at du farer den Vei. Komme I sammen i Enekamp, da vil du kun föie Stund kunne holde dig mod ham. Men jeg veed en Skov, i hvilken der boer en stor og stærk Rise, som gjör mange Mennesker Skade; ham vil jeg hjælpe dig til at

faae overvundet; og naar det skeer, da vil Kongen af Sverrig lönne dig vel derfor, og give dig sin Dotter og Hælften af sit Rige." „Det vil jeg for ingen Deel gjöre," var Vidgas Svar, „allermindst for en Kvindes Skyld; thi hændtes det da, at jeg faldt for Risen, da havde man Grund til at sige, at jeg lod mit Liv med megen Vanære. Men jeg vil gjöre, som jeg har besluttet." „Ja! om jeg end ikke faaer dig bevæget," svarede Velent, „skal dette dog ikke være til Hinder for, at jeg jo skal skaffe dig det som du bad om.

53. Velent gav nu Vidga herlige Vaaben, som denne iförte sig; först Brynhoser baade tykke, blanke og vel gjorte; og en Brynje, der skinnede som Sölv, var haard som Staal, dobbelt, sid og rummelig efter hans Væxt; dernæst Sværdet Mimung, som baade var haardt og godt og havde skarpe og hvasse Egge, og var saa fortrinligt, at der fandtes ikke bedre Vaaben, om man saa ledte al Verden rundt. Han satte paa sit Hoved en Hjelm, der var gjort af det haardeste Staal, og var besat med store Nagler, tyk og dog böielig. Den var mærket med den Orm, som hedder Slange, der var af gylden Farve til Tegn paa hans Ridderskab. Denne Orm var gift-

sprudende; det tydede hen til hans Stridslyst og Haardförhed. Derpaa tog han sit Skjold og fæstede det paa sin Axel; det var tykt og tungt, saa at det var alt det en Mand kunde löfte det i sin ene Haand; det var hvidt, og mærket med en röd Hammer og Tang, fordi hans Fader var Smed; og oven i det stode tre Karfunkelstene, som tydede hen til hans Mödreneæt. Siden gav Velent ham Hesten Skemming, den bedste af alle Heste; dens Sadel var gjort af Elfenbeen, og derpaa var ridset en Ögle. Vidga gik nu til sin Moder og tog Afsked med hende. Hun böd ham fare vel og gav ham tre Mark Guld og sin Fingerring. Derpaa kyste han sin Fader. Velent böd ham Farvel, og græd da han foer bort. Vidga tog nu sit Spyd og sprang paa Hestens Ryg saa let, at han ikke brugte Stigböilen, i det han svang sig op. Da Velent saae dette, smilte han, og han fulgte ham nu paa Veien, og gav ham mange gode Raad. Derpaa skiltes de, og Velent drog hjem igjen.

54. Vidga red nu lange Veie gjennem tykke og ubeboede Skove. Han kom omsider til en stor Aa, som hed Edisaa*), men da

---

*) Formodentlig Etsch, ved hvilken Bern ligger.

han ikke fandt det Vadested, som hans Fader havde betydet ham, steg han af Hesten, ledte den ind i Skoven, og bandt den ved et Træ. Derpaa afdrog han sine Herklæder og nedgrov dem i Jorden, for at Ingen skulde stjæle ham dem bort, vadede siden ud i Aaen, og sögte efter Vadestedet, men der var saa höit Vande, at alene hans Hoved ragede frem. Da kom tre Riddere ridende til ham: den ene af dem var Hildebrand, den anden Heimer, den tredie var en Jarl af Ömlungernes Land *), som hed Hornboge. Hine to Hövdinger havde Didrik sendt efter Hornboge Jarl, thi han vilde give ham Plads blandt sine fortrinligste Hirdmænd. Nu sagde Hildebrand til sine Stalbrödre: „Jeg seer der henne ved Aaen en Dverg; det er vist Dvergen Alfrig, som Herr Didrik engang tog, og af hvem han fik sit bedste Sværd Nagelring. Nu skulle vi endnu engang forsöge, om vi kunne faae Fingre i ham, og skulle vi da paalægge ham et ikke mindre besværligt Arbeide for at löse sig." De rede derpaa til Aaen og stege af Hestene. Vidga hörte, hvad de sagde; „Giver mig Fred og Lov til

*) Vindland, P ɔ: Venden.

at gaae i Land!" raabte han, „saa skulle I nok faae at see, om jeg er mere Dverg end enhver af eder." De tilstode ham det, og bade ham gaae i Land. Da sprang han fra Aaen op i Land ni Fod i et Spring. „Hvad for en Mand er du?" spurgte Hildebrand, „og hvorfra kom du her?" „Om du er en rask Kæmpe," svarede Vidga, „hvi spörger du da en [nögen] Mand om Sligt? Lad mig först tage mine Vaaben og Klæder, da skal jeg sige dig alt hvad du vil have at vide." Ogsaa dette tilstod Hildebrand. Vidga klædte sig nu paa og iförte sig sine Vaaben, sprang dernæst paa sin Hest og red imod dem: „I trende gode Riddere!" sagde han, „Gud hjælpe eder! jeg skulde nævne eder ved eders hæderlige Navne, om jeg kjendte dem; nu kunne I spörge om hvad eder lyster at vide." „Hvad er dit Navn?" spurgte Hildebrand, „og af hvad Æt er du, og hvad gjör du her, og hvi rider du ene i ukjendt Land?" „Jeg er en dansk Mand," svarede Vidga, „og mit Navn er Vidga, Velent hedder min Fader, min Moder er Kong Nidungs Dotter; og besöge vil jeg Didrik Ditmarssön, og för jeg igjen reiser hjem, agter jeg, at vi begge skulle forsöge, hvor faste Skjolde vi have,

hvor stærke Hjelme, hvor hvasse Sværde og hvor haarde Brynjer, thi han er nu den navnkundigste over al Verden for sin Manddom og Tapperhed." Da Hildebrand saae, at denne Mand baade var stor og drabelig, og hans Vaaben og Harnisk indrettet overeensstemmende med hans Styrke, saa at han ikke tyktes at have seet hans Lige; da indsaae han vel, at hans Herre Didrik vilde komme i en farlig Pröve, og det blev ham tvivlsomt, hvo af dem der vilde gaae af med Seiren. Og som Hildebrand var en meget viis Mand, udtænkte han strax sin Plan, og sagde roligt og muntert til Vidga: „Gud være lovet, at jeg nu har fundet en Mand, som jeg venter har Djærvhed til at löfte sit Sværd mod Didrik; thi, hvis Lykken vil föie dig, haaber jeg, at du med din Mandhaftighed vil kunne stække hans Overmod og den Hoffærdighed, at han troer, at Ingen kan sættes i Ligning med ham." „Vil du indgaae Stalbroderskab med mig?" spurgte Hildebrand fremdeles, „saa at den ene af os hjælper den anden, naar han er stædt i Nöd." „Saa synes mig, "svarede Vidga, „som du maae være en mægtig Mand og af saadan Æt, at jeg ei vil nægte dig mit Stalbroderskab, saameget mindre som jeg

forhen red ensomt. Men hvad er eders Navne og Stand?" „Jeg hedder Boltram *)," svarede Hildebrand, „og er en Sön af Reiginbald i Venedig; den anden Mand her hedder Simtram Herbrandsson; den tredie er Hornboge Jarl af Humlungeland **)." Vidga og Hildebrand gave nu hinanden Hænderne, og bleve Stalbrödre. Siden rede de til Aaen, og Hildebrand vidste et Vadested over den.

35. De rede nu frem ad Veien indtil den delte sig. „Her gaae to Veie til Bern," sagde Hildebrand; „den ene er baade lang og slem, den anden derimod meget kortere og bedre, men der er en Forhindring paa denne Vei: der er nemlig en Aa, som hedder Lippa, over hvilken man ei kan komme uden ad en Stenebro, og derved ligger et Kastel ved Navn Briktan. ***) Tolv Rövere boe i dette Kastel; den ene hedder Gramaleif, den anden Thrella, den tredie Stodfus. Paa

*) Bolstram, A. **) Vindland, P.

***) Bittan A, formodentlig Brixen, ved Rienzflodens Udlöb i ved Eisakfloden, der ved Botzen falder ud i Etsch. Navnet (af Brücke) hentyder paa Beliggenheden.

denne Stenebro maae vi erlægge Told; der maae vi lade vore Vaaben og Heste, og endda prise os lykkelige, om vi slippe med Liv og Lemmer. Der er kun ringe Forhaabning om, at vi kunne komme over denne Bro uden deres Villie, thi endogsaa Didrik har engang forsögt at vinde dette Kastel, men Intet kunnet udrette, (og hvis derfor Nogen kan overvinde disse tolv Kæmper, da tör hverken Didrik eller nogen Anden staae imod ham;) derfor komme vi vel til at ride den længste Vei." „Vi ville ride den korteste Vei," var Vidgas Svar, „thi de lade vel udenlandske Mænd ride, hvor det dem lyster." De droge nu den Vei, som Vidga vilde og kom til en Skov, som hed Lyrevald*), foran hvilken Kastellet laae. Saasnart de nu fik Öie paa det, sagde Vidga: „Bier her paa mig! jeg vil ene ride hen til Kastellet; maaskee lade de os ride uden at betale, naar jeg beder dem höflig derom; men hvis det ikke vil lykkes, da kommer jeg strax tilbage." De bade ham raade, og tyktes vel om, at han foer. Han red nu hen til Stenebroen; men Röverne sade foran den,

*) Lutumald, A. En Lyrevald ligger i Vestfalen.

og saae ham komme. „Der kommer en Mand ridende," sagde Gramaleif; „han har et stort Skjold, som kommer mig ret tilpas, men hans övrige Harnisk kunne I skifte mellem eder." „Den Mand har vel et godt Sværd," sagde Stodfus, „det skal ikke gaae paa Skifte, for det vil jeg have." „Da vil jeg have hans Brynje, sagde Thrella; ogjeg hans Hjelm," sagde Sigstaf. Da sagde den femte: „Han har en god Hest, den tilegner jeg mig." Og den sjette sagde: „Jeg vil have hans Kjortel og Klæder." „Hvad bliver der dà til mig uden Brynhoserne," sagde den syvende, „naar alt det Övrige er skiftet." Da sagde den ottende: „Hans Pengebelte vil jeg have, og Alt hvad som er i det." „Jeg tager hans höire Haand for min Part," sagde den niende. „Tilvisse," sagde den tiende, „tager jeg saa hans höire Fod." Da svarede den ellevte: „Jeg tager hans Hoved." „Nei!" svarede Stodfus, „ei skal Manden dræbes; thi kun lidet Godt har han tilbage, nàar han har mistet det, som I nu have skiftet mellem eder. Da sagde Gramaleif, deres Hövding: „Lader nu trè Mand fare til ham, og tage hans Vaaben og Klæder, som skiftet er, og lad ham saa

slippe bort med den venstre Fod og den venstre Haand; da kan man sige, at I herfra have skilt eder vel." De tre fore nu til ham. Saasnart de traf sammen, sagde Vidga: „Velkommen, raske Kæmper!" „Ei skal du kalde os velkomne," gjensvarede Thrella, „thi du skal her lade dine Vaaben og din Hest og Klæder, tillige skal du miste din höire Fod og höire Haand, og endda skal du takke os oven i Kjöbet, om du slipper bort med Livet." „Ubilligt er det," svarede Vidga, „at byde en fremmed og saglös Mand saadanne Kaar. Kalder eders Hövding hid, jeg vil dog först höre hans Dom; thi ikke giver jeg slip paa mine Vaaben eller min Hest, saaledes som I fordre, för vi have prövet hinanden i Styrke. Saadant Svar bragte de nu tilbage til Gramaleif*). Han reiste sig da, iförte sig sin Rustning, og ligesaa væbnede sig de Andre, og Alle fore over Stenebroen. Da böd Vidga dem velkommen. „Ikke skal du kalde os velkomne," gjentog Gramaleif, „alle dine Vaaben ere forud skiftede mellem vore Stalbrödre, og desuden skal du miste din Haand og Fod, för vi skilles. Dit Skjold

---

*) Gramal, A.

vil jeg have, siden tage hver sin Deel." Da sagde Vidga: „Om jeg lader mit Skjold, da bliver det min Skade; thi kommer jeg hjem uden Skjold til min Fader Velent i Danmark, da vil han sige, at Didrik tog mit Skjold fra mig imod min Villie; men dertil er Gud mit Vidne, at jeg endnu aldrig har seet Didrik af Bern, og saalænge jeg ei har seet ham, giver jeg ikke mit Skjold fra mig." Dernæst tiltalte Stodfus ham med disse Ord: „Udleveer strax dit Sværd! det skal jeg have for min Part." „Hvis du tager mit Sværd," svarede Vidga, „hvormed skal jeg da værge mig, naar jeg træffer Didrik, og kommer jeg hjem, da vil min Fader kun sige, at Didrik fratog mig dette Sværd imod min Villie, derfor skal Ingen bringe mig til at overgive mit Sværd." Nu forlangte den Ene efter den Anden, hver sit Stykke; men Vidga böd dem lade ham fare i Fred, og lagde til, at han ikke vilde give dem en Penning derfor. Da sagde Stodfus: „Taaber vi ere, om længer vi stande her stille, hele tolv mod een og lade ham skifte ligelige Ord med os; trækker eders Sværde, og saa skal han, foruden sine Vaaben, miste Livet oven i Kjöbet." Stodfus drog nu sit Sværd af Balgen, og hug

til i Vidgas Hjelm, men den var saa haard, at det ikke bed mere end i den haardeste Steen. Men Vidga trak i en Hast sit Sværd Mimmung*), satte Lid til sin Styrke og hug til Stodfus's venstre Axel, saa at det skar Skulder og Bryst samt Brynjen tvært igjennem lige til den höire Side, og hvert Stykke faldt til sin Side paa Jorden. Ved dette Hug kom der en stor Skræk over Röverne og mange af dem önskede nu heller at være hjemme Dog trak de nu alle blank, trængte ind paa ham, og den Ene ophidsede den Anden. Men Vidga hug til Gramaleif, og flakte hans Hjelm og Hoved, Brynje og Bug lige ned i Beltestedet, saa at han faldt död til Jorden. Da sagde Hildebrand: „Jeg seer nu, at de ere komne sammen; lader os derfor ride til, og see, hvorlunde de skifte imellem sig; thi hvis Vidga faaer Seier over disse Mænd, og vi ikke komme ham til Hjælp, vil han ellers sige, at vi have sveget ham, og da bliver det vor Bane, naar han træffer os; lader os derfor ride til, thi jeg venter, at han gaaer af med Seiren; skulde han derimod tabe, da ville vi skynde os at ride bort."

*) Minnung, A, dog kun paa dette Sted.

Saa gjorde de, og da de naaede Stenebroen, fandt de, at Vidga havde tilföiet sine Fjender mange og store Hug, saa at af de tolv havde de syv maattet bide i Græsset, men de fem övrige Stalbrödre, hvoriblandt Sigstaf, undkom ved Flugten.

36. Vidga red nu med sine Stalbrödre til Kastellet, spiste og drak, og forblev der Natten over. Hildebrand tænkte nu meget paa Vidgas Mandhaftighed, og var nu sikker paa, at Didrik i ham vilde finde sin Jævnlige, og han tænkte ogsaa paa, hvor gode hans Vaaben vare; thi stod han op ved Midnat, trak sit Sværd ud af Skeden, og [efterat have ombyttet Hjaltet og Knapperne,] lagde han det isteden for Vidgas Sværd Mimmung, lagde sig siden ned og sov til Dag. Og saasnart Dagen bröd frem, stode de op og gjorde sig færdige til at reise videre. Vidga spurgte nu, hvad de skulde gjöre af dette Kastel. Da svarede Hildebrand: „Nu skal jeg sige dig, hvo jeg er og hvad jeg hedder; mit Navn er Hildebrand, og jeg er Konning Didriks Mand, og alle vi ere hans Stalbrödre; men skjöndt jeg ikke sagde dig vort rigtige Navn, vil jeg dog ligefuldt holde det mellem os indgangne Stalbroderskab. Det

er nu mit Raad, at vi lade Kastellet stande, og disse vore to Stalbrödre blive tilbage at holde Vagt ved det. Men jeg vil fölge dig til Bern til Konning Didrik, og hvis saa skeer, at I indgaae Venskab, da kunne I begge raade over dette Kastel, men om I ikke skilles som Venner, da beholder du det for dig selv alene." Da svarede Vidga: „Paa denne Stenebro har ligget Told og megen Ufred, og skjöndt her gaaer en alfar Vei, har dog Ingen i lang Tid tordet vove at fare herover; hvis jeg derfor skal raade, da skulle alle Mennesker herefter fare ad den i Fred, baade udenlandske og indenlandske, unge og gamle, rige og fattige." „Det er det retteste," svarede Hornboge Jarl, „at den raader herfor, som ene vandt Kastellet ved sin Tapperhed." Da tog Vidga en Brand, stak Ild i Kastellet, efterat de först havde borttaget Godset, og de droge ikke derfra, för hele Kastellet var brændt og jævnet med Jorden.

37. De rede nu, efter saaledes vel udført Sag, muntre derfra, og kom til den Aa, som hedder Viseraa. Derover gik en Bro mellem to steile Klipper. Did var Sigstaf kommen med sine Lavsbrödre, og de havde afbrudt Broen, för hine kom dertil. Saasnart

Vidga blev dette vaer, gav han sin Hest Skemming af Sporerne, og red i fuldt Fiirspring til Aaen, og Hesten sprang fra den Klippe, hvorpaa Broen havde hvilet, over Aaen til den modsatte Klippe saa let, som man kunde see en Piil flyve did, og endnu den Dag i Dag sees der Mærke [af Hesteskoene og Sömmene] i Bjerget, baade der, hvor han sprang fra og hvor han kom ned. Hildebrand og Heimer rede nu efter ham tilligemed Jarl Hornboge, og da de naaede Bjerget, lod Hildebrand sin Hest springe i Aaen, og svömmede over; Hornboge Jarl havde samme Færd, men kom dog noget sildigere i Land; men Heimers Hest Rispa, som var Broder til Skemming, sprang imellem begge Klipper ligesom Skemming. Saasnart Vidga var over Aaen, red han paa det skyndsomste did, hvor de fem undkomne Rövere Sigstaf og Stalbrödre holdt, indlod sig i Kamp med dem, og tildelte dem baade mange og store Hug. Heimer vilde ikke staae ham bi, men blev holdende paa sin Hest ved Aaen, men saasnart Jarlen og Hildebrand kom i Land, rede de djærvelig til, og hjalp Vidga, og da var Striden hurtig afgjort, thi de dræbte alle Kæmperne tilhode. [Endnu mærkede Vidga

ikke til, [at hans Sværd Mimmung var forbyttet.]

58. De rede nu til en Gaard*), som Hildebrand eiede, og hvor hans Kone Oda boede; der forbleve de Natten over. Om Morgenen rede de derfra og kom aarle til Bern. Det blev nu Didrik berettet, at Hildebrand, Hornboge Jarl og Heimer vare komne. Didrik stod siden op, gik imod dem og modtog dem alle tre vel, og spurgte dem, hvad Tidender de bragte, men de sagde; „Ingen." Med Vidga talte Didrik ikke, thi han vidste endnu ikke, hvo han var. Da drog Vidga af sin Haand en sölvbeslaaet Handske, og gav den til Didrik. Denne spurgte, hvad det skulde betyde. „Hermed," svarede Vidga, „udbyder jeg dig til den förste Enekamp, thi du er min Jævnaldrende, og langveis bort har jeg spurgt om dig, og megen Besværlighed har jeg udstaaet, siden jeg foer hjemmefra; men nu önsker jeg at pröve, om det er sandt, hvad Rygtet fortæller fra Land til Land, at du er saa vældig en Kæmpe, at Ingen formaaer at staae mod dig og dine Vaaben.

*) som hed Her, P. formodentlig Garten, nu Garda, ved Garda-Sö nær Verona.

Saadant er mit Ærende, som jeg venter, at du ikke afslaaer." „For ingen Kamp undslaaer jeg mig," svarede Didrik, „hvad enten jeg skal stride mod Een eller Flere; men i dit Exempel skal jeg lære Landstrygere ikke oftere at byde Didrik ud til Enekamp i hans Land." Da sagde Hildebrand: „Tael ikke saa Herre! du veed neppe, hvad Mand du har for dig, og endnu vover jeg ikke at svare for Udfaldet af Kampen, om Seiren skal blive din eller hans; men det forekommer mig sandsynligere, at du vil faae den Deel, som hedder Useier, om du ikke har Hjælp andensteds fra." „Stor Skam vil det være," sagde derpaa Reinald, en af Didriks Mænd, „om hver Trællesön skal vove at udbyde dig til Enekamp i dit Rige." Da sagde Hildebrand: „Ei oftere skal du beskæmme en berömmelig Mand;" og med sin knyttede Næve gav han ham i det samme saa vældigt et Örefigen, at han strax faldt i Afmagt. Da sagde Didrik til Hildebrand: „Du er meget ivrig i at yde denne Mand Hjælp, men nu siger jeg dig, hvad Dom der venter ham: allerede i denne Dag skal han hænges op uden for Bern." „Om han kommer i din Vold," svarede Hildebrand, „naar I have prövet en Dyst sammen,

da faaer han at underkaste sig denne Dom, i hvor haard den end er." Didrik böd nu sine Vaaben bringes, og saasnart det var skeet, sprang han paa sin Hest Falken, saa at han hverken stöttede sig ved Stigremmen eller Sadelbuen. Falken var Skemmings og Rispas Broder. Derpaa red Didrik fra Bern ud til Kampsletten og med ham mange Hövdinger og Riddere. Vidga holdt der allerede paa sin Hest Skemming tilligemed Hildebrand, og faa Mænd hos dem. Derpaa traadte Heimer frem med en Skaal, fuld af Viin, gav den til Didrik, og sagde: „Drik Herre! Gud give eder en faver Seier i Dag!" Didrik tog Skaalen, tömte den og gav den igjen til Heimer. Hildebrand gav Vidga en anden Skaal med Viin; men denne sagde: „Bær den först til Herr Didrik, og bed ham drikke mig til." Hildebrand gjorde saa, men Didrik var saa vred, at han ikke vilde drikke ham til. „Neppe veed du, Herre!" sagde Hildebrand, „hvi du er vred, thi du har en drabelig Kæmpe for dig, og ikke, som Reinald sagde, en Trællesön." Derpaa gav Hildebrand Vidga Skaalen, og sagde: „Drik nu og værg dig mandhaftig! thi nu har du Faa til at staae dig bi." Vidga tog derpaa sin

Guldring af, og gav ham den med disse Ord: „Gud lönne dig for din Bistand!" Didrik raabte nu til Vidga, og spurgte, om han var færdig. Vidga svarede, at han var beredt til Kampen.

39. Nu gave de Hestene af Sporerne, fældede Spydene og rede saa haardt ind paa hinanden, som en [sulten] Hög farer paa sit Bytte; og da de kom sammen, stak Enhver til den Anden med sit Spyd saa stærkt som han formaaede. Vidgas Spyd gik igjennem Didriks Skjold, og skar det sönder, men Didriks Spyd fæstede kun lidt i Vidgas Skjold. Nu löbe Hestene hinanden forbi, og Vidga trak sit Sværd ud, men Didrik red djærvelig mod ham og stödte sin Landse mod Vidgas Bryst, men Vidga hug ligesaa hurtig Spydskaftet sönder, og samme Hug tog den nederste Deel bort af hans eget Skjold, dog blev han ikke saaret, thi hans haarde Brynje dækkede ham; og dermed skilte de deres Turnering. Derpaa sprang de af Hestene og kæmpede nu paa det drabeligste med Sværdene. Didrik tildelte Vidga vældige Hug med sit Sværd Nagelring. Og nu stödte Vidga til Didrik i Hjelmen Hildegrim, men Sværdet brast sönder i to Stykker. Da sagde Vidga: „Guds

Vrede ramme dig, Velent! at du gjorde saa slet et Sværd, da du dog havde Magt til at gjöre det bedre; havde mit Sværd kun staaet mig bi, skulde jeg nok have vidst at værge mig, men nu tilkommer mig, saavelsom den der gjorde det, Skam og Skade." Nu tog Didrik sit Sværd med begge Hænder, og vilde afhugge hans Hoved, men i det samme sprang Hildebrand imellem dem og sagde: „Herr Didrik! giv denne Mand Fred, og gjör ham til din Mand, thi du faaer ikke hans Lige i nogensomhelst Færdighed." „Nei," svarede Didrik, „mit Ord skal staae, som jeg sagde dig, at Vidga i Dag skal hænge uden for Bern." „Herre! behandl ikke saaledes en saa drabelig Mand," vedblev Hildebrand, „han ene stred mod tolv Kæmper, og vandt Kastellet Briktan, som du med alle dine Mænd ingensinde mægtede at indtage; og han er derhos af den bedste Kongeæt, og vil nu blive din Mand. Tag vel imod ham, som du pleier." „Nei!" sagde Didrik, „nu i Dag skal jeg sætte Grændse for, at ikke enhver Trællesön herefter skal byde mig ud til Holmgang, naar denne er klynget op. Og gak i Öieblikket bort herfra, thi om du ei gjör det, da hugger jeg först dig i to Parter og siden ham." Da nu Hildebrand

saae, at Didrik ikke vilde höre hans Bön, trak han Mimmung af Skeden, og sagde: „Gud forbyde Enhver Utroskab; see her nu, gode Ven! at jeg vil holde vort Broderskab, og tag nu her dit Sværd, og værg dig mandelig; Gud staae dig bi, thi jeg kan ikke hjælpe dig mere." Vidga tog Sværdet, og blev saa inderlig glad, at han kyste paa Guldknappen og sagde: „Gud tilgive mig, at jeg talte onde Ord imod min Fader; og nu agter jeg denne Konges Vrede og Hidsighed ikke mere end en Træls. Nu begyndte Striden paa ny, og Vidga svang Mimmung mod Didrik, saa at Stykker flöi af hans Skjold, Brynje og Hjelm ved hvert Hug. Da trak Didrik sig lidt tilbage, thi hans Sværd bed ikke saa godt som Mimmung. Nu havde han allerede fem store Saar. Men da Ditmar saae, at Blod flöd paa alle Sider ud af hans Hærklæder, da indsaae han, hvorledes det vilde gaae og löb imellem dem. „Hvad vil du, Konning!" raabte Vidga, „jeg siger dig i Sandhed, om du med en Mængde Krigere vil skille denne Enekamp, skal Ingen oftere nævne dig som en god Konning eller tapper Mand; jeg har en Morbroder, som hedder Nidung, han vil vide at hevne mig, om du

bryder Loven mod mig." Da sagde Kongen: „Hör du, tappre Mand! jeg vil bede eder, at I afbryde denne Enekamp, thi Didrik er alt meget saaret; jeg seer, hvorledes eders Strid vil falde ud; og om du gjör saa, da vil jeg tilstaae dig megen Hæder i mit Rige." „Nei!" svarede Vidga, „det vil jeg for ingen Deel, thi Didrik skal nu lære mig at kjende, at jeg ikke er mere Landstryger end han selv, og gaaer du ikke bort, Konning! da skaaner jeg hverken dig eller Andre." Da gik Kongen bort, og Vidga gik lös paa Didrik og hug nu til med Hidsighed og Kraft, men Didrik værgede sig mandelig. Nu svang Vidga sit Sværd Mimmung og gav Didrik et vældigt Hug i Hjelmen Hildegrim, saa at det tog Alt af, hvad det traf paa; det var nemlig Kammen oven over Hovedet, hvormed fulgte baade Hud og Haar. Nu saae Hildebrand, at Didrik var kommen i en vanskelig Stilling, da Hjelmen var hugget af ham; thi sprang han imellem dem og sagde: „Min gode Ven Vidga! stands nu for min Skyld denne Enekamp og indgaa Stalbroderskab med Didrik; vilde man end lede al Verden rundt, vilde der dog ikke findes Den, der kunde jævnes med eder." Da böd Didrik Vidga Forlig;

„For vort Venskab," sagde Vidga, i det han henvendte sig til Hildebrand, „vil jeg opfylde din Bön." Didrik og Vidga gave nu hinanden Haanden, indginge Stalbroderskab, og rede dernæst hjem til Bern.

Femte Fortælling.

Didriks Kampe med Ekka og Fasold.

40. Didrik var nu hjemme i Bern, og med ham Hildebrand, [Vidga,] Hornboge Jarl og Heimer. Saasnart han nu var helbredet af sine Saar, red han ud af Bern ganske alene, og Ingen uden Vidga vidste, hvad Vei han tog; til ham sagde han, at han ikke vilde komme tilbage til Bern, förend han ved Heltebedrifter havde naaet sin forrige Berömmelse. Han red nu saa stærkt han kunde i syv Dage over beboede og ubeboede Egne. En Aften tog han Herberge ved en Skov, som hed Efving *) Der fik han Kundskab om, at der

*) Osning, P., eller Osneck, et gammelt Bjerg og en Skov ei langt fra Asa: en Deel af Teutoburger-Skóven, hvor Herman slog Romerne og Karl Saxerne.

paa den anden Side af Skoven laae en Borg, som hed Drekanfil *). Denne Borg havde tilhört Kong Drusian **), som nu var död; men hans Enke levede endnu tilligemed ni Döttre. Dronningen havde fæstet sig en Mand ved Navn *Ekka*, der var saa stor en Kæmpe, at man forgjæves skulde söge i hele Huneland efter hans Lige i ridderlig Daad. Hans Broder hed *Fasold* ***). Han var saa stærk og stolt, at han havde gjort det höitidelige Löfte, aldrig i Strid at give nogen Mand meer end eet Slag, og hidtil havde han heller ikke fundet Nogen, som havde udholdt hans förste Slag. Ekka drog nu ud i Skoven, om han kunde træffe paa en Mand, som han kunde have Ære af at stride imod; og enhver Saadan lovede han sit Banesaar. Da nu Mörket faldt paa, red Didrik til samme Skov, og han tænkte ikke paa at træffe Ekka, men han foer vild i Skoven og för han blev det vaer, var Ekka kommen ham ganske nær. Denne raabte ham an: „Hvo er det, der ri-

---

*) Drekanfiis, P, formodentlig enten Drachenfels ved Rhinen ligeover for Bonn eller Drachenburg ved Veser i Grevskabet Hoya.

) Dinsian A. *) Rasold A, dog kun paa dette Sted.

der her?" „Den Mand, du her har for dig," svarede Didrik, „hedder Heimer Studasson; [jeg rider mine egne Ærender hjem til Bertangeland*) til min Fader,] og har intet Ærende til dig." „Det maa vel være som du siger," sagde Ekka, „uagtet din Stemme lyder, som om det var Didrik af Bern; thi var du saa djærv en Mand som denne, hvorom Rygtet veed at fortælle i alle Lande, da vilde du vist ikke skjule dit Navn for en eenlig Mand." „Ja!" svarede Didrik, „efterdi du saa hæftig attraaer at vide mit Navn, vil jeg ingenlunde skjule det for dig. Vid da, at mit Navn er Didrik, og at jeg er en Sön af Ditmar, Konning i Bern, ligesom du gjættede, men til dig har jeg intet Ærende, og vil jeg derfor ride min Vei." Da sagde Ekka: „Hvis saa er, som mig er fortalt, at en [dansk] Mand for kort Tid siden har overvundet dig og berövet dig dine gode Vaaben, da vil du her igjen kunne faae Vaaben, der ikke give hine noget efter, om du formaaer at fælde mig og fratage mig mine." „Du udbyder mig til Enekamp," svarede Didrik, „men hvorlunde kunne vi nu kæmpe, da den

*) Bretagne.

Ene ikke kan see den Anden, men naar Dagens Lys viser os Veien til hinanden, da skal jeg ikke nægte dig dit Forlangende." Da sagde Ekka: „De ni Kongedöttre, hvis Moder er min Fæstekvinde, udrustede mig til Kamp, og for deres Skyld kommer jeg her med disse Vaaben; min Hjelm er heelt smykket med röden Guld, ogsaa i min Brynje er Guld indvirket, og paa intet Skjold kom mere eller bedre Guld end paa mit. Jeg har ingen Hest, og derfor kan du vel flye fra mig, om du vil, men det er Helteværk, at oppebie sin Mand. Det var Skade at jeg lod min Hest hjemme, thi havde jeg den her, da skulde du have stredet, hvad enten du vilde eller ei. Bi efter mig! (vedblev han fremdeles) Didrik, vakkre Helt! jeg har her et Sværd, som jeg kan fortælle dig en Deel om; Dværgen Alfrig, hin berygtede Tyv, smedede det dybt nede under Jorden; men för det var fuldgjort, sögte han i ni Kongeriger, inden han fandt Vand til at hærde det i, og han fandt det ei, för han kom til [den Aa], som hedder Treyaa *); der blev det hærdet. Hjaltet og Grebet ere slagne af röden Guld. Gjorderne til det ere

---

*) maaskee Drau? Troia, A.

heelt belagte med Guld og besatte med Ædelstene og Guldknoppe. Det er skinnende blank og indlagt med Guld, og naar man sætter Odden ned ad, da synes det, som en Orm af gylden Farve löber fra Odden op til Fæstet, [og omvendt, naar Odden sættes op ad.] Dets Egge ere saa hvasse, at jeg troer ikke meget Staal skal holde sig for dem. Det hedder Ekkisax, og der er ei bragt et bedre Sværd fra Essen, om man end ledte al Verden rundt. Alfrig, hin store Tyv, stjal dette Sværd fra sin Fader, og bragte det til Konning Rutsileif*). Der blev det vel forvaret, indtil den unge Rutsileif bar det, og dermed dræbte mangen Mand. Faaer du det af mig levende, da lade Gud dig nyde det vel, men heller vil jeg döe end spare det i min egen Nöd og Trængsel." Da sagde Didrik: „Hvi kan jeg flye for dit Sværd eller for dig selv, medens jeg seer ingen af Delene, og ei mærker jeg andet til dig, end jeg hörer dit Raab og Skryderi. Men det venter jeg, at du faaer det betalt, naar Dagen kommer, og vi kunne skifte vor Sag; og ei skal du oftere byde mig til Enekamp." „Hav Guds Tak for dit Löfte!" sagde Ekka;

*) Roseleif, P.

„og endnu vil jeg fortælle dig mere: i mit Belte er tolv Pund af röden Guld, og om du faaer Seier, da bliver alt dette Guld din Eiendom. Men saa luer og brænder nu mit Hjerte, som dette Guld glimrer, fordi vi ikke strax kunne slaaes. Men om du ikke vil slaaes med mig for Guld og gode Vaaben, da slaaes med mig for Livet og de ni Kongedöttres Hæder og deres Moders, som lode mine Vaaben besætte med glimrende Guld. Bi nu efter mig, og slaaes med mig!" Da sagde Didrik: „Det veed Gud, at jeg ikke slaaes med dig for Guld eller Vaaben, men til ni Kongedöttres Ære og Priis vil jeg slaaes med enhver Mand." Og nu sprang Didrik af sin Hest; men det var saa mörkt, at han ikke kunde see en Haand for sig, thi slog han Nagelring mod en Steen, saa at der flöi saa store Gnister af den, at han fandt hen til et Lindetræ, hvorved han bandt sin Hest. Og glad blev Ekka, da han nu mærkede, at Striden skulde gaae for sig.

41. Det fortælles nu, at Begge hug i Stenene foran sig, saa det gnistrede efter, og de bleve ved, til de endelig havde fundet hinanden. Da sloges de paa det drabeligste, og hvo som hörte deres Kamp, troede, at det

tordnede, saa stort et Bulder og Brag löd der af deres Hug, [og tilmed gnistrede Ilden af deres Vaaben som Lynildsglimt.] Nu vare Begges Skjolde klövede og gjorte heelt ubrugelige, men endnu var Ingen af dem saaret. Da opløftede Ekka sit Skjold og Sværd med baade Hænder, og hug af alle Kræfter til Didrik, saa at han strax faldt til Jorden, men Ekka kastede sig oven paa ham, spændte fast omkring ham med begge sine Arme, og sagde: „Om du vil beholde dit Liv, da vil jeg nu binde dig, og siden vise dig bunden og overvunden for de ni Dronninger, som udrustede mig til denne Kamp." „Lade vil jeg Livet strax, om Gud vil," sagde Didrik, „men det er vist, at jeg ikke vil taale Forhaanelse og Spot af disse ni Dronninger og derhos af alle Riddersmænd saalænge som jeg lever." Derpaa stræbte han at komme lös, fik ogsaa sine Hænder op, og tog nu om Ekkas Hals; de væltede derpaa hinanden omkring af alle Kræfter et langt Stykke Vei, til de endeligen kom derned, hvor Didriks Hest Falken stod bunden. Hesten sprang nu med begge sine Forbeen op paa Ekkas Ryg, og derved kom Didrik op, tog sit Sværd, og hug Hovedet af Ekka.

Han tog derpaa alle hans Vaaben og Hærklæder, væbnede sig med dem, sprang paa sin Hest, og red ud af Skoven, og da var det allerede Dag. Han lagde nu sin Plan, og ventede, at han vilde faae sig en Kone og al den Hæder, som Ekka havde havt. Dronningen var just kommen op i et Taarn, og saae denne Mand komme ridende, hvorpaa hun hurtig gik ned, og sagde til sine Döttre: „Jeg seer en god Tidende imöde; Herr Ekka gik hjemmefra i Gaaraftes, men nu rider han en god Hest, og er jeg nu glad, thi jeg kan nu vist vide, at han maae have overvundet een eller anden Kæmpe." De iförte sig nu deres Klenodier, og ginge ud af Borgen imod ham, men da Didrik var kommen dem nærmere, bleve de vaer, at det var en heel anden Mand. Den gamle Dronning kjendte Vaabnene, men ikke Manden, og syntes nu at vide, at Ekka ikke i levende Live havde givet slip paa sine Vaaben for Nogen; og dette bedrövede hende saa meget, at hun faldt om, og vidste ikke til sig selv. Men da Borgmændene bleve dette vaer, löb hver til sine Vaaben og vilde hevne Ekka. Da Didrik saae deres Tilberedelser og Mængde, red han tilbage til

Skoven, men Borgmændene bleve baade vrede og bedrövede ved Ekkas Drab.

42. Didrik red nu til og naaede Skoven. Da blev han vaer, at en stor og velvæbnet Mand kom ridende imod ham; det var Fasold, Ekkas Broder. Denne troede, at det var hans Broder Ekka, da han kjendte Vaabnene, og raabte derfor höit: „Er du der, min Broder Ekka?" „Nei!" svarede Didrik, „her har du ikke din Broder Ekka, men en ganske anden Mand, for dig." „Hör du onde Hund!" sagde derpaa Fasold, „hvi listede du dig over min Broder, og dræbte ham, mens han sov; havde du truffet ham vaagen og beredt, da havde du maattet ligge under." „Det var usandt, hvad du der sagde," svarede Didrik, „at jeg dræbte ham sovende og uberedt, og stjal mig paa ham; tværtimod tilstod jeg ham kun ugjerne Enekamp; men det er vist, at jeg dræbte ham og tog hans Vaaben, og deri siger du sandt, om du end lyver i det Andet." Nu trak Fasold sit Sværd, red mod Didrik med megen Djærvhed og Hidsighed og hug af al Magt i hans Hjelm saa haardt, at det hvinede for hans Ören, og han faldt ned af Hesten og daanede." Fasold havde gjort det Löfte, at han

ikke vilde bruge sit Sværd mere mod den Mand, som faldt for hans förste Hug, ei heller fratage en Saadan hans Vaaben. Dette mindedes han nu og red bort. Men saasnart Didrik kom til sig selv igjen, sprang han op, steg paa sin Hest, red iilsomt efter ham og indhentede ham. I det nu Fasold red ud af Skoven, raabte Didrik höit: „Du, stolte Ridder!" rid ei længer, og flygt ikke for en eenlig Mand, men hevn hellere din Broder, om du er saadan en Kæmpe, som sagt er. Men om du ei vil det, da vær hver Mands Nidding." Saasnart Fasold hörte dette, vendte han i en Hast sin Hest om, og vilde vist nok hellere pröve en Kamp end taale saadan Bebreidelse. Da de nu vare komne hinanden nær, stege de af deres Heste, og ginge imod hinanden, og sloges baade med megen Hidsighed og rasende Tapperhed. Og för de standsede Striden, havde Didrik faaet tre Saar, dog ikke store, men Fasold havde faaet fem Saar, og alle store, og da tilböd Fasold at overgive sine Vaaben og blive Didriks Mand. Men Didrik sagde: „Du er en rask Mand og en beleven Ridder; derfor skal du have Fred af mig, men ei vil jeg have din Tjeneste, fordi jeg dræbte din

Broder, og neppe vil jeg kunne troe dig, saalænge ingen Böder ere givne derfor. Men vil du tage mod Hæder istedenfor Böder, da skulle vi sværge hinanden Broderskabs Ed, som vi vare sambaarne Brödre, saa at vi skulle staae hinanden bi, naar Nöden kræver?" Dette Tilbud modtog Fasold, og de sluttede nu Stalbroderskab og stege siden paa deres Heste.

43. Didrik vilde nu, efterat have udfört sit Ærende, vende om igjen og drage tilbage til Bern. De rede den Dag til Aften og toge Natteherberge i Aldinsæla.*) Om Morgenen red de ind i en Skov, som hedder Runtslu *) Skov. Der kom imod dem et Dyr, som kaldes Elefant: det er det störste af alle Dyr og frygteligt at vove sig i Kamp med. „Vil du staae mig bi?" spurgte Didrik Fasold, „om jeg vil ride mod dette Dyr; faae vi det overvundet, da vil den Daad blive meget navnkundig." „I vort Möde," svarede Fasold, „fik jeg vældige Hug, og mistede

*) Oldensael, nu Oldenziel, Hovedstaden i Grevskabet Twente i Overyssel.

**) Rimslo, P: Snarere ved Remen, alt Rime eller Rimslage i det Ravensbergske, end Ramslo, Ramslau i det Lyneburgske.

meget Blod; derfor har jeg kun liden Styrke til at yde dig saadan Hjælp, som kan være til Gavn; men det tykkes mig, om du rider mod dette Dyr og kommer uskadt tilbage, at du da kan sige, at du aldrig kom i en större Livsfare, saa ofte som du end har holdt Enekampe." „Kan du ikke yde mig Hjælp," svarede Didrik, „saa hjælpe Gud mig! men til vil jeg ride, hvad enten det gaaer mig vel eller ilde." Derpaa red Didrik mod Dyret med megen Hidsighed, trak sit Sværd Ekkisax, og hug til Dyret af al Magt; dog det bed ikke paa, men Dyret slog ham, saa at han faldt til Jorden. Da nu Fasold saae dette, red han paa det hurtigste til, og vilde yde ham den Hjælp han kunde; men da han kom til Dyret, kunde han ikke finde Huggested paa det, saa at det vilde hjælpe noget, thi Jern bider ikke paa dette Dyr uden et Sted i Underlivet. Da sagde Fasold: „Har du dine Hænder fri og kan naae dit Sværd, sting da Dyret nær ved Navlen, der venter jeg, at Sværdet vil bide." Og i samme Öieblik slog Didriks Hest Falken med begge sine Forbeen paa Dyrets Hofter, saa at det næsten styrtede. Nu fik Didrik sine Hænder fri, naaede sit Sværd og stang det ind i Dyrets

Bug lige til Hjaltet. Didrik sprang bort fra Dyret, men det faldt dödt til Jorden, da ogsaa Fasold havde givet det mange store Hug, skjöndt hans Sværd ikke ret vilde bide. Ikke desto mindre fik Didrik dog her en Pröve paa, at Fasold med Troskab stod ham bi.

44. Efter denne Daad stege Didrik og Fasold paa deres Heste, men da de kom ud af Skoven, saae de en sælsom og underlig Hændelse: det var nemlig en stor og tyk flyvende Drage; den havde hvasse Klöer og före Been og et stort og skrækkeligt Hoved. Den foer næsten ved Jorden, og hvert Træ, som dens Klöer mödte, blev som det var hugget med det hvasseste Sværd. Den havde en Mand i Munden, og havde begyndt at sluge ham fra Födderne af, men han holdt med Hænderne i Kjæften, og Hoved og Skuldre stode ud af Munden, og Manden var endnu levende. Da nu denne Mand saae, hvor hine rede, raabte han: „Hörer, gode Kæmper! rider hid og frelser mig! denne store Djævel tog mig sovende af mit Skjold; om jeg havde været vaagen og beredt, da havde jeg vel varet mig." I Öieblikket sprang Didrik og Fasold af deres Heste, og hug begge paa eengang til

Dragen. Didriks Sværd bed noget, men Fasolds intet. Skjöndt nu Dragen var baade stor og stærk, overgik det dog dens Kræfter, at bære saa tung en Mand i fuld Rustning, og den kunde derfor ikke hæve sig i Veiret og flyve, som om den var fri. Manden sagde nu til Fasold: „Jeg seer, den er saa haard i Huden, at dit Sværd ikke bider; tag derfor i i Dyrets Kjæft et Sværd, som den svælgede tillige med mig, og venter jeg, at det bider, naar ellers en tapper Mand förer det." Da löb Fasold rask til, greb ind i Dyrets Kjæft, og tog der et meget hvast Sværd, hvormed han hug til Dragen. Dette Sværd bed hvadsomhelst det mödte saa let, som den skarpeste Haarkniv rager Skjægget. Det var af Farve grönt som Græs. Endnu sagde Manden: „Hugger varlig, thi mine Födder ere komne temmelig langt ind i Halsen." „Hugger nu haardt til, raske Kæmper!" sagde han fremdeles, „thi nu klemmer Dragen mig med sine Kjæver saa, at Blodet löber mig ud af Munden og Næsen, og jeg veed neppe, hvordan dette gaaer til." Og nu hug den Ene efter den Anden, indtil Dragen var död. Manden kom nu ud af Munden og talte saa: „Himlens Gud hjælpe eder nu og stedse fremde-

les, for at I have frelst mig af Döden; men der er dog een Bön, som jeg gjerne endnu önskede opfyldt af eder, om det lader sig gjöre; det er nemlig den, at I ville tillade mig at beholde mit Sværd." „Hvo er du, vakkre Mand!" spurgte Didrik, „og af hvad Æt, [hvor er du födt] og hvorhen skal du fare." „Jeg hedder Sintram," svarede han, „og er en Sön af Hertug Reiginbald i Venedig, og der er jeg barnfödt, men jeg vil reise at besöge min Frænde Hildebrand og hans Fostersön Didrik af Bern; og nu har jeg redet ti Dage og ligesaa mange Nætter uden at hvile stort, og jeg var nu meget sövnig, da jeg havde lagt mig, og denne Drage tog mig sovende." „Velkommen, vakkre Mand!" sagde Didrik „og faae skal du dit Sværd og Alt hvad du beder os om, thi i mig træffer du her Didrik af Bern, og skal du nu ride hjem med os og nyde god Modtagelse." De ledte dernæst efter hans Skjold og fandt det. To Dage derefter fandt Didrik Hesten i et Kastel, som hed Aldenflis *), over hvilket herskede

*) Addenfils, A. Maaskee Oldenborg, Hovedstaden i Hertugdömmet af samme Navn eller Oldenburg i det Lippiske, hvis ikke snarere Aldenberge i Hertugdömmet Berg.

en Grev Lodvig *). Grevens Folk havde fundet Hesten og fört den til ham, men nu lod Greven den udlevere til Didrik, som igjen gav Sintram den. De rede nu alle i Forening Veien fort til Bern, hvor der med megen Glæde og Lystighed blev taget imod Didrik og hans Stalbrödre.

Sjette Fortælling.

Osantrix's Krige med Melias.

45. Kong Vilkinus *) var i den Tid berömt for Tapperhed, Mildhed og Krigslykke. Han underlagde sig med væbnet Haand det Land, som hed Vilkineland, men som nu indbefatter Sverrig og Gotland og alle Smaakongerigerne og Skaane, Sjælland og Jylland, Vindland og alle de Riger, som der höre til. Saa vidt strakte sig hans Rige, som Landet var opkaldt efter ham; og det er

*) Lodvis A. **) Viltinus, A, B.

Brug i denne Saga, at efter den förste Hövding opkaldes saavel Riget, som Folket han styrer. Saaledes er dette Rige kaldt Vilkineland efter Kong Vilkinus, ligesom ogsaa de Folk siden ere kaldte Vilkinemænd, som der byggede og boede lige indtil andre Folk kom til Riget og gav det et nyt Navn. Efterat Kong Vilkinus havde styret dette Rige en Stund, udrustede han sin Hær, og red med utallige Riddere og andre Krigsmænd ind i Pulineland, og holdt der mange og store Kampe. Han seirede stedse over Russerne og ödelagde hele Pulineland*) og övrige tilliggende Lande. Da kom imod ham Kong Hernit**), der paa den Tid i Forening med sin Broder Hirder beherskede Rusland og en stor Deel af Grækeland og Ungarn og næsten hele Österrige***). De holdt mange Træfninger, men Kong Vilkinus seirede stedse. Derefter rykkede han med sin Hær ind i Rusland og indtog der mange store Borge: Smaalensk og Palteskia†) og stand-

*) ɔ: Polen, A tilföier: tilligemed Sjælland. **) Hertnit, P.

***) Det östlige romerske Rige.

†) Valteskia, P; ɔ: Polozk.

...e ikke, för han red ind i Holmgaard, som var Kong Hernits Hovedstad. Der holdt de en Hovedtræfning, som faldt saa ud, at Hernit tog Flugten, og hans Broder Hirder faldt. Der faldt mange af Russerne og en stor Deel bleve fangne. Kong Vilkinus tog der saa meget Guld og Sölv og alskens Kostbarheder, at han aldrig för havde faaet saadan en Seier, siden han förste Gang drog i Kamp.

46. Nogen Tid derefter bleve Kong Vilkinus og Kong Hernit forligte, saa at denne selv skulde beholde sit Rige, men give hin Skat, saalænge de begge levede, af hele sit Land, saavidt det strakte sig." Dermed standsede Vilkinemændenes Hær, og Kong Vilkinus drog, efter först at have reist omkring i Rusland og beseet Landet, hjem til Vilkineland.

47. Kong Vilkinus blev syg og gav för sin Död sin Sön Nordian Rige og Kongevælde efter sig. Denne blev saaledes Konge over hele Vilkineland. Da Kong Hernit spurgte dette til Rusland, kaldte han sine Mænd til sig, og talte saalunde: „Gud være lovet!" sagde han, „at jeg har ventet saalænge i mit Höisæde, indtil jeg hörte, at Konning Vilkinus var död; og det vil jeg nu sværge, at, om jeg end lever tre Mænds Alder, skal jeg dog al-

drig fra denne Dag yde Vilkinemændene Skat thi nu er det Aag löftet af min Hals, som denne Konning havde paatvunget mig. Hörer nu, alle mine Mænd og alle Ruslands Indbyggere! dette mit Bud, at hver Mand i mit Rige, som er saa gammel, at han kan ride sin Hest og bære sit Skjold og trække sit Sværd og har Mod til Strid, skal tage sine Vaaben og sin Hest og komme til mig; thi nu skulle vi hevne os paa Vilkinemændene, thi denne Konnings Död har nu tilintetgjort Forliget imellem os, saa at vi ere löste fra de Eder, vi svore ham.

48. Derefter rustede Hernit sig til sin Bortfærd fra Holmgaard, og red nordefter ad Veien til Vilkineland og en utallig Hær strömmede fra alle Sider til ham. Og aldrig saasnart var han kommen ind i Vilkineland, för han begyndte at brænde, dræbe og herje, og han foer med Od og Eg over hele Landet, indtil han traf Kong Nordian med sin Hær. Da kom det til et stort og langvarigt Slag; Mandefaldet var betydeligt paa begge Sider, men dog mest paa Vilkinemændenes, fordi Kong Nordian havde mindre Mandskab, eftersom mange Hövdinger vare blevne hjemme, og havde ikke ydet ham Hjælp. Enden

paa Striden blev da, at Kong Nordian gav sig paa Flugten med hele sin Hær, og Kong Hernit fik Seier, satte derpaa i hele tre Dage efter de Flygtende, og indhentede endelig Kong Nordian, for hvem kun to Vilkaar nu bleve tilbage, enten at flye af sit Rige eller falde med Useier. Men han tog derimod den Beslutning, at han vilde overgive sig i Kong Hernits Vold med alle de af hans Krigere, som endnu vare tilbage. Og i det nu Kong Hernit holdt Stevne, og Folket begjerte Fred af ham, da kom Kong Nordian til, gik for Kongen, faldt til Fode for ham, og overgav sig og sit Rige i hans Vold, og bad om Naade for sin Kongeværdighed. Men Kong Hernit svarede ham paa denne Viis: „Hin mægtige Konning Vilkinus, din Fader, underlagde sig vort Rige og holdt mange Træfninger med os; da kom vi og vort Rige i hans Vold, ligesom I nu ere i vor Vold; og fordi vi nu fik Fred af ham, da skulle vi og gjengjelde eder det; alt eders Rige ville vi derfor tilegne os med Skat og Herskab, men I skal sværge mig den Ed, at holde Fred og Troskab, saasom I nu love. Saaledes blev nu Forliget stadfæstet mellem Kongerne. Da underlagde Kong Hernit sig hele Vilkineland, og satte, för han drog

hjem til sit Rige, Kong Nordian til Hövding over det Land, som vi kalde Sjælland. Saaledes stod Kong Hernits Rige en Stund. Han havde to Sönner ved sin Kone; den ældste hed Osantrix, den yngste Valdemar; en tredie Sön havde han ved sin Frille, han hed Ilias.

49. Da Kong Hernit var bleven gammel og svag, satte han sin Sön Osantrix til Hövding, og gav ham hele Vilkinemændenes Rige og Kongenavn. Over dette Rige herskede saaledes Kong Osantrix og hans Underkonge Nordian. Kort Tid derefter satte Hernit sin Sön Ilias til Hövding ude i Grækeland og gav ham der Jarldömme. Han var en mægtig Mand og stor Kæmpe. Kong Hernit faldt omsider i en Sygdom, og lod da sine störste Hövdinger og viseste Mænd kalde til sig, og fastsatte, hvorlunde Riget skulde skiftes og bestyres efter hans Död. Han gav sin Sön Valdemar Kongenavn, og satte ham til Konge over hele Rusland og Pulineland, og hele den östre Deel af Verden. Kort efter döde Kong Hernit i fuld Navnkundighed, og hans Sönner styrede Riget længe derefter.

50. Kong Nordian havde fire Sönner; den ene hed Edgeir, den anden Aventrod,

den tredie Vidolf Mittumstang *) og den fjerde Aspilian. De vare alle Riser af Styrke og Dannelse. Da nu Kong Nordian var död, satte Kong Osantrix Aspilian til Hövding over det Rige, som hans Fader havde havt, og gav ham Kongenavn. Vidolf Mittumstang var saa vel voxen, at andre Riser med deres Hoveder kun naaede til hans Axler. Han var og stærkere end sine to Brödre, skjöndt de ogsaa vare Riser, og saa ond var han at komme i Kast med, at han sparede Intet, hverken Folk eller Fæ. Men da hans Broder Aspilian saae dette, lod han om hans Hals, Arme og Födder slaae Jernbolter, hvortil i tykke Jernringe var fæstet en lang Jernlænke. Denne satte han sine Brödre Edgeir og Aventrod til et bære og saaledes lede Vidolf Mittumstang efter sig, saa at han aldrig blev lösladt, uden naar et Slag skulde holdes. Han havde en lang tyk og stærk Jernstang, hvormed han slog fra sig i Kampen. Men Edgeir havde en Hellebarde, slagen af Jern og saa tung, at tolv Mænd ei kunde löfte mere.

---

*) Mitrimstangan, A paa dette Sted. Mit-tum-stange ɔ: med Stangen.

51. Kong Osantrix var gift og havde en Kone, som hed Juliane, en Datter af Kong Iron af Skrottan og Brittan *), som nu kaldes Skotland og England. Kong Osantrix havde en Datter med Juliane, som hed Berte hin Höflige. Juliane blev syg og döde, og hele Folket sörgede over hende.

52. Melias **) hed den Konge, som i de Tider styrede Huneland, en mægtig og stormodig Konge. Han havde en Datter, som hed Oda, den skjönneste af alle Kvinder. Baade Konger og Jarler havde beilet til hende, men Kongen elskede Oda saa höit, at han kunde ikke afsee hende og vilde derfor ikke give hende til Nogen. Kong Osantrix fik nu Efterretning om denne Konge og hans Datter, og sendte derpaa sex af sine Riddere, vel udstyrede, til Kong Melias, og lod et Brev affatte i fölgende Udtryk: „Vilkinemændenes Konning Osantrix sender Hunnernes Konning Melias hin Mægtige [og hin Skjægside] sin Hilsen; Meget er os fortalt om eders Rige og höilig er berömmet for os i Skjönhed og udvortes Tækkelighed eders Dotter Oda; thi vil vi bede om hende til vor

*) Serotan eller Mittan, A. **) Milias, A.

Ægtekone; send derhos saameget Gods, som det sömmer sig at fölge eders Dotter og vor Ægtekone, og send alt dette Gods med belevne Riddersmænd og alt Tilbehör med store Pengeskrin, fulde af Guld og Sölv og Klenodier; og til Gjengjeld vil vi tilstaae eder vort Venskab. Dette Giftermaal er fra vor Side saa fast besluttet, at, om I vil undslaae eder derfor og vanære os og vor Ordsending, da maa dette afgiöres med væbnet Haand imellem os, förend vi opgive denne Beslutning. Lever vel!"

55. Disse Riddere kom nu til Huneland til Kong Melias, og viste ham deres Konges Brev og Indsegl, og frembare derhos hans Hilsen. Kong Melias optog denne Hilsen vel, lod Brevet oplæse, og vilde höre, hvad Vilkinelandets Konge monne ville i hans Rige; og da han aldrig för havde været hans Ven, formodede han derfor ikke, at det var et venskabeligt Budskab; heller ikke var han hans Uven, at han kunde tænke, at han vilde stræbe ham efter Riget. Da nu Kong Melias hörte Brevet oplæse, og mærkede, hvad hans Ordsending gik ud paa, da svarede han saalunde: „Min Dotter Oda er bleven opfödt i min Hal, og er nu femten Vin-

tre gammel. Til hende have beilet Konninger af de störste Lande og Hertuger, som ere mægtigere end Konger, og de anholdt om dette Giftermaal med Artighed og Höflighed, og vi nægtede dem dog vort Svogerskab, fordi vi elsker vor Dotter saa meget, at vi neppe kan afsee hende; men denne Vilkinemændenes Konning er saa stolt og overmodig at han troer, at jeg heller vil give min Dotter bort end gaae hans Hær under Öine; men det skal han faae at pröve." Han böd derpaa sin Skatmester at kaste Kong Osantrix's Afsendinge i Fængsel, og sagde, at de der skulde oppebie deres Konge.

54. I den Tid kom til Kong Osantrix to unge Hövdinger Hernit og Hirder*), hans Brodersönner, Sönner af Osantrix's Broder Ilias, Jarl over Grækerne. Hernit var da elleve og Hirder ti Vintre gammel. Hernit var den skjönneste og raskeste Mand i alle Dele, saa at ingen Ridder i hele Vindland var hans Lige i Turnering og alskens Ridderskab. Kong Osantrix satte ham til Hövding over sine Hirdmænd, og gav ham Jarls Navn.

*) Osid, P.

55. Nu spurgte Kong Osantrix, at de Riddere, som han havde sendt til Huneland, vare kastede i Fængsel; thi böd han sine Hövdinger og alle sine viseste Mænd komme til sig, og spurgte deres Raad, hvorlunde han skulde bære sig ad. Han fortalte dem, at hans Mænd nu sade i Jern i Huneland, og hvor uhæderlig Kong Melias havde optaget hans Andragende. Han lod sig forlyde med, at han var mest tilböielig til at samle en Hær, drage ind i Huneland og pröve Styrke med Kong Melias, og lagde til, at han da vilde faae Kong Melias's Dotter eller i andet Fald Döden. En viis Hövding svarede Kongen, at han holdt det for klogere, endnu engang at forsöge dette Andragende ved Ordsending og Gaver, da Kong Melias formodentlig havde meent, at der var viist ham mindre Ære end tilbörligt var. Man burde derfor tage den Beslutning, at sende andre Mænd, meget anseligere og flere tilsammen, og med dem Gods og store Gaver, og forsöge, om Kongen vilde agte noget derpaa, og vilde det da end ikke lykkes, kunde man have et Brev ved Haanden, som var affattet i langt bestemtere Udtryk end det forrige, og forsöge, om han derved vilde lade sig noget bevæge. I dette Raad samtyk-

kede baade Kongen og Alle, som hörte derpaa. Nu kaldte Kong Osantrix sin Frænde Hernit Jarl, og sagde, at han vilde sende ham til Huneland til Kong Melias, at beile til hans Dotter med smigrende Ord og Pengegaver; men hvis det endelig ikke vilde hjælpe, da skulde han give hamtilkjende, at han maatte berede sig paa Ufred. Jarlen sagde, at han var færdig til at drage, hvorhen Kongen vilde sende ham. Kong Osantrix lod da affatte et andet Brev, saa lydende: „Konning Osantrix i Vilkineland sender sin Hilsen til Konning Melias i Huneland. I har ilde optaget vort Andragende, det I hellere skulde saa have skikket, at vi deraf begge havde havt Hæder, men nu har I gjort os og vore Mænd Skam, og forringet eders egen Anseelse, i det I toge vore Mænd, og satte dem uforskyldte i piinligt Fængsel. Nu sender vi eder vor Frænde Hernit Jarl og andre elleve höibaarne Riddere; og have de dette Andragende at bringe, at I udtage vore Mænd af Fængslet, og overgive dem til vor Frænde, og derhos sende os eders Dotter Oda til Ægtekone med Hæder og Pryd. Men dersom I vil afslaae os nogen af de Dele, som vi bede om, da skal I for den Sags Skyld

komme til at miste eders Rige og dertil Livet oven i Kjöbet.

36. Kong Osantrix lod nu udstyre Jarlen og med ham de elleve Riddere paa det anseligste til Reisen med Sölv og Guld og alskens Klenodier, og sendte derhos Kong Melias mange betydelige Gaver. Hernit Jarl red nu sydefter til Huneland til Kong Melias, og kom til hans Hal, i det Kongen sad ved Spisebordet. De bade om Orlov til at gaae ind og fik den. Hernit Jarl hilser Kongen, og frembærer Kong Osantrix's Hilsen, holder en lang Tale, og underretter ham om Aarsagen til hans Reise, og hvad hans Ærende var, og belægger denne Sag med mange höflige Ord; men Kong Melias optog hans Ærende med Misfornöielse. Da fremtog Jarlen Purpur og to Bordkar af Guld og et Telt af Silke med de Ord, at Kong Osantrix sendte Kong Melias disse Ting, for at hans ved Jarlen fremförte Begjering maatte tilstaaes. Da svarede Kong Melias: „Mine Trælinder vil jeg sende ham for disse Gaver, men aldrig maa han troe, at jeg sælger min Dotter for Penge." Da fremtog Hernit Jarl Kong Osantrix's Brev og Indsegl; men da Kongen havde seet Brevet, sagde

han med Vrede: „Osantrix, Vilkinemændenes Konning, er saa indbildsk at tænke at han skal faae min Dotter ved Trudsler og overmodig Tale, fordi jeg tog hans sex Riddere og kastede dem i Fængsel. Did skal nu ogsaa hans Brodersön Hernit Jarl og alle hans Ledsagere kastes, og kan hændes, at Konning Osantrix selv kommer i dette Fængsel." Man greb nu Hernit Jarl og hans Ledsagere, satte dem i Jern og kastede dem i Fængsel og sagde, at de der skulde oppebie Kong Osantrix.

57. Saasnart Kong Osantrix spurgte denne Tidende, sendte han Bud over hele sit Rige, og böd til sig hver Mand, som kunde trække Sværd, bære Skjold og spænde Bue, og han fik i Alt ti tusinde Riddere og tre tusinde fodgangende Mænd. Han sendte ogsaa Bud til Kong Aspilian i Sjælland, og bad ham sende sine tre Brödre Edgeir, Aventrod og Vidolf Mittumstang og saa meget andet Mandskab, som de formaaede at stille i Marken. Disse Brödre kom med en stor Hær til Kong Osantrix. Edgeir og Aventrod ledte Vidolf Mittumstang og bare den tykke Jernstang tilligemed Jernlænkerne hvorsomhelst Hæren tog Veien.

58. [Kong Osantrix böd sine Mænd, at de skulde kalde ham Kong Didrik *), samt at de alle skulde skjule deres rette Navne; og de gjorde som han böd. Da han nu kom i Huneland med sin Hær, foer han fredelig frem, plyndrede ikke, og gjorde intet Menneske Skade, men kjöbte Alt, hvad han behövede, for Halvdelen mere end det var værd. Han drog imod den Borg, som hedder Valsborg og var Kong Melias's Hovedstad, og sendte nu Budskab til Kong Melias med Bön om Tilladelse at drage ind i Staden, og lod sige, at han var kommen med en Hær fra Spanieland og vilde tjene Kong Melias. Kong Melias svarede, at han frygtede, at de med deres store Hær vilde svige ham. Didrik lod svare, at det var langt fra at de vilde svige ham, thi han var derimod med sine Mænd beredt til at offre Liv og Blod for Kongen. Der vare nu Mange, som fortalte Kongen, hvor vel han havde faret frem med saa stor en Hær i et fremmedt Land, og lagde til, at Kong Melias kunde vente sig stor Hjælp af ham; men han svarede dem lidet dertil, og lod sig formærke med, at han ikke troede dem alt for vel.

---

*) Fredrik, P.

59. Borgmændene holdt da selv et Raad indbyrdes og sagde, at det kunde ikke være deres Stad til Skade, men snarere vilde foröge dens Magt, at en saa god Hövding kom ind i den; thi red Didrik med deres Tilladelse ind i Staden. Da Kong Melias blev denne Hær vaer, forfærdedes han meget og önskede, at den aldrig var kommen indenfor Murene]. Men Didrik red med alle sine Mænd til Kongehallen og sagde, at han havde et vigtigt Ærende til Kongen. Det blev ham tilladt at komme ind, og som han nu kom for Kong Melias's Höisæde, talte han saalunde: „Hil være eder Herre og alle eders Mænd!" „Gud signe eder," gjensvarede Kongen, „hvad er dit Navn, hvo er din Æt og hvor er du födt? vist er du en stor og anselig Mand." „Mit Navn er Didrik," svarede han; „jeg er föd i Vilkineland, hvor jeg var Hertug, men kom i Uenighed med Konning Osantrix, saa han forjog mig af sit Rige og formente mig der at være. Nu vil jeg tilbyde eder, Herre! at modtage mig og alle mine Mænd og vi ville tjene eder, som vi för have tjent Konning Osantrix;" hvorpaa Didrik faldt paa Knæ for Kong Melias. „Vakkre Mand!" sagde Kongen, „du maa

have været en mægtig Mand i dit Land; hvi blev du ei enig med din Konning, som du burde tjene. Far tilbage i dit Land og forlig dig med din Hövding!" Saa talte Kongen, fordi han ikke ret vidste, hvorledes det hang sammen. Da faldt Didrik til Jorden for Kong Melias's Födder, gav sig i hans Vold og bad ham modtage sig. „Da I har fört en stor Hær ind i vort Land," sagde Kongen; „kan det let skee, om I bliver vor Mand, at I ikke tjener saa vel som os behager, og blive vi da uenige, da vil det koste Mandeblod, för vi atter faaer eder drevet bort af Riget." Da talte Kongens Datter Oda saalunde: „I vil ikke gifte mig med Konning Osantrix, som er saa vældig, at han kan drive bort fra sit Rige slig en Hövding, der, som jeg troer, kunde alene med sine Vaaben undertvinge hele dit Land, hvis han vilde stride mod dig." Og endnu laae han for Kongens Födder, og denne vilde ikke löfte ham op.

60. Dette hörte Riserne, og da blev Vidolf Mittumstang saa vred, at han vilde dræbe Kongen, men de andre to Riser holdt ham tilbage, og nu trampede han i Jorden med begge Födder, saa de gik i til Anklerne,

og han raabte höit og skrækkeligt: „Herr Didrik! hvi ligger du for Konning Melias's Födder, du er en meget gjævere Hövding end han, lader os ödelægge og nedbryde hans Borg og fare med Ild og Sværd over hele hans Rige. Tag saa hans Dotter i Bytte, og gjör hende til din Trælinde." Didrik hörte nu Risens Raab, og mærkede, at han var vred. Han sendte derfor en Ridder ud og böd, at Riserne skulde binde ham ved Borgmuren. De gjorde som budet vår, og bandt ham med store Jernbolter. Derpaa faldt Didrik tredie Gang Kong Melias til Fode, og sagde: „For Guds Skyld, og den Höimod og Manddom, som det sömmer sig enhver Hövding at besidde, giv mig og mine Mænd Fred her i dit Land, thi jeg maa ei være i mit eget Land for Konning Osantrix, og hvis han faaer mig fat, da vil jeg snart hænge i Galgen." „Stat op, sagde Kongen, „og gak i Fred ud af mit Rige. Denne Stad er nu fuld af eders Krigsmænd og vi vil ikke have en udenlandsk Hær i vort Land. Men om I ei giör saa, da skulle vore Lurer gjalde og vore Riddere skulle med Magt drive e der ud af Staden." Dette hörte Kong Aspilian, og han blev saa vred over, at hans Herre laae for Kong Melias's Födder, at

han gik ind i Hallen, hævede sin knyttede Næve og gav Kong Melias et Örefigen, saa at han daanede paa Stedet. Og nu sprang Kong Osantrix op og trak sit Sværd; det samme gjorde og alle de Vilkinemænd, som vare derinde. Men da Vidolf Mittumstang mærkede, at hans Broder Aspilian var vred, sönderbröd han sine Jernlænker, greb sin Jernstang, löb om i hele Borgen, og dræbte for Fode baade Karle og Kvinder, Börn og Fæ og alt hvad Levende, der kom for ham, og han raabte nu: „Hvor er du, Hernit Jarl! vær munter og glad, jeg skal snart komme at forlöse dig." Hernit Jarl hörte hans Raab og blev glad, og de begyndte nu at löse sig og bryde ud af Fængslet, og een af Ridderne, ved Navn Herman, var saa stærk, at han endelig fik Fængslet brudt, hvorpaa de löb den Vei, hvor de hörte Risens Raab. Der dræbte nu Vilkinemændene Utallige, men Kong Melias undkom ved Flugt.

61. Nu toge Vilkinemændene Kong Melias's Datter Oda og alt Lösöre, som var i Borgen og bragte det til deres Hövding. Denne sagde nu til Oda: „Eftersom din Fader ikke vilde give dig til Konning Osantrix, vil jeg nu före dig til min Herre og saaledes kjöbe mig Fred hos ham." „Herre!" sva-

rede Oda, „saavidt er det nu kommet med vor Sag, at I maa raade for, om I vil give os Fred eller ikke." Da tog Hövdingen en Sko, som var slaaet af det hvideste Sölv, satte dernæst Kongedatteren paa sit Knæ og trak Skoen paa hendes Fod; den var hverken for stor eller for liden, men netop som den kunde være gjort til hende. Derpaa tog han denne Sko af, og tog en anden, som var slaaet af röden Guld, trak den paa samme Fod, og vilde see, hvorledes den klædede, og den passede halvt saa godt som den forrige. Da strög hun sine Födder, saae op i Luften og sagde: „Gud i Himlen! naar vil du være mig saa huld en Herre, at jeg maa leve den Dag, at jeg kan pynte min Fod i Vilkineland i Konning Osantrix's Höisæde!" „Nu er den Dag kommen, Frue!" svarede Kongen med et Smil, „at Gud er dig saa huld, at du maa pynte din Fod i Konning Osantrix's Höisæde." Da mærkede hun, at det var Kong Osantrix, og favnede ham blidelig. Derpaa drog Kongen, efter saalunde at have udfört sit Hverv, hjem med Kongedatteren og sendte kort efter Mænd til Kong Melias, og vilde indgaae Forlig med ham. Skjöndt Kong Melias havde bestemt, at den Mand,

som fik hans Datter, skulde have Hælvten af hans Rige, vare dog Kong Osantrix's Tilbud disse: at han vilde have Oda til sin Ægtekone, men vilde dog ikke formindske sin Svigerfaders Rige, saalænge han levede; först efter hans Död vilde han tage det hele Rige i Besiddelse for sin Dronning Oda. Paa disse Vilkaar bleve de godt forligte, hvorefter Kong Osantrix holdt Bryllup med Oda, og de levede sammen i Fryd og Heid, og fik en Datter, som de kaldte Erka, der blev en meget deilig Mö.

Syvende Fortælling.

Attilas Krige med Melias og Osantrix.

62. Der var til de Tider en Konge, ved Navn Osid, som herskede over Frisland og var en stor Hövding og rig baade paa Lande og Lösöre. Han havde to Sönner, af hvilke den ældste hed Ortnit*) og den yngste *Attila*.

*) Ortun, A.

Attila blev tidlig stor og stærk af Kræfter, en duelig Ridder og gavmild, men vilde ved enhver Leilighed have sin Villie frem. I hans tolvte Aar satte Osid ham til Hövding over alle sine Riddere. Attila rykkede ofte til Kamp mod Kong Melias, og da denne var afkræftet af Alderdom og ingen Sön havde til at værge Riget, gjorde han stor Skade og indtog mange Borge i Huneland. Omsider faldt Melias i en farlig Sygdom; han lod da sine Hövdinger kalde for sig og talte hemmelig mange Ting til dem. Det gjorde ham ondt, sagde han, at han ikke havde nogen Mand, som kunde styre Riget efter ham; hans Datter var gift bort nord i Vilkineland og hans Svigersön, Kong Osantrix, var for langt borte til at han kunde styre ogsaa hans Rige. Men da Herr Attila herjede i Huneland, kunde han derfor vente, at Hunelands Rige vilde gaae ud af Slægten, isteden for at det var hans kjæreste Önske, at Kong Osantrix fik Riget og kunde værne det mod Attila. Da nu Melias til sin svære Sygdom desuden fik denne Bekymring, saa döde han endelig, og blev meget begrædt, fordi han var en fredsæl og gavmild Konge, og holdt vel over Loven, saa længe han styrede Huneland.

Da Kong Osids Sön Attila spurgte Melias's Död, stevnede han Folket fra alle Rigets Kanter til Thinge, og holdt nu en lang Tale; hvorlunde han havde gjort flere Krigstog ind i Huneland, og hvor mange Borge af Kong Melias's Rige han havde bemægtiget sig; tilsidst svor han paa, at han ei vilde vende tilbage til sin Faders Rige, förend han var Herre over hele Huneland. Af denne hans Tale gik der stort Ry, og der gik en stor Deel af Dagen bort med at lovprise ham for hans Mildhed og Tapperhed, og han var nu bleven langt mægtigere end hans Frænder för ham havde været.

65. Attila blev nu taget til Konge over Hæren, og Landsfolket gav ham Kongenavn, men han derimod svor dem at holde trolig over Lov og Ret. Derefter foer han med væbnet Haand over hele Huneland, holdt mange Træfninger, för han fik hele Melias's Rige undertvunget. Kong Attila bestemte Staden Susa, som nu kaldes Susak *) til sin Hovedstad og han blev en mægtig Konge. Lang Tid var der Ufred imellem ham og

*) Nu Soest i Vestfalen; har endnu flere Spor af sin fordums Störrelse og Herlighed.

Vilkinemændene, da Kong Osantrix formeente, at Kong Attila havde med Fjendehaand bemægtiget sig Riget Huneland, saa at Kong Osantrix ingen Stat fik af det. Kong Osid, Attilas Fader, döde og hans ældste Sön Ortnit arvede sin Faders Rige, og blev Konge i Frisland. Han havde en Sön, som han efter sin Fader kaldte Osid, og siden sendte til Kong Attila, hvor han blev opfödt. Denne Osid blev en vældig Mand, og Kong Attila satte ham til Hövding ved sit Hof over mange Riddere. Paa den Maade stod Riget en lang Tid.

64. Det var engang, at Kong Attila kaldte sin Frænde Osid til sig, og sagde, at han vilde sende ham nordpaa til Vilkineland til Kong Osantrix med det Ærende, at beile paa hans Vegne til Kong Osantrix's Datter Erka. Han gav ham ogsaa en anden Hövding, nemlig en Hertug ved Hoffet som hed Rudolf, med paa Reisen; og dem til Fölge gav han tyve Riddere, de mest belevne og höviske, som fandtes ved hele Hoffet. Hver af dem havde tvende veludrustede Svende, saa at hele denne Færd var i alle Henseender paa det anseligste udstyret. De rede nu Veien frem til Vilkineland, havde Held paa Reisen,

og traf omsider Kong Osantrix i Sverrig. Han modtog dem vel, og skjöndt Attila var hans Uven, vilde han dog höre hans Ærende. Da fortalte Osid Kongen hele sit Ærende, at Kong Attila önskede sig hans Datter Erka tilægte. Dette Andragende optog Kong Osantrix ikke vel, men sagde, at Kong Attila havde bemægtiget sig hans Rige og tilföiet Vilkinemændene megen Overlast. Imidlertid, sagde han, skulde hans Afsendinge være velkomne, den Stund de vilde dvæle der, men da Osid og Rudolf mærkede, at deres Ærende ikke havde det forönskede Udfald, begave de sig strax paa Hjemreisen, og talte nu indbyrdes om, at de aldrig havde seet saa deilig en Mö som Erka og dernæst hendes Söster Berte*) hin Höflige.

65. Efterat være underrettet om dette Afslag, sendte Kong Attila Bud til een af sine Hövdinger, Markgrev Rodingeir **), som herskede i en Borg ved Navn Bakalar***), og var den störste Hövding i hele Kongens

---

*) Herat, A. **) Rudolf, P.

***) Egentlig Bechelaren, nu Pechlarn, i Österrig ved Donau; her menes derimod en Stad ved Rhin, og formodentlig er dette Navn forvexlet med Bacharach.

Rige. Da nu Markgreven kom til Susa, sagde Kongen, at han vilde sende ham til Vilkineland til Kong Osantrix at bede om hans Datter Erkas Haand paa hans Vegne, „og om han vil nægte os sin Datter," lagde Kongen til, „og saaledes bevise os Vanære, da behöver du ikke at holde det skjult, at han kommer til at ruste sig og sit Rige mod Hunnernes Hær. Markgreven drog nu Veien frem til Vilkineland, og havde tredsindstyve Riddere og mange Svende med sig. Han blev vel modtaget, hvor han drog frem, fordi han var en vidt berömt og vennesæl Hövding, og overgik de Fleste i Mildhed, ligesom han ogsaa i Turnering besad Fortrinnet. Da han nu kom til Vilkineland, traf han Kong Osantrix, som tog særdeles vel imod ham efter hans Stand, gjorde et prægtigt Gjestebud og indböd mange af sine Venner til sig.

66. Efterat dette Gilde havde varet i tre Dage, sagde Markgrev Rodingeir til Kongen: „I maa nu höre det Budskab, som jeg har at bringe eder fra Huneland: „Konning Attila hin Mægtige sender Konning Osantrix sin Hilsen, beder Gud hjælpe eder og eders Rige, og önsker derhos at faae eders Dotter Erka med saameget Gods og Anseelse,

som det sömmer baade eder og ham, og det vil han gjengjelde baade ved Pengegaver og andet Venskabstegn, saa vist som hans Rige staaer nu i blomstrende Anseelse over alt Huneland og han derhos er den berömteste blandt Konninger."

67. „Du er en god Hövding, Markgrev Rodingeir!" var Kongens Svar, „og udförer vel din Herres Ærende, men det tykkes mig underligt, at Konning Attila er saa djærv, at han drister sig til at beile til vor Dotter, da han dog med væbnet Haand indtog vort Rige; og det er det eneste, som har skaffet ham Anseelse, thi hans Fader Osid var en ubetydelig Konning, og hans Æt er ei saa anselig som vore russiske Frænder have været; hvi skal jeg derfor holde ham saa höit i Ære, at jeg skal give ham min favre Dotter Erka, som jeg elsker höiere end hele mit Rige. I kan fare i Fred over hele vort Land og være velkommen hos os, men Konning Attila maa ikke gjöre sig nogen Forhaabning om, at jeg gifter ham min Dotter Erka." „Herre," gjensvarede Markgreven, „saa tænkte Konning Attila, at han ved at sende os, skulde see sit Ærende udfört efter sit Önske, og det vil og blive Enden heraf, thi

Konning Attila er en stor Krigsmand, og han har mange tusinde tappre Riddere, som brænde af Lyst til Strid. Nægter I altsaa Konning Attila eders Dotter, er det at formode, at han vil gjöre megen Skade paa eders Rige, saa I maae være beredt paa, at see eders Land ödelægges, hvad enten saa Seiren vil falde i hans eller eders Lod." Da svarede Kong Osantrix leende: „Du er en brav Mand, Markgrev Rodingeir! og udförer dit Ærende, som det er dig budet, og du skal ikke have nogen Sag af os for dette; men bed kun din Herre jo för des hellere komme i Vilkineland med sin Hær; ham frygte vi kun lidet, og det skal han sande, för han drager hjem igjen, at Vilkinemændene have skarpe Sværde og stærke Skjolde, haarde Brynjer og gode Heste, og undslaae sig ikke for Kamp." Med denne Beskeed drog Markgreven bort, og Kong Osantrix gav ham gode Gaver. Han fortsatte Reisen uafbrudt til Susa, og fortalte nu Kong Attila, hvad Udfald hans Færd havde faaet, og at der ingen Forhaabning var om, at Kong Osantrix vilde give ham sin Datter.

68. Da nu Kong Attila fik denne Tidende, sendte han Bud over hele sit Rige, og

samlede sig en Hær i den Agt at drage til Vilkineland og hevnende udslette sin Beskæmmelse. Med fem tusinde Riddere og en betydelig anden Hær *) rykkede han ud af Susa, drog nordpaa til Vilkineland, og skjændte og brændte, hvor han foer frem, nedbröd Kastellerne og lagde Byerne i Aske.

69. Kong Osantrix sendte nu Bud til Sjælland efter Aspilian **) Rise. Denne rykkede derpaa med sine Brödre mod Attila. Det kom til et stort Slag, hvis Udfald blev, at Vilkinemændene gave sig paa Flugten efterat have mistet fem hundrede Mand. Attila satte efter dem langt ind i Vilkineland. Aspilian Rise og hans Broder Edgeir flyede til Österrige, men Vidolf Mittumstang tog derimod, tilligemed sin Broder Aventrod, Flugten til Kong Osantrix. Men Kong Attila bemægtigede sig alle Aspilians rörlige Eiendomme foruden meget andet Bytte.

70. Saasnart Osantrix nu fik Nys om, at Attila herjede i hans Rige, samlede han en Hær og drog imod ham, og da han var

*) P. tillægger: af det Slags Folk, der kaldes Sergenter.

**) I A kaldes han stundum i Nævneformen Aspilias.

kommen syd i Jylland, havde han ti tusinde Riddere og en stor Hær andet Mandskab. Han vilde nu lade det komme til Slag, men Kong Attila drog atter sydpaa til Huneland. Osantrix satte efter ham med hele sin Hær, og da Attila naaede den Skov, som udgjör Grændseskjællet mellem Danmark og Huneland, opslog han sine Telte, agtende der at ventepaa, om Osantrix vilde ride ud af sit Rige ind i Huneland.

71. Saasnart Kong Osantrix naaede Skoven, gjorde han holdt og lod slaae Leir. En god Ridder, ved Navn Rudolf, holdt da Vagt i Skoven. Da han mærkede det, red han tilbage til Kong Attilas Hær og fik sig tre hundrede fuldtvæbnede Riddere. Saasnart Natten nu bröd frem, og Mörket faldt paa, red Rudolf med sine Mænd tilbage over Skoven, hvor han ved Udkanten kom bag paa Kong Osantrix's Vagtmænd, tolv i Tallet, og nedlagde dem alle. Dernæst red han med sine Folk til Kongens Leir, lod alle Lurerne gjalde, og de dræbte nu Alt, hvad der kom for dem, baade Mænd og Heste, og först efterat have anrettet en stor Skade, vege de for den betydelige Overmagt atter tilbage i Skoven. Rudolf eftersaae sine Mænd og havde ikke mistet

en eneste, og der var heller Ingen haardt saaret, skjöndt der paa Osantrix's Side vare blevne fem hundrede Mand. Rudolf red nu tilbage til sin Konge, og fortalte sin Færd [og tilföiede, at der for Tiden ikke vilde kunne udrettes mere]. Kongen sagde, at han skulde have Tak derfor, og udlod sig derhos med, at han selv ogsaa vilde lönne ham for denne Daad. Efter denne Vaabenfærd skiltes Kongerne for den Gang og droge hiem, hver til sit, Attila til Susa og Osantrix til Vilkineland.

72. Medens Kong Attila nu opholdt sig i Susa, gik Hertug Rudolf engang for ham: „Herre!" sagde han, „en Bön har jeg til eder, at I nemlig giver mig tre hundrede Riddere, og saameget Guld og Sölv, som jeg troer fornödent til et Tog, som jeg agter at gjöre. „Hvorhen vil du fare," spurgte Kongen, „at du behöver saa meget Mandskab." „Det faaer I ei at vide," svarede Rudolf, „hvorhen jeg agter mig; men kommer jeg ei tilbage inden tre Vintres Forlöb, da kan I holde mig for död." Kongen tilstod ham, hvad han bad om; hvorpaa han med tre hundrede Riddere drog ud af Susa og vendte nordpaa til Vilkineland. Da de

havde naaet en ubeboet Skov, opsloge de deres Telte, og efterat have dvælet der en Nat, kaldte Rudolf alle sine Mænd for sig og talte saa: „Denne Skov er ubeboet og intet Menneske færdes her i Nærheden; her skulle I bygge eder Huse og opholde eder, indtil jeg kommer tilbage til eder. For dette Guld og Sölv, som jeg herved overleverer eder, skulle I skaffe eder Mad og Drikkevarer og Klæder vel og anstændigt; I kunne sende Mænd omkring i Herrederne for at kjöbe hvad I behöve. Hvis jeg nu ikke kommer til eder efter tre Vintres Forlöb, da skulle I drage hjem, og fortælle Konning Attila, at jeg er död." Efter saalunde at have fuldendt sin Tale, tog Hertugen en sid Hat paa, steg dernæst til Hest og red nu ind i Vilkineland, og kaldte sig Sigfrid *) som er det samme Navn som vort Sigurd. Intet Mærkeligt mödte ham, för han kom til Osantrix. Saasnart han kom til Köngehallen, udbad han sig Forlov at gaae ind i Hallen. Han saae aldeles ud som en aldrende Mand, der var svag paa Öinene, havde derhos en sid Hat paa, saa at man neppe kunde see hans Ansigt.

---

*) Sigurd, P.

73. Da Rudolf nu kom for Kongen, faldt han til Fode for ham „Herr Konning Osantrix!" sagde han, „tilstaa mig Ophold i eders Rige for Guds og eders Kongedömmes Skyld." „Hvo er du?" spurgte Kongen, „hveden kom du, og hvorhen agter du dig, du taler vore Uvenners*) Tungemaal, hvi er du kommen her?" „Herre!" svarede Rudolf, „jeg er födt i Rusland, der har jeg mine Frænder og var en mægtig Mand ligesom min Fader. Sigfrid er mit Navn, og jeg har flyet mit Rige for mine Uvenner." „Du er en hunnisk Mand," svarede Kongen, „og efter din Væxt at dömme kunde du være den Rudolf, som tilföiede mig saa stor Skade, at han paa een Val dræbte fem hundrede af mine Mænd. Fik jeg ham fangen, skulde jeg vist nok lade ham hænge op udenfor min Borg." „Nei," svarede Sigfrid, „aldrig stod det vel til mellem mig og Konning Attila: jeg var hos Konning Melias og havde fire Brödre, af hvilke Attila hængte den ene, dræbte den anden med Sværd og saarede den tredie, som endnu laae i Saar, da jeg foer derfra, saa jeg ei veed, om han maaskee allerede er död;

*) Hunnernes, P.

men derefter dræbte jeg hundrede af hans Mænd, brændte fem af hans Gaarde og flyede siden bort af Huneland." „Det var ret en Manddoms Daad, som du der bedrev," sagde Kongen; „skjænke Gud dig derfor sin Naade, og vær os velkommen; og hvis det er sandt, hvad du siger, da skal jeg give dig Jarldömme, og saa stort et Rige, som du önsker dig." „Herre!" svarede Sigfrid, „jeg önsker at være nogle Aar i din Huustrop, og om dine Mænd omgaaes mig vel, og det staaer mig an, da vil jeg dermed tage tiltakke." Dette holdt Kongen for vel talt, og lod det forblive derved. Rudolf dvælede nu der i to Vintre, og talte i hele den Tid ikke et Ord med Kongens Datter Erka.

74. Det traf sig nu, at en mægtig Konge, ved Navn Nordung ude fra Svaben kom til Kong Osantrix, for at beile til Kongens Datter Erka. Hernit Jarl og hans Broder Hirder*) understöttede meget dette Giftermaal, og Kongen var og selv vel tilfreds dermed, men lod det komme an paa Datteren. Under Kong Nordungs Ophold der lod Osantrix anrette et stort Gjestebud; men Erka

*) Osid, P.

sad, omgivet af tredsindstyve hæderlige Möer, i et Kastel, hvis Gange aldrig betraadtes af nogen Mand. Da sagde Kong Osantrix til sin Ven Sigfrid: „Du har nu været i mit Rige to Vintre, du er en viis Mand og en djærv Helt, oprigtig og sanddru; thi vil jeg sende dig til min Dotter Erka, at sige hende, at Konning Nordung beiler til hende, og du skal da udforske hendes Tanker om dette Andragende." Kongerne Osantrix og Nordung sade ude paa Borgmuren, da dette skete.

75. Sigfrid gik efter Kongens Bud til Kastellet og böd det oplukkes. Da Kongedatteren fik at vide, at det var en Afsending fra hendes Fader, tog hun kjærligt mod ham, böd ham velkommen, og spurgte, hvad Ærende han havde did. „Du maa være en viis og snild Mand," föiede hun til, „ingen Mand har været hos min Fader i to Aar, der har opfört sig saaledes som du, Intet udforsket uden hvad dig er tilladt, og hidtil aldrig talt med mig." „Jomfru!" svarede Sigfrid, „det hændes ikke ofte i vort Land, at en Mand tidlig eller sildig drager til sin Drotning i Besög, uden Kongen selv sender ham; og ei skulle udenlandske Mænd tale med höibyrdige Möer; den Levemaade lærte jeg i Hu-

neland. Men da nu selve Kongen har sendt mig for at tale med eder, skulle vi derfor tale lönligen, saa at intet Menneske hörer derpaa." Da sagde Jomfru Erka til sin Söster Jomfru Berta: „Gak ud af Kastellet tilligemed alle I andre! og skulle vi ene to her blive tilbage, saa at han kan udföre sit Ærende." Nei," sagde Sigfrid, „vi ville tage en anden Beslutning, som er meget skjönnere. Lader os gaae ud i din Have, og der tale om mit Ærende til eder; thi Kongen sidder paa sin Borgmuur, og kan da see, hvad vi tage os for, uden dog at kunne höre vor Samtale, og derhos aner da intet Menneske, hvad en udenlandsk Mand taler til dig." „Vist er du en beleven Ridder," svarede Erka, „og lærte höviske Sæder i din unge Alder;" hvorpaa hun kaldte paa een af sine Möer, og bad hende tage to Hynder, og lægge dem ud i Æblehaven. De gik dernæst ud og satte sig ned under et skjönt Træ, hvor Osantrix og Nordung kunde see dem, men alle Möerne ginge bort fra dem.

76. „Jomfru!" begyndte Sigfrid, „see nu nöiere paa mig, naar jeg tager min Hat af! jeg sveg Karle, jeg sveg Kvinder, jeg har sveget Konning Osantrix, jeg sveg Kon-

ning Nordung, jeg svég dig, Jomfru! thi jeg er ikke Sigfrid men i det Sted Rudolf, Konning Attilas Mand. Han har sendt mig til dig at bede dig for din yndige Anstand at love dig til min Herre. Tag ham til Mand og bliv hans Kone; da vil han give dig belevne Riddere, store Borge og meget Guld. I guldbordyret Purpur skal du klædes, og alle dine Möer og Hofkvinder skulle være höibaarne og bære guldindvævet Atlask. Mægtige Hertuger skulle bære Slæbet efter dig; men selv skal du være den störste Dronning i Verden." Da svarede Erka med megen Vrede og Forbittrelse og raabte: „Min söde Söster Berta, hör engang denne Mands Ærende; han er ei Sigfrid men i det Sted Rudolf, Konning Attilas Mand, og han har sveget mig og sveget min Fader. Gak nu til min Fader og sig ham denne Tidende, og bed ham snart at hænge denne Mand op, han som dræbte fem hundrede af min Faders Riddere." „Gjör som jeg beder dig!" tog Rudolf igjen til Orde, „drag med mig, og bliv Konning Attilas Kone; men din Söster, Jomfru Berta skal være min Kone." Da svarede Berta, i det hun henvendte sig til Jomfru Erka: „Du er et Kongebarn, ei sömmer det dig at for-

raade Nogen. Denne Mand kom til dig paa Tro og Love; det er din Hæder det gjelder, lad ham derfor fare i Fred hvorhen han vil. Söster! hvad sagde du ikke selv engang? jeg hörte hvert Ord, du talte, saalunde: Hellige Gud i Himlen! skjænk mig den Naade, at jeg maa vorde Hunelands og Konning Attilas Dronning. Husk nu paa dette. Gud, har nu forundt dig det, hvorom du bad, og ei skal du forraade en udenlandsk Mand, men du skal være Konning Attilas og Hunelands Dronning, og jeg vil fare med dig." Berta havde neppe udtalt, för Rudolf stod op og vilde gaae bort, i den Tro, at Dronning Erka vilde sige Kongen det, ligesom hun truede; men i det samme raabte hun höit: „Hör gode Ven Rudolf! kom tilbage og gak ei bort; jeg vil gjerne være Konning Attilas Dronning men Berta din Kone; til Pant herpaa giver jeg dig min Guldring; og udlæg du nu en Plan til vor Flugt." Folk troede nu, at hun vilde have Kong Nordung, men om ham blev ikke et Ord bragt paa Bane. Sigfrid gik derpaa ind i Hallen til Kongen. Kong Nordung tiltalte ham strax med de Ord: „Gode Ven Sigfrid! har du trolig udfört vort Ærende, da skal jeg lönne dig vel og gjöre

dig til min Mand og Jarl, og give dig et stort Rige." „Herre!" svarede Sigfrid, „troskyldig sagde hun mig, at hun ikke vilde gifte sig i de næste tolv Maaneder, og til Bekræftelse herpaa gav hun mig sin Guldring. See her nu, Herre! denne Ring, men saa sandt Gud hjælpe mig, udförte jeg mit Ærende saa godt jeg kunde, og jeg kan ikke faae det bedre udrettet, og venter jeg, at faa udenlandske Mænd ville udföre bedre for lige hæderlige Herrer hvad dem bliver betroet i fremmedt Land." Kong Nordung takkede ham meget for hans Uleilighed og sagde, at han vilde bie derefter i disse tolv Maaneder, om hans Ærende da vilde lykkes. Efter denne Samtale lavede Kong Nordung sig til, og reiste igjen hjem til sit Rige.

77. Kong Osantrix kaldte sin Ven Sigfrid til sig, og da denne kom for hans Höisæde, sagde Kongen: „Gode Ven, Sigfrid! du har været i mit Rige to Vintre, og nu har jeg forsögt, at du er en beleven Riddersmand, og da du har været en mægtig og höibyrdig Mand i dit Fædreland, vil jeg nu give dig noget Rige, og du skal være Hövding over min Huustrop, ride med min Hær og værge mit Land." Da svarede Sigfrid:

„Jeg kan ikke faae Konning Attila fuldt gjengjeldet, at han dræbte mine Frænder, og drev mig ifra mit Rige. Min unge Broder Alibrand blev saaret, men han er nu igjen helbredet; thi vil jeg nu besöge ham, og han skal være eders Mand, Herre! han er en meget raskere Mand end jeg og bedre Ridder, det er netop en Mand, som du kan have Ære af at tage imod." Osantrix gav ham det Svar, at han syntes godt om, at han drog efter sin Broder, og at de kom der begge og bleve hans Mænd.

78. Derefter red Rudolf bort lige til den Skov, hvor hans Riddere vare. Disse havde holdt sig vel, siden de skiltes. Han tog nu Attilas Brodersön, den unge Osid, i Fölge med sig, og de rede begge Veien frem til Vilkineland til Kong Osantrix. Sigfrid gik for Kongens Höisæde, bukkede sig for ham og hilsede ham ærbödig. Kongen favnede sin Ven vel, og spurgte hvorlunde det var gaaet ham. „Herre!" sagde han, „her er kommen den unge Alibrand, og nu skal du see, hvor smuk han er." Kongen tog nu vel mod dem og sagde, at han vilde gjöre dem begge til store Hövdinger i sit Land.

79. Da de nu havde været der syvDage, gik de om Aftenen, som Kongen var gaaet til Sengs, uformærket til deres Heste, efter i Forveien at have taget deres Vaaben og Kostbarheder, og rede til Kastellet til Kongens Datter Erka. Saasnart de kom der, gik Erka tilligemed sin Söster Berta imod dem, og begge vare nu beredte til at ride bort med dem. Thi rede de samme Nat saa iilsomt de formaaede, og rede saaledes baade Nætter og Dage saa stærkt som de selv og deres Heste kunde holde det ud.

80. Saasnart Kong Osantrix blev vaer, at han var bedraget, böd han sine Riddere ruste sig og red selv i deres Fölge efter hine Nat og Dag saa iilsomt det var mueligt. Men da Rudolf kom til sine Mænd bleve de overmaade glade ved ham, thi de vare næsten i Frygt for at have mistet ham. De rede nu ad Veien til Huneland, men Kong Osantrix satte efter dem med sin Hær, og kom dem endelig saa nær, at Rudolf og hans Mænd nu saae, at de ei kunde undflye ham; thi rede de ind i et Kastel, ved Navn Marsteen*)

*) Markstein P; formodentlig Marstein, en Egn i gammel Saxen mellem Weisbeck og Hameln.

i Falsterskov *); og lukkede Kastellet efter sig.

81. Kong Osantrix kom nu til Kastellet med hele sin Hær og slog Leir omkring det. Men Rudolf havde sendt to Riddere til Huneland til Kong Attila, at lade ham vide, hvorlunde han havde udfört hans Ærende, og hvorledes Sagerne nu stode. Saasnart disse kom til Kong Attila og berettede deres Ærende, raabte han strax, at man skulde bringe ham hans Vaaben; han lod derpaa blæse i alle sine Lurer, sendte Mænd rundt om i sit Rige, og samlede en talrig Hær sammen, red Dag og Nat saa stærkt han kunde lige til han kom i Falsterskov.

82. Rudolf og Osid og deres Fölge havde imidlertid stredet hver Dag med Kong Osantrix's Hær og dræbt en stor Deel af den; stundum havde de gjort Udfald af Kastellet, men stundum stredet paa Bastionerne, og för Kong Attila kom dem til Undsætning, havde de mistet tredsindstyve men Kong Osantrix hundrede Mand. Men da Kastellet var saa stærkt, at Kong Osantrix ikke blev Mester af det, og han nu fik sikker Efterretning

*) Flasterskov, An (med Arnæ Magnæi Haand).

om, at Kong Attila var kommen i Nærheden med en mandstærk Hær, bröd han op og red hjem i sit Rige, og paa den Viis skiltes de.

83. Da nu Erka og Rudolf bleve vaer, at Kong Osantrix var reden bort, sagde Rudolf til sine Mænd, at de skulde tage Vaaben og Heste og ride Kong Attila i Möde. Som sagt saa gjort, og det varede ikke længe, inden de mödte ham paa en skjön Slette. Hans Hær bestod af ikke mindre end femten tusinde Riddere. Da overgav Rudolf Osantrix's Datter Erka til Kong Attila, og der blev en stor Glæde paa begge Sider. Kong Attila begav sig nu paa Hjemreisen. Kort efterat han var kommen til Susa, lod han anrette et anseligt Gjestebud, hvortil han indböd alle de fornemste Mænd i sit Land, og holdt saaledes Bryllup med Erka, og giftede med det samme Kong Osantrix's anden Datter Berta med sin Hertug Rudolf og gav ham et stort Rige i Huneland. Dette Gilde varede i samfulde syv Dage med megen Glands baade i Hensyn til den talrige Forsamling, der indfandt sig, alskens Lege, der anstilledes og Hædersgaver, der uddeeltes. Kong Attila styrede nu sit Rige tillige med sin

Dronning Erka. De havde to Sönner Erp og Vilum *). Fra den Tid af var der en stor Ufred mellem Huneland og Vilkineland og Rusland. Kong Attila holdt mange Træfninger med Kong Osantrix og Russernes Konge Valdemar, og de havde vexelviis Seier, saa at disse Riger i lang Tid vare hjemsögte af meget Uveir og Ufred. [Men Sagaen viger nu fra disse Kongers Tvedragt og taler en lang Tid om andre Mænd, men kommer dog tilbage til dem, för den aldeles slutter.]

Ottende Fortælling.

Valter og Hildegunde.

---

84. Kong Attila var en mægtig Konge over et talrigt Folk og vandt mange Riger. Han traadte i Venskabsforbindelse med Kong Ermenrik, som paa den Tid herskede over

---

*) Vitum, A.

Pulien *). Disse to indgik Venskab mellem sig, saa at Attila sendte Ermenrik sin Frænde Osid med tolv Riddere, og denne igjen Attila sin Söstersön *Valter* af Vaskasteen ligeledes med tolv Riddere. Valter var da tolv Vintre gammel, og forblev der i syv Vintre. To Vintre efter kom ogsaa *Hildegunde*, en Datter af Ilias Jarl i Grækeland, som blev sendt som Gidsel til Kong Attila. Hun var ligeledes tolv Vintre gammel, og hun og Valter fattede Kjærlighed til hinanden uden Kong Attilas Vidende.

85. Det var en Dag, at der var et stort Gjestebud og Ringdans i Kong Attilas Gaard, da tog Valter Hildegunde i Haanden, og de taltes mange Ting ved, uden at dog Nogen mærkede det: „Hvorlænge vil du være Dronning Erkas Trælinde?" spurgte Valter, „det er meget bedre, at du drager med mig hjem til vore Frænder." „Herre!" svarede hun „ei skal du spotte mig for at jeg er fjernt fra mine Frænder." „Jomfru!" sagde han, „du er Ilias Jarls Dotter, men jeg er en Söstersön af Konning Ermenrik af Rom og een af mine Frænder er Konning Didrik af Bern; hvi

*) Appulien, Neapel.

skal jeg derfor tjene Konning Attila; men tænk nu bedre og drag hjem med mig, og som jeg er dig huld saa være Gud os naadig! „Jeg veed tilvisse din Villie," svarede hun, „thi skal du og vide mine Tanker, at den allerförste Time, da jeg saae dig, fire Vintre gammel, elskede jeg dig, thi vil jeg derfor fare med dig, hvorhen du vil." „Hvis saa er, som du siger," svarede Valter, „kom da i Morgen ved Solens Opgang til den yderste Borgport, og eftersom du kjender alle Dronning Erkas Gjemmer, tage du saameget Guld med dig som dine Hænder formaae at bære." Hun var villig til det, og Kong Attila blev det ikke vaer, inden Valter var bortreden med Hildegunde af Susa og havde taget mange Guldsager med sig. De rede ene to, og havde ikke betroet et eneste Menneske noget om deres forehavende Færd.

86. Kong Attila blev nu vaer, at Valter og Hildegunde vare bortredne, og böd strax tolv af sine Mænd at ride efter dem, og at de skulde bringe alle de Sager, som vare borttagne og tillige Valters Hoved. I disse tolv Ridderes Tal var Kong Aldrians Sön Högne. De rede nu paa det skyndsomste efter dem. Da de fik Öie paa hinanden,

sprang Valter af sin Hest og med megen Djærvhed löftede han sin Frue Hildegunde og Kostbarhederne ned af den. Derpaa sprang han, efterat have ifört sig sine Vaaben, atter paa Hesten. Da sagde Hildegunde: „Herre! det bedröver mig, at du skal slaaes ene med tolv Mænd, undfly hellere, og frels dit Liv." „Jomfru!" svarede Valter, „græd ei, seet har jeg för klövede Hjelme, splintrede Skjolde, sönderrevne Brynjer, og Mænd at styrte hovedlöse til Jorden, og i saadanne tolv Riddere som disse seer jeg just ingen Overmagt for mig."

87. Nu red Valter mod Ridderne, og det kom til en meget haard Træfning, og Nattens Mörke indfandt sig, för Kampen var endt. Da var Valter meget saaret, men han havde dræbt de elleve Riddere, og tilbage var alene Högne, som undkom i Skoven. Valter fandt sin Frue, og de lavede sig til Hvile ved Skoven. Derpaa slog Valter Ild med en Flintesteen, og gjorde et stort Baal, hvorved han stegte en Bringe af en Vildgalt. De satte sig da til at spise, og lode ei af, för alt Kjödet var af Benene. Högne gik imidlertid ud af Skoven efter Ilden, hvor Valter sad, blottede sit Sværd og havde i Sinde at give

ham sit Banesaar. „Vaer dig!" sagde Hildegunde til Valter, i det hun mærkede Uraad, „her kommer nu een af dem, med hvem du stred i Dag." Da tog han Vildgaltens Bryst-[been] og gav Högne saa vældigt et Slag dermed, at han styrtede; Slaget traf den ene Kind saa haardt, at Kinden revnede og Öiet faldt ud. Dog sprang han siden op og red hjem til Susa. Valter steg igjen til Hest, og de rede sydpaa over Fjeldet til Kong Ermenrik. Dog fik de igjen Kong Attilas Gunst, da Kong Ermenrik skikkede ham mange Gaver.

Niende Fortælling.

Ditlev Danskes Bedrifter.

---

88. Det var engang, at Didrik sad i sit Höisæde og hos ham hans Kæmper; da tog Heimer en Guldskaal og stod frem for Didrik og opvartede ham; men denne tog sit Sværd Nagelring: „See her, Heimer," sagde han, „for din Tjeneste vil jeg give dig dette Sværd, som jeg ikke under nogen Anden be-

dre end dig; tag det nu og nyt det vel!" Heimer modtog nu Nagelring, og takkede meget for Gaven. Da sagde Vidga: „Nu er Nagelring kommet i slette Hænder, thi det var et Vaaben til en duelig Mand; men saalænge jeg har været i Bern, har jeg i Hensyn til Hjælp og Bistand ei agtet dig, Heimer! mere end en Kvinde, fra den Tid jeg saae dig opföre dig som en Niding, da du blev holdende stille og saae paa, at jeg ene var stædt i Nöd og maatte slaaes med fem tappre Kæmper. Jarl Hornboge og Hildebrand kunde derimod ikke komme til, da de kastede sig i Aaen; men tro mig, dette skal jeg engang gjengjelde dig!" Da svarede Didrik: „Hör der en stor Skam og Nidingsdaad, ei at ville hjælpe sin Stalbroder, naar han stædes i Nöd; og du hin onde Hund, drag du bort fra mit Aasyn; snarere havde du endda fortjent, at du endnu i denne Dag klyngedes op udenfor Bern." Ved denne Tale blev Heimer meget vred, gik bort, tog sin Hest Rispa og alle sine Vaaben og red sin Vei.

89. Heimer red nordpaa over Fjeldet i mange Dage ad ukjendte Veie, og var endnu ikke enig med sig selv, hvilken Mandoms Daad han skulde öve. Da spurgte han til en Röver, ved Navn Ingram, der med sine

tolv Kammerater opholdt sig i Falsterskov*) mellem Danmark og Saxland. Han var uenig med Hertugen af Saxland, og gjorde ham alt det Onde han formaaede, og intet Menneske kunde ride i Fred gjennem Skoven. Han var saa stærk, at han ene gjerne kunde tage imod tolv Mænd. Heimer tog nu den Beslutning, at opsöge denne samme Ingram, og blev ved at ride, indtil han omsider fandt ham og hans Kammerater, og böd sig til at træde ind i deres Selskab. Det toge Röverne med Glæde imod, og han gik da i Samfund med dem.

90. Det traf sig nu engang, at endeel Mænd begave sig paa en Handelsreise fra Saxland til Danmark. De vare halvtredsindstyve raske Mænd i Fölge, vel udrustede med skjönne Hjelme og skarpe Sværde; og omend deres Vei faldt over hiin Skov, saa troede de dog, at faa Mænd ikke skulde hindre dem Gjennemreisen. Men da Röverne bleve dem vaer, sagde Ingram: „Seer I, hvor der ride endeel Mænd. Ihvorvel de ere mange i Fölge og vel udrustede med Vaaben, saa maa dog Mænd som vi, der ville

*) Falarskov, A.

erhverve sig Gods, ofte vove sig, hvor der er Overmagt for Haanden, og uvist er det, hvad Udfaldet bliver, för det er prövet. I have jo för gjeldt for tappre Mænd, thi ville vi nu vove os mod disse Mænd, om de end have meget Mandskab; lader os derfor ile paa det raskeste afsted, og vise enhver især, hvad han formaaer i Mandhaftighed!" Ingram væbnede sig nu tilligemed sine Kammerater, og de fore imod hine. Men saasnart Kjöbmændene bleve Fjender vaer, toge de vel og mandhaftig imod dem, sprang af Hestene, trak Sværdene ud og fældede Spydene, men Skjolde havde de ei at dække sig med. Det blev dog Udfaldet paa Kampen, at Ingram og hans Mænd seirede, og holdt ei op, förend de havde dræbt disse halvtredsindstyve Mænd, og taget alle deres Eiendele og Vaaben; og da holdt de for at have vel udfört deres Sag. De vare nu muntre og skiftede derpaa Godset, og holdt sig nu for större og navnkundigere Mænd end tilforn. Vanskelig vilde de nu, saa mente de, finde deres Overmænd, hvo der end kom imod dem.

91. Der var en Mand, som hed Bitterulf; han var en mægtig Bonde i Danmark

iden By, som hedder Tumatorp i Skaane*). Hans Kone hed Oda, og var Jarlens Datter af Saxland. De havde en Sön, som hed Ditlev. Bitterulf var den största af alle Kæmper, saavidt Danmarks Vælde strakte sig. Ditlev var ung og stor af Væxt, men i Adfærd og Mandighed lignede han dog ikke Slægten, thi han elskede mere at sidde i Stegerset end at lære Idrætter eller tjene Hövdinger, og for den Sags Skyld elskede hans Forældre ham ikke stort; de holdt ham for et Stakkels Fjog, og passede kun lidt paa ham. Han var vel tilstede, naar Heste tilredes, naar der huggedes med Sværde, skjödes med Spyd, kastedes med Stene og udövedes alskens Idrætter, men Ingen troede dog, at han gav videre Agt derpaa. Han lod aldrig Kam komme i sit Hoved, og vilde hverken benytte Badstue eller anden Badning, om end den bedste Leilighed tilböd sig.

92. Nu traf det sig engang, at Bitterulf og hans Kone bleve budne til Gildes til

*) Tummatorp ligger paa Östkysten af Skaane og var fordum en anselig Handelsstad, nu Tomarup, et Kirkesogn.

Ulf Sotasön, som boede i Vanlands*) Herred. Bitterulf lavede sig til Reisen, men saasnart Ditlev mærkede det, vilde han reise med Faderen; han stod derfor op fra Stegerset, hvor han sad, rystede sine Arme og Hoved, gik ind i Stuen til sin Moder, og sagde: „Jeg har hört, kjære Moder! at du vil reise til Gildes; jeg vil med dig." Hvi taler du Sligt, min Sön!" sagde hun, „kan du reise til Gildes, du som er saa stort et Fjog, og som i hele det forlöbne Aar har ligget i Stegerset, og ikke i al den Tid været i fribaarne Mænds Forsamling; for den Sags Skyld kommer du ikke med." „Ja!" svarede Ditlev, om du end ikke vil tillade mig at drage med dig, nu vel, saa drager jeg dog ikke desto mindre med. „Han gik derpaa ud i Dagligstuen, hvor han traf Faderen. „Jeg vil reise med til det Gilde," sagde Ditlev, „hvortil I ere indbudne; giv mig Hest og Vaaben!" „Hvad!" svarede Bitterulf, „skal du fare til Gildes med brave Mænd; nei! det vil blive os til Skam og Vanære, om du kommer med iblandt saa mange anselige Mænds Sönner, saadant et

*) Vetlands, B, P, opnævnt efter den store By Vittala, nu en Flække i Smaaland.

Fjog, som du er. Unge og vakkre Sönner af Hædersmænd have andet at tage vare end at stege Höns, eller brække Riis og tænde Ilden; og andet, Skam at tale om, forstaaer du ikke." „Ja!" svarede Ditlev, „raad du kun for, om du vil give mig Lov eller ikke, men reise vil jeg alligevel;" og han gik i det samme ud i Gaarden, tog een af sin Faders Heste, sadlede den, sprang op, og red til sin Faders Huusfoged og bad ham laane ham sit Skjold. Det var just ved Vintertide, og alle Sunde vare lagte til, saa at man kunde age fra den ene By til den anden over hele Danmarks Rige.

93. Da nu Ditlev kom hjem, og havde faaet et Skjold ved Siden, mærkede Faderen nok, at han vilde reise med, om han end ikke tillod ham det; han fremtog derfor gode Klæder og Vaaben til ham, og da han havde iført sig dem, vare Alle enige i, at man vanskelig vilde finde hans Lige. Han gik derpaa til sin Hest og sprang med Raskhed paa dens Ryg. De droge nu til Gildes, og den Tid de vare der, teede og opförte Ditlev sig vel, som om han ofte havde været til Gildes. Gildet stod paa i tre Dage, hvorefter Bitterulfs Kone og alle hans Mænd reiste hjem, men han selv drog med Sönnen til et andet Gilde

syd i Falster. Deres Vei faldt over den för omtalte Skov.

94. Da de nu vare komne et godt Stykke frem i Skoven, kom de tolv Rövere, Ingram og Kammerater, imod dem. „Nu tyktes det mig bedre," sagde Bitterulf til Sönnen, „at du havde været hjemme hos din Moder; thi jeg skulde slet ikke have frygtet for at tage imod disse tolv, om jeg end var ene; men det er jeg bange for, da du er saa ung, at jeg skal miste dig." „Mærker du," svarede Ditlev, „at jeg i nogen Maade bliver bange, om jeg end seer disse Mænd lige for mig? Nu er det mit Raad, at vi begge stige af Hestene og stille os med Ryggene mod hinanden, og hvis jeg ikke tör værge mig mod disse Mænd, da kald mig aldrig din Sön." Han sprang derpaa strax af Hesten og trak sit Sværd. Röverne talte nu imellem sig, og Heimer tog först til Orde: „Her ride to Mænd, som have sorte Hjelme; jeg venter at vi der træffe nogle Kæmper for os." Da svarede Ingram: „Fem af vore Mænd skulle ride til og dræbe dem og tage alt det Gods de have med sig!" Som sagt saa gjort, men Bitterulf og Ditlev værgede sig drabelig, og

deres Skifte var meget haardt, men Udfaldet blev, at de fem måatte bide i Græsset, uden at enten Bitterulf eller Ditlev blev saaret. Da Ingram saae dette, böd han alle Mand op; dog yttrende Frygt for, at det var for sildig. Da blev Kampen hed, men Bitterulf hug af alle Kræfter til Ingram i Hjelmen og klövede Hjelmen og Hovedet, Bugen og Brynjen, saa at hvert Stykke faldt til sin Side paa Jorden. Imidlertid dræbte Ditlev tre, og de lode ei af, förend alle Röverne vare faldne, paa Heimer alene nær. Da hug Heimer til Bitterulf af alle Kræfter i Hjelmen, saa at han strax faldt til Jorden, og vidste ikke til sig selv. Da Ditlev nu saae, at hans Fader var falden, blev han meget forbittret, og hug til Heimer i Hjelmen, saa at han faldt i Knæ. Han sprang dog strax op, löb til sin Hest, sprang paa den og red alt hvad han kunde hele Dagen, og var glad ved at slippe med Livet dennesinde. Da sagde han det, som Mange siden have maattet sande, at intet Jern bæres ud af Essen, sin Herre saa huldt som Sporen. Den skjænkede ham dengang Livet som saa mange Andre för og siden. Heimer red nu Dag og Nat og fortsatte Reisen uafbrudt, til han kom til Bern og forligte sig

med Didrik. Men Bitterulf og Ditlev toge alt det Gods, som Röverne havde eiet, og denne Daad skaffede dem megen Berömmelse. De reiste dernæst til Gildet og derfra hjem, hvor de forbleve en Stund.

95. Nu tyktes Ditlev, at han var Mand for sig, da han havde prövet sig i Vaabenskifte. Han sagde derfor til sin Moder: „Giv mig nu gode Klæder og en anselig Rustning, saa vil jeg reise til Jarlen, din Fader. Der udenlands vil jeg kunne faae Nyt at see, og der vil det först vise sig, hvad Mand jeg er for mig, naar jeg pröver mig noget i Vaabenskifte." Hun sagde, at hun vilde opfylde hans Önske. Med de samme Ord henvendte han sig til Faderen, og bad ham hjælpe sig i denne Henseende. "Ja!" svarede Bitterulf, „jeg vil vist nok give dig gode Vaaben og en Hest og saa meget Gods som du önsker; men det Raad vil jeg give dig, at, reiser du i Udlandene, da maa du ride saa vidt, at du kommer til den Stad, som hedder Bern, og besöger Konning Ditmars Sön Didrik, men bliv aldrig saa dristig at vove dig i Kast med ham eller hans Stalbrödre, thi du vil ikke kunne staae mod hans vældige

Hug. Han har et Sværd, som hedder Ekkisax; der er det bedste af alle Sværd; hans Hjelm hedder Hildegrim, paa hvilken intet Sværd bider; hans Hest hedder Falken og er saa hurtig, at om end Nöden kræver det, vil du ei kunne undkomme. Mange Kæmper omgive ham, men du skal ikke stride med nogen af dem. Naar du reiser til din Morfader, vil du komme igjennem en Skov, som hedder Borgarskov *); der er en Stad, ved Navn Marstein **), og der er et Kastel, saa skjönt, at du aldrig saae et skjönnere for dine Öine. [Du vil intet Menneske finde i Kastellet], men der staaer en prægtig smykket Stol, paa hvilken ligger en smuk Lure; den skal du blæse i, og da vil strax Kastellets Eier indfinde sig hos dig, men det er Sigurd Græker ***), en god Ven af mig. Naar du seer ham, da kan du kjende ham paa, at han er en stor Mand og nu gammel og graahærdet, med langt

*) Borgarvald A.

**) Her kan ogsaa menes Fæstningen Marxstein i Wetterau ved Rhinen, om ikke snarere Marburg, som ligger ved Burgwald.

***) eller maaskee snarere: hin Listige.

Skjæg og Haar; men naar du træffer ham, da maa du hurtig nævne dig og din Fader, förend han bliver dig vred, thi naar du gjör det, vil han tage imod dig med aabne Arme. Men om du end havde tolv Mænds Styrke, vilde du dog komme til kort ved at stride med ham." Ditlev sagde, at det skulde skee som han böd; og da han var færdig til Reisen, ledsagede Fader og Moder ham til Hesten, og gave ham mange gode Raad, og bad ham være mild og höimodig baade mod Rige og Fattige, paa det at han kunde vinde Yndest for Menneskenes Öine. Derpaa önskede de ham en lykkelig Reise.

96. Ditlev red nu sin Vei, indtil han naaede Skoven, der var ham anviist og kom til Kastellet. Da fandt han Luren, saaledes som det var ham sagt, og blæste i den, og strax efter kom Manden ridende paa en Elefant; han saae netop ud som Ditlevs Fader havde skildret ham Sigurd. Saasnart de traf hinanden, spurgte Sigurd, hvo der havde dristet sig til at tage hans Lure uden hans Forlov, og hvorhen han vilde reise og hvad hans Ærende var did, især da han kom eensom, hvortil kun Faa för havde dristet sig. „Jeg hedder Hilde-

mel *)," svarede Ditlev, „og agter at ride, indtil jeg finder en Mand, som tör slaaes med mig. For kort Tid siden red jeg fra et Sted, hvor jeg saae blodige Sværde, sönderbrudte Hjelme og raske Kæmper at styrte til Jorden, men hid red jeg, fordi det var mig fortalt, at I kan slaaes, om I ei nu er bleven saa gammel og afkræftet, at I ei længer tör indlade Eder paa en Dyst med mig." „Hvo er du?" spurgte Sigurd, „er du saa drabelig en Karl, som du lader, eller er du et Stakkels Fjog; siig frem, hvo er du, og hvo har fortalt dig, at jeg ikke torde trække Sværd eller taale Hug. Og dertil er Gud mit Vidne, at saalænge jeg formaaer at staae opret paa mine Födder, og mine Been mægte at bære Kroppen, saalænge skal det være mit kjæreste Önske at unge Mænd ville udbyde mig til Kamp; men det aner mig, at du er en Sön af Bitterulf af Tumatorp; siig frem, om jeg aner ret?" „Jeg kjender ikke den Mand, som du taler om," var Ditlevs Svar. Da sprang de af Hestene og ginge sammen til Strid. Efterat have stredet en lang Tid

*) Vildimælriker, P,

paa det drabeligste, hvilede de, fordi Sigurd trættedes, da han allerede var en aldrende Mand. „Kom nu frem med Sandheden!" sagde Sigurd imidlertid, „om du dog ikke er Bitterulfs Sön, thi da have vi allerede stredet for længe!" „For lang Tid siden," svarede Ditlev, „havde jeg sagt dig det, om saa var, men jeg kjender ham slet ikke. Og endnu lyster jeg meer at forsöge vore Vaaben, og see, hvo der gaaer af med Seiren." Da begyndte de Striden paa ny paa det allerdrabeligste, men uden at Lykken havde föiet sig for nogen af dem, standsede de Legen ved Solens Nedgang. „Vi ville nu for i Dag standse vort Skifte," tog Sigurd til Orde, „thi jeg vil ei slaaes ved Nattetider; men nu skal du drage hjem med mig, og være min Gjest i Nat, og saa ville vi i Morgen, naar det er bleven Dag, komme her igjen og da skilles saalunde, at du ei oftere skal byde mig ud til Enekamp." Heri indvilgede Ditlev. Men Aarsagen, hvorfor Sigurd talte saa, var den, at han var bleven træt, og havde faaet et Saar; tilmed kom ham i Hu, at han havde glemt sin Seierssteen hjemme.

97. De sprang nu paa deres Heste, og rede hjem til Kastellet. To Kvinder kom ud og toge imod dem; den ene var Sigurds Kone, den anden hans Datter Gunhild, som var saa stærk, at næsten ingen Karl kunde staae sig imod hende. Da hun saae, at en Mand fulgte med hendes Fader, tyktes hun vide, at de havde stredet, og det anede hende, at hendes Fader var bleven overvunden. Saasnart de vare stegne af Hestene, greb hun derfor flux i Ditlev saa fast, at han faldt til Jorden. Derpaa slog hun ham med den knytte Næve i Hovedet, saa det forekom ham som Hjernen knustes. Nu tænkte Ditlev, at det var dog en stor Skam, at en Kvinde skulde have fældet ham; han tog derfor med sin ene Haand om hendes Hals og Strube saa fast, at Vandet flöd ud af begge hendes Öjne, men med den anden Haand fattede han saa haardt om hendes Arm, at der sprang Blod ud af hver Nægl. Da raabte hun og bad om Fred, og vilde nu indgaae Forlig med ham. Derpaa stode de begge op, og ginge alle tilsammen ind i det skjönt indrettede Huus. Med megen Gjestfrihed blev Ditlev der modtaget, og han

drak god Viin hele Aftenen. Bondens Datter vartede ham op, og kastede nu og da et venligt Öje til ham, og som hun gik og skjænkede for ham, satte han sin Fod lettelig paa hendes, og hun gjorde ligesaa ved ham, og nu fattede de gjensidigen Kjærlighed til hinanden. De gik nu til Sengs, og der var redt omhyggelig for Ditlev. Ved Midnat kom Sigurds Datter til ham, steg op i Sengen, og lagde sig hos ham. De taltes nu ved, og fortalte hinanden mange Ting, som de gjensidigen önskede at vide. Da hun nu blev underrettet om, at han var Bitterulfs Sön, steg hun ud af Sengen og gik hen til sin Fader, som sov haardt, da han var drukken af Vinen. Hun tog nu Seierstenen, som han havde hængt paa sin Hals, saasnart han om Aftenen var kommen hjem. Dernæst gik hun tilbage i Sengen og gav Ditlev Seierstenen, og de laae nu der til det gryede ad Dag.

98. Saasnart det blev Dag, stode de op, og fornöiede sig, og Sigurd viste Ditlev alle sine Klenodier. Da Davretiden kom, satte de sig til Bords og spiste; og derefter stege de til Hest, og vilde nu aflægge en endelig Pröve. De kom til Ka-

stellet, stege af deres Heste, ginge sammen, og kæmpede baade længe og drabelig, og holdt ikke op, för Sigurd var bleven træt, og havde faaet tre Saar. Da overgav han sit Sværd og vilde ikke slaaes længer. Dermed var Ditlev fornöiet, og de gik igjen til deres Heste. Da sagde Ditlev ham sit Navn og sin Æt. Sigurd glædede sig i Hjertet og omfavnede ham. „Længe önskede jeg," sagde Sigurd, i det de rede hjem, „hvad nu er skeet, at Bitterulfs Sön vilde komme til mig, og jeg vil give dig min Dotter, om du vil hende eie." Han sagde, at han först vilde besöge Jarlen, sin Morfader, men forblev der dog nogle Dage, hvorpaa han lavede sig til og red bort, og Sigurd gav ham ti Mark Guld ved Skilsmissen; men hjemmefra havde han desuden tyve Mark Guld.

99. Ditlev red nu til, saa stærkt han kunde, over beboede og ubeboede Egne. Da han kom frem i Saxland, mödte han en Mand ved Navn Godsvin*), og spurgte, hveden han kom, og hvorhen han vilde reise. Godsvin svarede, at han var kommen sönden fra Ömlunge-

*) Gaistson, P,

land *) og vilde reise nordefter til Huneland. „Kjender du noget til den Mand, som hedder Didrik af Bern?" spurgte derpaa Ditlev, „veed du hvad Mand han er, og om han er hjemme i Bern?" „Skulde jeg ikke kjende Didrik af Bern," svarede Godsvin, „hvis Navn lyder til Verdens fjerneste Lande; han som overgaaer alle andre Mænd i Tapperhed og Manddom, Mildhed og Venlighed, hvor grum han ogsaa er mod sine Uvenner. Nei! han er ikke hjemme; thi han er reden til Romaborg til Konning Ermenrik." „Kjender du da ingen Gjenvei," spurgte Ditlev fremdeles, „ad hvilken jeg kan træffe Didrik, för han kommer til Romaborg?" „Jo!" var Godsvins Svar, „der er en Vei, som er et godt Stykke kortere og gaaer over Trentedal. *)"

---

*) Ömlunger eller Amelunger kaldtes, som Efterkommere af Amal, Östgothernes herskende Stamme, af hvilken ogsaa Didrik var. Efter dem er Didriks Rige i Italien opkaldt ifölge Sagaens almindelige Fremgangsmaade; jfr. Kap. 45.

**) Dalen ved Trident (Trient). P föier til, at Didrik opholdt sig först nogle Dage i Venedig, og lægger Godsvin fremdeles i Munden: „Naar du kommer syd til Trentedal, halvveis til Trident, tag da ad den Vei, som gaaer til Bern, og rid österind gjennem Slugten, som du seer aaben for dig, og

Glad blev nu Ditlev, og gav ham en stor Guldring ved Skilsmissen og hver foer nu ad sin Vei.

100. Ditlev kom nu dertil, hvor Veien delte sig: den ene Vei gik til hans Morfader Jarlen, den anden sydefter over Fjeldet. Denne Vei tog han, og naaede omsider Borgen Fritila *), hvor han traf Didrik af Bern og Vidga og Heimer. De vare tagne ind hos en Mand, som hed Ake Örlungetröst **), og var Kong Ermenriks og Ditmars Broder. I samme Gaard tog Ditlev ogsaa ind. Didrik spurgte ham om Navn, og hvorfra han kom. „Mit Navn er Æmelrik ***) svarede Ditlev; „min Fader er Sote af Vestlands Herrederne i Danmark.” Hvorhen agter du dig, „spurgte Didrik, „efterdi du er reist hid saa langveis fra.” „Jeg agter fremdeles at fortsætte Veien,” var Ditlevs

spörg nöie efter Veien til Trident, og naar du naaer Söen, da vil hvert Barn kunne give dig nöiere Underretning om, hvor Didrik er at træffe.”

*) Jfr. Kap. 13; man kunde tænke paa Fritzlar, som fordum hed Fritislar og var en betydelig Stad, ved Eder;

**) Amlungetröst, P. Aulldungetröst, Pn.

***) Elmenrik, P.

Svar, „indtil jeg finder en eller anden hæderlig Hövding, som vil tage mig i Tjeneste enten til at passe hans Hest eller Vaaben, eller for at være i hans Fölge, om han hertil behöver uforfærdede Mænd. Og jeg har spurgt om en Hövding, som hedder Didrik af Bern; kunde jeg ham finde, vilde jeg gjerne tilbyde ham min Tjeneste, om han vil tage derimod. Men nu vil jeg spörge eder om eders Navne, hveden I ere komne, og hvorhen I agte eder; og venter jeg, at I undskylde min Uvidenhed med, at jeg er en udenlandsk Mand og er kommen her i fremmed Land, fjernt fra min Hjemstavn." „Det skal ikke tages dig ilde op," svarede Didrik „at du spörger om Sligt. Eftersom du agter at finde Didrik af Bern, og ham tjene, saa er det truffet sig godt; thi her kan du see ham, tilligemed hans Mænd Vidga og Heimer, og venter jeg, at han vil optage det gunstigt, om du heller vil byde ham end andre Hövdinger din Tjeneste. „Det er mig ret en Glæde," sagde Ditlev, „at jeg fandt Didrik her, og vil jeg nu byde ham og hans Stalbrödre min Tjeneste." Didrik svarede, at han vilde tage mod hans Tilbud, og at han skulde ride med dem, og passe deres Vaaben og

Heste. De fortsatte nu Reisen til Romaborg og Ake Örlungetröst og tyve Riddere fulgte dem. Paa Gildesdagen havde mange fornemme Mænd indfundet sig. Hövdinger og Hædersmænd bleve anviste Sæde i Kongens störste Haller, men Svende og Tjenere i Staldbygningerne. Her var altsaa ogsaa Ditlev.

101 Paa Gildets förste Dag gik Ditlev ud paa Torvet, tilligemed endeel andre Svende, og kjöbte Mjöd og Viin og alskens lækkre Retter, saa at Kongen selv ikke skulde have bedre Retter paa sit Bord; alt dette lod han före hjem til sit Herberge, lod dermed alle Bordene opdække, og indböd en heel Deel Svende og Tjenere til sig, og dette Gilde varede i fulde tre Dage med megen Pragt og Overflod. Men nu var hans Formue, de tredive Mark Guld, opgaaet i dette Gilde, og han vilde dog endnu ikke indskrænke denne Beværtning saalænge Kongens Gilde stod paa. Han gik derfor ud paa Torvet, og kjöbte nu langt mere end tilforn, og satte Heimers Hest og alle hans Vaaben i Pant for ti Mark Guld. Han böd nu langt Flere end för til sig, og de fortærede ogsaa alt dette. Derefter gik han igjen ud paa Torvet, og indkjöbte nu til sit Bord alt det

Bedste, han kunde faae, og satte Vidgas Hest Skemming og hans Sværd Mimmung tilligemed hans övrige Vaaben i Pant for tyve Mark Guld. Saa prægtig anrettede han nu sit Gilde, at han lod hele sit Herberge betrække med de kostbareste Tæpper; og han fortærede ogsaa disse Penge, saa langt de strakte til. Da de vare oppe, havde Gildet varet i ti Dage, og der vare endnu to Dage tilbage. Nu vilde Ditlev dog fremdeles holde Gildet vedlige, thi red han ud paa Torvet med Didriks Hest Falken og med alle hans Vaaben og skaffede sig saaledes Gildesföring. Han satte Didriks Hest i Pant, og kjöbte Alt, hvad der var dyrest, og naar han saae Een, der vilde kjöbe Noget, som var fal for tolv Penninge, saa kom han ham i Forkjöbet og gav tyve, og saameget kjöbte han ind til sit Gilde, at det beløb sig til tredive Mark Guld, hvorfor han maatte pantsætte Didriks Hest Falken tilligemed alle hans Hærklæder. Nu indböd han til sig Svende og Tjenere, Gjöglere og Spillemænd, og hvemsomhelst der vilde tage imod hans Indbydelse, saa der vare hele tre Hundrede forsamlede i hans Hal, og hele den övrige Tid af Gildet gik hen for dem i Lystighed. Den Dag, da Gildet var sluttet, gav Ditlev Over-

spillemanden Isung sin Guldring, som hans Moder havde givet ham, og lönnede ham saaledes for hans Tidsfordriv; desuden gav han ham en Klædning af Purpur, som tilhörte Didrik af Bern og var hans Stadsklædning.

102. Nu lod Didrik Ditlev kalde, og böd ham sadle Hestene og fremtage deres Vaaben, da han nu vilde gjöre sig færdig til Afreisen. „Du maa först," sagde Ditlev, „löse det, som jeg har pantsat, medens dette Gilde stod paa, da jeg og mine Kammerater maatte have Noget at spise, og det var for langt at hente Mad fra Kongens Bord, og jeg var desuden ubekjendt her i Staden." „Ja! Ja! det forstaaer sig," svarede Didrik, „at jeg vil betale, hvad du har udlagt i denne Tid; men hvormeget belöber det sig til?" „Det er ikke betydeligt," var Ditlevs Svar: „först har jeg udlagt tredive Mark Guld af mine egne Penge, dog dem fordrer jeg ikke godtgjort; men desuden har jeg fortæret tredsindstyve Mark Guld; dem maa du endelig see til at betale, thi derfor staae alle I tre Stalbrödres Heste og alle eders Vaaben i Pant. Oven i Kjöbet har jeg givet en Spillemand eders Stadsklædning og min Guldring. Tilmed er der ogsaa en anden Ting, hvorfor jeg venter mig

eders Forsvar, Herre! da jeg nemlig gik hid, var Gaarden tillukket, og da den ikke blev saa hurtig oplukket, som jeg önskede, da jeg havde Hast med at komme til eder, saa sparkede jeg med min ene Fod til Jernporten, saa at den sprang op, og gav den, som stod inden for, et temmelig dröit Stöd; men da jeg kom ind i Gaarden, saa kom der en heel Hob Tjenere og Kjökkensvende, som vilde hevne dette, og igjen gjöre mig nogen Skade, men jeg tog een af dem ved Födderne og med ham slog jeg to Andre ihjel, og han, som jeg holdt paa, syntes vel heller ikke meget godt om den Leg, thi han var temmelig ilde medhandlet, da jeg slap ham," Nu syntes Heimer nok, han skulde kjende Manden. Ditlev derimod havde strax kjendt Heimer förste Gang han saae ham. Heimer tog derfor til Orde: „Eftersom jeg mener," sagde han, „have vi nu faaet saadan en Staldknægt, at om han tog alle vore Vaaben, og kastede dem ned i Snavset ligefor vore Öine, ja tilmed traadte paa dem, maatte vi alligevel finde os deri."

103. Didrik stod siden op, og gik hen til Kongen: „Herre!" sagde han, „vil du betale vore Svendes og Hestes Fortæring medens vi vare her." „Ja! det forstaaer sig af

sig selv," faldt Kongen ham strax ind i Talen, „at jeg vil betale det. Kald paa min Skatmester Sifki*)! Hvormeget kan det vel belöbe sig til?" „Spörg Svenden der!" var Didriks Svar, „og lad ham sige dig det!" Kongen henvendte sig derpaa til Ditlev: „Hör min raske Ungersvend!" sagde han, „hvad har du og eders Heste fortæret, medens I vare her?" „Herre!" sagde Ditlev; „det er ikke betydeligt: af mine egne Penge har jeg udlagt tredive Mark Guld, men de kunne gjerne afkortes, om du vil, naar du blot erlægger mine övrige Udgifter, som belöbe sig til tredsindstyve Mark Guld; og dem maa du endelig see til at betale, thi derfor har jeg pantsat Didriks og hans tvende Stalbrödres Heste og Vaaben." „Hvad er du for en Karl?" svarede Kongen opbragt, „at du kan foröde saa meget i tolv Dage; og hvad Heltegjerning mon du vel kan udföre, at du slaaer saa stort paa; enten maa du være en Kæmpe eller et Fjog." „Det var Hædersmænds Skik, hvor vi hidtil ere komne," sagde Ditlev, „at de ikke talte saa længe med Folk, för de böde dem til Bords." Da sagde Kongen, at man skulde bringe Mad og Drikke.

*) Sifri, A.

Saa blev gjort, og Ditlev spiste for tre. Der blev endnu bragt ham en Guldskaal fuld af Viin og saa stor, at det var alt det Mundskjænken kunde bære den. Ditlev tog ved den, og drak den ud i et Drag. Kongen og Didrik og alle de Tilstedeværende sloge store Öine op, medens han gjorde dette, men for ham syntes det Hele kun en hverdags Sag.

104. Da tog Valter af Vaskesteen *) saa til Orde: „Hvad kan den Mand gjöre meer end öde Penge, æde og drikke. Kan du skyde med Skaft, eller kaste med Steen?" „Det haaber jeg," svarede Ditlev, „at jeg nok i disse to Dele kan staae mig for enhver af eder." Da svarede Valter hidsig: „En Dyst heri jeg pröver med dig, og bliver du min Mester, da höre mit Hoved dig til. Kan du derimod ikke, hvad du udgiver dig for at forstaae, da maae du vide, at du skal miste dit Liv med Vanære, saa at aldrig mere skal du bortödsle saa mange Penge, som du nylig gjorde."

105. Da Ditlev nu sagde, at han var færdig til at pröve disse Lege, ginge de ud paa en vid Slette, og toge en Steen, som godt

*) Vaskasteip, P.

vog sine to Skippund. Nu tog Valter Stenen, og kastede den ni Fod fra sig, men Ditlev kastede den derpaa ti Fod. Dernæst kastede Valter den tretten Fod, men Ditlev kastede den atten Fod. Da vilde Valter ikke pröve oftere, og Ditlev havde altsaa vundet denne Leg. Derpaa toge de Kongens Bannerstang, fordi den var det tungeste Skaft, som var for Haanden. Nu skjöd Valter dette Skaft over Kongehallen, saa at det faldt ned paa Hallens bagerste Muur, og da sagde Alle, at det var et forskrækkelig stærkt Skud. Ditlev tog derpaa Spydskaftet, og skjöd det igjen over Hallen, löb strax igjennem Hallen og greb Skaftet i Luften, og gik derpaa bort. Ditlev havde nu vundet begge disse Lege og var saaledes bleven Herre over Valters Hoved.

106. Da tog selve Kongen til Orde: „Min vakkre Ungersvend!" sagde han, „jeg vil löse min Frændes Hoved med Guld og Sölv." „Hvad skal jeg med din Frændes Hoved," svarede Ditlev; „han er en vakker Svend, og vil jeg gjerne skjænke dig hans Hoved; dog om du vil, saa kan du löse min Herres og hans Stalbrödres Vaaben, men meer skal du ei betale." „Tak skal du ha-

ve," svarede Kongen, „det tager jeg med Glæde imod; Gud lönne dig derfor." Derpaa lod Kongen fremtage saa mange Penge, som Ditlev i den Tid havde tilsat, og lod derfor udlöse Kong Didriks og hans Stalbrödres Vaaben og Heste; desuden lod han ham endnu udbetale de tredive Mark Guld. Oven i Kjöbet gav han ham en Hædersklædning, og slog ham til Ridder. Da aabenbarede Ditlev ogsaa sit Navn og Æt og blev nu vide navnkundig. Didrik optog ham derpaa i sit Stalbroderskab. Han fulgte siden Didrik hjem til Bern tilligemed Overspillemanden Isung.

Tiende Fortælling.

Didrik hjælper Attila og Ermenrik.

107. Didrik havde kun været faa Dage hjemme i Bern, förend der kom en ung Mand ridende. Det var nemlig Hornboge Jarls Sön Ömlung, som agtede fra nu af at opholde sig hos Didrik og sin

Fader. De toge imod ham med aabne Arme, som man kunde vente, og de vare nu i Alt ni Stalbrödre.

108. Ditmar faldt imidlertid i en Sygdom og döde, hvorefter Didrik modtog Regjeringen og var nu Konge i Bern, og blev saa stor en Hövding, at hans Navn vil naae til den sildigste Old.

109. Som Didrik en Dag sad i sit Höisæde, omgivet af sine Kæmper, som ovenfor ere nævnte, kom der en Mand gaaende; han var stor og stærk, men ikke vel udstyret med Klæder og Vaaben. Han havde en sid Hat, saa at man neppe kunde see hans Ansigt. Han gik hen for Kongen og hilsede. Denne, som var en omgængelig og höflig Mand, tog vel imod ham, og spurgte ham om Navn. „Jeg hedder Vildifer*)," var hans Svar, „og er barnfödt i Ömlungeland. Jeg er kommen her, for at tilbyde eder min Tjeneste, med eder at ride, og eders Mand at være, om I vil tage derimod." „Vel vil jeg saa gjöre," svarede Didrik, „omendskjöndt du er os ubekjendt, og din Tjeneste kan komme os godt tilgode, om du vil

*) Willifer, A.

tjene vel," De optoge ham derpaa i deres Stalbroderskab. Da han siden tvættede sig tilligemed de Övrige, og strög Ærmerne op, blev Vidga vaer, at der laae en tyk Guldring om hans Arm, og kunde da vide, at han var af gode Forældre, skjöndt han ikke lod sig mærke med noget Saadant. Men siden gav Didrik ham gode Klæder og Vaaben og en god Hest, og da var han en vældig Mand.

110. Kongen fik Efterretning om en Mand ved Navn Herbrand. Han var vældig og vidtbereist, saa at han havde været hos næsten alle de störste Hövdinger. Derfor kjendte han ogsaa de forskjellige Hövdingers Sæder, og kunde tale mange Tungemaal; tilmed overgik han de Fleste i Mandhaftighed. Til denne Mand sendte Didrik Bud, og bad ham komme til sig. Han tog mod Indbydelsen, og blev Didriks Mand og Raadgiver, eftersom han besad megen Forstand. Tillige kom han til at bære Didriks Banner.

111. Der var i de Tider megen Ufred mellem Kongerne *Attila* og *Osantrix*. De holdt mange Træfninger, men seirede vexelviis. [Kong Attila havde styrket sig me-

get ved Venskab med berömmelige Hövdinger og Stormænd; tilmed var han meget afholdt af hele Landsfolket, saa at de alle vilde leve og döe med ham.

112. Kong Osantrix havde paa sin Alderdom aldeles skiftet Sindelag; han blev saa overmaade stræng, at Folket neppe kunde bære det tunge Aag, hvori han lagde hver Mands Hals, og skjöndt han drev Handel baade med Rige og Fattige, baade med sine Hofsinder og Bönder og udenlandske Kjöbmænd, kunde han dog aldrig faae nok. De idelige Krige, han maatte före med Kong Attila, forbittrede endmere Folkets Sind. Af de för omtalte Riser havde Kongen bortsendt den ene, Edgeir nemlig, for Venskabs Skyld til Kong Isung i Bertangeland. Denne gav ham Plads i en stor Skov ved Landemærket, for at værne om Landet; og fra den Side havde da Kongen ingen Ufred at befrygte.

113. Kong Attila önskede gjerne at indgaae Forlig med Kong Osantrix, hvorfor han ogsaa affærdigede adskillige Sendebud til ham, at forsöge, om han var at bevæge til Fred; men Osantrix afslog enhver Fredsunderhandling. Da nu Kong Attila

var vis paa, at han paa ingen Maade vilde indgaae Forlig], sendte han Bud til Kong Didrik af Bern, og bad ham komme ham til Undsætning med alle sine bedste Mænd, da han nu vilde gjöre et Tog ind i Vilkineland.

114. Didrik vilde ikke töve, da hans Ven bad ham, men drog strax afsted med sine Kæmper og fem hundrede Riddere. Attila, som blev glad ved disse Hjælpetropper, var nu færdig med sine Mænd. De droge da afsted og fortsatte deres Færd uafbrudt lige til Vilkineland. Saasnart de naaede did, begyndte de at husere frygtelig; de dræbte for Fode Alle, der ikke kunde undslippe ved Flugt, de brændte store Borge og Böigder og mange Landsbyer og Herregaarde, og gjorde stort Bytte.

115. Kong Osantrix havde samlet sig en stor Hær over hele sit Rige og drog dem nu i Möde. Saasnart de traf hinanden, fylkede begge deres Hære til Kamp, rede imod hinanden, og det blev et haardnakket Slag. Herbrand red frem haardt og djærvt og huggede ned til begge Sider baade Mænd og Heste, den ene ovenpaa den anden. Efter ham red Kong Didrik

og kæmpede paa det drabeligste, og alle de ti Stalbrödre fulgte hverandre tappert, saa ingen Fylking holdt Stand for dem, hvor de rede frem, men de fældte Fjender baade til höire og venstre for Fode saa langt deres Sværde kunde række. Nu rede de midt ind i Vilkinemændenes Hær. Da kom Risen Vidolf imod dem, og huggede med sin Jernstang til Vidga, som var fremmerst i Fylkingen, saa at han faldt af sin Hest og daanede, men hans Stalbroder Heimer kom i det samme til og tog Vidgas Sværd Mimmung. Vilkinemændene trængte ogsaa frem, og der blev en haard Strid og et stort Mandefald, og Didrik eggede sine Mænd til at gaae haardt frem. Da flyede Osantrix med hele sin Hær, efterat han havde mistet fem hundrede og Kong Attila tre hundrede Riddere.

116. I det samme kom Kong Osantrix's Brodersön Hernit til med sin Fylking og fandt Vidga, hvor han laae. Han kjendte ham, og lod ham binde og före bort med sig. Da flyede alle Vilkinemændene, og dermed var Kampen endt, og hver drog hjem til sit Rige. Osantrix lod Vidga kaste i et mörkt Fængsel. Kong Didrik hav-

de mistet tredsinstyve Mand, og desuden Vidga, hvis Tab gik ham mere til Hjerte end alle de Övriges. Han drog nu hjem til Bern, men Vildifer vilde ikke drage hjem under denne Sagernes Beskaffenhed, og blev tilbage hos Kong Attila.

117. Nogen Tid derefter drog Kong Attila ud paa Jagt i den Skov, som hedder Lyreskov*). Vildifer fulgte ham. Da det lakkede mod Aften, drog Kongen hjem med sine Mænd, men Vildifer blev tilbage med to Hunde i Skoven. Da traf han paa en overmaade stor Björn. Denne dræbte han og flaaede Bælgen af den, hvorefter han drog hjem, men skjulte Bælgen i Skoven, og törrede den.

118. Det tildrog sig nu, at Overspillemand Isung kom en Aften til Kong Attila. Han blev vel modtaget, og morede Folk om Aftenen. Vildifer talte siden med ham, og underrettede ham om sin Beslutning, at han ikke vilde komme tilbage til Bern, för han fandt sin Stalbroder Vidga enten levende eller död; „og vil jeg nu bede dig at staae mig bi med List

*) Lutumald, A; Lyravald, P; Turnivald, Pn.

og Snildhed," tilföiede han, „om du vil som jeg."

119. Dette Forslag vandt Isungs fuldkomne Bifald, og Morgenen derpaa droge de begge bort fra Borgen. Da de naaede Skoven, tog Vildifer Björnebælgen, og trak den uden paa sin Brynje. Isung tog nu Naal og Traad og syede den fast ved Hænder og Födder, og ved sin Konstfærdighed bragte han det saavidt, at Vildifer aldeles lignede en Björn. Han bandt dernæst et Halsbaand om hans Hals, og ledte ham med sig.

120. De fortsatte derpaa Reisen uafbrudt til Vilkineland, og naaede omsider Kong Osantrix's Gaard. Denne saa vidt og bredt berömte Spillemand blev, som man kunde vente, her vel modtaget. Kong Osantrix spurgte, hvad han da egentlig kunde udrette ved sin Konst, eftersom han saa meget overgik alle andre Spillemænd i Berömmelse. „Det haaber jeg", var Isungs Svar, „at Faa her i Vilkineland ville kunne spille det, jeg kan spille; jeg kan kvæde Viser, jeg kan spille paa Harpe, Feie, Gigje og alskens Strengeleg." Man bragte ham nu en Harpe, og han spillede den

saa vel, at Alle vare enige i, aldrig at have hört hans Lige. Dertil hoppede Björnen efter Harpens Lyd, saa Enhver beundrede dens sjeldne Færdighed i at dandse; og Kongen morede sig usigelig.

121. „Eders Björn er vel afrettet," udbröd Kongen, „kan den gjöre flere Konster end dem, vi nu have seet?" „Ja!" svarede Isung, „saa vidt jeg har faret om i Verden, fandt jeg aldrig en saa sjelden Skat, som denne Björn; thi alle Lege kan den saavel udföre, at den heri ikke giver somme Mennesker noget efter." Dagen derpaa om Morgenen bad Kongen ham, at han skulde lade sin Björn gjöre nogle Konster til Morskab for ham. „Neppe vil jeg nægte, hvad I bede mig om," sagde Isung, „men jeg skjötter dog ikke om, at lade min Björn lege for eder, om I vil sætte den i alfor haard Pröve." „Jeg vil först pröve den paa den Maade," sagde Kongen, „at jeg lader mine Jagthunde lös, for at faae at vide, hvor stærk Björnen er." „Det var ilde talt af dig," svarede Isung, „at du vil gjöre Björnen ondt; thi jeg vil ikke miste den for alt det Guld, som du eier; men hvis saa hændes, at du mister dine Hunde, da

vil du blive vred, og da kan det let skee, at dine Mænd ogsaa blive vrede, og ville dræbe Björnen." Da svarede Kongen: „Du maa ikke nægte det; jeg vil vove mine Hunde, og om jeg end mister dem, skal Björnen dog ikke dræbes." Kongen fik nu at raade. Saavel denne Dag som forrige Aften hörte de tale om, at Vidga laae i samme Stad i Jern i et mörkt Fængsel.

122. Nu drog Kongen med alle sine Mænd ud af Borgen paa en faver Slette. Vidolf Mittumstang og hans Broder Aventrod vare med ham; ligesaa droge ogsaa alle Kvinder og Karle ud for at see denne Leg. Midlertid spurgte Vidga i Fængslet, at hans Ven Isung var kommen der, og anede nu, at han vilde ved een eller anden List söge at udfrie ham, og at Didrik vel havde sendt ham. Han gjorde derfor hæftige Bevægelser og bröd Jernet af sig i Fængslet.

123. Paa det andet Sted sloge de tredsindstyve store Hunde lös paa Björnen; men denne tog den störste i sine Forfödder, og dræbte dermed tolv andre af de bedste Hunde. Da blev Kongen meget vred over at hans Hunde vare dræbte, löb mod

Björnen, trak blank og hug til i Björnens Ryg. Sværdet bed Huden, men standsede mod Brynjen. Da tog Vildifer og rev Huden af sig, og greb sit Sværd ud af Isungs Haand, men Kongen löb tilbage til sine Mænd og Vildifer efter ham med draget Sværd. Hans förste Hug traf Vidolf Mittumstang, saa at hans Hoved flöi af; strax paa Stand tildelte han Aventrod et andet Hug, og gav ham sit Banesaar.

124. Derpaa löb Vildifer op i Borgen og oplöftede sin Röst: „Hvor er du, min gode Stalbroder Vidga?" raabte han, „her er nu kommen din Stalbroder Vildifer og vil löse dig. Da bröd Vidga Fængselkjelderens Dör op, og löb ud imod ham, og de bleve nu begge glade ved igjen at see hinanden. Skyndsomt stege de til Hest og dræbte mange Mænd, som de traf for sig uden Vaaben, hvorefter de rede bort af Borgen. Osantrix slap dog den Gang *) med störste Delen af sin Hær; dog havde han mistet tolv af sine Mænd. Dette var Vildifers förste Helte-

*) P. beretter dog, at han og faldt for Vildifers Haand.

gjerning, efterat han var kommen til Bern. Sagnet beretter nu, at hine rede, saa vidt muligt ad ubeboede Veie, til de naaede Saxland. Kong Attila tog imod dem med aabne Arme, og blev sjeleglad ved Vidga, der forekom ham, som om han var hentet op fra Underverdenen.

125. Der dvælede de en Stund, og rede siden til Bern til Kong Didrik, hvor de, som man vel kan tænke, bleve modtagne med den allerinderligste Glæde. Der sloge de sig nu til Ro en Stund. Vidga spurgte engang Didrik, om han ikke vidste, hvo der havde taget hans Sværd Mimmung, den Dag han blev fangen. „Dets Tab harmer mig saa meget," tilföiede han, „at jeg aldrig bliver glad, förend jeg faaer det opspurgt. Og hvis jeg træffer den Mand, som bærer dette Sværd, da skulle vi for vist tales ved." „Ei behöver du at tale saa meget herom," svarede Didrik, „thi jeg skal fortælle dig, hvo der har Sværdet; det er en Mand her af min Huustrop, vor Stalbroder Heimer nemlig; han tog det strax, da du var falden."

126. Nogen Tid derefter kom der Afsendinge fra Kong Ermenrik i Rom med

den Anmodning, at Didrik skulde yde ham Hjælp, da han vilde gjöre et Tog mod en Jarl, ved Navn Rimsteen*), som herskede over Borgen Geringsheim.**) Til den Færd var Didrik heelt beredt. Da gik Vidga til Heimer, og bad ham tilbagelevere Sværdet Mimmung. „Jeg vil bede dig, vakkre Mand!" var Heimers Svar, „at laane mig Mimmung i den forestaaende Hærfærd; men saasnart vi komme hjem, skal jeg tilbagegive dig det." Deri indvilgede Vidga. Didrik red nu ud af Bern med fem hundrede Riddere, og forenede sig med sin Frænde, Kong Ermenrik, der havde en Hær paa sex tusinde Riddere. Med denne forenede Hær rede Kongerne ind i Jarlens Rige, herjede og brændte, hvor de fore frem, og dræbte mange Mennesker. Efterat have brændt alle omliggende Böigder, leirede de sig om Geringsheim. Kong Ermenrik opslog sine Telte udenfor den ene Port, Didrik for den anden. Der laae de nu saaledes om Borgen i to Maaneder, uden at udrette Noget.

*) Reimsteen, A; Runsteen, Pn.

**) Gerimsheim, P; Beringsheim; Pn. maaskee Germersheim.

127. Det hændte sig en Aften, at Rimsteen Jarl red ud af Borgen med sex Riddere lönligen paa Speideri til Ermenriks Leir, for at efterforske Tilstanden der, om Fjenderne vare beredte til Kamp eller ikke. För han drog bort, havde han ladet sin Hær væbne sig; Bannerne vaiede uden og indenfor Borgporten, og Fylkingerne vare opstillede i fuld Orden, for at der strax kunde gjöres Udfald, om han fandt Fjenderne uberedte. Men der nu Jarlen vendte tilbage, og havde faaet den Efterretning, som han önskede, saa havde just Didrik udskikket Vidga paa Vagt mellem dem og Borgen. Skjöndt ganske ene, red han paa det djærveste mod disse sex, og de satte igjen ind paa ham fra begge Sider og huggede til ham, hver fra sin Hest, men han værgede sig mandigen, og huggede af alle Kræfter til Jarlen og klövede hans Hjelm, Hoved og brynjeklædte Bug, saa at Jarlen faldt död af sin Hest.

128. Vidga gav dernæst sin Hest af Sporerne, og red nu heel stoltelig til Leiren, og Alle kunde da see paa ham, at han havde udfört nogen Heltegjerning. Didrik stod just, omgivet af alle sine Stalbrödre,

udenfor Leiren. „Saa stolt rider nu Vidga," sagde Heimer, „som han havde udfört en Daad, hvorved hans Hæder var bleven langt höiere end tilforn." Da han kom til dem, tog Didrik vel imod ham, og spurgte, hvorlunde det var gaaet. „For Jarlens Skyld," svarede Vidga, „venter jeg, vi behöve ikke længer at ligge om denne Borg, thi han er nu död." „Hvorlunde det?" spurgte Didrik flux, „hvo har gjort det?" „Denne samme Mand," svarede han, „som nu stiger ned af sin Hest." Da sagde Heimer: „Ei tör du at rose dig saameget heraf; denne Daad er ikke saa meget at berömme, thi Jarlen var jo saa gammel, at en Kvinde vel kunde have skaffet ham ind i den anden Verden, om hun havde villet."

129. Ved denne Heimers Tale blev Vidga vred, löb ind paa ham, tog om Fæstet paa sit Sværd Mimmung og rykkede det ud af Skeden, men kastede igjen Nagelring ned for hans Födder, og udböd Heimer til Kamp. Denne erklærede, at han var beredt. Didrik og alle Stalbrödrene sprang imellem dem, og vilde for ingen Deel tilstede dem at slaaes, bade

derfor Vidga om at lade det beroe. Herpaa gav Vidga dem intet gunstigt Svar, men udlod sig med, at det var hans Beslutning, at Mimmung ikke skulde komme i sin Balg, för den havde skaaret Heimers Hals midt over. Nu bade de Heimer, at han skulde give efter, for at de kunde blive forligte, og de fik ham ogsaa til at gjöre Ed paa, at han ikke havde brugt de Ord for at beskæmme Vidga, men for at have Löier deraf med sine Kammerater; og paa den Maade blev da deres Uenighed bilagt.

130. Saasnart det begyndte at dages, lod Didrik sende Melding til Ermenrik om at Jarlen var falden. Denne lod da alle Lurer gjalde, og, da Mandskabet havde væbnet sig, gjorde de en haard Storm paa Borgen baade med Valslynger, Laasbuer og Ild. Da saae Borgmændene ikke bedre Vilkaar for sig, end at lægge deres Sag i Kongens Haand og overgive Borgen. Saa gjorde de, og Kongen lod dem beholde Liv og Gods, men tilegnede sig selv Staden, og satte Valter af Vaskasteen der til Hövding. Derpaa rede Ermenrik og Didrik hjem, hver til sit.

Ellevte Fortælling.

Om Sigurd Fafnersbanes Födsel og Ungdom.

131. Der var en Konge, ved Navn Sigmund, der herskede over det Land, som hedder Jarlungeland*). Hans Fader hed Sifian, og var en mægtig Konge og stor Hövding. Saasnart Sigmund efter sin Fader havde overtaget Rigets Styrelse, sendte han Mænd vesterud til Spanien til Kong Nidung og hans Sön Ortvanger**), for at beile paa hans Vegne til Kongens Datter Sisilie***). Denne var af Kvinder den favreste og belevneste, man havde hört omtale. Kong Nidung og hans Sön toge særdeles vel mod Kong Sigmunds Afsendinge, viste dem megen Hæder og gave dem store Gaver. Men paa Kong Sigmunds Andragende löd hans Svar saalunde: „Ei sender vi vor Dotter bort til et ukjendt Land og med saadanne Mænd, der ere for hende ligesaa fremmede som for os; men om

*) Tarlungeland, A; formodentlig det gamle Kærlingen, en Deel af det Karolingiske Rige.

) Ortunagr, A. *) Sisibe, A; Siszebe, B.

eders Konning gaaer stor Berömmelse, at han er en meget ypperlig Mand; derfor vil jeg ikke nægte ham min Dotter, om han kommer selv at hente hende." Og derefter droge Sendebudene hjem, og Kong Nidung gav dem kostelige Gaver med til Kong Sigmund. Da de kom hjem, fortalte de Kong Sigmund Udfaldet af deres Ærende, og hvorlunde Kong Nidung havde modtaget dem.

132. Ei varede nu lang Tid, inden Kong Sigmund gjorde sig reisefærdig, og agtede at ride ud til Spanieland i dette Hverv, og han tog tre hundrede veludrustede Riddere med sig. Dernæst begav han sig paa Reisen med stor Pragt og Sirlighed, og standsede ikke sin Færd, för han naaede Spanien og Kong Nidungs Rige. Da Kong Nidung imidlertid fik Underretntng om Kong Sigmunds Reise, lod han berede Födemidler til hans Beværtning paa hele den Vei, han skulde drage, indtil de mödtes. Kong Nidung modtog ham med megen Hæder, og gjorde et stort Gjestebud med alskens Pragt og Æresbeviisning. Nu fremkom Kong Sigmund med sit Ærende, at han vilde beile til Kong Nidungs Datter, ligesom det för var andraget for ham. - „Det skal staae," svarede Nidung, „hvad vi för lovede dine Afsendinge,

og du skal nu faae hende til Hustru, da du selv er kommen, og för de sluttede deres Tale, fæstede Kong Nidung sin Datter til Kong Sigmund.

133. Der blev nu holdt et meget kosteligt Bryllup, og Kong Nidung gav Kong Sigmund sin Datter og derhos meget Gods og mange Kostbarheder, og i Medgift gav han hende næsten det Halve af sit Rige, og da han nu selv var til Aarene, gav han det Övrige tilligemed Kongenavn til sin Sön Ortvanger. Dette Gjestebud blev holdt med megen Pragt; de fornemste Hövdinger fra hele Spanieland vare tilstede; man morede sig med alskens skjemtsomme Lege og Sagaer*), og der uddeltes store Foræringer; og saa talrig Forsamling havde indfundet sig, at aldrig har i Spanieland en Höitid været holdt med mere Pragt. Efterat Gildet havde varet i fem Dage, red Kong Sigmund i Fölge af sine Riddere hjem med sin Kone Sisilie. Han blev hæderlig modtaget, hvor han drog frem, og kom hjem til sit Rige, hvor han nu sad i Fred en Stund.

134. Da nu Kong Sigmund havde været hjemme i nogen Tid**) kom***) Afsendinge fra Kong Drasolf med Breve; saa talte

*) Sange, P. **) syv Dage, B, P. ***) To, B, P.

de: „Konning Drasolf og din Söster Signe sende dig Hilsen og lade dig sige, at Konning Drasolf har udrustet en Hær tilligemed alle sine Hertuger og Grever og Riddere; han vil gjöre et Ledingstog österpaa ind i Pulineland, og sender eder derfor Bud med sikkre Tegn, at I kommer og yder ham Hjælp med alle eders Mænd, saa mange som I kan faae." „Det er ganske tilbörligt," svarede Kongen, at, naar min Svoger og Söster synes at behöve min Hjælp, jeg da yder dem den, og det skal ogsaa skee." Samme Dag lod Kongen udfærdige et Brev med Indsegl til sine Mænd, saa vidt som hans Land strakte sig, og böd, at i de næste sex Dage skulde komme til ham hver Mand, som vilde yde ham Hjælp, og som kunde holde Skjold og ride Hest og havde Mod til Strid, og at man maatte berede sig paa at blive borte i tolv Maaneder. Da nu denne Hær var kommen sammen, drog Kongen i Iilfærd med den ud af sit Rige sin Svoger imöde.

135. För Sigmund drog hjemmefra, kaldte han sine Raadgivere til sig, som begge vare store Hövdinger; den ene hed Artus*) den anden Herman; de vare Grever i Sva-

*) Artum, B; Hartvin, P.

ben, meget skjönne Mænd og store Kæmper. Disse Hövdinger satte han til at passe sit Rige og alle sine Eiendomme, eftersom han stolede fuldkommen paa deres Troskab; men Svig udruges ofte af dem, paa hvis Ærlighed man sætter altfor meget sin Lid. Disse tvende Hövdinger fulgte nu Kongen paa Veien og han sagde dem mange Ting, hvorlunde de skulde forholde sig, medens han var borte. I Særdeleshed böd han dem at gjöre Alt, hvad hans Frue Sisilie vilde, og derpaa gave de ham deres Löftes Ord; hvorefter de rede tilbage, men Kongen foer sin Vei.

136. Da Svogrene, Kong Sigmund og Kong Drasolf, stödte sammen, havde denne tre tusinde Riddere og ikke mindre Hær i det Hele end syv tysinde Mand, og ei ringere i Styrke var Kong Sigmunds Hær. Efterat de derpaa havde forenet sig, droge de med hele denne Hær ind i Pulineland, herjede vidt og bredt, og udförte der mange store Bedrifter.

137. Det var ei længe efterat disse Grever havde begyndt at forestaae Riget, at Artus en Dag gik til sin Frue Sisilie og talte saalunde til hende: „Dette Rige og eder selv og alle Konning Sigmunds Kostbarheder har jeg i min Forvaring; og vil jeg nu sige eder,

hvad Beslutning jeg har taget; jeg agter nu at tage dig til Kjæreste og egen Hustru; derhos agter jeg at vi skulle beholde det Rige, som vi have taget imod; thi det er uvist, om Konning Sigmund kommer tilbage fra denne Færd, og om han end kommer, skal han dog aldrig faae Riget tilbage af mig og os begge, hvis du vil som jeg; thi jeg er ikke ringere Ridder end Konning Sigmund, men er ıda noget bedre." „Ei tale du saadanne Ord," svarede Sisilie; „thi jeg vil vente min Herre, Konning Sigmunds, Hjemkomst, og ingen Mand have uden ham. Dog endskjönt du har talt dette, skal jeg for dennesinde holde det skjult; men hvis du taler oftere herom, vil jeg fortælle det til min Herre, naar han kommer hjem, hvad du har i Sinde, og vil du da i Öieblikket blive hængt." Da svarede Artus: „Du Frue! ei maa du saalunde tale; du maa have spurgt, at jeg er ikke mindre mægtig Mand i mit Land, end Konning Sigmund er i sit." „Om du end var saa mægtig," svarede Sisilie, „at du raadede over den största Deel af Verden og Kong Sigmund var din Undersaat, [som du nu er hans], da vilde jeg dog ene tilhöre ham og aldrig dig, [og ei maa du fremföre et Ord mere

herom, om du vil beholde dit Liv." Han gik derpaa bort, og dermed endtes deres Samtale.

138. Alt dette fortalte Artus nu til sin Stalbroder Herman, og udbad sig hans Raad, hvorlunde han skulde fremme sin Sag. „Gode Stalbroder!" svarede Herman; jeg vil af alle Kræfter raade dig til at afstaae fra dette Forsæt, men om du endelig desuagtet vil dette eller andet, da vil jeg staae dig bi i Raad og Daad, saa meget jeg formaaer." „Ei vil jeg det fordölge," svarede Artus, „at saameget er det mig om at gjöre, at denne min Beslutning bliver fremmet, at jeg i andet Fald vil lade mit Liv." Hertil svarede Herman: „Eftersom det er dig saa meget om at gjöre, at fuldbyrde dette Forsæt, saa gaa det da saa vel, som vi nu begge önske." Efter nogen Tids Forlöb gik Herman engang til sin Frue. De taltes mange Ting ved, og omsider fremkom han med Artus's Ærende; men hun svarede paa samme Maade, og blev meget vred. Da gik Herman bort og fortalte sin Stalbroder, hvad de havde talt og alle hendes Svar. Den ene Tid forlöb nu efter den anden, og Artus forsögte ofte dette Andragende hos Fruen, men kunde aldrig hos den höviske Fru Sisilie opnaae hvad han at-

traaede. Midlertid herje Kong Sigmund og hans Svoger Drasolf vidt omkring i Pulineland, og gjorde Indbyggerne megen Skade baade ved Manddrab og Ödelæggelse; ofte holdt de Slag med Landets Beboere og havde snart Seier snart Useier. För de vendte tilbage, havde de mistet mange af deres Mænd, men kom dog selv uskadte tilbage.

139. Da nu Sigmund var kommen til [Grændsen af] sit Rige, spurgte hans Landværns-Mænd Artus og Herman det, og gik nu paa Raad sammen. „Det venter jeg," sagde Artus til Herman, "at Dronningen, der med saa stor Uvillie svarede paa vort Andrahende, vil fortælle Konning Sigmund, naar han kommer hjem, alle vore Anslag, og det vil blive os en svær Sag hos Konningen, naar han faaer det ret at vide; lader os derfor ile med at fatte en Beslutning, thi en hurtig Bestemmelse er nödvendig, hvis vor Sag skal lykkes." Og för de skiltes, overlagde de indbyrdes, hvorlunde Alt skulde iværksættes. Siden gik de til Dronningen og fortalte hende, at de havde besluttet at ride ud mod Kongen, og spörge ham, hvorledes det stod til med hans Færd. Dermed var hun vel tilfreds, og bad

dem at drage paa det hurtigste. Det gjorde de, og da de kom til Kongen, modtog han dem vel. De kaldte ham til en Side, og da de vare ene, sagde Artus: „Gode Herre! jeg kan sige eder en ond Tidende, som dog desværre er altfor sand, og beder jeg, at I ei fortænker mig i, at jeg siger eder det, da jeg Intet tör skjule for eder, eftersom I har overdraget alt Eders i min og min Stalbroders Værge. Saasnart I var draget hjemmefra, begyndte eders Kone Sisilie at före et slet og utugtigt Levnet; hun tog en Træl, som var faver af Ansigt og lagde ham hos sig, og da vi Stalbrödre vilde formene hende det, da truede hun os med, at hun skulde bagtale os for eder, saasnart I kom tilbage, saa at I skulde lade os dræbe; og den samme Træl har siden sovet hver Nat i hendes Favn, og nu er hun selv frugtsommelig, men vi torde ei lade eder komme hjem, uden forud at lade eder det vide." „Ja! det kan I vide med Vished!" svarede Kongen, „at hvis I lyve hende paa, da er det eders Bane." Da svarede Herman, og svor derpaa, at det var altsammen sandt, som de havde sagt." „Gode Venner!" sagde derpaa Kongen, „hvad skulle vi da gjöre af denne Kvinde, efter

som det er gaaet saa slet med hende." „I maa raade," svarede Artus, „vi skulle gjöre Alt, hvad I forlanger." „Det bör sig," sagde Kongen, „at Trællen bliver hængt eller at hans Födder blive afhuggede, men at Öinene udstinges paa hende, og at hun saaledes sendes hjem til sin Fader." „Jeg veed et andet Raad," svarede Artus, „at sende hende til Svabenskov *), hvor over ingen Vei gaaer og hvor der vel i ti Vintre intet Menneske kommer, og der skjære Tungen ud af hendes Mund, og lade hende da leve, saalænge som Gud vil." Dette Raad bifaldt Kongen.

140. Greverne rede derpaa Veien hjem. Som nu Dronningen en Dag stod ved et Skydehul paa Muren, saae hun en Stöv stige op af Veien og dernæst Folk at komme ridende. Hun kjendte paa Vaabnene, at det var Greverne, og saasnart hun ventede, at de kunde höre hendes Raab, sagde hun: „Det give Gud, at jeg maa spörge gode Tidender fra Konning Sigmund! hvad kunne I fortælle mig om ham? siger sandt, og lyver ikke!" „Konning Sigmund lever vel," svarede Artus, „og det er gaaet ham godt, han er i

*) Maaskee her menes Scharzwald.

Svabenskov med sin Hær, og bad eder at komme ham i Möde. Vi skulle efter hans Befaling fölge eder did." „Ei vil jeg dvæle," sagde Dronningen, „naar jeg skal drage ham i Möde, men hvor er der en Kvinde, som kan fölge mig derhen?" „Det er ikke fornödent;" sagde Artus, „at en Kvinde fölger med eder, thi Veien derhen er ikke lang." „Da er jeg færdig," sagde hun, og steg saa op paa sin Hest. De rede nu, indtil de kom til en Dal i Skoven, hvor der aldrig för havde været noget Menneske; der stege de af deres Heste. Da sagde Dronningen med megen Bedrövelse: „Hvor est du, Konning Sigmund! bödst du disse Mænd at före mig herhen? nu seer jeg tilvisse, at jeg er forraadt, og ei har du forraadt mig ene, men ogsaa dit Barn;" og hun græd bitterlig. „Nu ville vi gjöre, som Kongen böd," sagde Artus, „og skjære Tungen ud af dit Hoved, og bringe den til Kongen, og her skal du lade dit Liv." Da tog Herman til Orde: „Uskyldig er denne Kvinde; lader os derfor tage en anden Beslutning: vi ville tage den Hund, som fölger os, og skjære dens Tunge ud, og bringe den til Kongen." „Nei," svarede Artus, „hun skal nu undgjelde, at hun har ilde optaget

vort Andragende; og nu skal hele vor Beslutning fuldbyrdes." „Saa hjælpe Gud mig!" sagde Herman, „aldrig skal du gjöre hende Meen, om jeg kan forhindre dig det," og han trak sit Sværd. Medens dette gik for sig, blev Dronningen forlöst og födte et meget smukt Drengebarn; hun tog nu en stor Glaskrukke ud af sit Mjödgjemme [tog Laaget af den], og efterat hun havde svöbt Barnet i Klæder, lagde hun det i Glaskrukken, lukkede den siden forsigtig til, og satte den hos sig. Nu trak Artus sit Sværd, og de begyndte at kæmpe, og det var en meget haardnakket Kamp. Tilsidst faldt Artus tæt ved, hvor Dronningen laae, men sparkede dog först med sin Fod til Glaskarret, saa at det gled ud i Aaen. I det samme svang Herman sit Sværd, og traf Artus over Halsen, saa at det tog Hovedet af. Men da Dronningen saae, hvorledes det gik med Barnet, faldt hun i Afmagt og döde siden. Nu tog Herman hendes Lig og lagde det til Rette, saa godt han formaaede.

141. Det er nu at fortælle, at Herman satte sig til Hest, og red, indtil han traf Kong Sigmund. Da spurgte Kongen: „Hvor er din Stalbroder Artus." „Vi bleve ueni-

ge," svarede Herman, „da han vilde lemlæste og dræbe Kvinden; men jeg ynkedes over hende og vilde hjælpe hende; derover kom vi i Trætte, som endtes med, at vi sloges, og jeg dræbte ham. Kvinden havde imidlertid födt en meget skjön Dreng, men Artus myrdede ham, för han selv lod sit Liv." Nu spurgte Kongen: „Have I da sagt sandt om Dronningen, eller have I löiet hende paa?" „Jeg vil ikke fremföre Lögn for eder, Herre!" svarede Herman. „Hvorfor brödst du mit Bud og overtraadte din Ed?" sagde Kongen. Da svarede Herman; „Herre!" „det kan vel hændes, at en Mand begaaer en Udaad, men naar han selv erkjender og angrer den, kan han vel derfor gjerne i Fremtiden blive en duelig Mand." Da svarede Kongen yderlig forbittret: „Far bort fra mine Öine! ej længer vil jeg have dig i min Tjeneste, thi jeg seer nu, at du har sveget din Drot." Da gik Herman til sin Hest, og var glad ved, at han slap bort med Livet. Men Kong Sigmund styrede nu sit Rige, og sörgede meget over Dronningen.

142. Det fortælles nu, at Glaskarret drev langs med Aaen ud i Söen. Det drev omsider op paa en Odde, men Söen gik til=

bage, saa at det blev tört, hvor Karret laa. Karret gik i Stykker, da det stödte an mod Stenene, og Barnet græd. Da kom en Hind og tog det i sin Mund og bar det hjem til sit Leie, hvor den havde to Unger. Den lagde sig ned og lod Drengen die sig, og födte ham der op som sit eget Barn. Han blev der tolv Maaneder hos Hinden, og var da allerede saa stor og stærk, som andre [fire Vintre gamle] Börn.

143. För er talt om Mimer, der var en Smed, vidt berömt for sin Konstfærdighed. Han havde mange Svende hos sig, som tjente ham. Han havde sig en Kone, og i de ti Vintre, siden han fik hende, havde de ingen Börn faaet, og det bedrövede ham meget. Han havde sin Broder, som hed Reigin hos sig, der var en drabelig Mand, og overgik de Fleste i Ondskab, hvorfor han ogsaa siden selv maatte böde, thi saadan Trolddom og Vidunder kom over ham, at han blev til en Orm, fuld af Edder. Han blev saa stor, at det var et Under at see, og Lyst betog ham til at dræbe hvert Menneske, saa at endog mange hundrede Mænd i Forening ei torde komme i Nærheden af ham. Ingen kjendte derfor hans Leie uden hans Broder Mimer.

144. En Dag drog Mimer ud i Skoven med nogle Mænd at brænde Kul, og de gjorde der en stor Ild. Som Mimer nu stod ganske ene ved Ilden, kom der en faver Dreng löbende hen til ham. Mimer tog ham og lagde Klæder over ham, thi han var nögen. Da kom der en Hind löbende og slikkede Barnet paa Hovedet og Ansigtet. Deraf tyktes Mimer at vide, at Hinden maatte have fostret dette Barn, og vilde han derfor ikke forhindre Hinden. Han tog Svenden hjem med sig, og vilde tage ham i Barns Sted, gav ham Navn og kaldte ham *Sigurd* *); og nu voxede han op, til han var tolv **) Vintre gammel, og da var han saa stor og stærk, at man aldrig saae hans Lige. Han var ond at komme til Rette med, og slog Mimers Svende, saa at de neppe kunde udholde det hos ham ***).

145. Een af Svendene hed Ekkihard; han var den stærkeste af alle ****) Mimers Svende. En Dag kom Sigurd i Smedien, hvor Ekkihard smedede. Trætte opkom imellem

---

*) Sigfrod, A, P; siden kaldes han i A Sigurd.
**) ni, elleve, P. B.
***) Jfr. 19 Kap.
****) tolv, P, B.

dem, saa at Ekkihard slod Sigurd med sin Tang paa Öret. Da tog Sigurd med sin venstre Haand i hans Haar, og rykkede ham saa fast, at han stödte ham til Jorden. Og nu löb alle Smedesvendene til, og vilde hjælpe Ekkihard, men Sigurd trak sig til Dören og ud af den, og slæbte Ekkihard efter sig ved Haaret, og saaledes droge de, til de kom til Mimer. Sigurd sagde da til Mimer: „Ilde gjör du i at slaae mine Svende, som ville gjöre noget Nyttigt, medens du gjör ikke uden Ondt; du er nu saa stærk, at du kan udföre ligesaa meget som een af dem; nu skal jeg söge at indgive dig Lyst til Arbeide; i andet Fald skal Stokken blive din Læremester." Han tog ham derpaa ved Haanden og ledte ham hen til Smedien. Mimer satte sig paa Essen, tog et stort Jern, og lagde det i Ilden, og een af de tungeste Slaghamre gav han til Sigurd. Da nu Jernet var bleven hedt, tog han det ud af Essen og lagde det paa Ambolten, og böd ham slaae derpaa. Sigurd slog det förste Slag saa vældigt, at Amboltstokken gik i Stykker, og Ambolten sank i til Hovedet. Ligesaa gik Tangen og Hammerskaftet sönder, og Jernet sprang langt bort. „Aldrig saae jeg Nogens Haand mere klodset," sagde Mimer; „heller ikke stærkere end din, og hvad der

end skal blive af dig, kan jeg dog ikke nytte din Tjeneste til denne Haandtering." Nu gik han bort og ind i Stuen, og satte sig hos sin Fostermoder, og udlod sig ikke for Nogen, om han tyktes vel eller ilde om det, som var skeet.

146. Mimer tænkte nu over hos sig selv, at han havde meget Uheld at vente af denne Svend; han besluttede derfor at tage ham af Dage, og han gik da ud paa Heden, hvor den store Orm laa ved Skoven, og sagde, at han vilde sende ham en Svend, som han bad ham at dræbe. Derefter drog Mimer hjem. Dagen derpaa spurgte han sin Fostersön Sigurd, om han vilde fare til Skovs og brænde Kul for ham. „Dersom du vil være ligesaa god imod mig for Eftertiden," svarede Sigurd, „som du har været hidindtil, da vil jeg gjöre Alt, hvad du vil." Derpaa beredte Mimer ham til denne Færd, og gav ham Viin og Kost med til sex Dage, som han skulde være borte, og derhos en Vedöxe; hvorefter han viste ham ud paa Heden til Skoven. Sigurd drog da til Skoven, gjorde sine Sager i Stand, og gik til og huggede Træerne rask om, gjorde en stor Ild og bar

de store nedhuggede Træer hen paa den. Ved Davretid *) satte han sig ned til sin Mad, og han spiste al Maden op og lod ikke en Draabe Viin tilbage, skjöndt Mimer havde tænkt, at det skulde strække til i sex Dage. Derpaa sagde han ved sig selv: „Neppe vil der nu gives den Mand, med hvem jeg ei torde maale mine Kræfter, om han nu vovede at komme imod mig, thi det mener jeg, at een Mands Drab ikke vil overskride mine Kræfter." Og som han havde sagt dette, kom den store Orm mod ham. Da sagde han fremdeles: „Nu kan det hændes, at jeg kan komme til at forsöge mine Kræfter, som jeg nys önskede," og han löb op til Ilden, og tog det störste brændende Træ, slog dermed Ormen paa Hovedet, saa at den nu ikke formaaede at udspye Edder, men ludede med Hovedet mod Jorden. Og nu gav han det ene Slag efter det andet paa Ormens Hoved, indtil denne Orm var ganske död. Derefter afhug og afskar han Ormens Hoved. Da var han meget mödig, satte sig ned, og saae nu, at han ikke

*) Dagmál, Klokken 9 om Formiddagen.

kunde komme hjem den Aften, og som han sad og var uvis om, hvad han skulde faae til Aftensmad, faldt det ham ind, at han kunde koge Ormen; han skar den da op, og tog Hjertet ud, hængte sin Kjedel op, og lagde Stykker af Ormen deri, indtil Kjedelen var fuld, og han glædede sig nu til sit Maaltid. Da han nu mente, at det var kogt, stak han sin Haand i Kjedelen, som da kogede paa det stærkeste; han brændte derfor Fingren og stak den i Munden for at svale den. Men da Sodet kom paa hans Tunge og i hans Hals, hörte han, at to Fugle sade i Træet og kvidrede sammen, og han forstod nu deres Stemme: „Kunde denne Mand vide," sagde den ene, „hvad vi vide, da skulde han hjem fare, og dræbe skulde han Mimer, sin Fosterfader, for det at denne nu havde dræbt ham, hvis det havde gaaet efter hans Önske; og denne Orm var Mimers Broder, hvis han derfor ikke vil dræbe Mimer, da vil Mimer hevne sin Broder, og dræbe Svenden." Han tog nu Ormens Blod og gned det i sine Hænder, og overalt hvor det kom blev Huden haard, som det var Horn; han tog fremdeles alle sine Klæder af, og gned

sig med Blodet over hele sit Legeme, saa vidt han kunde række, men til Ryggen mellem Skuldrene kunde hans Haand ikke naae. Derpaa iförte han sig igjen sine Klæder, og drog siden hjem og havde Ormens Tryne i sin Haand.

147. Ekkihard stod uden for og saae Sigurd komme gaaende. Han gik da ind til Mimer og sagde: „Nu kommer Sigurd her og har en Ormetryne i sin Haand; nu har han vist dræbt Ormen, saa at der er ikke andet for Haanden, end at hver söger at redde sig, thi om vi end nu ere tolv, ja om vi end vare halvt saa mange til, saa slaaer han dog os allesammen ihjel, saa vred han nu er. „Derpaa löb de alle til Skoven, og skjulte sig, men Mimer gik ene imod Sigurd og böd ham være velkommen. „Ei skal nogen af eder kalde mig velkommen," sagde Sigurd, thi dette samme Hoved skal du gnave som en Hund." „Ei skal det skee saaledes, som du der siger," svarede Mimer; „thi jeg vil böde til dig, om jeg har gjort det, som dig mishager; jeg vil give dig en Hjelm og et Skjold og en Brynje, Vaaben, som jeg har gjort med min egen Haand til Konning

Hernit i Holmgaard, og jeg vil skaffe dig en Hest, som hedder Grane, og er i Brynhilds Stod, og et Sværd, som hedder Gram, og er det bedste af alle Vaaben." „Ikke siger jeg nei," svarede Sigurd, „til det, hvad du der lover mig." Da tog Mimer Brynhoser og rakte ham, og han iförte sig dem; dernæst en Brynje, blank som Sölv og haard som Staal, hvilken han tog paa sig; han gav ham endvidere en Hjelm, hvis Lige Ingen havde seet, og han satte den paa sit Hoved; og nu rakte han ham et Skjold baade tykt og tungt, heelt beslaaet med röden Guld og besat med kostbare Stene; endelig gav han ham et Sværd; Sigurd blottede det, og det syntes ham et meget godt Vaaben, og nu svang han dette Sværd, saa stærkt han kunde, og hug Mimer Banehug.

148. Derpaa drog Sigurd bort ad den Vei, hvor det var sagt ham, at Brynhilds Borg laae. Da han kom der, var Borgporten lukket med store Jerndörre; og der var ingen Mand tilstede, som kunde lukke op for ham. Han sparkede derpaa til Dören med sin Fod, saa at Jernslaaerne, hvormed Dören var lukket, gik i

Stykker. Dernæst gik han ind i Borgen. Da kom der syv Vagtmænd, som vare satte til at passe Borgporten, imod ham, og de tyktes ilde om, at han havde opbrudt Porten og vilde desaarsag dræbe ham. Men Sigurd var ikke seen med at blotte sit Sværd Gram, og han hug med begge Hænder, og lod ei af, förend han havde dræbt alle disse Borgfolk. Borgmændene, som vare blevne dette vaer, gjorde Anfald paa ham, men han værgede sig mandelig. Da dette kom ind for Brynhild, hvor hun sad i sin Skemme, sagde hun: „Her mon være kommen Sigurd Sigmundsön, og om han end havde dræbt syv Riddere, som han nu har dræbt syv Trælle, da skulde han dog være os velkommen;" og hun gik nu ud hvor de sloges, og böd dem at standse Striden. Hun spurgte nu, hvo denne Mand var, som der var kommen, men han sagde, at han hed Sigurd. Hun spurgte fremdeles om hans Æt; men han sagde, at han slet ikke vidste at sige Noget derom. Da tog Brynhild til Orde: „Om du ikke kan sige mig Noget herom, da kan jeg dig sige, at du est Konning Sigmunds og Sisilies Sön. Nu skal du være velkommen hos os; hvorhen agter du dig?"

„Herhid er mit Ærinde," svarede Sigurd, „thi min Fosterfader Mimer viste mig hid, at hente en Hest, ved Navn Grane, som du eier. Nu kommer jeg for at tage imod den, om det saa er dig med." „Een Hest skal du faae af mig," svarede Brynhild, „og flere foruden, om du saa önsker, og ligesaa staaer dig til Tjeneste Alt hvad Borgen formaaer." Hun sendte nu fem Mænd ud at tage Hesten og de bleve derude hele Dagen, men fik den dog ikke fat, saa at de maatte drage hjem med uforrettet Sag. Sigurd blev nu godt modtaget og var der Natten over. Om Morgenen derpaa kom tolv Mænd til, og han gik nu ud selv trettende. Disse tolv Mænd forfulgte længe Hesten, men kunde ikke faae den fat, men för de holdt op, bad Sigurd dem give ham Bidslet, og da han derpaa gik imod Hesten, kom den ham i Möde, saa han kunde tage den fat, og lægge Bidslet paa den; og hurtig sprang han derpaa op paa dens Ryg.

149. Han takkede nu Brynhild meget for den gode Beværtning, og red Dag og Nat, indtil han kom til Bertangeland. Der herskede da en Konge som hed Isung, den största af alle Kæmper. Han havde elleve

Sönner, alle Mænd af sjelden Styrke. Han tog vel imod Sigurd, som forblev der hos ham i lang Tid.

Tolvte Fortælling.

Om Kong Didriks og hans Kæmpers Rustning.

150. En Konge, ved Navn Aldrian, herskede over Niflungeland, og var en mægtig Konge. Hans Kone var en Kongedatter. Det traf sig en Dag, som Kongen just ikke var hjemme, at hun var viindrukken og havde lagt sig til at sove ude i sin Have. Da kom der en Mand til og lagde sig hos hende. Da hun vaagnede, forekom det hende som det var Kong Aldrian, men för hun saae sig til, var denne Mand pludselig forsvunden for hendes Öine. Efter nogen Tids Forlöb fölte hun sig frugtsommelig, og för hun nedkom, traf det sig engang, da hun var ene, at den samme Mand kom til hende, og nu fortalte han hende, hvad der var skeet i deres förste Sammenkomst, og at hun var frugtsommelig og havde Barnet ved ham, men han gav sig ud

for en Alf; „og om Barnet lever og voxer op," lagde han til, „da skal du underrette ham om sin Fædreneslægt, men ellers holde denne skjult for enhver Anden; og er det en Dreng, som mig aner, da vil denne Dreng voxe op til en drabelig Mand, og vil han ofte vorde stædt i Fare, men hver Gang det er kommet saa vidt med ham, at han ikke kan frelse sig selv, da skal han kalde paa sin Fader." Og dermed svandt Alfen bort. Nogen Tid efter födte Dronningen et Drengebarn, og han blev kaldt Högne og blev regnet for Kong Aldrians Sön. Da han var fire Vintre gammel, gik han og legede med de andre Drenge, og han var haard og stærk og ond at komme i Kast med, og nu blev det ham forekastet, at han saae ud som en Trold og ei som et Menneske, og at hans Aasyn lignede hans Sind. Ved dette blev han meget vred, og gik til Vandet, for at see sit Billede; da saae han, at hans Ansigt var blegt som Bast og gustent som Askens Farve, og at det var stort og grueligt. Han gik nu til sin Moder, og spurgte hende, hvorfra hans Legeme havde faaet en saadan Dannelse. Da fortalte hun ham Sandheden om hans Fader; men der var en Kvinde, som

hörte derpaa og som siden blev Kong Aldrians Frille *), og hun betroede ham da denne Hemmelighed, hvorved det omsider kom op, hvorlunde det hang sammen. Kong Aldrian havde med sin Kone tre Sönner: den ældste hed Gunnar, den anden Gernost**), den tredie Gisler, der endnu var Barn, da disse Begivenheder indtraf, men Gudrun ***) hed deres Söster. Da Aldrian döde, tog hans Sön Gunnar Rige og Kongedom efter ham.

151. Det traf sig nu engang, at Kong Didrik i Bern lod gjöre et Gjestebud, og han vilde nu samle alle sine Venner og de störste Mænd, som vare i hans Rige. Til dette Gjestebud indböd han ikke mange Mænd, men han udkaarede dertil de ypperligste, og gav dem alle, baade indenlandske og udenlandske, Plads ved eet Bord ****). Han

---

*) Kong Didrik af Berns, B, P. **) Gernis, B.

***) Grimhild, B, P; hvilket Navn hun ogsaa förer længere hen i A, men til Slutningen faaer hun atter Navnet Gudrun.

****) Med forandrede Navne findes her i P en Gjentagelse af Fortællingen i foregaaende Kapitel. Kong Irung i Niflungeland havde en Dronning ved Navn Oda, som med en Alf födte Högne. Desuden födte hun med Kongen en Datter Grimild og fire Sönner Gunnar, Gudzorm, Gernos og Gisler.

havde nu og faaet visse Tidender om denne Kong Gunnar, at han var en Mand af sjelden Styrke, og en stor Kæmpe, og besad fortrinlig Tapperhed; det samme havde han og hört om hans Brödre Högne og Gernost og Gisler; thi sendte han Mænd til dem og indböd dem til sig. Disse Afsendinge kom nu til Kong Gunnar og frembar deres Ærende. Kongen takkede for hans Venskabsbeviisning og lovede vist at komme og med ham Högne; Gernost *) derimod maatte blive hjemme, eftersom han var syg. Kong Gunnar reiste nu efter Indbydelsen til Gjestebudet med alle sine Mænd og dette var tilberedt med alle de Midler, som gjordes fornödent.

152. Da bleve alle de anseligste Mænd og Didriks bedste Venner bænkede paa samme Bænk. Kong Didrik, Kong Gunnar og hans Broder Högne, Hildebrand og Hornboge Jarl og hans Sön Ömlung, Vidga hin Stærke, Ditlev Danske, Fasold Stolte, Sintram fra Venedig, Vildifer **) hin Heftige, Herbrand hin Vise og hin Vidtfarne, og Heimer hin Grumme; og det sagde nu Alle,

*) Gudzorm, P. **) Villifer, A, B.

at man neppe vilde see i een Hal anseligere og i alle Færdigheder mere udmærkede Mænd, end der nu vare samlede.

153. Kong *Didrik af Bern* havde et Skjold af denne Beskaffenhed: det var rödt som Blod og mærket med en gylden Löve, hvis Hoved vendte op ad i Skjoldet, [og Födderne berörte den nederste Kant]. Men efterat Didrik var bleven Konge i Bern, forögede han Mærket saalunde, at der blev sat en Guldkrone over Lövens Hoved; og samme Mærke havde han og paa sit Banner og Sadle. Dette Mærke havde han, fordi, ligesom Löven er det störste af alle Dyr i Værdighed og Mod, og alle Dyr i Verden frygte for den, saa var og Didrik modig og Alles Overmand, saa at alle Mænd frygtede for ham; og efter Fortids Skik maatte ingen Mand, der nogensinde flygtede i Strid, före en Löve i sit Skjold.

154. *Hildebrand hin Gamle* havde et Skjold af samme Farve som Kong Didriks, og derpaa var med hvid Farve malet en Borg, hvis Taarne alle vare forgyldte, og denne Borg skulde forestille Bern. Men Hildebrand förte et saadant Mærke paa alle sine Vaaben, og havde sit Banner og sin Vaabenkjole af

samme Farve som Didriks til Tegn paa, at han aldrig, hvorhen han endfærdedes, vilde fordölge, at han var Didriks Mand, og at ingen Slags Nöd eller Fare skulde bringe ham til at skjule deres Venskab.

155. *Heimer hin Stormodige* havde alle sine Vaaben mærkede paa den Maade: hans Skjold var blaat, og paa det var med lyseguul Farve mærket en Hest, og samme Mærke havde hele hans Harnisk; og blaa Farve tyder hen til et ondt Bryst og et grumt Hjerte, men Hesten er Mærke paa hans og hans Ætmænds Syssel*), og betegner, at han var en fortrinlig Ridder.

156. *Vidga Velentssön* var saaledes af Udseende: hans Haar var hvidt som den Blomst, der hedder Lillie; det var tykt, og deelte sig i store og side Lokker; han havde et lyst Ansigt, og hele hans Legeme var hvidt som Snee; hans Öine vare saa skarpe, at man neppe kunde udholde hans Öiekast, naar han var vred; hans Ansigt var fyldigt, dog var det vel dannet, favert og barskt, men naar han var vred, var det rödt som Blod og bistert at see til. Af alle Mænd, som ikke bleve kaldte Riser, var han den höieste; han var

*) Jfr. Kap. 17.

baade tyk og bred om Skuldre, smækker om Midje, særdeles vel dannet, rank voxen og i det Hele var hans Væxt saaledes, at Alle vare enige i, at de aldrig havde seet en Mand i alle Henseender saa rask og fortrinlig eller med mere Anstand og Værdighed; tilmed var han af et godt Sind, stille og maadeholden. Naar han sad hos sine Stalbrödre, og der vare Faa tilstede, var han glad og oprömt, men i talrig Forsamling oftest ordknap, dog talte han vel og viseligt, naar han kom paa Thinge; han var kjærlig mod sine Venner, men naar han kom i Krigshæren, og var ifört sine Vaaben, da blev han strax saa grum, at aldrig i nogen Leding hans Hjerte bevægedes til Medynk. Han var meget stærk og en overmaade tapper Mand, og i alle Færdigheder overgik han de Fleste, som have været til. Af hvid Farve var hele hans Harnisk, Skjold, Sadel, Vaabenkjole, Banner og Hjelmhat. Med röd Farve stod Hammer og Tang mærket i hans Skjold, der desuden var prydet med tre Kårfunkelstene. Hammer og Tang tydede til hans Faders Idræt som Smed, men de tre Ædelstene tydede til hans Mödreneæt. Paa hans Hjelmhat var mærket den Orm, som kaldes Slange, der udspyede Edder; og dette Mærke

bar han over sit Hoved, paa det hver den, som saae ham, skulde vide, hvor stor han var i Tapperhed og hvor frygtelig hans Vrede for dem, som vovede sig imod ham. Paa hans Sadle og Banner, Skjold og Vaabenkjole var dette samme Mærke anbragt med saadan Glands, at man langt fra kunde see og kjende hvor han red.

157. *Hornboge Jarl* i Vindland var lysladen og den deiligste og bedst byggede Mand, saavel i Ansigt som i hele sin Væxt; rask og fyrig var han i hele sit Væsen, höit bar han sit Hoved, men han syntes dog kun middelmaadig af Væxt, da han oftest var blandt saadanne Kæmper, der, i Forhold til andre Folk, næsten vare Riser. Han var en meget stærk Mand, og ved hans Overlegenhed i Kamp saae man, hvor modig han var, og hvor færdig i at bruge Skjold og Sværd og Spyd; og ingen af alle de nu nævnte Mænd var saa god Bueskytte eller Spydkaster som han. Han var saa stor en Helt og Ridder, at han aldrig i Slag eller Enekamp med Vanære forlod sin Hest; han var som oftest noget tungsindig og tavs, men paa Thinge og i Möder var han frimodig og veltalende. Han var stor

i Mod og Forstand, hurtig i at fatte en Beslutning, og i alle Ting djærv og stærk, som det egner sig en Helt. Hans Skjold og hele hans Harnisk var af bruun Farve; paa hans Vaaben var med Guld mærket en Hög, som forfulgte to Fugle; samme Mærke havde ogsaa hans Sön Ömlung, hvilket tydede hen til deres fælleds Ridderskab; thi som Högen forfölger alskens Fugle, saa var Hornboge Jarl snar i at sætte efter sine Fjender; og med sin iilsomme og hurtige Færd paa sin raske Hest kunde han med Ingen lignes bedre end med Högen. Hans Vaabens brune Farve bemærkede hans Klögt og Belevenhed. Hornboge Jarl var nemlig mægtig og vennesæl, saa at om ham gaae Sagn vide om Land; han eiede Vindland og mange Borge og mange raske Riddere og mange rörlige Eiendomme.

158. Hornboge Jarls Sön *Ömlung* var i Udseende og Haarfarve sin Fader lig, og gav ham i Störrelse og Styrke intet efter, men var en fortræffelig Ridder. I Kamp var han djærv og forvoven, stundum uforsigtig, han vilde kun eet af to, enten vinde Navnkundighed eller være Döden vis; thi han var en meget heftig Mand,

begjerlig efter Ære og Berömmelse, hvorefter han stræbte paa alle Maader, baade ved at udstaae Livsfare, og ved at være nedladende og gavmild. Han udstod saaledes mange Slags Nöd for at erhverve sig et berömmeligt Navn.

159. *Sintram fra Venedig* var deilig af Udseende og lysladen; han havde vel ikke noget fyldigt Ansigt, men det var dog favert og vel voxet; han havde deilige Öine; hans Haar var lyst, og kröllede sig noget; han havde en lang Hals, og var hvid paa hele sit Legeme; desuden var han höi og smækker; hans Hænder og Födder vare saa favre, at ingen Mand havde smukkere Lemmer; han var behændig og meget stærk, vel övet i Færdigheder, og den fineste Mand i hele sit Væsen; han elskede meget Leg og Lystighed, kunde godt drikke, var snild i Tale, rask sindet, snarraadig og overmaade tapper i Kamp, mild og nedladende og ufortröden. Sintram havde sine Vaaben mærkede paa den Maade, at hans Skjold og hele Harnisk var grönt som Græs, og derpaa stod malet en Drage, bruun for oven men röd for neden. Dette Mærke betegnede, i hvor stor Fare han havde været stædt

for en Drage, og hvormegen Ære og Tak han, saa længe han levede, burde yde Kong Didrik, fordi han udfriede ham af Dragens Mund *). Hans grönne Vaabenfarve tjente til at betegne, at hans fortræffelige Sværd var af Farve grönt som Græs **).

160. *Fasold* og Ekka vare hinanden saa lige, at man neppe kunde kjende den ene fra den anden; samme Udseende og Væxt, samme gule og kröllede Haar, samme blege og brede Ansigt, samme röde og noget krusede Skjæg traf man hos dem begge; de havde deilige Öine og före men ei lange Halse, store og stærke Skuldre; de vare höie og frygtelig stærke, havde faste Hænder og stærke Födder. De vare gode Riddere og besade megen Færdighed i at före Sværd og Skjold; de vare stolte, djærve, barske, ordknappe, [dog veltalende], meget pyntelige i Vaaben og Hærklæder, vennehulde og standhaftige, heftige og stivsindede, ærgjerrige og i Tapperhed og hver Manddoms Pröve fortrinlige. Fasold hin Stolte havde Skjold og hele Harnisk

*) Jfr. Kap. 44. **) af god Farve, A.

af gylden Farve, hvorpaa stod med Rödt samme Mærke som paa Kong Didriks, undtagen at Löven vendte tvært paa Skjoldet og var uden Krone. Samme Mærke havde hans Broder Ekka, thi de vilde ei flye nogen Fare i Kamp og deres röde Vaabenfarve betegnede deres Lyst til Strid og Ufred.

161. *Ditlev Bitterulfssön* var en modig Mand; hans Haar var rödbruunt, tykt og stridt, hans Ansigt bredt og fyldigt men dog veldannet, hans Næse höi, smal og lige, hans Öine livfulde, og i det Hele taget var hans Udseende anseligt og værdigt; hans Ansigtsfarve var ikke lys, men blev han vred, da blev han i sit Ansigt bleg som Aske. Han var den största og stærkeste Mand, og af alle Didriks Kæmper den drabeligste. Af Sind var han meget munter, i Omgang venlig mod hvert Barn og rede til at dele hver Skjemt og Lystighed. Han var djærv i Tale til fornemme Mænd, om de end vare ham ubekjendte, ligesaa i Folkeforsamling, og dristig var han i alle Henseender; han var behændig i alle Lege, haard, grum og heftig mod sine Fjender, i Kampe og Holmgange stiv-

sindet, i Arbeide utrættelig; og i Mildhed fandt han neppe sin Lige. Ditlevs Vaaben vare af mörke[blaa] Farve og paa dem var mærket med Guld det Dyr, som tydske Mænd kalde Alpendyr, men Væringerne Fil *) eller Elefant. Dette Mærke förte han, fordi Sigurd Græker hin Gamle red paa en Elefant. Med dette havde Ditlev holdt Kampe vide om Land og stedse vundet Seier og Hæder; store Hug formaaede ei at bide Mærke i Skjoldet eller forandre dets Farve, saa stærkt havde han ladet det gjöre, for at det kunde holde Stand i hver Kamp. Paa Skjoldet var desuden Guldmærker til Tegn paa at hans Moder var ædelbaaren.

162. *Vildifer* havde et mörkt Haar, men et lyst, langt og veldannet Ansigt, en krum Næse, skarpe Öine, var höi og havde store Skuldre; hans Hænder vare hvide, hans Arme före og stærke; han var den behændigste blandt Mænd og besad fortrinlig Færdighed i Legemsövelser, og var sat i sit Væsen, raadsnild og bestemt, djærv,

---

*) Elfendyr, P. Ifr. Kap. 96. Alpandyr betydede i det Gammeltydske snarere en Kamel end en Elefant.

naar han skulde befale over Andre, men fiin og höflig, naar han skulde adlyde; lidt listig var han dog, men kjæk og seiersæl i alle Kampe. Han mærkede sine Vaaben paa den Maade, at der paa hans Skjold var malet en Galt og en Björn med mörkeröd Farve; selve Skjoldet var forgyldt*) med en mörkeröd Rand; samme Farve og Mærke var og paa hele hans Harnisk. Dette Rustningens Mærke tydede hen til en Vildgalt, som paa Tydsk kaldes Vildifer**), og fik Vildifer dette Navn, fordi han aldrig opholdt sig hos sine Frænder eller i sit Fosterland, men hellere hos udenlandske Hövdinger. Vildgalten er af alle Dyr det tappreste og værste at komme i Kast med. Men han förte en Björn paa sine Vaaben til hæderligt Minde om, at han blev kaldt en Björn, da han frelste sin Stalbroder Vidga. Vildifer havde sit Harnisk forskjelligt fra andre Kæmpers, fordi han vilde, at Folk skulde kjende ham, hvor han red, saa langt fra som man kunde see ham.

---

*) guult, P.

**) nu Wild-Eber; det betegner hans Rustnings Mærke; thi Vildgalten er af dette Udseende, A.

163. *Herbrand hin Vidtfarne* havde rödbruunt og kruset Haar, var mörkladen og dog bleg, havde skarpe Ansigtstræk og en kroget Næse, bruunt Skjæg og et langt og bredt Ansigt med mange Fregner; hans Öine vare meget skarpe, hans Blik alvorligt og grumt; af Væxt var han höi og veldannet, stærk og meget færdig i Ridning. Han var en stor Viismand og Taler, brugte favre Ord og besad en eftertrykkelig Stemme, var djærv og forudseende, havde et sikkert Öie til at kjende Folk og en god Hukommelse, og skaanede sig i ingen Farer. Hans Skjold og hele hans Harnisk var rödt, og paa det var en Skudild *) mærket med Guld. Men derfor blev Skudild mærket paa hans Vaaben, fordi den flyver hurtigere, end Öiet kan fölge den, og derfor gjorde man den Sammenligning, at, naar Herbrand red frem i Kampen og Mænd faldt for ham, da var det som der foer en Skudild. Ogsaa en anden Bemærkelse havde denne Vaabnenes Farve, at ligesom Skud-

*) Skudild, hvilken Ild flyver hurtigere og ophörer mindre end nogen anden Ting, som man i Hærfærd bruger, B, P.

ilden flyver og er aldrig rolig, naar man bruger den i Kamp, saaledes var det og med Herbrand, at han aldrig var rolig, men havde faret fast hele Verden rundt.

164. Kong *Gunnar* havde blondt og kruset Haar, kort og lyst Skjæg, var bred af Ansigt, lysladen og skulderbred, höi og anselig af Bygning, kraftfuld og en god Ridder, stolt, naar han sad paa sin Ganger, kyndig i at bruge Skjold og Sværd og alskens Skudvaaben; han var uforfærdet, djærv og forsigtig, dog vennehuld, modig og grum, glad og gavmild, meget tjenstvillig mod sine Venner, heftig og haard mod sine Uvenner. Hele hans Harnisk var hvidt som Sölv; paa hans Skjold stod mærket en Örn med Krone, hvilket Mærke han bar paa alle sine Vaaben, fordi Örnen ansees for alle Fugles Konge, og Örnen havde en Krone paa, fordi Gunnar var Konge; hans Vaaben vare let kjendelige, og selv besad han tillige en saadan Belevenhed og Anstand, at om han endog var i den störste Forsamling, kunde man dog let kjende ham.

165. Kong Gunnars Broder *Högne* havde sort og sidt Haar, [langt Ansigt] og tyk Næse, et haardt og bistert Aasyn, var

stor af Væxt, höi og för og barsk, havde kun eet [Öie]*), som dog var meget skarpt; han var kæmpemæssig og den stærkeste Mand, fortrinlig övet i at ride sin Hest og ikke mindre i at gaae i Holmgang og udmærket blandt det Slags Kæmper, [som öve denne Id]. Han var viis af Forstand og forsigtig, alvorlig og tavs, heftig og hurtig til alt det, han foretog sig, trodsig og bestemt, haard, gavmild og hjerteprud. Han havde sine Vaaben sirede paa samme Maade som Kong Gunnar, naar undtages, at Örnen ikke var kronet. Den Egenskab besad hans Skjold, at det, naar det bares i Solskin, lyste og glimrede saa stærkt, at man ikke kunde holde ud at see længe paa det. Det var, som man kunde vente af ham, et visseligt Paafund; men nu er det kommet af Brug efter tydske Mænds Sagn at bære i Holmgang sölvbeslaaet Skjold eller Bukler **).

166. *Sigurd Svends* Haar var bruunt, favert og sidt, og deelte sig i store Lokker; hans Skjæg var kort og tykt, hans Næse höi, hans Ansigt bredt og med skarpe Træk; hans

*) Jfr. Kap. 87.
**) et lidet huulrundet buklet Skjold, bouclier.

Öine vare saa skarpe, at kun Faa vare saa djærve, at de torde skue ham under Brynene; hele hans Hud var saa haard som Bruskhud *), hans Skuldre vare saa tykke, som om de havde været tredobbelte; hans Legeme var i det Hele dannet i dette Forhold som det bedst passede sig, og det var Mærket paa hans Höide, at naar han, gjordet med Sværdet Gram, der var syv Spand langt, vandrede gjennem en fuldgroet Rugager, da naaede Dopskoen til Toppen af den standende Sæd; og dog var endnu hans Styrke större end hans Væxt. Godt forstod han at hugge med Sværd, at skyde med Spyd, at före Skjold, spænde Bue og ride Hest, foruden mange Slags Konster og Hofværk, som han i sine unge Aar havde lært; han var saa viis en Mand, at han vidste somme Ting, förend de skete; han forstod og Fuglenes Maal og Stemme, hvorfor faa Ting kom uforvarendes over ham; han var djærv og udförlig i Tale, og naar han havde begyndt en Forhandling, saa holdt han ikke op, för alle Tilhörerne syntes, at det slet ikke kunde være anderledes end just som han sagde; han gjorde sig en Fornöielse af

*) Vildgaltens Svær eller Horn, P.

at yde sine Venner Bistand, og han manglede aldrig Penge. Sigurd Svend havde sit Skjold saaledes mærket, at det var beslaaet med röden Guld, og paa det stod malet en Drage, mörkebruun forneden men röd foroven, og paa den Maade vare ogsaa alle hans andre Vaaben mærkede, for at Enhver, saasnart han saae ham, kunde vide, hvo der red. Han er bleven saa navnkundig, fordi han dræbte den store Drage, som Væringerne kalde Fafner *). Derfor vare alle hans Vaaben sirede med Guld til Tegn paa, at han var den fortrinligste Mand i alskens Hofværk af dem, som omtales i næsten alle gamle Sagaer, og naar alle de berömteste og störste og höimodigste Kæmper og Hövdinger omtales, da lyder hans Navn höit blandt dem i alle Nordens Tungemaal.

167. *Sifkas* Haar var rödt som Blod eller den Blomst, som kaldes [Rose] *), og deelte sig heelt i Lokker; hans Ansigt var rödfregnet, hans Legeme lyst, dog overalt fuldt af Fregner, hans Skjæg rödt og meget sidt; af Aasyn var han faver, af Væxt mid-

---

*) Jfr. Kap. 146 og Volsunga Saga,. Kap. 31.
**) Rusalitter, A.

delmaadig, men dog stærk af Kræfter; han red sin Hest med Raskhed, og var ellers övet i mange Slags Færdigheder; han var viis og taalmodig, ihukom længe Fornærmelser, var en meget betænksom Mand, blidtalende og faver i sine Ord, grum og ond og viis, og hans Navn vil stedse omtales. Væringerne kaldte ham Brune *).

168. *Mester Hildebrand* havde een Fuldkommenhed fremfor alle Kæmperne i Bern, at han kunde give saadant Slag med sit Sværd, at Ingen kunde bruge sit Skjold, med hvem han end kom i Kamp; derfor fik han som oftest Seier blot ved et eneste Hug, og derved er hans Navn blevet berömmet, hvorsomhelst det er blevet optegnet eller omtalt.

169. *Heimer hin Stormodige* var i megen Anseelse i Bern, fordi han baade var tapper og en stor Bærsærk, og talte saaledes til Didrik efter deres Tvekamp **), at Didrik i Styrke og Duelighed monne overgaae alle Mænd i Verden, og derhos

*) Bikke, B; udelades i P; jfr. Volsunga Saga, S. 143.
**) See Kap. 17.

var hans Sværd bedre end de fleste Andres Vaaben og hans Hjelm haardere end han för havde seet noget Slags Staal. „Men saa stor en Kæmpe du er," sagde Heimer, „hvi stred du paa en saa elendig Hest, som ikke kunde staae imod eet Vaabenhug." „Jeg veed en Hest," vedblev Heimer, „som er tre Vintre gammel, og om du kommer paa dens Ryg, da kan du uforfærdet stinge med dit Spyd, paa hvad som du vil, og jeg vil vedde mit Hoved paa, at för skal din stærke Arm svigte end den skal give efter." „Hvis du skaffer mig den Hest," sagde Didrik, „da skal jeg gjöre dig til den störste Mand, og min kjæreste Ven efter Hildebrand." Paa disse Ord red Heimer tilbage til sin Fader og tog af hans Stod *) en tre Vintres Fole, der var guulblakket og större af Væxt, end Nogen för havde seet; den var vel tilreden til at löbe, og hed Falka. Derefter drog han tilbage til Bern med denne Hest og gav den til Didrik, og hvad Heimer havde sagt, erkjendte Didrik ved mange Leiligheder for sandt.

---

*) Jfr. Kap. 17. S. 46.

Trettende Fortælling.

Didriks Tog til Bertangeland.

170. Alle disse nu nævnte og omtalte Mænd sade saaledes paa een Bænk ved dette Gjestebud, og det sagde Alle, at man neppe vilde see i een Hal anseligere eller stærkere og i alskens Færdigheder mere övede Mænd, end der vare komne. Nu skuede Kong Didrik til begge Sider og talte: „Megen vældig Styrke af dyrebare Helte er her kommen sammen i een Hal; hvo mon være saa djærv, at han tör binde an med os? See her sidde paa een Bænk tretten Mænd, som jeg venter ville, naar de komme i deres Vaaben og paa deres Heste, kunne ride i Fred al Verden rundt, saa at der aldrig vil findes saa mange Mænd, at de have Dristighed til at vende et Spyd imod dem; og om Nogen skulde være saa forvoven og uviis, at han ei kan reddes for vor store Styrke og Mod og vore de hvasse Spyd, de haarde Hjelme, de faste Skjolde, de stærke Brynjer, de hurtige Heste, der endog dræbe glubende Dyr, da er han selv ufornuftigviis Aarsag til sin Död.

171. Hildebrand *) tog Ordet og svarede paa hans Tale: „Hold op, Herre! med at tale Sligt," sagde han, „thi I veed ei hvad I siger, I er et Barn og taler af Overmod og Uforstand, naar I troer, at Ingen kan jævnes med eder eller med eders Mænd. Men jeg kan fortælle eder, at et Land hedder *Bertangeland;* derover hersker en Konning, som hedder *Isung;* han er den navnkundigste og störste af alle de Mænd, som vi have hört tale om. Han har elleve Sönner, og enhver af disse giver sin Fader intet efter. Og han har en Bannerförer, ved Navn Sigurd, Konning Sigmunds Sön, der er den störste af Mænd, og den færdigste i alle de Dele, som udfordres for den Mand, som skal være Kæmpe, og saa stærk er han, at han snart vil kunne binde enhver af os, som kommer til ham. Han har en fortræffelig Hest, som hedder Grane, og hans Sværd, som kaldes Gram, er det bedste af alle Vaaben til at sönderhugge Hjelme, klöve Skjolde, og splintre Menneskebeen. Til dette Sværd

*) Herbrand, B; den Vise, Kongens Bannerförer, P.

svare ogsaa hans övrige Vaaben; og det venter jeg, at, kommer I der, da vil I, för I kommer hjem igjen, sande, at I kom aldrig för i saadan Livsfare."

172. Da svarede Kong Didrik af Bern med megen Vrede: „Ifölge det du nu har sagt om Konning Isung og hans Sönner og denne hin store Sigurd, da skal du strax staae op fra dette Bord, og væbne dig saa godt som du formaaer, stig saa paa din Hest og tag mit Banner, og ingen af os, hverken jeg eller nogen af mine elleve dyrebare Mænd, vil længe dvæle med at fölge dig paa Reisen til Bertangeland; og för jeg igjen lægger mit Hoved til Hvile i Bern, skal jeg vide, hvad disse Mænd, du nys omtalte, formaae i Kamp, om de skulle kunne overvinde mig eller jeg og mine Mænd dem."

173. Hildebrand tog da sine Vaaben, og beredte sig paa det hurtigste. Han iförte sig sin Ridderdragt, og bar i Haanden Kong Didriks Banner. Da nu ogsaa Didrik og hans Stalbrödre vare komne paa deres Heste med alle deres bedste Rustninger og Vaaben, da red Hildebrand ud af Bern, og næst efter ham Kong Didrik og saa den ene efter den anden af hans Stalbrödre,

og de toge den Vei, som Kong Didrik havde besluttet. De rede nu lange Veie og ukjendte Stier, gjennem frygtelig store Skove og ubeboede Egne, men længe ogsaa i bebygget Land, men hvor dog hverken Kong Didrik eller hans Mænd för havde været.

174. Nu kom de til en Skov, gjennem hvilken deres Vei faldt; da dreiede Hildebrand sin Hest tilbage imod Kongen og talte: „Herre!" sagde han, „her er en Skov, som hedder Bertangeskov. I denne Skov er en Rise, som hedder Edgeir, Konning Nordians Sön *); han er her til Landeværn i Skoven, og om du agter at komme til Bertangeland, da maa du her ride gjennem denne Skov, thi ellers kan du ikke komme derhen; men denne Rise er saa stærk, at jeg ikke kjender hans Lige; rid derfor frem i Skoven enhver af eder, der har Lyst, men jeg kommer ikke længere." Da svarede Vidga: „Hvis saa er som I siger, Hildebrand! da skal Kongen og I alle tilsammen holde stille med eders Heste, og skal jeg

*) Jfr. Kap. 50.

ene ride frem i Skoven, og skulle vi tales lidt ved, Risen og jeg. Og kan være, hvis jeg beder ham derom, at jeg udvirker [os] Lov til at ride igjennem; [mig er sagt, at vi skulle være i Slægtskab sammen, og det er mueligt, at han lader det komme os tilgode], men hvis han ikke vil, da bærer min Hest mig om föie Stund tilbage til eder.

[175. Vidga og Edgeir Rise vare i nært Slægtskab, endskjöndt de ikke agtede det stort. Vidga var en Sön af Velent, som Væringerne for hans Konstfærdigheds Skyld kaldte Völund; men Velent var Vade Rises Sön, men Vade Rise var Kong Vilkinus's og en Havfrues Sön, som för er fortalt *). Kong Vilkinus havde ved sin egen Kone en anden Sön, der hed Nordian. Han var vel Konge, men ikke saa mægtig, som hans Fader för ham havde været. Men Nordian efterlod sig fire Sönner, som vare store og stærke Riser; den ene af dem hed Aventrod, den anden Vidolf Mittumstang, og det var den tredie, ved Navn Edgeir Rise, som laae i Skoven og nu blev omtalt; Kong Nordians fjerde Sön var Aspilian; han var Konge og

*) Kap. 18.

lignede andre Mennesker. Paa den Maade vare Vidga og Edgeir Rise i Slægtskab].

176. Vidga red nu frem i Skoven, og da han havde redet en Stund, saae han en meget stor Mand ligge og sove foran sig; han havde en lang og tyk Bug, og hans Ansigt var saa stort, at der var en Alen mellem hans Öine, og i Forhold dertil var hele hans Væxt, og ei manglede han Barskhed; og saa stærkt aandede han, at Grenene paa Træerne derved bevægede sig. Vidga steg nu af sin Hest, gik til Risen og blottede sit Sværd Mimmung, stödte til ham med sin Fod og sagde: „Stat op Rise og værg dig! Her er kommen den Mand, som tragter dig efter Livet, [og ei bör det sig, at den sover, hvem en mægtig Hövding har sat til Værn for Landet]. Da vaagnede Risen, skottede til ham og saae, at der var kommen en Mand, men derfor frygtede han ikke: „Hvad Mand er du?" spurgte Risen, „og hvi vækker du mig? vogt dig, og far din Vei bort! thi jeg gider ikke strække mine Been for din Skyld eller staae op og dræbe dig;" hvorpaa han igjen lagde sig til at sove. Da stödte Vidga

anden Gang sin Fod mod Risens Bryst saa haardt, at Ribbenene gik ind, og sagde derhos: „Stat op Rise og værg dig; thi her er kommen din Banemand!" Da sprang Risen paa det hurtigste op, og var nu meget vred, og greb sin Stang og svang den mod Vidga. Men da han saae, hvor haardt denne Stang blev svungen og hvor tung den var, da sögte han at undgaae Slaget, men Risen slog Stangen mod Jorden, saa at den ene Ende blev siddende fast mellem to Stene. Didrik og hans Stalbrödre hörte nu, hvor haardt Stangen faldt ned, thi der gik et stort Gny af dette Slag. Da sagde Hildebrand: „Der monne vi höre Vidgas Banehug og har Risen nu vist dræbt ham, thi lader os ride paa det ilsomste bort, og om vi ei gjöre det, da bliver det vor Bane." Derpaa tog Risen en Hellebarde og skjöd den mod Vidga, men i det samme löb Vidga mod Risen, og Hellebarden flöi over ham og saa dybt i Jorden, at der ikke ragede noget frem af den, og Risen den Gang skjöd feil af Vidga. Derpaa hug Vidga Risen over Laaret, saa at Kjödet gik af Benet ligened til Knæet og saa meget skar han den Gang af hans Laar, at ingen Hest kunde bære mere, og han hug nu det ene vældige Hug efter

det andet; indtil Risen faldt, efter at have faaet mange frygtelige Saar, og da nu Risen ikke havde Vaaben at værge sig med, og han vidste, at han havde faaet Banesaar, lod han sig falde til Jorden, fordi han tænkte, at Vidga skulde komme under ham, og at han paa den Maade kunde dræbe ham. Men Vidga sprang bag ud imellem hans Been, i det han beredte sig til at falde, og saaledes frelste Vidga sit Liv. Dette store Drön, hvorved hele Jorden skjalv, hörte nu Vidgas Stalbrödre og sagde: „Nu maa Risen ganske vist have dræbt Vidga; dog sagde Nogle, at det og kunde hændes, at Vidga havde faaet Seier, og at Risen var falden. „Hvormed vil du löse dit Hoved?" spurgte imidlertid Vidga Risen, „thi jeg hugger det nu ellers af." „Gode Herre!" svarede Risen, „dræb mig ikke, thi jeg vil löse mit Liv, ved at vise dig hen til et Sted, hvor der er saa meget Guld og andre Kostbarheder, at aldrig kom Mere sammen paa eet Sted, og alt dette kan du tilegne dig, om du vil." „Ja!" svarede Vidga, „hvis du vil skaffe mig det som du siger, da stat op og fölg mig did!" Da stod Risen op, og de gik hen i Skoven, indtil en Steen stod for dem, og om denne Steen var slaaet en Jernring.

„Tag denne Steen bort!" sagde Risen, „derunder vil du finde de Eiendele, hvorom jeg fortalte dig". Vidga greb i Stenen med begge sine Hænder af alle Kræfter, men den rokkedes ikke af Stedet. Da sagde Vidga til Risen: „Om du vil beholde dit Liv, tag da denne Steen bort, som du selv har nedlagt, thi i andet Fald undlader jeg ikke at afhugge dit Hoved." Da tog Risen heel nödig fat, og med sin ene Haand trak han Stenen tilside. Og under denne samme Steen var en Jerndör, som Risen lukkede op, og derunder var en underjordisk Bygning. „Tag nu, vakkre Helt!" sagde Risen, „det Gods, hvorom jeg fortalte dig, thi nu ligger Stenen dig ikke i Veien." Nu indsaae Vidga nok, at om han gik ned i Hulen, da vilde Risen lukke Dören i efter ham og lægge Stenen over, og da kunde han vente, at han aldrig slap derud af igjen; derfor sagde han til Risen: „Gak du ned i Hulen og viis mig dette Gods!" Da steg Risen ned i Hulen, men i det samme svang Vidga sit Sværd med begge Hænder og hug Risen over Halsen, saa at Hugget tog Hovedet af, og Risen faldt.

177. Derpaa tog Vidga og skar hans Tunge ud af Hovedet, overstænkede sig heelt

med Risens Blod, gik siden til sin Hest og gjorde den overalt blodig, men Risens Tunge bandt han ved Hestens Hale, thi han vilde have den til et Tegn paa, at han ei löi. Dernæst svang han sig paa sin Hest, og red saa hurtig han kunde til sine Stalbrödre. Han holdt nu sit Sværd i Veiret, og raabte saa höit han kunde og sagde: „Undflyer, undflyer, gode Venner! thi Risen har givet mig Banesaar, og det samme venter eder, om I ikke stræbe at komme bort." Da de hörte dette, bleve de forskrækkede, og hver ilte afsted saa hurtigt han kunde, undtagen alene Didrik, som vendte sin Hest mod Vidga, red haardt og dristigt frem, og sagde: „Gode Stalbroder Vidga! lader os vende begge tilbage og ihukomme hvad vi have talt, at ei skulde vi flye, om vi end see vor visse Död for os, og det har vel ingen Nöd, naar vi fölges ad. Men da de kom til hinanden, fortalte Vidga ham alt hvad der var skeet, og tyktes [Kongen], at Vidga havde forsögt sig vel, som man kunde vente. Men siden efter mærkede Kong Gunnar og de andre Stalbrödre, at Didrik og Vidga vare langt borte, og at der var ingen saadan Mand, som kunde gjöre dem Skade, og da indsaae de, at Vidga havde

holdt dem for Nar og haanligen spottet dem, og de vendte nu tilbage til dem, og vare ilde tilfreds over deres Færd. Da talte Vidga til Kong Gunnar og alle Stalbrödrene: „Gode Venner!" sagde han, „derom beder jeg eder, at I ikke derfor miskjende eller hade mig, fordi jeg för ei talte Sandhed til eder, thi jeg veed ret vel, at, skjöndt dette er hændet eder, findes der dog i eders Flok mangen tapper Mand, der i Heltedaad ei er ringere end jeg. Jeg tilbyder eder endvidere med Guld og mange Slags Klenodier at böde for, hvad jeg för gjorde ilde." [Alle svarede eenstemmigen]: „Vi ere endog villigere til at tilgive dig, end du vil det have, og give Gud, at vi aldrig mere faae saadan Vanære, hvortil Skylden ei er din, men som vi snarere selv have voldt os." Nu rede de alle sammen og saae efter, hvor langt Stangen var gaaet ned i Jorden, da Risen slog, og efter Stedet, hvor Spydet havde gaaet, men det var ganske sjunket. Dernæst gik de hen, hvor Jordhulen var og Risen var falden, og der fandt de en stor Mængde Guld og Sölv og mange Slags Klenodier; thi derhen var hele Kong Isungs Formue bragt, ligesom og det Gods, som Edgeir Rise havde havt [med

sig fra Danmark]. „Det er mit Raad," sagde Didrik til Vidga, at vi lade disse store Eiendomme forblive her og ikke bære bort herfra saa meget som en Penning er værd; thi nu vil jeg drage til Kong Isung og slaaes med ham; faae vi da Seier, da kunne vi vel tage dette [liggende] Fæ, og gjöre af det, hvad vi ville; men om vi faae Useier, da tykkes det mig upassende, at det skal siges, at vi toge hans Gods og vare dog de tabende i Skiftet. Men hvis det hændes, at vi skilles som gode Venner, da dele vi dette Gods mellem os." Nu svarede Vidga, og bad Kongen raade för dette som for alt Andet; og saa skete. De kom siden ud af Skoven og saae et Fjeld og oppe derpaa en stor og skjön Borg. Nu slog Kong Didrik sit Telt paa en faver Slette under Fjeldet og leirede sig der.

178. Som nu Kong Isung og hans Sönner en Dag sade i deres Kastel og vare alle glade, kom Sigurd Svend til dem og talte til Kong Isung: „Herre!" sagde han, „jeg saae en Tildragelse, som mig tykkes ikke liden; jeg saae reist et Telt foran din Borg, og dette Telt var gjort paa anden Maade, end jeg forhen har seet, thi frem af Midten paa Teltet var reist et Fortelt af röd Farve, og deri var en Stang

med en Guldknap paa, og bag ved var et tredie Telt af grön Farve, og deri en Stang og en tredie Guldknap; og endnu saae jeg paa höire Side et guldindvævet Telt, hvori fandtes en forgyldt Stang, udsiret med en Guldknap; og paa venstre Side saae jeg et hvidt Telt, og deri en Stang med Knap, alt forgyldt, og det venter jeg, at Ingen skal have seet anseligere Telt, thi foran paa dette Telt hang tretten Skjolde: paa det yderste Skjold var mærket en Hest og en Björn, og det troer jeg (sagde han), at der har jeg seet Heimers Skjold; og paa det næste var med Guld mærket en Hög og to Fugle foran den, og dette Mærke venter jeg, at een af mine Frænder eie, thi saa er Hornboge Jarls Skjold; og paa det tredie Skjold var med Guld mærket en Hög, og saa er hans Sön Ömlungs Skjold; paa det fjerde Skjold var Hammer og Tang og Ambolt, og det var et stort Skjold, det er vel Vidgas; paa det femte Skjold var med Guld mærket en Löve, det maa være Konning Didriks Skjold, thi denne Löve bar en Guldkrone; paa det sjette Skjold var en Örn med Krone, saa er Konning Gunnars Skjold; og det syvende havde samme Mærke, dog uden Krone, saa er Högnes Skjold; paa det ottende Skjold var der Noget ligesom Ild eller Lue, saa er Her-

brands Skjold; [paa det niende var mærket en Löve uden Krone, og saa er Fasolds Skjold]; paa det tiende Skjold var mærket en Drage, saadant Mærke eier Sintram; paa det ellevte Skjold var mærket en Borg, malet efter Bern, saa er Hildebrands Skjold; paa det tolvte Skjold var mærket en Galt, saaledes fortælles Vildifers at være; [og nu endelig] paa det trettende Skjold var mærket en Elefant, saa fortælles om Ditlev Danskes Skjold, fordi Sigurd Græker hin Gamle red paa en Elefant, da han sloges med Ditlev. Men heraf tykkes jeg vide (siger Sigurd), at der maa være komne nogle udenlandske Kæmper i vort Land, hvorfra de end ere og hvad Ærende de saa have. Og jeg vil ride til dem, for at jeg kan faae Vished om, hvo de ere, som stille sig saa mandige an, og ere saa dristige, uden eders Samtykke og Tilladelse at betræde eders Land, Herre!" „Jeg vil sende en Tjener til disse Mænd," svarede Kongen, „at bringe dem det Bud, at, hvis de ville beholde deres Liv, skulle de sende os den Skat, som vor Lov byder, og saa kan denne Tjener tillige spörge dem, hvo de ere eller hvor de ere födte og hvorhen de ville fare, eller hvad deres Ærende er, andet end yde os

Skat og adlyde os." „Den Tjener, som du vil sende," svarede Sigurd, „skal ei være anden end jeg."

179. Derpaa tog Sigurd slette Klæder og en ussel Hest, og red nu uden noget Skjold ud af Borgen og ned af Fjeldet, og da han kom til Kong Didriks Telt, steg han af sin Hest, og gik ind i Teltet og talte saa: „Hil være eder, gode Helte! ved Navn skulde jeg hilse eder, om jeg vidste eders Navne." De svarede ham paa samme Maade, og böde ham velkommen. Da tog Sigurd Svend til Orde: „Konning Isung, [min] Herre, sender mig hid med det Ærende, at jeg skal modtage Skat af eder, som Loven her byder. Den Skat kunne I nu erlægge, om I ville, dog! nægte I Kongen den, da maa I vide, at der vil kun gaae föie Tid, inden I alle miste Livet med hvadsomhelst I eie." Nu svarede Kong Didrik: „Vi gjorde vor Færd til dette Land i anden Hensigt end at yde Skat. Tværtimod er vort Ærende dette, som du nu kan overbringe til din Herre, at jeg vil byde ham til Kamp, saa at han maa möde mig med ligesaa mange Mænd, som jeg har med mig, paa det at han, för

vi skilles, skal kunne skjönne, hvilke Helte der have besögt ham." „Med eders Tilladelse vil jeg nu spörge," svarede Sigurd Svend, „hvad er eders Hövdings Navn, og fra hvad Land ere i komne? thi det gjöre I, hvad aldrig för er gjort, at byde Konning Isung og hans Mænd ud til Kamp, eller have I maaskee ikke hört sagt om ham, hvad Mand han er, og hvilke Sönner han har. Men det venter jeg, at han ei vil undslaae sig for at stride med eder, hvad Mænd I saa end ere." Hvad enten du nu kjender eller ikke kjender nogen af disse Mænd," svarede Vidga, „vil jeg ikke fordölge, at over dem raader Didrik, Konning af Bern, og at her end er en anden Konning, som hedder Konning Gunnar, og end ere her flere duelige Mænd, skjöndt vi kun nævne disse; men mener du, at Konning Isung og Sigurd Svend virkelig driste sig til at stride med os og ikke hellere ville give tabt?" „Det venter jeg," svarede Sigurd, „at ei monne Konning Isung eller Sigurd Svend flye for eder uden Pröve i deres eget Land, om end Didrik af Bern er kommen her med sine Mænd; men i hvordan

det end gaaer, haaber jeg dog, at I ikke bryde Kongens Lov, men sende ham Skat, og I kunne vel til hans og eders Hæder sende ham Noget, som det kan være ham en Ære at modtage og eder ingen Skade at miste." Da svarede Kong Didrik: „Efterdi du udförer hans Ærende med megen Anstand og Höflighed, skal jeg vist nok skikke ham en saadan Sending, som det anstaaer ham at modtage." „Hvad skulle vi da sende Kongen?" sagde han derpaa til sine Mænd, „som det kan anstaae ham at modtage: vi ville sende ham en Hest og et Skjold, og kaste Lod om, hvo af os der skal sende Kongen sin Hest og sit Skjold i Gave." Saa gjorde de da; der blev kastet Lod, og Loddet traf Hornboge Jarls Sön Ömlung. Man tog altsaa hans Hest og Skjold, og Kong Didrik sendte begge disse Dele til Kong [Isung], og dermed red Sigurd bort.

180. Ömlung syntes nu meget ilde om, at han havde mistet sin Hest, og havde hellere seet, at han havde mistet store Eiendomme hjemme, og vilde aldeles ikke lade det blive derved, men gik til sin Fader og bad ham laane ham sin Hest, [da han vilde söge at faae sin tilbage, men Jarlen vilde ikke, at

han skulde ride efter den. Da gik Ömlung til Vidga, og bad ham laane ham sin Hest]. Men Vidga sagde: „Det aner mig, at du ei faaer din Hest af denne Mand, hvis han er den, som jeg troer, og om du da ei faaer din Hest og jeg desuden mister min, hvad har jeg da?" „Hvis jeg mister din Hest," svarede Ömlung, „da skal du have hele mit Rige, men det er de tolv bedste Borge i Ömlungeland *); dem gav min Fader mig, og du skal være hans Arving ligesaafuldt som jeg er det nu, hvis jeg ei skaffer dig din Hest tilbage. Faaer du derimod Hesten, da beholder jeg selv min Eiendom, thi jeg vil eet af to, enten hente min Hest eller min Bane." „Paa det Vilkaar," svarede Vidga, „skal du faae min Hest, thi du vover mest i denne Færd." Derpaa steg Ömlung op paa Skemmings Ryg, og red nu saa stærkt han kunde, indtil han indhentede Sigurd tæt ved Borgen, hvor der stod et Lindetræ. Nu raable Ömlung paa Manden og bad ham bie. Saa gjorde han. Da sagde Ömlung: „Stig af den Hest, som du rider! for jeg vil ei miste min

---

*) Vindland, B, P.

Hest, thi jeg har lang Vei hjem at ride." Da svarede Sigurd: [Hvad Mand er du, at] du saa dristig tör gjöre Fordring paa denne Hest! dog hvo du end er, venter jeg, at den aldrig bliver din, hvad enten du saa för har eiet den eller ikke." „Staa af Hesten!" blev Ömlung ved, „og gjör du ei saa, da skal det koste dig dit Liv og din Hest til." Sigurd [formodede] nu, at denne Mand maatte være Hornboge Jarls Sön og hans Frænde, og sagde derfor: „Jeg seer nu klart, at du vil slaaes med mig om denne Hest; men det kan maaskee hænde sig, at du her træffer den Mand, der om en föie Stund selv vil byde dig til Strid, om du nu ei slaaes, og er det nu mit Raad, at vi paa en anden Maade forsöge imellem os, om du skal have denne Hest eller selv maaskee miste den du sidder paa. Vend nu dit Spydskaft og rid ind paa mig, og jeg vil holde stille for dig; og hvis du da stöder mig af min Hest, tag den da og nyt den vel; hvis jeg derimod holder mig imod dit Angreb, da vil jeg forsöge at ride mod dig med mit Skaft, og denne Leg ville vi ikke standse, för een af os har mistet sin Hest." Dermed var Ömlung vel tilfreds og vilde lade det saa skee.

181. Nu red Ömlung mod Sigurd og slog Skemming haardt med Sporerne, og stödte sit Spydskaft saa haardt mod Sigurds Skjold, at Sigurds Hest segnede ned paa Bagbenene, men selv sad han rolig i Sadlen; og med det samme gik Spydskaftet i Stykker. „Det var mandigen redet af en ung Mand," sagde Sigurd, „og det kan hændes, at du eier Frænder i din Æt, som vel maae have lært dig saadant Ridderskab. Staa nu af din Hest, gjord Sadlen fast, og bered den saavelsom dig selv paa det bedste, stig da op paa den igjen og hold saa for mig, som jeg holdt for dig, og vær beredt paa, at alt dette er fornödent, om du ei skal miste din Hest!" Saa gjorde nu Ömlung. Da slog Sigurd sin Hest med Sporerne, og satte sit tykke Spydskaft midt paa Ömlungs Skjold saa haardt og stærkt, at han ved dette samme Stöd förte Ömlung bag af Hesten ni Fod bort. Nu tog Sigurd i Hestens Tömme, og sagde: „Du gode Svend! nu har du ei den Hest, som du red efter, og mistet har du desuden en anden, som jeg troer maa have kostet dig saare meget, hvis det er saa som det mig aner, at du har mistet Skemming, Vidgas

Hest; og det aner mig, at store Löfter har du maattet gjöre ham', för du fik den, og du vil dog desuden have Utak af ham, fordi du mistede den; saa at det vist havde været bedre, at du havde holdt dig stille." „Saa maa de Mænd synes," svarede Ömlung, „som ikke besidde synderligt Mod, men det kan endnu blive godt med vor Sag, uagtet dette nu ei er gaaet saa vel af." Da sagde Sigurd: „Hvad vil du give til, at du nu faaer din Hest og desuden den, som du mistede?" Ömlung svarede; „Dertil vil jeg gjöre alt hvad jeg formaaer, og hvad ikke er mig eller min Æt til Skamme." „För vi kom sammen," sagde Sigurd, „spurgte jeg dig om dit Navn og om din Æt, men du var saa stolt, at du vilde det ikke sige; nu skal du sige begge Dele, om du vil have begge dine Heste." „Eftersom jeg för skjulte mit Navn," svarede Ömlung, „da jeg havde min Hest, saa ville mine Ætmænd og Stalbrödre sige, at jeg nu havde sagt min Æt af Frygt. Nu vil jeg vist ikke vinde min Hest, uagtet hele mit Rige staaer i Pant for den, naar jeg derfor skal taale Skam og ond Omtale." Da sagde Sigurd: „Jeg vil ikke spörge om dette, for

at gjöre dig Vanære, men snarere vil jeg endda takke dig derfor; thi hvis det er saa, som mig aner, at du er min Frænde, Hornboge Jarls Sön, da vil jeg heller gjöre dig Ære end Vanære. Og nu vil jeg först sige dig mit Navn, at jeg hedder Sigurd Svend." Derpaa svarede Ömlung: „Skjöndt du nu sagde mig dit Navn först, uden at nogen Nöd tvang dig dertil, saa vil jeg dog ei sige dig mit Navn, uden du kalder Gud til Vidne paa, at jeg aldrig skal faae Skam deraf." „Derpaa giver jeg dig mit visse Löfte," sagde Sigurd Svend. Da svarede Ömlung: „Mit Navn er Ömlung, som du gjettede, [og jeg er Hornboge Jarls Sön], og vist nok ere vi Frænder. „Nu gjorde du vel i," sagde Sigurd, „at du ikke længer skjulte vort Slægtskab, at du var min Frænde, og skal jeg nu mage det saa, at du skal faae Ære og ei Vanære heraf. Derpaa sprang Sigurd af Hesten og sagde: „Gode Frænde! tag der nu din Hest og dem begge, og rid hjem til Teltene; og der skal du sige, at du tog denne Hest fra mig imod min Villie, og för du rider bort, skal du binde mig ved denne Lind, og du skal före mit Skjold og mit Spyd bort med

dig.," Saa skete nu, og Ömlung red derpaa tilbage med begge sine Heste og brystede sig meget.

182. Didrik og Vidga stode ude og saae Ömlung komme ridende. „Der rider vor Stalbroder Ömlung," sagde Vidga, „og har nu faaet sin Hest, og det vil jeg vedde om, at hvis det var Sigurd Svend, der var her, ligesom vi troede, da har Ömlung maattet byde ham Gaver for Hesten og forud sagt ham deres Slægtskab, og snarere tiltalt ham med Ydmyghed, thi aldrig havde han ellers faaet den." Da svarede Didrik: „Ei venter jeg, at han har faaet den Hest eller noget Andet af Sigurd Svend uden hans Villie, men det kan hændes, at det har været en anden Mand, og da kunde han vel faae, hvad han vilde." Ömlung red nu til Teltet og kom til sin Fader og sine övrige Stalbrödre. De böde ham velkommen, og spurgte, hvorledes han havde faaet sin Hest. „Da jeg kom didhen paa Fjeldskraaningen," svarede Ömlung," traf jeg der for mig den Mand, der red bort med min Hest, og da red jeg imod ham saa stærkt som jeg kunde, og stödte mit Spyd mod hans Skjold, og her kunne I see [Mærke paa] Skjoldet, men

Spydskaftet gik i Stykker, og jeg stödte ham af hans Hest og slog ham med Stumperne af Spydskaftet; og saa skiltes jeg ved ham, at jeg bandt ham ved et Lindetræ, og dertil brugte jeg hans Belte og Remmen af hans Skjold, og desuden maatte jeg afskjære mit Sværdebelte, för han var saa fast bunden; som jeg önskede, og der staaer han end, og det venter jeg, at han ikke löser sig selv." Da sagde Alle, at han havde hentet sin Hest mandigen og takkede ham derfor. „Jeg vil dog ride hen," svarede Vidga, „hvor Ömlung sagde, at han havde bundet denne Mand. Og om det er Sigurd Svend, som jeg troer, da er dette gjort med Svig, og træffer jeg ham ved Træet, skulle vi ikke skilles ad, för jeg veed, om det er Sigurd Svend, eller en anden Mand." Dermed var Kongen vel tilfreds. Vidga sprang da paa Hesten, og sagde: „Det er megen Skam, om Manden skal der staae bunden uden at kunne löse sig. Nu skal jeg tilvisse löse ham;" og han red iilsomt afsted. Sigurd Svend blev nu vaer, at der kom en Mand ridende, og sled da alle sine Baand af sig, löb hurtig

op paa Bjerget *) og vilde ikke give sig i Kast med denne Mand. Vidga red lige hen til det samme Træ, og saae Baandene sledne i Stykker og Stumperne af Spydskaftet. Han red dernæst hjem, og troede, at det var, som Ömlung havde sagt, [og fortalte det til sine Stalbrödre].

183. Sigurd kom nu op i Borgen til Kong Isung, og fortalte ham sin Færd og tog til Orde paa denne Maade: „Jeg kom til dette anselige Telt, hvorom jeg fortalte dig, og der traf jeg tretten Mænd, som toge sig heelt drabelige ud, og hvis Hövding er Didrik af Bern, og med ham fölge hans navnkundige Kæmper, hvorom vi ofte have hört tale. Nu maa vi tage os i Agt, thi Konning Didrik byder dig og andre tolv Mænd med dig ud til en Enekamp. Og han sendte dig som Vennegave Hest og Skjold, men disse Ting gav jeg til een af mine Venner, som jeg traf paa min Vei." „Om han byder mig ud til Kamp," svarede Kong Isung," da skal jeg være villig til at tilstaae ham den, og dermed skal jeg ikke dvæle."

*) paa Hesten, A.

184. Om Morgenen den næste Dag tog Kong Isung alle sine bedste Vaaben, og paa samme Maade rustede hans elleve Sönner sig med deres Vaaben; ogsaa Sigurd iförte sig hele sin Rustning og holdt Kong Isungs Banner i sin Haand, og de rede nu alle sammen ud af Borgen. Disse havde alle favre Skjolde, Brynjer hvide som Sölv, og Hjelme blanke som Glas, og de vare gjordede med skarpeggede Sværde; de havde faste Spydskafter og hvasse Glavind, store og velbrynjede og raske Heste; selv vare de alle velvoxne og fulde af Mod. De rede nu ligetil Kong Didriks Telt. Saa talte da Kong Isung: „Om Konning Didrik er saa tapper en Helt, at han har udbudet os og vore Mænd til Enekamp, da stande han op og væbne sig og komme imod os tretten Mænd med sine tretten Mænd, og da ville vi forsöge vort Mod og vor Tapperhed; thi det skal være slemt for ham at höre det Ord, som skal vorde sagt, för vi ride hjem, om han nu ræddes og tör ikke slaaes." „Ei maa I være uvidende om," svarede Kong Didrik, „at vi komme derfor her og have faret en lang Vei og udstaaet mange Farer, för vi naaede Maalet, fordi vi sikkert ville have

vort Ærende udfört, för vi igjen drage hjem, og dette vort Ærende er, at vide, hvo af os, der eie de bedste Sværde eller stærkeste Skjolde, den störste Styrke og Tapperhed." Da steg Kong Isung og hans Mænd af Hestenes Rygge, men Didrik og hans Mænd væbnede sig, og skulde to Mænd stride ad Gangen, og den ene skulde ikke hjælpe den anden, og de skulde ikke slaaes til Hest. Mod Kong Didrik skulde Sigurd Svend stride, men imod Kong Isung Kong Gunnar, imod Vidga den ældste Kongesön, thi han var den stærkeste af dem alle, og saaledes Mand imod Mand.

185. Det fortælles nu, at den förste Kamp begyndte med at *Heimer* stred mod den förste *) Kongesön, og han var stor og berömt. De kæmpede begge vel og tappert, og da de havde stredet en Stund, tyktes Kongesönnen ilde om, at han ikke kunde overvinde denne ene Mand, som var sat imod ham, og han blev nu meget vred, og kastede sit Skjold fra sig, og fattede sit Sværd med begge Hænder og hug til Hei-

---

*) yngste, B, P.

mer i hans Hjelm, saa at han faldt til Jorden; derpaa kastede Kongesönnen sig ned paa ham og sagde: „Dersom du vil beholde dit Liv, lig da rolig, og jeg vil binde dig." Men dette vilde Heimer tilvisse ikke, men brödes med ham af alle Kræfter, men Kongesönnen slog ham med den knyttede Næve paa Öret, og Hjelmen bugnede ind imod Hovedet, og Blod gik ud af Næsen paa Heimer, saa at han næsten ikke vidste til sig selv. Og i det samme bandt han hans Hænder og Födder. Derpaa tog Kongesönnen sit Spydskaft, stak det langt ned i Jorden og bandt Heimer derved. Derefter gik han tilbage til Sine, og böd en anden af Didriks Mænd at komme frem, men sagde, at han nu vilde sætte sig til Ro efter vel udfört Syssel.

186. Nu gik Didriks Bannerförer *Herbrand* frem og mod ham den anden Kongesön, og de begyndte deres Enekamp. De kæmpede lang Tid, og ingen af dem sparede sin Modstanders Vaaben, og dette Skifte skiltes paa den Maade, at Herbrand fik to store Saar, og ved dette forlöb Blodet ham, og han blev mödig og tabte saa mange af sine Kræfter, at han i eet Hug

faldt til Jorden. Da opgav han sine Vaaben, og dernæst blev han bunden ligesom hin. Men Kongesönnen gik til Sine, og vilde nu overlade en Anden Kamppladsen.

187. Da fremtraadte *Vildifer*, og mod ham den tredie Kongesön. De begyndte deres Kamp, og den var meget haard og særdeles heftig og langvarig. I deres Skifte saae man uddeles mange store og vældige Hug, saa at deres Vaaben bleve meget ilde tilredte. Fem store Saar havde saaledes Kongesönnen faaet, förend de skiltes; dog havde Vildifer faaet syv endnu större, og han begyndte nu at blive mat af Saarene, da Blodet forlöb ham; han faldt da omsider, og blev bunden som de Andre. Saaledes forlod Kongesönnen ham og gik efter vel forrettet Sag tilbage til Sine.

188. *Sintram af Venedig* gik nu frem, og imod ham den fjerde Kongesön. De begyndte deres Kamp med store Hug uden stort Ophold det ene efter det andet, og de gik hinanden nær ind paa Livet, og Ingen vilde vige for den Anden. Det Sværd, som Sintram havde, bed Hjelm og Brynje og Skjold saa let, som om det skar i Klæde. Kon-

gesönnen havde endelig faaet tre store Saar, men Sintram var endnu usaaret. Da hug Kongesönnen til Sintram af alle Kræfter i hans Hjelm, saa at hans Sværd gik i Stykker. Nu var han altsaa vaabenlös, men han tog sit Skjold i begge Hænder, thi han var saa tapper en Mand, at för vilde [han döe end] flye og bede om Fred, og han sprang ind paa Sintram med sit Skjold og stödte ham saa haardt, at han faldt baglænds om og kom ikke paa sine Födder, för han var bunden. Men Kongesönnen gik glad ved sin Færd tilbage til Sine, og [disse] vare vel fornöiede, medens det gik saa.

189. Af Didriks Mænd gik nu *Fasold hin Stolte* frem, og mod ham den femte Kongesön. Denne Kamp skete med overordentlig Tapperhed og Mod, da de paa begge Sider vare meget stærke Mænd, og i lang Tid kunde man ikke see, i hvis Lod Seiren vilde falde. De gave hinanden mange Hug og Slag, det ene ovenpaa det andet. De trængte ind paa hinanden, men ingen af dem veg en Fodbred for sin Modstander. Nu havde begge faaet to svære Saar; da hug Kongesönnen saa stort et Slag paa Fasolds Hjelm, at han strax faldt i Be-

svimelse. Han stod nu over ham og sagde: „Saa tapper Mand som du er og saa dreven i Hofværk, hvi skal du falde for een Mands Hug? staa op og værg dig, om du vil!" Da stod Fasold op rask og mandigen, og de kæmpede nu i lang Tid paa det allerstærkeste, og Ingen af dem sparede sit Sværd. Nu tænkte Kongesönnen ved sig selv, at det var en stor Skam, at staae hele Dagen og slaaes med een Mand, „istedenfor at jeg meente, [tilföiede han], at jeg ene, om det gjordes nödvendigt, skulde seire over disse tretten." Og da hug han af stor Vrede i FasoldsHjelm, saa at denne nu faldt anden Gang, og han holdt ikke op, för Fasold laae bunden ligesom de Andre paa Pladsen. Der stode nu fem Spydskafter, og ved hvert laa een af Didriks Mænd bunden. Men Bertangemændene vare glade og tyktes, at det gik deres Mænd vel.

190. Da sagde *Ömlung*: „Det var ret en stor Ulykkesdag, da Konning Didrik af Bern besluttede sig til denne Færd, om han selv og hans Mænd skulle vorde overvundne og bundne; og maatte han heller have siddet hjemme og passet sit Rige." Derpaa kaldte han paa sin Fader Hornboge Jarl og sagde:

„Tag min Hjelm, og bind den fast paa mit Hoved, og mit Skjold ved min venstre Arm, saa at det ei kan lösnes, og derpaa skal jeg sværge, at för skal jeg lade mig hugge saa smaat, som det [Kjöd], der bliver skaaret i de mindste Stykker til Kjedlen, end jeg skal lade mig binde, og Bertangemændene skulle stötte deres Spydskaft mod min Ryg." Og han gik nu frem paa det allerdjærveste, og imod ham den sjette Kongesön, og de kæmpede hidsigt og haardt i lang Tid. Og nu saae Ömlung, at der ei vilde udrettes stort, hvis han ikke gjorde et större Vovestykke; han tog da sit Sværd i begge Hænder, og hug haardt til i sin Modstanders Hjelm, men Sværdet vilde ikke bide, saa haard var den; imidlertid faldt dog Kongesönnen til Jorden, og Ömlung ovenpaa ham og sagde: „Om du vil beholde dit Liv, da skal du miste dine Vaaben, og bunden skal du vorde ved dette Spydskaft, ligesom dine Brödre bandt mine Stalbrödre; men om du vil löse dig herfra, da skal du löse mine Stalbrödre Fasold og Herbrand." Dette Vilkaar tog Kongesönnen med Glæde imod, og saa blev gjort. Derefter ginge begge til deres Mænd, og denne Enekamp var gaaet af, som Sigurd

Svend havde tænkt forud. Denne Kongesön var nemlig den mindst stærke.

191. Nu fremtraadte *Hornboge Jarl* og imod ham den syvende Kongesön. De strede vel og mandigen. Hornboge Jarl værgede sig godt og med meget Heltemod og Tapperhed, og gjorde haard og langvarig Modstand. Men da han havde med Overmagten at gjöre, baade i Hensyn til Huggenes Styrke og mandigt Angreb, kunde han ikke holde Stand, men blev overvunden, saa han faldt og blev bunden, hvorefter Kongesönnen skiltes ved ham og drog tilbage til sine Mænd, og Bertangemændene vare vel fornöiede med deres Færd.

192. Derpaa traadte frem af Didriks Mænd *Högne*, og imod ham den ottende Kongesön. Og denne Kamp var af alle den haardeste og farligste, og saa haardt hug enhver til sin Modstander, at der flöi Ild af deres Vaaben, saa at, hvis det havde været Nat, som det var Dag, vilde Gnisterne have givet Lys nok til at stride, og da nu denne Kamp havde staaet saa længe paa, tænkte Kongesönnen ved sig selv, at han maatte anstrænge sig mere, om det skulde nytte, og besluttede nu fast een af Delene, enten at

faae Bane eller Seier, og han faldt an en halv Gang saa haardt som för og tilföiede Högne tre Saar, alle store, hvorefter Högne faldt, og blev dernæst bunden ved sit Spydskaft, men Kongesönnen gik tilbage til Sine, og sagde, at saa skulde det gaae Flere.

193. Nu gik frem af Didriks Mænd *Ditlev Danske*, og mod ham stædtes til denne Kamp den niende Kongesön, som var den stærkeste efter den ældste, og disse kæmpede med den allerstörste Tapperhed, og ingen af dem sparede at gaae frem; de hug saa tit og hurtigt, at man neppe kunde fölge Huggene med Öiet, og saa længe holdt de ved at stride, at Træthed tvang dem at skyde Skjoldene *) ned til at stötte sig ved. Nu sagde Ditlev: „Vil du beholde dit Liv, da giv dine Vaaben fra dig, at jeg kan binde dig; Livet kan du da beholde, om end du overvunden maa henbringe det i Vanære." „Ei giver jeg dig mine Vaaben, som Sagerne nu staae," svarede Kongesönnen, hvorvel du er *Dansk* og nok saa overmodig, thi för jeg slipper

*) Skaftet, P.

mit Sværd, skal du endnu kjende dets Styrke i mangt et Hug, og maaskee, naar vi skilles, du mindre bruger dine [Vaaben] end jeg mine." Nu begyndte de atter at stride med endnu större Hidsighed end tilforn, og de holdt ikke op, för de begge vare saa trætte, at de neppe kunde staae paa deres Been, og det begyndte at mörkne af Nat. Og nu tog Kong Didrik sit Skjold og Kong Isung sit, [gik imellem dem] og skilte dem, og ingen af dem var saaret, og den Ene havde ikke faaet Bugt med den Anden, og man vidste ikke bedre end för, hvo der vilde gaae af med Seiren, og paa den Maade skiltes de. „Nu er denne Dag leden til Aften," sagde Kong Isung til Kong Didrik, „og maa der nu ei længer strides for dennesinde, og vil jeg nu ride hjem, men her skulle eders Mænd, som endnu ikke ere löste, ligge bundne tilbage. Men i Morgen, saasnart det bliver lyst, skulle vi komme her igjen, og da pröve hverandre til det yderste, og det venter jeg, at næste Aften ved denne Tid skal du sidde bunden paa samme Sted, hvor du nu sidder [fri], thi bedre skal du ikke her have udfört dit Ærende." Dermed

var nu Talen sluttet, og Kong Isung red hjem til Borgen med alle sine Mænd, og de satte sig til at drikke og vare meget muntre; men Kong Didrik drog til sit Telt og lagde sig til at sove om Natten. Men da det blev lyst om Morgenen, kom Kong Isung der med sine *) Mænd, og da var Didrik heelt færdig til at gaae ud med sine Stalbrödre. Nu blev der en frygtelig Kamp, da Ditlev skulde pröve sig med den stærke Kongesön. De sloges som för særdeles mandigen, indtil Kongesönnen blev baade saaret og udmattet ved Ditlevs [Anfald] og styrtede. Da sagde Ditlev, at han vilde enten binde eller dræbe ham, hvis han ikke löslod Högne, hvori Kongesönnen indvilgede. Saaledes vare nu ni Holmgange afgjorte.

194. Nu gik frem af Didriks [Mænd *Hildebrand*, og imod ham den tiende Kongesön. De begyndte deres Kamp med megen Hidsighed, sloges i lang Tid, og bleve meget trætte, för de holdt op. Hildebrand, havde da tilföiet Kongesönnen tre

---

*) tretten, A, P.

Saar, alle store, og end hug han et stort Hug, men da brast hans Sværd sönder i to Stykker, og nu gik Kongesönnen saa djærvt ind paa Hildebrand, at han tog og bandt ham, hvorefter han gik tilbage til Sine; og da glædede Bertangemændene sig meget.

195. Da fremtreen Kong *Gunnar* af Niflungeland og imod ham Kong *Isung*. Begge Kongerne ginge nu frem paa Kamppladsen og begyndte deres Kamp, som var forskrækkelig haard og langvarig; de hug baade stærkt og haardt, og skjöndt Kong Isung var meget stærkere, veg Gunnar dog ikke en Fodbred, men gav mange og store Hug, og fik dem ligesaa gode tilbage. Og nu blev Kong Isung vred, at een Mand skulde saalænge staae sig for ham, det kunde han ikke finde sig i, hellere vilde han vove sig i Fare, at een snart kunde faae Useier; derfor hug han nu til af alle Kræfter, og skaanede Intet, men da hans Sværd traf paa Kong Gunnars Hjelm, var denne saa haard, at det ikke bed paa den; men brast i to Stykker. Da greb Kong Isung det Spydskaft, hvormed Kong Gunnars Broder Högne för var bunden,

rykkede det af Jorden paa det stærkeste og slog det mod Kong Gunnars Hjelm, saa at den buguede ind mod Hovedet. Kong Gunnar faldt da, og Blodet strömmede ud af hans Næse og Mund. Siden bandt Kong Isung ham og gik dernæst bort og sagde; „Saavel maa det ogsaa gaae de Mænd, som ere tilbage, og have de da faaet velforskyldt Lön."

196. Nu gik frem hin stærke *Vidga* og hin ellevte og ældste Kongesön, som var den drabeligste baade i Styrke og alskens Færdighed; og da deres Kamp begyndte, da stred de med störste Heftighed, og saa store Hug tildeelte Enhver sin Modstander, at Ingen saae mandigere Kamp af to Mænd end denne, og saa nær gik de hinanden paa Livet, at det var med Nöd og neppe, at de kunne hugge for sig. Da mindedes det Vidga, hvor meget han kunde stole paa Mimung, og hvor lidet han behövede at skaane det, om han end vilde hugge af alle Kræfter, thi forlod han sig paa Sværdet og hug til i Kongesönnens Hjelm saa at Stykket, saa stort som det ramte, flöi af, Kobberet nemlig, ovenover Hovedet. Det naaede og Hovedet, men saa-

rede dog kun lidet. Og end svang han atter Sværdet haardt og tæt, og hug paa hans Skinnebeen, saa at Hugget sönderskar Læggen og Strömpen og Brynhosen, og kun lidet hang ved. Og nu faldt Kongesönnen. Da sagde Vidga: „Du, Konning Isung! skal have Valget imellem, at lade alle mine Stalbrödre löse eller miste din Sön." „Ei vil jeg lade dem löse," svarede Kong Isung, „saalænge jeg ei sikkert veed, om Manden [kan vorde] dræbt, og ei har han endnu faaet Banesaar." Da raabte Kongesönnen til sin Fader: „Du maa for al Ting strax gjöre hvad han beder om, ellers maa jeg lade mit Liv; thi han har selve Djævelen i Hændé, og for ham kan ikke jeg ei heller nogen Anden stande, ihvorvel det kunde være dyrt nok, endog kun at löse Mand for Mand." „Om du, Konning Isung! ei vil löse mine Stalbrödre," svarede Vidga, „da skal jeg afhugge din Söns Hoved, og derefter dræbe dig selv, og ei skal Mimung komme i sin Balg, för mine Stalbrödre ere löse." Da löb Vidga til, hvor hans Stalbrödre vare bundne, og sönderhug det ene Spydskaft efter det andet, indtil han havde löst alle sine Stalbrödre. Der-

næst löb han [til ham, med hvem han havde stredet], og han havde nu fast i Sinde, at dræbe ham. Men Sigurd Svend og Kong Isung og Kong Didrik löbe da til, for at forlige dem. Og det Forlig blev nu gjort, at Alle skulde være löse. Saaledes skiltes de, efterat Vidga havde löst alle sine Stalbrödre.

197. Det fortælles nu, at Kong *Didrik af Bern* tog om Haandfanget paa sit Sværd Ekkisax, trak det ud af Skeden og gik fra sine Mænd frem paa Kamppladsen. Mod ham gik *Sigurd Svend* og trak af Skeden sit Sværd Gram, og nu gik begge djærvt og uforfærdet imod hinanden, og saasnart de kom inden Hugs Vidde, hug de til paa det djærveste vældige Slag de fleste, og ingen af dem sparede sit Skjold eller sin Brynje, men satte dem frem mod de haarde Slag; Enhver svang sit Sværd uden Skaansel over den Andens Vaaben, og det saa djærvt, at Vaabnenes Gny hörtes i det Fjerne, og da begge ei havde sig selv alene at frygte for, ængstedes de meget for Kampens Udfald og stred derfor paa det drabeligste, men ingen af dem blev saaret, og deres Hoveder holdt vel ud. De sloges nu hele den Dag, til det blev mörkt, og endnu

vidste intet Menneske, hvo af dem, der skulde faae Seier. Da tog Kong Isung og Vidga deres Skjolde, og gik imellem dem og bade dem standse Kampen. „Fuldt er der nu stredet for denne Gang," sagde de, „og i Morgen kunne I slutte eders Skifte." Saaledes skiltes de nu, og Kong Isung red med sine Mænd til Teltene, og alle vare muntre, og tyktes, at det var gaaet godt, og de sov om Natten.

198. Morgenen derpaa, kort efter at det var bleven lyst, red Kong Isung af sin Borg imod Kong Didrik, og da de traf hinanden, beredte Kong Didrik og Sigurd Svend sig til Holmgang og skulde nu före deres Enekamp til Ende. Og de kæmpede nu paa det allertappreste, som om ingen af dem var mödig af [Gaarsdagens Kamp], og de lode som de vare ved friske [Kræfter], men sloges nu saalænge, indtil de begge vare saa trætte, at de maatte hvile en Stund. Og nu gjorde de atter Angreb og sloges baade haardt og længe, og saaledes aflöste det ene Angreb det andet lige til Aften, og kun saa megen Tid havde de til Hvile, som behövedes for at samle Kræfter paa ny, saa at de kunde staae op til atter at slaaes. Deres Dæknings-

vaaben holdt det saa vel ud, at ingen af dem endnu var saaret, og endnu vidste man ei bedre end för, hvo af dem, der vilde faae Seier. Tilsidst fik dog Kong Didrik to Saar. Og nu bleve de skilte for den Gang, og Kong Isung drog til sin Borg, men Kong Didrik til sine Mænd, og dvælede der den tredie Nat.

199. Samme Aften gik Kong Didrik og Vidga sammen, for at tale med hinanden i Eenrum. Da sagde Vidga: „Hvad Udfald troer du, at din Kamp vil faae med denne Mand Sigurd Svend? han forekommer mig at være stærk og særdeles tapper, og hvorvel I ere det begge, kan jeg dog ei forudsee, hvo der vil seire, thi frygter jeg for dig, da han endnu ikke er saaret, omendskjöndt I begge, som jeg troer, have forsögt eders yderste Kræfter." „Ei kan jeg nöie vide," svarede Kong Didrik, „i hvis Lod Seiren vil falde, men jeg havde dog Fortröstning om mig, hvis mit Sværd bed saa vel i Sigurds Kjöd, som hans Sværd i mit Legeme. Nu vil jeg bede dig, gode Ven! at du laaner mig dit Sværd Mimung, thi det veed jeg, at det Sværd sikkert bider, hvad der kommer for det, og dette ene Vaaben frygter han, thi i Dag maatte jeg, för han vilde slaaes med mig,

sværge ham den Ed, at jeg ikke havde Mimung." Da svarede Vidga: „Ei maa du bede mig om at laane dig mit Sværd, thi een Gang, siden det blev gjort, er det kommet i fremmed Mands Værge, da vor Stalbroder Heimer tog det." Nu blev Kongen meget vred og sagde: „Hör der en skjændig Handling mod sin Konning, at holde mig ei bedre Helt end min Svend Heimer. Og for dette samme Ord skulle vi ei være saa gode Venner som tilforn." „Ja!" svarede Vidga, „hvis jeg talte ilde til dig, da var det ei tilbörligt, tilgiv mig det derfor, thi jeg vil gjengjelde det med, at jeg sikkert vil laane dig mit Sværd, og önske at det maa vorde dig til megen Nytte." Han gav ham derpaa Sværdet, og Ingen uden de to vidste deraf. De gik nu til Sengs og sov om Natten.

200. Om Morgenen kom Kong Isung med de samme sine Mænd til Kamp. Ogsaa Didrik var nu færdig med sine Mænd. Og da Kong Didrik kom paa Kamppladsen, var Sigurd Svend ikke kommen; han raabte derfor höit, at Sigurd skulde komme til Kamp. „Jeg gaaer til Kamp mod dig nu som för," svarede Sigurd Svend, „om du sværger, at du ei har Vidgas Sværd Mimung; thi har

du ikke det, skal du tilvisse ikke overvinde mig, men mod det vil jeg ikke stride." „Kom hid, [Sigurd!" svarede Didrik], „thi heller vil jeg gjöre denne Ed, end at vi skulle ikke slaaes." Og nu gik Sigurd djærvelig frem, men Kong Didrik holdt Sværdet Mimung bag ved sig, [stak Odden ned i Jorden, og stöttede Hjaltet ved sin Ryg], men i Haanden holdt han sit eget Sværd, og svor da denne Ed: „Saa Sandt hjælpe mig Gud, som jeg veed, at Mimungs Od ei er over Jorden, ei heller dets Fæste i nogen Mands Haand." Dermed var Sigurd tilfreds, og trak da sit Sværd Gram; Kong Didrik tog nu Mimung, og de gik sammen til Kamp. Men ei længe havde de den Gang stredet, för Kong Didrik hug det ene Hug efter det andet, og hver Gang hug han et Stykke af Sigurds Skjold, Hjelm eller Brynje, og denne havde i en kort Tid faaet tre Saar, men dog kæmpede Sigurd paa det mandigste og tildeelte Kongen to Saar. Og nu kom det ham i Hu, hvorlunde Kongen svor Eden, og han mærkede da, at han dog havde Mimung. Da sagde Sigurd Svend: „Ved Svig har I seiret, Herre! og nu vil jeg overgive mig og blive eders Mand; thi deri er in-

gen Vanære, al den Stund jeg ikke er overvunden." Kong Didrik blev glad derved, og tog særdeles vel imod ham, og holdt nu for, at han havde faaet den stærkeste og berömteste Kæmpe, som var i Verden. Saa skiltes de nu, og saavel Didrik som alle hans Mænd vare meget fornöiede, fordi der nu var i deres Trop den drabeligste af Mænd, og han, til hvem Bertangemændene havde sat alt deres Haab. Men da Kong Isung og Kong Didrik skulde skilles, indgik de det fortroligste Venskab imellem sig, og gave hinanden gode Gaver.

201. Sigurd gav ogsaa gode Gaver til sin Frænde Hornboge Jarl og til Ömlung, og han bragte det ved sin Underhandling saavidt, at Ömlung skulde have Kong Isungs Datter, ved Navn Falborg, der var den væneste og i alle Henseender belevneste af Kvinder. Og dette Bryllup skulde holdes, för Kong Didrik og hans Mænd droge bort. Denne Höitid blev nu holdt med stor Pragt baade ved Lege og alskens Skjemt.

202. Da Gildet var endt, red Kong Didrik og alle hans Mænd bort tilligemed Sigurd Svend, som de optoge i deres

Stalbroderskab. Og da Kong Didrik og Kong Isung skiltes, indgik de det fortroligste Venskab indbyrdes, og med Ömlung fulgte hans Kone Falborg, med hvem han fik mange Klenodier. Kong Didrik drog nu tilbage ad den samme Vei, ad hvilken han var dragen did, og han kom til Bern med sine Stalbrödre. Der blev han modtaget med alskens Anseelse og Hæder; som man kunde finde paa; og ethvert Menneske, saavidt hans Navn spurgtes, og det var næsten over hele Verden, roste ham nu for hans Tapperhed og Mandemod; og Ingen mægtede at nævne ham en Mand, som kunde have Forhaabning om at jævnes med ham i Henseende til Færdighed, Styrke eller Vaaben. Og han vidste derfor, at han kunde sidde rolig i sit Rige hele sin Levetid, [om han selv vilde].

Fjortende Fortælling.

Sigurds og Gunnars Giftermaale.

203. Da nu Kong Didrik og alle hans Mænd havde aflagt saadan Pröve, at der var ingen Mand i Verden, som torde bære Skjold imod dem i Holmgang, da vilde de nu sætte Hövdinger til at raade og styre deres Rige og Borge. Hornboge Jarl sendte da Heimer *) og med ham sin Sön Ömlung og hans Kone Falborg til Vindland at styre Riget i lang Tid med Hæder og Anseelse. Ogsaa Sintram drog österpaa til Venedig, og blev der Hertug, og var en meget berömt Mand, ligesom hans Ætmænd havde været. Ligeledes drog Herbrand til sit Rige og var en mægtig Hertug.

204. Kong Didrik red siden bort fra Bern og med ham alle hans Kæmper, som vare tilbage, hjem til Kong Gunnar i Niflungeland; og der blev nu det Giftermaal indgaaet, som siden har været meget navn-

*) Hornboge Jarl foer hjem, B, P.

kundigt, at Sigurd skulde ægte Kong Gunnars Söster Gudrun*) og med hende have Hælften af Kong Gunnars Rige og Kongedom. Der blev nu anrettet til et stort Gilde, og alle de bedste og anseligste Mænd, som vare i det Land, bleve dertil indbudne. Dette Bryllup stod i syv Dage, og blev holdt i alle Henseender paa det prægtigste.

205. Engang sade de alle tilsammen, Kong Gunnar og Kong Didrik og Sigurd Svend. Da sagde Sigurd Svend til sin Svoger Kong Gunnar: „Jeg veed en Kvinde, som langt overgaaer alle Kvinder i Verden i Skjönhed og al Belevenhed saa og i Klógskab og alskens Viisdom, i Mandhaftighed og vældig Daad; hun hedder *Brynhild*, og raader over den Borg, som hedder Sögaard**). Hende skal du have til Kone, og dertil skal jeg hjælpe dig, thi jeg kjender hele Veien did." Da svarede Gunnar, at han gjerne önskede dette Giftermaal. De rede da fra Gjestebudet, Kong Didrik og Sigurd og Kong Gunnar og Högne og alle

*) Grimhild, B, P,

**) Maaskee Garten ved Garda-Sö; jfr. Kap. 17, 38.

Stalbrödrene, og lode ei af, för de naaede Brynhilds Borg. Hun tog vel mod Kong Gunnar og Didrik, men meget ilde mod Sigurd Svend, da hun vidste, at han var gift, thi det havde været en lönlig Aftale mellem dem för, da han var reden op paa Fjeldet til hende, at han skulde ikke have anden Kone end hende, og hun ingen anden Mand end ham, og derpaa havde de svoret Ed. Sigurd Svend gik nu til Samtale med Brynhild, berettede hende hele sit Ærende, og bad hende give Kong Gunnar sit Ja. [Men hun svarede saalunde:] „Jeg har nu faaet Vished om, hvor skændigen du har brudt din Ed, og hvorlunde Gudrun har narret dig med sin Trolddom. For derfor at hevne min Harme og Vanære paa dig, vil jeg nu ægte Konning Gunnar af denne og ingen anden Grund; thi du ene var min udkaarede af alle de Mænd, som ere födte til Verden." „Skeet Gjerning staaer ikke til at ændre," svarede Sigurd, „men da jeg seer nu, at Lykken har sviglet mig, har jeg opmuntret Kong Gunnar til at beile til dig, thi ham helst under jeg dette Giftermaal." „Jeg har sagt dig," svarede Brynhild, „hvorfor jeg vilde

bekvemme mig til at ægte Konning Gunnar, thi saavidt bringer jeg det aldrig, at jeg skulde elske ham, med mindre det skulde skee, fordi han blev din Banemand." Kong Didrik og Kong Gunnar traadte nu til og samtalte med dem, og de holdt ei op med deres Underhandling, för det var besluttet, at Kong Gunnar skulde ægte Brynhild.

206. Der blev nu anrettet til et stort Gilde. Og da det var færdigt, og der var kommen en talrig Forsamling af Hædersmænd, skulde Kong Gunnar ægte Brynhild. Og den förste Kvæld, da Kong Gunnar skulde hvile i sin Seng hos Brynhild, maatte ei tredie Mand sove i samme Stue, men Vagtmænd skulde holde Vagt udenfor. Da de nu vare komne i deres Seng, vilde Kong Gunnar favne sin Kone, men hun vilde paa ingen Maade tilstede det. De strede nu med hinanden om dette saalænge, til hun tog deres Bælter, og bandt dermed hans Hænder og Födder, og hun hængte ham dernæst op paa en Nagle, og der hang han næsten til Dag. Da det dagedes, löste hun ham, og bar ham i Sengen til sig, hvor han laa, til hans

Mænd kom at klæde ham paa til Drikkebordet. Men hvad skeet var fortalte hverken han eller hun noget Menneske. Og anden Nat gik det paa samme Maade, og ligeledes den tredie, og Kong Gunnar var meget bedrövet, og vidste ikke, hvorledes han skulde bære sig ad ved denne Sag. Nu kom det ham i Hu, at hans Svoger Sigurd havde svoret ham den Ed, at han vilde være som Broder imod ham i alle Henseender, og da han vidste, at han var en viis Mand, og at han torde sætte sin Lid til ham fremfor alle Andre i denne Sag, vilde han gaae paa Raad med ham, hvorledes han skulde bære sig ad. Han kaldte ham da hemmelig til sig og sagde ham, hvorledes det hang sammen. „Jeg vil sige dig," svarede Sigurd, „hvad der er Aarsag til, at det gaaer saalunde: hun har saa stærk en Natur, saalænge hun er Jomfru, at der neppe vil findes en Mand, som har Styrke mod hende, men saasnart det er forbi, er hun ikke stærkere end andre Kvinder." „For vort Venskabs og Svogerskabs Skyld," svarede derpaa Kong Gunnar, „troer jeg ingen Mand saa godt som dig, men det er af

megen Vigtighed, at det holdes skjult. Og jeg veed, at du er saa stærk en Mand, at du kan faae Bugt med hende, om ellers nogen Mand i Verden mægter det; og jeg troer dig ogsaa til, at aldrig noget Menneske skal faae det at vide." Sigurd sagde, at han vilde gjöre som han önskede. Og dermed var Aftalen sluttet.

207. Da Aftenen kom, og Kong Gunnar skulde gaae til sin Seng, magede de det saa, at Sigurd Svend gik i Sengen, men Kong Gunnar gik bort, [iført Sigurds Klæder], saa at Alle troede, at det var Sigurd Svend, [der gik]. Nu kastede Sigurd Svend Klæderne over Hovedet, og lod sig ikke mærke med Noget, og laa saaledes, til Alle vare indsovede eller bortfarne, da tog han fat paa Brynhild og fik sin Villie med hende. Da det dagedes, tog han en Guldring af hendes Haand, og satte den paa sin. Nu kom hundrede Mænd ind til ham, og deriblandt Kong Gunnar, som gik til Sengen, og de magede det saa, at de fik atter hele deres Dragt omvexlet, uden at nogen Menneske fik at vide, at det var gaaet saa.

208. Gildet havde nu varet i syv Nætter, og de beredte sig dernæst til at ride hjem. Kong Gunnar satte en Hövding over denne Borg, og red selv hjem til Niflungeland med sin Kone Brynhild. Da han kom hjem, sad han i sit Rige og styrede det nu i Fred og med ham hans Svoger Sigurd Svend og hans Brödre Högne og Gisler. *) Men Kong Didrik og alle hans Mænd rede hjem til Bern, og sade nu rolige i deres Rige i lang Tid.

Femtende Fortælling,

Herburts og Hildes Elskovshandel,

209. Grev Herthegn i Verronne var gift med Kong Didriks Söster Isod, De havde tre Sönner; den ældste hed Herburt, den anden Herthegn, den tredie Tristram. **) Hos Greven var en Kæmpe ved Navn Vig-

---

*) Gernoz, P. **) Tilstram, B; Sintram, P.

vald. Da Sönnerne voxte til, besluttede Greven at lade denne lære dem at fægte og undervise dem i alskens Idrætter og Hofværk. Herburt og Herthegn fattede godt, men den unge Tristram kunde ikke nemme. Det traf sig nu en Dag, at Vigvald *) og hans Lærlinge sade og spiste, da talte de to Brödre indbyrdes om, at deres Broder Tristram ikke kunde lære at fægte, og sagde, at han blev nödt til at give sig til en anden Syssel. Da svarede Tristram og sagde, at han var beredt til at fægte med enhver af dem, og lagde til, at de da skulde faae at pröve, om han forstod sig paa at fægte eller ei, eftersom de sagde, at han ikke havde lært det. De erklærede, at det skulde skee som han önskede, og Tristram vilde nu fægte strax paa Stand. Brödrene og deres Læremester Vigvald ginge da ud og toge deres Sværde, hvormed de pleiede at fægte. Da tog den unge Tristram til Orde og sagde, at Pröven ei kunde være tilstrækkelig afgjörende, saa længe de kun havde slöve Sværde,

*) Vigbald, B, P, og stundum i A.

og at han derfor önskede at fægte med hvasse Sværde, „thi da kunne vi vide," lagde han til, „hvorlunde vore Sværde bide, naar vi ei forstaae at holde vore Skjolde for os; men dog skulle vi ikke vredes for den Sags Skyld." Hans Broder Herthegn vilde nu træde frem at fægte og tyktes vel om, at de havde hvasse Sværde, fordi han tilforn var fremmeligere i Konsten. Vigvald vilde da see, om de kunde noget eller intet af hvad de havde lært hos ham, og bad dem ei at vredes, da de nu havde hvasse Sværde. Herthegn sagde, at han paa ingen Maade skulde blive vred, men da den unge Tristram oplöftede sit Sværd og gik imod sin Broder med Vrede, og hævede sit Skjold, traadte hans Læremester Vigvald til og sagde, at han ikke skulde hæve Skjoldet saaledes. „Hæv det hellere paa den Maade!" sagde han, og viiste ham hvorledes. Men Tristram svarede meget opbragt, at nu lærte han det ikke, om han ikke havde lært det för, og at det ikke nyttede at undervise ham deri. De gik nu sammen og fægtede, og Herthegn tyktes, at han kunde stöde ham, hvor han vilde, hvis han ikke vilde skaane ham.

Den unge Tristram oplöftede sit Sværd, og lod som han vilde hugge til sin Broder Herthegn, men Herthegn holdt Skioldet op for Hugget. Da Tristram saae dette, stak han Sværdet under Skjoldet Herthegn ind i Livet ovenfor Buxebeltet, saa at Sværdet gik igjennem ham og Herthegn faldt död paa Stedet. Men Tristram kastede sit Skjold ned, og gik bort med draget Sværd hen, hvor hans Hest stod, sprang paa dens Ryg og red dernæst bort af sin Faders Land til Brandenborg til Hertug Iron, hvor han opholdt sig i lang Tid, og fortalte Hertugen hele sin Færd, og hvad Aarsagen var til, at han drog ud af sit Land, og hvad han havde gjort. Hertugen tyktes vel om Tristram.

210. Da nu Grev Herthegn blev underrettet om, at hans Sön var dræbt, og at den unge Tristram var dragen bort, kaldte han paa Herburt, og spurgte, hvor hans Broder var, og om det var sandt, hvad der var fortalt ham, at hans Broder var dræbt og Tristram reden bort. Herburt sagde, at det var sandt. Da sagde Herthegn: „Jeg har mistet to Sönner, og alt dette voldte du alene. Istedenfor at du som den ældste hellere

skulde have raadet dem og hindret dem i at gjöre Ondt, har du hidset dem sammen og været Aarsag til, at det er gaaet saa, thi var det tilbörligt, at du alene undgjeldte det, og aldrig mere vorder du en duelig Mand." Det tyktes ham ilde, at hans Fader blev vred paa ham, og han græmmede sig derover meget og gik bort [en Stund], men dvælede der dog siden en lang Tid. Derpaa tog han sin Hest og sine Vaaben og red bort, og drog ad Veien til Bern for at besöge sin Morbroder, hvem han [efter Ankomsten] fortalte Alt, hvordan det var gaaet, at hans Broder Hertliegn var dræbt, og at den unge Tristram, deres Broder, havde gjort det, og dette havde deres Fader lagt ham til Last, hvorfor han var dragen bort. Kong Didrik tog vel imod sin Frænde, og denne var hos ham i lang Tid.

211. Herburt udmærkede sig i alle legemlige Færdigheder, saa at der neppe fandtes hans Lige i de Lege, som foretoges, og i alt andet Ridderskab. Kong Didrik sögte imidlertid Underretning om, hvor der var en Kvinde, som kunde passe sig for ham, og nu blev der ham fortalt om en Kvinde, som hed Hilde, en Datter af Kong Artus af Bri-

tannien *). Hun blev berömmet som den deiligste Kvinde. Kong Didrik sendte nu Mænd hele Verden omkring at söge efter en Kvinde, som kunde passe for ham; disse Mænd kom til Britannien til Artus, og det blev dem sagt, at hans Datter var den skjönneste af alle Kvinder i Verden; men saa omhyggeligen blev hun bevogtet, at man aldrig kunde faae hende at see. Uden at udrette noget videre droge de tilbage til Bern, og fortalte Kong Didrik, hvor meget der var sagt dem om Kong Artus's Datters Belevenhed og Skjönhed, og at hendes Lige ei vilde findes, om man end ledte al Verden rundt; ogsaa det fortalte de, at hun blev saa omhyggelig bevogtet, at ingen udenlandske Mænd kunde faae hende at see, heller ikke indenlandske, undtagen Kongens kjæreste Venner. Da nu Kong Didrik havde hört denne Tidende, henvendte han alle sine Tanker paa, at faae denne Kvinde tilægte. Han kaldte da sin Frænde Herburt til sig, og sagde, at han skulde reise i hans Ærende til Britannien, og beile for ham til Kong Artus's Datter Hilde.

*) Bertangeland, P.

Herburt sagde, at han vilde reise, hvorhen Kongen vilde sende ham. Kong Didrik lod nu berede hans Reise, og gav ham tredive *) Riddere og mange Svende og et kosteligt Skib. De droge derpaa Veien frem, indtil de kom til Britannien. Der bleve de vel modtagne, og da Herburt havde dvælet der en kort Tid, gik han for Kongen og sagde, at hans Morbroder, Kong Didrik af Bern, sendte ham did for at beile for ham til hans Datter Hilde. Da svarede Kong Artus, og spurgte, hvi Kong Didrik ei foer selv at beile til hans Datter. Herburt svarede, at Kong Didriks Mænd havde været der for nogen Tid siden, men ikke faaet hende at see; nu sendte han derfor sin egen Söstersön, hvem han godt betroede til at udsee ham en Kone. Da svarede Kongen, at han for det förste ikke fik hende at see, og at det var Skik, at hun ikke kom til Syne for udenlandske Mænd uden den Dag, da hun pleiede at gaae i Kirke.

212. Herburt opholdt sig nu i lang Tid hos Kong Artus, og Kongen gjorde

---

*) Fire og tyve, P.

ham til sin Mand, saa at han skulde tjene ham. Der var han saaledes en Tid. Han var saa beleven en Mand, at Ingen tyktes at have seet hans Lige. Da nu Kong Artus saae, hvor vel han tjente, forögede han hans Værdighed, og gjorde ham til sin Mundskjenk og satte ham til at styre hundrede Riddere, og til at skjenke for saadanne Gjester, for hvem det især kom an paa Belevenhed, og dette udförte han med mere Konst end nogen Mand för havde seet, og for selve Kongen skjenkede han med saa megen Konst og Belevenhed, at Ingen syntes at have seet saadan Mand hverken indenlandsk eller udenlandsk. Han blev nu sat til Hövding ved Hirden over Kongens Riddere. Engang da Herburt tvættede sig, för han vartede op ved Kongens Bord, vilde han intet Haandklæde tage, men holdt sine Hænder op i Solskinnet og törrede dem saaledes.

213. Herburt var nu hos Kongen, indtil der kom en Dag, da der var stor Höitid i Kongehallen, paa hvilken Dag Hilde ogsaa skulde gaae i Kirke. Da gik Herburt hen paa hendes Vei for at faae hende at see. Da nu Hilde gik ud fra [sin Hal],

droge en Mængde Mennesker med hende. Der fulgte hende tolv Grever, sex paa hver Side, som holdt hendes Klæder op, og derefter gik tolv Munke, sex paa hver Side, som maatte passe hendes Kaabe og bære den efter hende, men siden kom tolv Jarler med Brynjer og Hjelme og Skjolde og blottede Sværde; de skulde passe, at Ingen skulde være saa dristig at tale til hende. Ovenover hendes Hoved var gjort en saadan Indretning, at der sade to Fugle, der udbredte deres Vinger for Solen, saaledes at dens Straaler ikke skulde falde paa hendes snehvide Legeme. Om hendes Hoved var svöbt et Silkeklæde, saa at intet Menneske kunde see hendes Ansigt. Med megen Anstand og Sirlighed traadte hun ind i Kirken og satte sig i sin Stol, tog sin Bog frem, sang i den, og saae aldrig ud af den. Nu gik Herburt i Kirken, og fik sig der en Plads, saa nær Kongedatteren som han kunde, men han kunde dog ikke see hendes Ansigt, da Vagtmændene stode for hende. De tolv Jarler derimod stode uden for Kirken med deres Vaaben. Der fortælles nu, at Herburt havde taget to Muus med sig, af hvilke han havde ladet den ene

smykke med Guld, den anden med Sölv. Nu lod han den med Guld smykkede Muus lös, men den löb forbi Kongedatteren, og hun skottede hurtig om og saae hvor Musen löb. Da saae Herburt noget af hendes Ansigt. Kort derefter lod han den Muus löbe, som var smykket med Sölv, og denne Muus löb samme Vei som den forrige. Da saae Kongedatteren anden Gang ud af sin Bog, saae efter Musen hvor den löb, og nu blev hun en særdeles vakker Mand vaer. Da saae hun til ham og han til hende og lo. Strax derefter sendte hun sin Mö hen at spörge ham om, hvo han var, hvorfra han kom, og hvad Ærende han bragte. „Jeg hedder Herburt," svarede han, „og er Frænde af Konning Didrik af Bern, men ei skal jeg drage længere end herhid, dog kan jeg ikke sige dig mit Ærende, men om din Frue vil vide det, da skal jeg sige hende det, naar vi ere ene. Derpaa gik Möen tilbage og fortalte Kongedatteren alt det, som hun havde faaet at vide, og tillige at han önskede at tale med hende. Da svarede Kongedatteren, at hun dristede sig ikke til at tale et Ord med en udenlandsk Mand, saalænge hendes Fader og Moder vare nær-

værende; hun bad ham derfor stille sig bag Kirkedören og vente der til hendes Forældre vare gangne bort. Möen gik nu anden Gang til ham, og berettede ham, hvad Kongedatteren havde sagt. Han gjorde saa, og ventede ved Dören, indtil Kongen var gaaet ud. Nu gik Kongedatteren til Udgangen og dreiede om bag ved Dören. Da Herburt saae hende, hilsede han hende, men hun böd ham velkommen, og spurgte hvad Ærende han havde til hende. „Det er langt at fortælle dig vort Ærende," sagde han, „thi nu har jeg været i denne Stad tilligemed mine Riddere et Halvaar, og fik eder aldrig för at see. Og det önsker jeg, at I vil mage det saa, at jeg kan tale med eder længere Tid, for at I kan faae vort Ærende at vide." Hun sagde, at det saa skulde være. Men en Munk, som holdt Vagt om hende, gik imellem dem, og skjöd ham bort, og spurgte, hvi han var saa dristig, at han, som udenlandsk Mand, understod sig i at tiltale deres Frue, og det skulde han snart undgjelde. Men Herburt tog sin Haand i hans Skjæg og rykkede saa fast, at baade Skjæg og Skind fulgte med, og föiede til, at han eengang

for alle skulde vænne ham af med at stöde udenlandske Mænd bort. Kongedatteren og hendes Ledsagere gik da bort, og Herburt gik hjem til Kongens Bord.

214. Kongens Datter gik til sin Faders Hal, fordi der var da en stor Höitid. Herburt stod nu for Kongens Bord og vartede op. Da sagde Kongedatteren til sin Fader: „Vil I give mig en Gave, som jeg önsker mig af eder?" „Hvad er dit Önske?" spurgte Kongen, „du skal faae alt hvad du önsker dig i mit Rige. „Det önsker jeg, svarede hun, „at I skal give mig denne beleyne Ridder, eders Mundskjenk, til min Tjener. „Du skal faae Mundskjenken," svarede Kongen, „efterdi det ei kan være anderledes, da jeg har gjort mit Löfte, för jeg vidste, hvad du vilde bede om." Da Gildet var sluttet, drog Kongedatteren til sit Kastel og den unge Herburt med hende for at tjene hende. Nu sendte Herburt sine Riddere at gjöre Skibene færdige, og tolv af dem sendte han hjem til Bern, at fortælle Kong Didrik, at han nu havde seet Hilde, og at hun var den deiligste af alle Kvinder. Disse Afsendinge droge til Bern, og fortalte Kong Didrik alt hvad der var

skeet, og Kongen var vel fornöiet med deres Færd.

215. Herburt talte ofte med Kong Artus's Datter Hilde og sagde, at hans Morbroder, Kong Didrik af Bern, havde sendt ham til hende i det Ærende, at beile til hende paa hans Vegne. Hun spurgte nu, hvad Mand Kong Didrik af Bern var, og hvordan han saae ud. „Konning Didrik af Bern," svarede Herburt, „er den störste af alle Kæmper i Verden og meget gavmild; og bliver du hans Kone, da vil der hverken mangle dig Guld eller Sölv eller kostelige Klenodier." „[Kan du] male hans Hoved paa Muren der?" sagde hun. „Frue!" svarede han, „det formaaer jeg at gjöre med min Haand, at den Mand, som har seet Konning Didrik, skal strax gjenkjende ham." Og nu malede han et stort og skrækkeligt Ansigt paa Muren og sagde: „Frue! see her Konning Didrik af Berns Ansigt, og saa sandt hjælpe mig Gud, er hans Ansigt endnu skrækkeligere." „Da være Gud mig aldrig saa vred," svarede Hilde, „at dette hint skrækkelige Uhyre skulde blive min Ægtemand;" og end sagde hun: „Herre! hvi beiler du ikke hellere til mig

for dig selv." „Frue!" svarede Herburt, „jeg vilde udföre Konning Didriks Ærende, som mig var budet; men hvis du ikke vil antage hans Andragende, da vil jeg gjerne ægte dig, og skjöndt jeg ei er kongebaaren, saa er dog hele min Slægt hæderlig, og jeg eier nok af Guld og Sölv at give dig, og ei frygter jeg for nogen Mand, hverken for [Konning Artus og hans Mænd, ei heller for] Didrik af Bern eller nogen Anden i Verden, og jeg skal gjöre alt, hvad der staaer til mig, for at faae din Kjærlighed." Nu svarede Hilde: „Herre!" sagde hun, „af alle Mænd, som jeg har seet, kaarer jeg helst dig, og lad end Konning Didrik af Bern være mægtigere end du er, saa vil jeg dog kaare dig og ei ham; og för de sluttede deres Tale, lagde de deres Hænder sammen, og svore hinanden Ed, at Intet skulde skille dem ad uden Döden.

216. Herburt opholdt sig nu i hendes Hal i nogen Tid, indtil han en Dag aarle om Morgenen talte til Kongens Datter: „Frue!" sagde han, „det Raad vil jeg nu give, at vi ride ud af Borgen, för Kongen faaer Mistanke om denne vor Be-

slutning;" men hun bad ham i Alt at raade for hende, [og lagde til], at hendes Liv var hende ene kjært, naar hun kunde tilbringe det hos ham. Han tog da to Heste, og sadlede dem, den ene for sig den anden for hende. De rede derpaa rask og iilsomt ud af Borgen og til Skoven. Men da Vagtmændene saae Herburt ride, og anede, hvilken Kvinde der fulgte ham, gik de i en Hast til Kongen og sagde ham, hvad de havde seet. Og da Kong Artus hörte dette, sendte han Mænd til sin Datters Kastel, men da Sendemændene kom der, bleve de vaer, at Kongens Datter var borte og Herburt med hende, og de gik iilsomt til Kongens Hal, og fortalte ham, hvad de havde erfaret.

217. Kongen kaldte nu sin Ridder Herman til sig, og böd ham ride ud af Borgen efter Herburt, og ei komme tilbage, för han havde hans Hoved at före ham. Herman tog sit Skjold og sine Vaaben og steg paa sin Hest; tredive Riddere og tredive Svende fulgte ham med Vaaben, og de rede nu ad samme Vei, ad hvilken Herburt var reden, og de kom ham endelig saa nær, at Herburt fik dem at see og sagde da til sin Frue; „Her

bag os ride Kongens Riddere; Kongen synes vel, at vi ere dragne bort med for liden Hæder, og derfor sender han sine Riddere til at tjene os." Da svarede Hilde: „Andet monne disse Mænds Ærende være end I tænker, thi de monne ville have eders Liv." Da svarede Herburt: „Frue!" sagde han, „hvi monne de ville have en saglös Mands Liv, og om saa er, som I siger, da hjælpe Gud mig, at jeg aldrig skal falde for disse Mænd saa at jeg bliver dem noget skyldig; men længere vil jeg ikke saaledes flygte."

218. Det fortælles nu, at Herburt steg af Hesten, tog sin Frue ned og bandt Hestene ved et Træ, men lagde sig hos Kongedatteren og favnede hende. Kort efter kom Herman og hans Mænd til. Herburt böd dem velkommen; Herman svarede, at han aldrig skulde byde dem velkommen og lagde til: „Siig du, hin onde Hund! förend du döer, og kald Gud til Vidne paa, at du ei lyver, har Hilde beholdt sin Uskyldighed?" Herburt svarede: „I Morgen, da Solen stod op, var hun Mö, men nu er hun min Kone." Derpaa red Herman imod ham og satte Spydet för hans Bröst. I Öieblikket trak Herburt sit Sværd og hug Spydskaftet sönder,

og det andet Slag hug han paa hans Hjelm, og klövede den og Bugen, saa at han faldt död til Jorden, og strax gav han den anden Ridder et Slag over Laaret, saa at det gik af og han faldt til den anden Side af Hesten; den tredie stak han igjennem med sit Sværd. Og nu kom det til en haard Kamp, og de strede saa længe, at tretten Riddere og fjorten Svende vare dræbte, men de övrige flyede tilbage til Borgen. Herburt havde elleve Saar, alle store, og hans Skjold og Brynje vare saa forhugne, at de ikke kunde bruges længer; men hans Frue tog sit Klæde, skar det sönder og forbandt hans Saar; siden stege de paa deres Heste og red til hans Riddere, hvorpaa de gik ombord, og seilede langt bort til fjerne Lande, hvor de kom til en Konge, og opholdt sig hos ham længe, og Herburt blev der Hertug ved Hirden, og udförte mange Storværker, blev Landværnsmand, og var i megen Anseelse, og der er meget om ham og hans Storværker at fortælle.

Sextende Fortælling.

Iron Jarls Saga.

219. Det var nu engang, at Kong Didrik begav sig paa en Reise nordpaa over Fjeldet *) og med ham Fasold og Ditlev, og i Alt havde han tredsindstyve Riddere. Han drog nu, til han kom til Borgen Drekanfil **), og der blev han vel imodtaget. Over denne Borg herskede Kong Drusians ni Döttre, men deres Moder var död af Sorrig over Ekka, som Didrik dræbte. Nu fremkom Kong Didrik med sit Ærende, at han vilde begjere til Hustru Konning Drusians ældste Datter Godelinde for sig, og den anden af Söstrene [for Fasold og, den tredie] for Ditlev. Og de kunde ikke nægte den dem tilbudne Ære, men sagde heller end gjerne ja. Der blev nu anrettet til et stort Gilde, og paa dette Gilde giftede Kong Didrik og Fasold og Ditlev sig. Dette Gilde varede nu i ni Dage, og det tiltog noget hver Dag, saa at der den fölgende altid blev kosteligere bevertet end den fore-

*) Alperne, **) Jfr. Kap. 40.

gaaende. Ditlev og Fasold tiltoge sig nu Regjeringen i det Rige, som Kong Drusian havde eiet, og Kong Didrik gjorde dem begge til Hertuger, men selv red han hjem til Bern med sine andre Mænd og med sin Kone, og han sad nu i sit Rige lang Tid i Fred og Ro.

220. I Bertangeland herskede en Konge, som hed Arkimannus *); han var en drabelig Mand og var nu temmelig til Aarene. Han havde to unge Sönner, den yngste hed *Iron*, den ældste Apollonius. Deres Fader blev syg og döde; efter ham kom til Riget en Konge, som hed Isung, med sine elleve Sönner, hvilke alle vare saa store Kæmper, at der neppe fandtes deres Jævnlige, ligesom för blev fortalt **). Kong Isung tilegnede sig hele Bertangeland med væbnet Haand, men Kong Arkimans Sönner undflyede med deres Mænd; de fore vide om Land, og naaede ikke at faae noget Rige, för de kom til Huneland, hvor de traf Kong Attila af Svaben ***), [som ei længe] tilforn havde underkastet sig Huneland †). Han tog mod dem

---

*) Artus, B, P. **) Kap. 149, 178.

***) Af Susa, B; i Susa, P.

†) Jfr. Kap. 63.

begge, og gjorde dem til sine Mænd. Siden gav Kong Attila hver af dem et Rige. Han gjorde Iron til Jarl, og gav ham Brandenburg og det Land, som der ligger til. Apollonius satte han til Jarl over Tyra *) ei langt fra Rinen, og gav ham det Rige. Apollonius var den skjönneste Mand, man kunde see for sine Öine, stor og stærk og en fortrinlig Ridder, den tappreste af Mænd og meget mandhaftig i Kamp. Iron Jarl var anselig, stærk og meget færdig i Legemsövelser, og det var hans störste Lyst at jage Dyr, og deri viste han sig meget tapper.

221. Ved Apollonius's Land var en Skov, som hed Valslöngeskov **), som laa mellem [hans Land] og Vester-Frankland, der da beherskedes af Kong Salomon, der bar Fortrinnet blandt Konger i Rigdom paa Lösöre og i Tapperhed. Hans Kone [og Datter] hed begge Herborg. Möen var den favreste af Kvinder, og Kongen elskede hende meget. Mange Kongesönner og Hertuger havde beilet til hende, men saa meget elskede Kong Salomon hende, at han ikke vilde bortgifte hende til Nogen. Om denne Mö fik Apol-

*) Thüringen.

**) Maaskee Schwarzwald.

lonius Jarl Efterretning. Han sendte da sine Mænd til Frankrige til Kong Salomon at beile til hans Datter for ham. De Riddere, som Jarlen sendte i dette Ærende til Kong Salomon, bleve vel modtagne, men ved deres Ærende gjorde Kongen Vanskeligheder; de droge derpaa hjem med uforrettet Sag, og bragte denne Efterretning til Apollonius.

222. Ilde tilfreds hermed reiste Apollonius til sin Broder Iron, og fortalte ham hele Sagen, hvorledes det var gaaet, og tilmed at han ikke havde sat sig nogen Ting saa fast i Hu som at faae denne Mö, hvorfor han bad sin Broder hjælpe ham dertil, da han vilde drage derhen med en Hær, og saaledes faae Kvinden. Iron Jarl gjorde ham opmærksom paa, hvor mægtig Kong Salomon var, og at de ikke kunde faae hans Datter med væbnet Magt, saa stor Magt han besad og saa talrigt et Folk han raadede over. Da tog til Orde Iron Jarls Kone Isold*), som var den deiligste Kvinde man kunde see for sine Öine og fuldkommen i alle Ting: „Jeg vil give eder to Brödre et Raad," sagde hun,

*) Isod kaldes hun ofte i A.

„I skulle ei drage med en Hær til Frankrige, thi skjöndt I ere store Kæmper, saa er dog Konning Salomon meget mægtigere end eder begge, og I ville ikke kunne holde Stand mod hans Hær. Tager hellere faa Riddere og udruster dem vel; rider saa til Konning Salomon, og beder ham give Apollonius sin Datter tilægte; thi gaaer denne Sag saaledes vel af, da er det en god Beslutning, ei at have draget med væbnet Magt mod saadan en Konning. Men om Salomon nægter ham Kvinden, da vil jeg give eder et Raad: En Fingerring vil jeg give dig, den gav min Fader min Moder til Fæstensgave; i denne Ring er en Steen, hvis Natur og Indretning er saa, at dersom en Mand sætter den paa en Kvindes Finger, da skal hun elske ham saa meget, at hun fremfor alle Ting önsker hans Kjærlighed, hvad enten det er hendes [Frænders] Villie eller ei." Iron Jarl og hans Broder Apollonius takkede Isold meget for hendes Raad, beredte sig og deres Mænd og droge til Frankrige til Kong Salomon. Han tog vel imod dem, som udmærkede Hövdinger, der vare komne at besöge ham, og indböd mange Mænd til sig, og gjorde et stort Gjestebud.

Iron Jarl og hans Broder Apollonius fremförte nu deres Ærende for Kongen, om han vilde give Apollonius sin Datter tilægte. Men Kong Salomon sagde Nei til hans Andragende, fordi han kun var Jarl og bar ei Kongenavn, dog blev der talt derom mange Dage, og Apollonius saae Herborg og fandt hende særdeles deilig, ligesom det var ham fortalt. Hans Hu blev nu henvendt paa at faae hende en halv Gang mere end tilforn. Han fremförte sit Ærende for hende, men hun svarede, at hendes Fader maatte raade for hende, ligesom han vilde, og lagde til, at hun ei vilde give den Mand sit Ja, hvem Kongen havde givet Nei. „Frue!" sagde da Apollonius, „det er nu vel saa, at din Fader ei vil give mig dig tilægte, men du er en beleven Mö, og höit elsker jeg dig, og om jeg end aldrig faaer dig, saa vil jeg dog vise min Kjærlighed;" og han tog nu Guldringen og satte den paa hendes Finger, og sagde, at denne vilde han give hende til Pant paa sit Önske, og han böd hende nu leve vel, men hun böd ham at fare vel. Derefter beredte Jarlerne sig til Bortreisen heelt misfornöiede med deres Færd. Da Apollonius Jarl og alle de Öv-

rige vare komne [paa deres Heste], sagde han: „Konning Salomon har gjort os Vanære af vor Færd, i det han holdt det for en Skam for sig at give os sin Datter; men nu kunde det gjerne hænde sig, at jeg fik hans Dotter med Vanære [for ham selv], og end kunde det nok hænde sig, at hans Rige nöd kun kort Tid Fred." Kong Salomon bröd sig kun lidt om, at Jarlerne truede ham med Leding; og derpaa skiltes de, og Jarlerne droge hjem. Fru Herborg havde den Guldring, som Apollonius Jarl gav hende, og saasnart hun fik den, elskede hun Apollonius Jarl saa meget, at heller vilde hun leve med ham i natligt [Mörke], end hjemme hos sin Fader ved Dagens [Lys].

225. Den Gang Apollonius red ud af Borgen, var Jomfru Herborg kommen imod ham, havde kysset ham og lagt et favert Æble, rödt som Blod, i hans Haand. Som nu Jarlen om Dagen red, legede han med Æblet, kastede det op i Luften, og tog det, naar det kom ned, og engang tog han saa haardt ved det, at det gik i to Stykker. Han lagde nu Stykkerne inden i sin flade Haand, saae paa dem, og fandt, at der var

et Brev i Æblet. Han tog det og læste; og Indholdet af dette Brev var, at Jomfru Herborg sendte Apollonius Jarl sin Hilsen, og svor ved Gud, at, om Apollonius Jarl elskede hende, saa elskede hun ham en halv Gang mere, og dersom han vilde mage det saa, at han kom lönligen, naar hun sendte ham Bud, da vilde hun möde ham uden sin Faders Villie, men han maatte ikke gjöre nogen Skade paa Kong Salomons Rige. Jarlen var nu meget gladere end tilforn, men lod dog for Andre, som han var misfornöiet med sin Færd, og dvælede hjemme i sin Borg en Tid. Iron Jarl var i sin Borg, og holdt sig beredt til Ledingstog, naar hans Broder önskede det. Apollonius svarede, at de vilde vente et Halvaar og da först ruste sig; og saa gjorde de.

224 För endnu et Halvaar var forlöbet, traf det sig en Aften, at en Mand, der saae ud som en omstreifende Spillemand, kom til Apollonius, og gav ham lönligen et Brev, hvis Indhold var: „Jomfru Herborg sender Apollonius Jarl sin Hilsen. Konning Salomon er reden bort fra sit Rige til Gildes i Romeborg hos Konning Ermenrik. Nu skal du drage afsted med dine

tolv Riddere, og ride saa hurtigt det lader sig gjöre, dog lönligen, til Frankrige; da vil det nok lykkes, at vi træffe hinanden." Da Jarlen havde læst dette Brev, blev han glad, og strax om Morgenen derpaa lod han sine Riddere gjöre sig færdige, og red ud af Borgen, og han sagde intet Menneske, hvorhen han vilde ride. De rede ad Ubygder og Skove, saa meget de kunde, og mest om Natten, indtil de endelig naaede Frankrige. De rede da til et Krat, som var i Nærheden af Borgen, paa hvilket Sted Fru Herborg havde bestemt, at de skulde mödes; men de traf Ingen der, og de stege af deres Heste og skjulte sig i Krattet. Jarlen kunde da ikke ret forstaae, hvad Aarsagen var til, at Ingen kom til dem. Der dvælede de nu om Natten.

225. Om Morgenen sagde Jarlen, at Mændene skulde blive der, men han vilde alene drage ud, og söge hvad han kunde faae at vide. Han gik da hen i en liden Landsby, og traf der i et Huus en Kone, og sagde til hende, at hun skulde give ham sit Hovedklæde og sin Kaabe, saa vilde han give hende sin Guldring og sin gode Kappe. Nu tog han Hovedklædet og svöbte det

om sit Hoved og kastede Kaaben over Hovedet, gik siden til Borgen silde paa Aftenen. Borgporten stod aaben. Han gik til den Hal, som Dronningen eiede, og gik der ind til Kvinderne. De spurgte da, hvad det var for en Kvinde, men hun nævnte sig Heppa. Dronningen mindedes nu, at hun ofte havde hört nævne Heppa Farende-Viv eller som vi kalde Landstrygerske, som havde været den störste af alle Skjöger. Hun var den höieste af alle Kvindfolk, saa at næsten ingen Karl var höiere eller förere end hun; derfor tog Jarlen ogsaa hendes Navn. Mange Möer talte til Konen og havde Morskab af hende, og tyktes, at det var noget Nyt, at denne Kone var kommen der. Fru Herborg tog Ordet og talte til Konen," ligesom og de Andre: „Hvor mange Mænd," spurgte hun, „tog du i een Nat?" Kvinden tyktes, at hun [ikke] kunde svare saa smukt i Frankernes Tungemaal, som det sömmede sig at svare en Kongedatter; thi hævede hun begge Hænderne og holdt Fingrene i Veirct. Da lo Kongedatteren og alle Möerne,' thi de tyktes deraf at vide, hvor mange hun tog i een Nat; men Kon-

gedatteren forstod nu, hvormange Mænd Jarlen havde med sig hjemmefra.

226. Kort derefter gav Fru Herborg enhver Kvinde, som var i Salen, et Æble, og da hun havde givet dem Alle, kastede hun og eet til Landstrygersken. Hun tog Æblet, skar det i Stykker, og aad det som de andre Kvinder, der vare derinde. Hun fandt da deri et sammenviklet Brev, og tyktes da at vide, at Fru Herborg havde kjendt hende, stod op og gik bort, og böd Kongedatteren og dem alle at leve vel. Dronningen tog en stor og god Serk og et Hovedklæde og gav hende, og saaledes skiltes de. Apollonius læste Brevet saasnart han kunde faae Leilighed, og Indholdet var, at Fru Herborg vilde komme til ham om Natten paa det mellem dem aftalte Sted. Jarlen drog nu tilbage til sine Mænd, og dvælede der om Natten. Ved Midnat hörte de to Mennesker nærme sig, og den ene at sige, da de kom nær til Krattet: „Træffer jeg dig her, min Elskede! og hvo ere hos dig". Da svarede Jarlen: „Her er jeg med mine Riddere;" og han sprang derpaa op og gik imod hende, kastede sine Arme om hendes Hals

og kyste hende. Derpaa befalede han, at Ridderne skulde gjöre sig færdige saa hurtigt det var muligt. Da Apollonius nu var kommen paa sin Hest tilligemed sin Frue, og alle Ridderne vare færdige, da tiltalte Jarlen den Kvinde, som havde fulgt hende, og spurgte, hvo hun var. Hun sagde, at hun var en fattig Kone fra Borgen. Da tog Jarlen Særken og Hovedklædet, som Fru Herborg havde givet ham, og gav Konen dem. Han gav hende tillige et Brev og bad hende bringe det til Dronningen. Konen gjorde saa. Dronningen var nu sorrigfuld og bedrövet over at hendes Datter var draget bort. Brevets Indhold var: „at Herborg ikke skulde være bekymret for den Sag, da hendes Datter var kommen i gode Hænder; thi hun var i Tyra *) hos Apollonius Jarl." Saaledes aabenbaredes deres Anslag. Jarlen drog nu hjem, og han tilligemed Iron Jarl og hans Landsmænd bleve alle vel modtagne, saasnart de kom i hans Borg Tyra.

---

*) I Ablativ nævnes Borgen Tyro, i Accusativ Tyram.

227. Apollonius Jarl talte nu med sin Frue og sagde, at han vilde ægte hende, men hun bad ham vente og sende Mænd til Kong Salomon og forlige sig med ham; thi saa vilde dette Giftermaal være hæderligere. Han vilde ikke gjöre uden hvad der var hendes Villie, baade i dette og alt Andet. Da Kong Salomon spurgte denne Tidende, var han meget ilde tilfreds dermed. Men da Fru Herborg havde været en Maaned i Tyra, blev der sendt Mænd til Kong Salomon, og Apollonius Jarl vilde indgaae Forlig med ham. Dette Andragende optog Kong Salomon vel, og de bestemte et Sted, hvor de skulde mödes. Da Sendemændene kom tilbage til Tyra, var Frue Herborg bleven farlig syg, og döde faa Dage derefter, og det var Aarsag til, at der blev intet af Forliget; og fra den Tid stod det stedse slet til imellem Apollonius Jarl og Kong Salomon.

228. Iron Jarl af Brandenborg red hyppig ud paa Dyrejagt med sine Höge og Hunde. Saa megen Lyst havde han til Jagten, at han ofte var i Skovene syv Nætter, ofte endog ti, ja undertiden hele tolv Dögn, uden at han kom hjem til sin

Borg, og i den Tid red han vidt omkring i öde Skove. Dermed var hans Kone Isold ilde tilfreds, da han foer uvarlig afsted og var oftest borte og sjelden hjemme hos hende. Det var nu engang, at Iron Jarl beredte sig og sine Mænd, og agtede sig atter paa Dyrejagt, og han lod sin Færd berede til at blive tolv Dage borte. Dette hörte hans Kone Isold og talte da saa: „Herre!" sagde hun, „ilde gjör du i at kæmpe mod de vilde Dyr og ride ude i öde Skove med faa Mænd, saa meget som du lader efter dig hjemme, dit Land og dine Mænd. Du rider ofte i de Skove, som ei ere langt fra dine Uvenner, Konning Salomon og hans Mænd, og han er ei ringere Mand end du. Bliv derfor hellere hjemme, Herre! og pas dit Rige, thi af Dyrejagten vil der komme en stor Ulykke, om du ei lader af med den." Da svarede Iron Jarl: „Frue! Jagten er min störste Fornöielse, og den Fornöielse vil jeg vist ikke saa let opgive; thi ei er jeg bange for Konning Salomon eller hans Mænd, og ei tykkes det mig værre at jage i hans Skov end i min egen." Dermed sluttede de denne Samtale, og Dronningen var meget

vred. Dette foregik om Vinteren, da der var falden Snee. Aarle om Morgenen derpaa stod Jarlen op af sin Seng og gik hen at spise, og kaldte paa sin Jæger. Da Jarlen var gaaet af Sengen, stod Dronningen op og gik ud af Borgen. Nærved Borgen stod et favert Lindetræ. Hun gik hen under Træet, trak sine Klæder af, og strakte derpaa sine Arme ud og lod sig falde i Sneen saa lang som hun var; siden stod hun op og iförte sig igjen Klæderne. I Sneen saaes da et Billede, saa at der var tydeligt Mærke paa, at en Kvinde havde ligget der. Hun gik derpaa hjem til Borgen og til Jarlen, som sad ved Bordet, og sagde da til ham: „Herre! hvi spiser I saa tidlig?" „Hvad vil du, Frue!" sagde han, „jeg agter at ride ud i Skoven som jeg pleier." Da sagde Dronningen: „Hvi rider du om i öde Skove, og jager ikke efter de Dyr, som ere her i Nærheden, da kunde du ride hjem hver Aften og sove i din Seng." „Ei ere her saadanne Dyr," svarede Jarlen, „som man kan have nogen Ære af at gaae paa Jagt efter; alene Smaadyr löbe her omkring, som jeg ikke vil slaae mine Hunde lös efter." „Et saadant Dyr löber her ved din Borg," sagde

hun, „at du neppe, hvor langt du énd rider i öde Skove, vil faae bedre Fangst end den, om du fanger dette det bedste blandt alle Dyr. Dette Dyr, som jeg nu fortæller dig om, saae jeg for kort Tid siden, da jeg gik ud af Borgen, og om du vil skynde dig lidet, vil du endnu kunne fange dette Dyr, hvis du vil jage efter det; men ei skal du gjöre dine Heste svedige, eller udsætte dig for at miste dine Hunde for den Sag, thi du alene kan tage det, om du vil; men om du ei vil jage efter det, da siger jeg dig for vist, at en Anden jager det." Jarlen stod nu strax op, og gik ud af Borgen og hen til Lindetræet. Da sagde Dronningen: „See her nu til, hvor dette Dyr har faret, og see efter, hvad Dyr det monne have været! Jarlen saae i Sneen, og blev vaer, at et Kvindemenneske havde ligget der nede i Sneen. „See nöie paa det!" vedblev fremdeles Dronningen, „om du nogensinde har seet dette Dyr, som her har faret. Vil du ei jage det, da jager anden Mand det." Da svarede Jarlen: „Frue!" sagde han, „dette Dyr, som her har faret, skal ingen Mand jage uden jeg;" og han gik

derpaa tilbage til Borgen, og böd sine Mænd at tage Sadlerne af Hestene og binde hans Hunde, da han nu ikke ville ride ud paa Dyrejagt.

229. Iron Jarl forblev nu et heelt Halvaar i sit Rige uden at han nogensinde kom i Skoven at jage Dyr. Da hændte det sig, at en Gaardsvend en Aften kom til Iron Jarls Hird og tog der Natteherberge. Jarlen spurgte ham om mange Tidender, blandt andet, hvor han för havde været. „For kort Tid siden," svarede han, „saae jeg Hædersmændene hos Konning Salomon i Fransien *), og hos ham var jeg hele Vinteren igjennem, og nöd god Behandling." Da spurgte Jarlen: „Er Konning Salomon en stor Hövding; med hvilken Skjemt og Syssel forslaaer han helst Tiden." „Herre!" svarede Gjesten, „vist er han en stor og dyrebar Hövding. Hans Lyst er at jage Dyr, og han bærer Fortrinet for alle Jægere, og paa Jagten udförer han stedse Heltedaad." „Hvor rider Konning Salomon mest at jage Dyr?" spurgte Jarlen fremdeles. Hin svarede: „Han rider mest i Valslönge-

*) Frankland.

skov, vel ogsaa andre Steder, men der jager han dog mest." Da spurgte Jarlen: „Hvilke Dyr i denne Skov ere de störste og stærkeste?" „Der ere mange Slags Dyr," svarede hin, „Hjorte og Björne, og der er en Böffeloxe, som er det störste af alle Dyr, som Folk have seet, og faa Mænd tör komme imod den. Denne Böffel har Konning Salomon i sin Skov." „Rider Konning Salomon da ikke paa Jagt efter Böffelen?" spurgte Jarlen. „Han vil ikke lade den dræbe,*) gav hin til Svar, „thi den gamle Böffel har gaaet drægtig med Unger, og den har nu födt dem, saa at der nu ere ti Böfler; tilmed fordrister Ingen sig til at ride ind paa Konning Salomons Eiendom." Om Aftenen drak de og forslog Tiden saa godt som de kunde, men om Morgenen gik Gjesten aarle bort. Men Jarlen tænkte meget over dette.

230. Konning Apollonius's Mænd vare dragne ud i Skoven at jage Dyr, og da de rede omkring i den, traf de paa döde Dyr, Hjorte og Björne, og saae, at de vare revne ihjel af Hunde. Da Ridderne rede tilbage

---

*) Salomons, A.

til Borgen, traf de nogle Mænd, [som boede] ved Skoven, hvilke de spurgte, om de vel vidste, hvo der vare saa dristige at fare ud i Apollonius Jarls Skov. De svarede, at det kunde man vente, at de vidste, hvo der havde jaget der, thi det havde Kong Salomons Franker gjort. Dog sagde de, at de ikke vidste, om han havde været der selv med [eller ikke]. Ridderne rede nu til Borgen Tyra, og fortalte Apollonius Jarl, hvad de havde hört, at Kong Salomon i Fransien havde redet i hans Skov og ödelagt hans Dyr. Ilde tilfreds hermed sendte Apollonius Jarl Brev til sin Broder Iron Jarl, og lod sige ham denne Tidende, og bad ham komme til ham med sine Hunde og Jægere, da Apollonius vilde fare ud i Forbindelse med ham at jage Dyr. Da Iron Jarl havde hört denne Tidende, raabte han sin bedste Jæger Nordian til sig [og sagde]: „Gjör mine Hunde snart i Stand; tag nu Staffa, min bedste Stöver, og saa Stut, ham maa jeg have med, thi ham holder jeg for bedre end min raskeste Hest, og saa Brakka og alle mine bedste Stövere; tag nu og Luska, som jeg veed er den bedste af alle Tæver og Ruska; [og selv er] du den tappreste af alle Riddere." Dronnin-

gen kastede begge Armene om Jarlens Hals og sagde: „Min kjære Herre! gjör nu hvad der er bedre, bliv hjemme i din Borg og rid ei ud at jage Dyr for den Sags Skyld." Da svarede Jarlen: „Frue! ud maa jeg nu ride; min Broder Apollonius har sendt mig Bud; han vil jage Dyr og vi skulle fölges ad." „Herre!" sagde da Dronningen grædende, „faaer jeg dig ikke overtalt til at opgive Jagten, rid da med din Broder, og jag i dit eget Land, men far ei i Valslöngeskov med dine Hunde, thi om end Konning Salomon har redet i din Broders Skov, saa maa du finde dig deri." „Nei Frue!" svarede Jarlen, „saa kan ikke skee, at jeg ikke skulde yde min Broder Hjælp." „Kommer du i Valslöngeskov med dine Hunde," sagde Dronningen, „da vil der skee en stor Stöi efter den store Böffel, og faaer Konning Salomon Efterretning om, at hans Dyr ere dræbte, da vil deraf opstaae stor Uenighed."

131. Iron Jarl kaldte nu sine Riddere, og böde dem berede sig paa det hurtigste; og de rede derpaa ud af Borgen med deres Hunde, og det er fortalt i Sagaer, at der ei har været fundet bedre Jagthunde end han havde; tolv iblandt dem vare især fortrin-

lige, hvilke alle ere nævnede i tydske Kvad; men i Alt havde han tredsindstyve Jagthunde med sig. Han red nu sin Broder Apollonius i Möde, og da de rede ind i Skoven, havde de i det Hele tredsindstyve Mand; de rede förs i deres egen Skov, som hedder Ungareskov, hvor de opholdt sig nogle Dage, og stegte Dyr til Spise. En Dag stege de paa deres Heste, og rede hele den Dag og Natten derefter og hele den anden Dag, indtil de kom til Valslöngeskov. Der sloge de deres Hunde lös og fældede nu Hjorte og Björne, Hinder og alskens Dyr, og de vare der mange Dage. Da de saaledes en Dag havde redet vide om i Skoven og fældet mange Dyr, kom de paa en Sti, hvor der havde löbet et Slags Dyr, hvis Spor vare langt större, end de för havde seet. De lode Hundene forfölge Sporene, og rede alle derefter. Silde paa Dagen saae de, hvor Hundene löb og foran dem mange og store Dyr; det var en Böffel saa stor, at ingen af dem havde seet saa stort og frygteligt Dyr, og med den fulgte Ungerne, saa at der i Alt vare ti Dyr. De rede nu efter Dyrene og hidsede Hundene stærkt paa dem, men Dy-

rene ödelagde der mange gode Hunde, og alligevel undkom de, undtagen de tre mindste, som bleve nedlagde. Jarlerne fældede i Valslöngeskov i Alt tredsindstyve store Dyr, Hjorte og Björne, Böllerne iberegnede, og hvert Dyr, som de havde fældet, lode de blive liggende der, og de toge ei mere deraf end deres Hunde aade, [og Drengene stegte dem til Mad]." Da de nu havde været i Valslöngeskov en Maaned, sagde Apollonius Jarl: „Vi have her dvælet længe i Konning Salomons Rige; nu er det mit Raad, at vi drage tilbage, thi vi have ikke Mandskab imod Konning Salomon, om han spörger vor Færd; men vi have nu gjort i hans Jagtskov en halv Gang saa megen Skade, som han har gjort i vor." Da sagde Iron: „Vil du nu ride hjem i vort Rige; det tykkes mig ilde, at vi saaledes skulle opgive Konning Salomons Jagt efter at have mistet saa mange Hunde for de store Böller, at Dyrene dog ere undkomne." „Skulle vi da nu saa ilsomt skynde os hjem til vort Rige," vedblev Iron, „uden at have udrettet mere, da lover jeg for vist, at jeg en anden Gang, hvis Hilsen mig skjenkes, skal ride i Val-

slöngeskov, og ei holde op, för jeg kommer denne Böffel saa nær, at den skal falde for minHaand." De toge derpaa deres Heste, og beredte sig til Hjemreisen efter saa forrettet Sag. Alle vare de muntre tilmode.

232. Nu spurgte Kong Salomon denne Tidende fra Valslöngeskov. Mænd, som vare dragne omkring i Skoven, havde der fundet saa mange Dyr, baade store og smaae, at Ingen vidste Tallet paa dem. Kong Salomon var meget ilde tilfreds hermed, og syntes, at der var gjort ham stor Skade og Vanære. Han kaldte sine Riddere til sig, og böd dem ride ud i Skoven. Og selv red han med tredsindstyve Mand og en stor Mængde Hunde ud i Valslöngeskov, og han saae da, at den Tidende, som var ham berettet, var sand, og at en saa stor Mængde Dyr vare fældede, at man neppe kunde tælle dem. Han saae ogsaa mange Ildsteder, og at Skoven var hugget. Kongen dvælede nu en kort Tid i Valslöngeskov, og red dernæst til Ungareskov, hvor han med sine Mænd jagede Dyr, og gjorde saa megen Skade, at Skoven næsten blev ganske öde for Dyr.

233. Apollonius Jarl havde udsendt sine Jægere under Anförsel af en Mand, som hed Rolf. Han böd ham ride med nogle Riddere ud i Ungareskov og der jage Dyr. Men hvor langt de end rede omkring i Skoven, fik de dog intet; thi de faa Dyr, de traf, vare alle döde. Omsider kom de paa en stor Sti, hvor de saae Spor af mange Mænd. Rolf red da vidt omkring i Skoven og sögte efter Mændene, og kom endelig til en aaben Plads, hvor han saae for sig mange Mænd og mange Hunde; men Rolf var saa tapper en Mand, at heller vilde han miste sit Liv, end ikke kunne sige sin Herre, naar han kom hjem, hvo der havde gjort ham den Vanære, at jage Dyr i hans Skov uden hans Tilladelse. Rolf red da djærvelig ind i Skoven til dem, og traf der Kong Salomon for sig. Da spurgte Rolf, hvi Kong Salomon var kommen der, men Kongen sagde, at han vilde hevne sig, fordi Apollonius Jarl og hans Broder Iron havde redet i hans Skov og der fældet mange Dyr, og endogsaa dem, over hvilke Kongen og hans Mænd lode frede, Böflerne nemlig. „Tör I töve her," [sagde derpaa Rolf], „indtil jeg rider hjem og fortæller

Apollonius Jarl dette." „Din Herre Apollonius," svarede Kong Salomon, „vilde ei bie efter os i Valslöngeskov, da han havde fældet vore Dyr; derfor vil jeg nu heller ikke bie efter ham her, men bring ham den Tidende, at Kong Salomon i Fransien har nu hevnet sig, og er fra sin Side vel tilfreds." Kong Salomon lod derpaa tage sine Heste, og red tilbage til sit Rige, og havde nu gjort megen Skade.

234. Derpaa drog ogsaa Rolf hjem, og berettede Jarlen denne Tidende, hvad der var skeet ham, at alle Dyrene i hans Skov vare ödelagte af Kong Salomon, og at han havde truffet Kongen selv i Skoven. Han fortalte dernæst hele den Samtale, de havde havt med hinanden. Jarlen sagde da, at han vilde sende ham efter Iron Jarl, som nu skulde komme og udföre sit Löfte. Han böd ham sige, hvad Kong Salomon havde gjort. Da Iron Jarl saae Brevenes Indhold, blev han meget vred, og kaldte sin Jæger Nordian til sig, böd ham tage sine Hunde, og sagde, at man skulde berede sig til at blive borte i to Maaneder. Nu græd Isold bitterlig, og slyngede begge Armene om Iron Jarls Hals: „Min kjære

Herre!" sagde hun, „ridei ud som du siger, bliv heller hjemme og fornöi dig i din Seng, og far ei paa Dyrejagt! thi af den vil der komme stor Ulykke for dig selv og for mig, hvis du ei vil opgive den." „Ei kan jeg nu," svarede Iron Jarl, „opgive at jage Dyr." Da sagde hans tolv Vintre gamle Datter *) Herre! der vil komme Ondt af denne Dyrejagt; vil du ei tilstaae min Moder sin Bön og forblive her, da vil du dog gjöre det for min Skyld." „Ei maa du bede mig," svarede Jarlen, „om ikke at ride og udföre mit Löfte. Staa nu op, alle I Riddere, som skulle drage med, og bered eder; ei skulle Kvinder standse mig. Da sagde Dronning Isold: „Du jager omkaps med Konning Salomon, og veed du, at han er en vældigere Mand end du er, og om du nu ei veed det, da faaer du det siden at pröve, för eders Skifte er sluttet." Iron Jarl red nu ud af Brandenborg med mange Riddere. Han havde mange Hunde med sig. Han red til Tyra til Apollonius Jarl. Da han kom til Tyra, var Apollonius Jarl

*) Isold, P.

syg, og formaaede ei at ride med ham. Iron Jarl vilde dog ikke töve, men tog af hans Riddere saa mange som han vilde.

255. Nu red Iron Jarl ud i Skoven med tredsindstyve Riddere. Han red til han kom i Valslöngeskov, og begyndte strax at jage Dyr. Og hvor de kom paa Spor efter Dyr, forfulgte de dem strax, og intet Dyr undkom, hvor de kom frem i Skoven. Som Jarlen nu en Dag red om i Skoven med sine Hunde, kom han paa en Sti, hvor de store Böfler havde faret. Han slog da mange Hunde lös efter Sporene, og red heftig til. Hundene vare saa hurtige, at de i föie Tid indhentede Böflerne, men [den store] Böffel vendte sig om imod Hundene og værgede sig med Hornene; dog satte Hundene rask ind paa den. Den förste Ridder, Jæger Nordian, kom til, og havde i Tömmen to Hunde Stut og Staffa*); og dernæst kom Jarlen, og havde i Tömmen de to bedste Stövere Paron**) og Bonikt; derpaa red Jarlens Drost, og holdt i Haanden Brakka og Possa***);

*) Stappa, P. **) Faron.
***) Polli, B; Thor, P.

derefter red hans Mundskjenk, ham fulgte Luska og Buska *), to Tæver, af hvilke de bedste Hunde ere faldne, og som begge vare fortrinlige Jagthunde. Da sagde Jarlen til Drosten: „Slaa nu dine Hunde Brakka og Possa **) lös.“ Hundene löb hidsig mod Dyret, hver paa sin Side. Böflen dreiede Hovedet til höire Side, og stak Hornene under Brakkas Bov, saa at den stak ham igjennem og kastede ham over sit Hoved, og dernæst dreiede den sig til venstre Side til Possa, og stangede ham i Siden med Hovedet, saa at den rystede ham död af Hornene. Saaledes vare nu de to bedste Hunde tabte. Da raabte Iron Jarl til Skjenkeren, at han skulde lade Tæverne Luska og Buska lös; han gjorde saa, og de löb begge paa eengang til Dyret. Luska löb under Dyret, og bed i Underlivet, saa at Dyret gav sig derved. Dyret sprang med sine Bagbeen op paa Luskas Ryg, saa at Ryggen brödes sönder, og hun saaledes fik sin Bane. Buska stödte det med Hovedet, saa at hun deraf döde.

---

*) Ruska, P. **) Porla, P.

Derpaa slap Nordian Staffa og Stut, der vare de bedste af alle Hundene. Staffa sprang saa höit op paa Dyret, at han satte sig ovenpaa dets Hals og mellem Hornene, og bed der fast, men Dyret kastede ham saa langt op i Luften med sit Hoved, at da han faldt ned, brödes hvert Been i ham. Nu vilde Stut löbe op paa Dyrets Hals, men Dyret stödte ham med Hornene, og kastede ham, saa at han kom död ned. Nu undlöb Dyret og blev bange for Hundene. Da slog IronJarl sine Hunde Paron*) og Bonikt**) lös; Dyret löb nu, men Hundene sögte efter det. En Ridder havde fulgt Jarlen, som hed Vandilmar***); han var stor og stærk, dog var han af alle den feigeste. Han var meget bange for Dyret, og saasnart han saae det, undlöb han, og, da han saae, at det kunde indhente ham, sprang han af Hesten op i et Træ. Dyret löb nu efter ham hen under Træet; da blev han endnu dobbelt saa bange som tilforn, og kravlede op i Træets Kviste, men disse kunde ikke bære

*) Parme, B. **) Bonicke, P.
***) Valdimar, P.

ham, og han faldt da ned. Dyret stod neden under Træet, og havde vendt sig mod Hundene. Ridderen faldt da ned, og kom imellem Dyrets Horn med et Been paa hver Side af dets Hals. Han spændte da Hænderne om Hornene, og holdt saa fast, han kunde. Da blev Dyret meget bange og löb, men Hundene efter. Jarlen og hans Mænd ilede nu efter Hundene, og fore saaledes lang Vei. Da sagde Jarlen til sin bedste Jæger Nordian: „Jeg seer hvor Dyret löber, og det er forskrækkeligt, der ligger en Mand paa dets Hals. „Da saae og Nordian det samme som Jarlen saae. Jarlen raabte höit: „Lader os sætte efter Dyret, thi nu maa det trættes, da een af vore Mænd er kommen op paa det. Da ilede Nordian og enhver Ridder afsted saa rask, som Hestene kunde fare. Ogsaa Dyret löb saa stærkt det kunde med Manden, og efter det fulgte de syv unge Böller og alle Iron Jarls Hunde, og der var nu stort Raab og Hundeglam og Skraal af Jægerne. Dyret löb nordpaa ad Heden til Ungareskov. Vandilmar var nu saa bange for at falde af Dyret, eftersom dette Dyr var saa stort, at han saae sin visse

Död, om han faldt ned, og det vidste han, at om han holdt sig fast, vilde Dyret trættes. Paa den Maade löb Dyret, indtil de kom til Ungareskov; der indhentede Hunderne Paron og Bonikt det, og drev Dyret tilbage, og da var det Dyret tungt at röre Halsen og Hovedet, hvorpaa Manden sad. I det samme kom Iron Jarl til, og med sit Jagtspyd stak han Dyret igjennem. Ved dette faldt Böllen. Da sagde Iron til Vandilmar Ridder: „Du er af alle Mænd holdt for den feigeste i Kamp; her har du nu udfört det Værk, at Ingen er saa djærv eller tapper i mit Land, at han har vundet mig saa stor Hæder som du ved din Tapperhed, og for denne Mandhaftighed og Stordaad skal du nyde godt, naar vi komme hjem." Nu red Nordian og andre Riddere til, hvor Dyret var falden, og de roste da meget den Daad, som Jarlen havde udfört, men ingen af dem uden han alene vidste, hvorledes det var gaaet til. De toge Dyret, lavede det til Mad [for sig], og gave ogsaa deres Hunde deraf, og vare nu meget fornöiede. Derpaa red Iron Jarl med alle sine Mænd hjem, efter saaledes vel og hæderlig at have udfört sit Löfte.

236. Da Iron Jarl kom hjem i Brandenborg, gik hans Frue og hans Datter Jomfru Isold imod ham, modtoge Jarlen vel og bleve nu meget glade. Han tog Isold i Haanden og ledte hende til Ridder Vandilmar, og sagde, at denne Gave vilde han give ham. Vandilmar takkede Jarlen meget derfor, og derefter blev deres Bryllup holdt, og han fik Jarlens Datter Isold tilægte. Saaledes lönnede Jarlen Vandilmar, fordi han ved hans Medvirkning fik den store Böffel fældet. Vandilmar var siden Iron Jarls Greve. Efter nogen Tids Forlöb talte Jarlen til sine Jægere, og henvendte sig til Nordian: „Mindes du det, at de unge Böfler bleve [tilbage] i Ungareskov. Der vilde nu være god Leilighed til at fange dem, ligesom den gamle. Nordian sagde, at han var heelt beredt, saasnart Jarlen vilde drage afsted. Dette hörte Isold og græd nu meget bitterlig, gik til Jarlen og bad end som för, at han ei skulde drage paa Dyrejagt; men Jarlen vilde bestemt drage, som han havde besluttet. Da sagde Isold, at hun havde drömt en Dröm, hvoraf hun sikkert vidste, at der vilde fölge meget Ondt af, at Iron

havde fældet de store Dyr. Jarlen svarede, at han vilde ride i sin Skov at jage Dyr, men ei vilde han drage længere dennesinde, og derpaa gav han hende sin Ed. Da blev Isold glad, og tillod ham nu at reise. Jarlen red da bort i Fölge af tolv Riddere med sine Hunde, og red [tre] Dage, til han naaede Ungareskov, da red han om Aftenen ind i Skoven, og saae mange og store Ildsteder.

237. Det fortælles nu om Kong Salomon, at han spurgte, at Iron Jarl havde dræbt hans store Böffel, ödelagt alle hans bedste Dyr og gjort megen Skade i hans Rige. Og da han hörte denne Tidende, kaldte han sine Riddere til sig, og bad dem væbne sig, og sagde, at han nu vilde hevne sig paa Iron Jarl og hans Broder Apollonius. Han gjorde sig da i en Hast færdig, og havde med sig femhundrede fuldtvæbnede Riddere. Derpaa red han uafbrudt, til han en Aften naaede Ungareskov, hvor han opslog sine Telte. Silde om Aftenen red Kongen selv ud af Skoven, og vilde om Natten brænde den Böigd*),

---

*) ɔ: beboet Landstrækning.

som Apollonius Jarl eiede. Iron Jarl var da kommen i Skoven og red imod dem. Da Jarlen og hans Mænd saae meget Mandskab ride imod sig, flyede alle Ridderne ind i Skoven, men Jarlen var saa tapper en Mand, at han heller vilde döe end flye; og hans gode Ven Nordian vilde ei flye fra ham. Da tog Kong Salomon dem begge til Fange, og lod dem binde, hvorpaa han vendte tilbage til sine Mænd. Derefter drog han hjem med sin Hær til sit Rige, og förte Iron Jarl med sig, og lod ham kaste i et underjordisk Fængsel. Jarlens Svigersön Vandilmar kom hjem med de Riddere, som vare undflyede, og bragte Isold denne Tidende; og stor Sorg udbredtes da vidt over Landet, fordi Jarlen var fangen. Da Iron Jarl havde ligget tre Nætter i Fængslet, kom den Mand, som vogtede Taarnet, og bragte Mad til ham. Da spurgte Jarlen ham, om han vilde bringe, hvad Ærende han önskede, til Kong Salomon. Manden sagde, at han gjerne vilde sige Kong Salomon hvad Jarlen önskede. Da sagde Jarlen, at han skulde bede Kongen at komme og tale med ham Dagen efter. Manden gjorde som Jarlen bad; han sagde Kongen, at Jarlen önskede at tale med ham. Kongen

gik da til Taarnet, hvor Jarlen sad, og spurgte, hvad han vilde ham, og hvorfor han sendte ham Bud. Da sagde Jarlen, at han vilde gjöre ham en Bön, om han vilde tilstaae ham den, men den Bön var, om han vilde löslade Nordian, da han vilde sende ham til Brandenburg *) i sit Ærende. Da sagde Kongen, at om end Jarlen ikke havde forskyldt noget Godt af ham, vilde han dog tilstaae ham denne Bön. Nordian blev nu lösladt, og der blev givet ham en Hest, og han skulde nu ride til Brandenborg i Jarlens Ærende, og frembære Isold hans Hilsen, at hun skulde samle alle de bedste Klenodier, som vare i hans Land, og komme og byde for at udlöse Jarlen.

258. Nordian red da sin Vei, indtil han kom til Ungareskov; der traf han Apollonius Jarl og hans Riddere fuldtvæbnede; han agtede nu at drage med sin Hær til Frankland efter sin Broder. Da Nordian kom til Hæren, var Apollonius Jarl falden i en svær og farlig Sygdom, af hvilken han faa Dage derefter döde. Da standsede Hæren, og da de

---

*) med sine Riddere, A.

nu vare uden Hövding, droge de hjem igjen. Nordian red nu til Brandenborg og berettede sit Ærende. [Dronningen] tog vel imod ham, og sagde, at hun ikke skulde dvæle med at udlöse Iron Jarl, om det paa nogen Maade lod sig gjöre, og hun sendte Bud nu over hele Riget, og lagde Skat paa hver Mand, baade rig og fattig. Hun sammenbragte saa meget, at hun ladede en Vogn med Guld og Sölv. Först drog hun til Kong Attila, og sagde, at hun aldrig havde bedet og agtede heller ikke nu at bede Kong Attila om Understöttelse i Pengegaver, ei heller i Vaabenhjælp mod Kong Salomon, men at hun derimod bad [om hans Medvirkning, saa] at han vilde formaae Kong Salomon til at tage til Takke med hvad Guld hun kunde byde, og derfor löslade Iron Jarl af Fængslet. Det gjorde ogsaa Kong Attila, saa han sendte Brev til Kong Salomon. De havde i Barndommen holdt meget af hinanden, og derfor havde Kong Salomon aldrig hærjet paa Iron Jarls og hans Broder Apollonius's Rige, fordi Kong Attila eiede hele dette Rige, omendskjöndt Jarlerne vare satte til at have Opsyn dermed.

239. Dronning Isold drog nu Veien frem, til hun naaede Frankrige og Kong Sa-

lomons Borg. Der blev hun vel modtaget, og Kongen satte hende hos sig og sin Dronning. Samme Aften, som hun kom til Kong Salomon, viste hun ham Kong Attilas Brev, stod op fra sit Sæde, og faldt paa Knæ for ham, og sagde: „Min gode Herre, Konning Salomon! lang Vei har jeg faret og det med stor Bekymring, for at komme hid til dig, og jeg fører med mig store Kostbarheder i Guld og Sölv, Purpur og Atlask *) og gode Heste og gode Harnisker og mange höviske Riddere, alt dette förer jeg til dit Rige. Hör du Herre! en Bön, som jeg beder dig om, löslad min Herre Iron Jarl, og modtag alt dette Gods og de Eiendele, som vi have fört med til eder. „Frue!" svarede da Kong Salomon, „du er en beleven Kvinde, drag heller tilbage til dit Rige, og för alt dit Guld og dine Kostbarheder med dig; Iron Jarl har gjort saa megen Skade paa mit Rige, og mig til Beskæmmelse, at han nu vel fortjener at undgjelde derfor, og neppe vil jeg löslade ham." Da stod Kong Salomons Dronning op, gik for Kongen, og kastede begge sine Arme om hans Hals, kys-

*) Perler, B, P.

sede ham og sagde: „Milde Herre! os har den herlige Frue Isold besögt; hun ligger nu grædende for eders Födder, og faaer ikke sin Bön opfyldt af eder. Tilstaa nu denne Bön for min Skyld og for din Ven, Konning Attilas, Ordsending!" Da sagde Kong Salomon til sin Frue *), at de skulde gaae ud i Taarnet, og tage Jernet af Iron Jarl og lede ham ind for Kongen; og saa gjorde de.

240. Da nu Iron Jarl stod for Kong Salomon, sagde Kongen til Isold: „See der nu, Frue! Iron Jarl, din Kjæreste, ham vil vi nu sende tilbage med eder til sin Herre, Konning Attila, hvem vi vil skjenke ham, for hans Ordsending og eders Belevenhed." Isold takkede nu Kongen meget for hans Velgjerning. Kong Salomon lod derpaa Iron Jarl sætte sig i Sædet hos sig, og lod sine Kammertjenere opvarte ham, og han forblev der om Natten. Om Morgenen stod Iron Jarl op for Kongen og med ham alle hans Riddere, som havde fulgt Isold hjemmefra. Da sagde Kong Salomon, at han vilde, at Iron Jarl skulde sværge ham den Ed, at han for Eftertiden

*) Riddere, B., P.

ei vilde hærje paa hans Rige. Iron Jarl og tolv Riddere med ham svore denne Ed, at de nu for Eftertiden skulde være forligte, og at Iron Jarl ei skulde söge at hevne dette, at han var sat i Taarnet. Iron Jarl og hans Kone Isold gave Kong Salomon mange Gaver, för de droge bort. Iron Jarl drog nu hjem til Huneland til Kong Attila, og fortalte ham, hvor megen Hæder Kong Salomon havde viist hans Ordsending; han sagde nu, at han var kommen i Kong Attilas Vold og spurgte, hvad han vilde gjöre af ham. Herpaa svarede Kong Attila: „Iron Jarl skal drage tilbage til sit Rige i samme Stilling som för." Da takkede Iron Jarl Kong Attila meget for alt det Venskab, som han havde viist imod ham i denne Færd, og de skiltes nu saaledes som gode Venner.

241. Iron Jarl styrede nu lang Tid sit Rige. Ei længe derefter faldt Dronning Isold i en Sygdom, der blev hendes Död. Dette ansaae Iron Jarl for et stort Tab. Kong Attila skulde nu drage til Romeborg til Gildes hos Koug Ermenrik, og med ham droge mange af hans Hövdinger, iblandt hvilke Iron Jarl af Brandenborg, og de havde i Alt hundrede Riddere og mange Svende. Kong At-

tila kom syd til Ömlungeland til den Borg som kaldes Fritila. Der anrettede Ake Örlungetröst, Kong Ermenriks Broder, et Gjestebud for ham. Der var et meget anseligt Gilde om Aftenen, og god Viin var der til at drikke i Overflödighed. Hertug Akes Kone Bolfriane skjenkede om Aftenen. Hun var den deiligste af Kvinder og af höi Byrd. Hun saae der med Kong Attila en stor Mand, der havde meget favert Haar, deilige Öine og hvide Hænder, og i Skjönhed var Ingen i denne Forsamling hans Lige; men denne Mand var Iron Jarl af Brandenborg. Bolfriane saae ofte [venlig] til Iron Jarl, naar hun troede, at de Andre ikke lagde Mærke dertil. Iron Jarl saae, hvor faver denne Kvinde var, og han agtede lidt paa at drikke om Aftenen, thi han fattede stor Kjærlighed til Kvinden, saa at han endog blev syg deraf. Alle de andre Mænd vare muntre. Og omsider bleve de alle drukne, paa de to nær. De talte da indbyrdes med hinanden om, hvad Sindelag de nærede den ene for den Anden. Iron Jarl gav Bolfriane den Guldring, som hans Broder Apollonius havde eiet og givet Herborg. Morgenen derpaa drog Kong Attila til Gildes til Romeborg. Paa dette Gilde

var og Kong Didrik af Bern og med ham Vidga og Heimer; det var nemlig den Gang, da Ditlev Danske og Valter af Vaskasteen, som för blev fortalt*), kappedes i mange Slags Idrætter.

242. Da Kong Attila drog hjem fra Gjestebudet, red de til Fritila til Gildes med Hertug Ake Örlungetröst, og der bleve de bevertede. Ved dette Gilde magede Iron Jarl det saa, at han kom til at tale med Bolfriane, og Slutningen af deres Samtale var, at de ved Tegn indbyrdes forbandt sig, saa at de skulde elske hinanden. Kong Attila og alle hans Mænd rede nu hjem til Huneland, og Iron Jarl drog hjem til Brandenborg med sine Hunde. Han red ofte i Skoven at jage Dyr.

243. Noget derefter beredte Iron Jarl sig til en Reise, og med ham hans Jæger Nordian og nogle Riddere, og de havde mange Hunde med sig. De beredte sig til at være borte i to Maaneder. De rede nu langt bort ad öde Skove at jage Dyr og forlyste sig. Iron Jarl red sydefter ad alle de öde Skove, de

*) Kap. 105.

kunde træffe, ligetil de kom til Ömlungeland*) til Ake Örlungetrösts Rige. Da spurgte Jarlen, at Kong Ermenrik i Romeborg havde et stort Gjestebud, hvortil Kong Didrik og Hertug Ake vare indbudne at komme. Og Iron Jarl sendte een af sine Riddere til Borgen Fritila med det Ærende, at Iron Jarl sendte Bolfriane sin Hilsen, [og spurgte], hvorledes de skulde træffes, naar Ake Örlungetröst var dragen hjemmefra. Denne Ridder fik sig en omstreifende Spillemands Klæder, og gik som Spillemand ind i Borgen, hvor der da var et stort Drikkelav i Akes Hal. Fru Bolfriane stod og skjenkede for Hertug Ake. Og da hun gik frem [at tage] imod Drikkekarret, som Kammertjeneren bar ind i Hallen, da kom Iron Jarls Afsending til hende, og sagde hende Jarlens hemmelige Tegn, og overrakte hende Brevet. Hun lagde det i sin Pose og sagde til Ridderen, at Iron Jarl skulde ride til Borgen om Natten, naar Ake var bortreden. Ridderen drog skyndsomt bort af Borgen. Fru Bolfriane tog Bordkarret og skjenkede [for Ake]. Han

*) Örlungeland, A.

tog ved det og sagde: „See her Frue! drik til Halvs med mig. Hun tog ved og drak hele Aftenen, og frå den Tid lod Hertugen hende drikke til Halvs med sig, og för de holdt op, var Bolfriane drukken, saa at hun sov fast. Ake böd Ridderne tage Bolfriane og bære til sin Seng, og selv gik han derpaa også til Sengs. Ridderne lagde Bolfriane i Sengen med alle Klæderne, siden gik de at sove. Men han tændte et Lys, löste hendes Pose op, fandt Brevet og læste det, og Indholdet var: „Iron Jarl af Brandenborg sender sin Hilsen til sin elskede Bolfriane; han er kommen til den Skov, som ligger nær herved; hvis Hertug Ake rider til Gildes i Morgen, da skal du see mig i Morgen Aften, naar det bliver mörkt, men hvis han opsætter Reisen længere end det er bestemt, send mig da i Morgen en Mand, som du vel kan troe!" Hertugen lagde nu Brevet sammen, som det var för, og lagde det i Posen, lagde sig siden ned og sov til Dag; da vækkede han Bolfriane, og var meget venlig i sin Tale, spögte med hende, og bad hende staae op med ham, thi han vilde nu gjöre sig færdig. Han havde med sig tyve af de tappreste Riddere, vel udrustede med Vaaben.

244. För Middag red Ake ud af Fritila, og red hele Dagen til Klokken tre efter Middag. Da sagde han til sine Mænd: „Vist rider jeg nu som en Taabe, at jeg ei skulde vente efter min Frænde Didrik af Bern, og ride med ham til Gildes. Og om Konning Didrik kommer til Fritila, og jeg ei er hjemme, da er det usömmeligt. Nu vil jeg vende tilbage og vente paa ham hjemme." Han vendte nu sin Hest om, og saa gjorde de alle. Og da de kom i Skoven paa den nordre Side i Nærheden af Borgen, og Solen alt var gaaet ned, saae de en Mand komme ridende, og foran ham löb to Hunde; paa hans venstre Haand sad en Hög; han havde en faver Hjelm og et nyt Skjold, paa hvilket Hög og Hund vare mærkede med Guld. Deraf kjendte Ake da, at det var Iron Jarl af Brandenborg, og raabte nu paa sine Mænd, at de skulde drage hen og dræbe ham; hvorpaa Ake blottede sit Sværd, og alle Ridderne rede imod Iron Jarl. Denne kjendte nu den förste af disse Mænd, som havde et rödt Skjold, mærket med en gylden Löve, det var nemlig Ake, den fortrinligste blandt Kæmper. De stödte sammen ved Veien

og kæmpede. Iron Jarl værgede sig paa det mandigste i lang Tid, men Enden blev, at han ikke kunde holde sig paa Hesten, men styrtede til Jorden, efterat have faaet mange store og frygtelige Saar. Hertug Ake [red bort derfra, og lod Iron Jarl ligge död tilbage]; han red til en Gaard, som han eiede der ved Skoven, og tog der Herberge om Natten.

245. Samme Aften kom Kong Didrik af Bern til Fritila med sine Mænd, og med ham Vidga hin stærke og Heimer. De forbleve der den Nat over i Akes Hal og bleve godt bevertede. Tidlig om Morgenen gjorde Kong Didrik sig færdig med sine Mænd, og vilde ride efter sin Frænde Ake. De rede ud af Borgen Veien frem, til de kom i Skoven. Der fandt de for sig en död Mand, og da de rede til Manden, saae de en Hest med Riddersadle; den bed og slog til dem og vilde forhindre dem at ride til dens Herre; der vare og to Hunde, som hylede og tudede mod dem, og vilde anfalde dem, og to Höge sade oppe i Træet over ham og skrege meget höit. Da sagde Kong Didrik, at de skulde stige ned, og see, om de kjendte Manden.

„Han har en anselig Rustning," sagde han, „og maa være en fortræffelig Hövding, da hans Höge og Hunde og Hest elske ham saa höit." De hævede da Manden op, og saae, om de kunde kjende ham. Da sagde Kong Didrik: „Her er falden en dyrebar Helt og stor Hövding, Iron Jarl af Brandenborg, hvo der saa har dræbt ham. Lader os tage og berede hans Lig et Leie. Da opbröde de store Træer i Skoven og gjorde deraf en Grav, hvori de lagde Iron Jarl i hans fulde Hærklædning, lagde siden Stene og Træer derpaa, og mærkede det saa, at man kunde kjende, hvo der laa. Og nu kom Ake til med sine Mænd, og hilsede vel sin Frænde Didrik, og sagde, at de skulde nu ride alle sammen til Romeborg. Da spurgte Kong Didrik, om han skulde vide, hvo der havde dræbt Iron Jarl, men Hertug Ake sagde, at han og hans Mænd havde dræbt ham. Da spurgte Kong Didrik: „Hvad Sag havde du imod ham?" Han svarede; „Han vilde jage i min Skov uden Forlov, medens jeg var borte." [Kong Didrik og med ham hans Frænde Hertug Ake rede nu ad Veien til Romeborg].

246. Nordian og de övrige Riddere syntes, at Iron Jarl blev længe borte, sögte efter ham og kom derhen, hvor Jarlen var dræbt; da hörte de, at Hundene tudede over hans Gravsted, de ryddede det da op, og fandt deres Herre med store Saar, og de syntes da at vide, at Ake maatte have dræbt ham. Mændene toge nu hans Hest og Hunde med sig, og rede tilbage til Huneland med denne Tidende og fortalte det til Kong Attila. Han satte da en anden Hertug over Brandenborg, og denne styrede nu det Rige, som Iron Jarl havde eiet.

247. Den Tildragelse hændtes i Langbardeland *), at der döde en Hertug, som hed Ake Örlungetröst. Han efterlod sig med sin Kone to Sönner, som vare Börn af Alder. Den ene hed Edgeir **), den anden Ake ligesom hans Fader. Deres Moder hed Bolfriane, og var den favreste af alle Kvinder og Ungmöer. Den gamle Ake var Kong Ermenriks Halvbroder paa Mödreneside, og var en mægtig Mand. Nu drog Kong Didrik og med ham hundrede Riddere og hans

*) Lombardiet. **) Eggard, B; Egard, P.

gode Ven Vidga til Romeborg til Kong Ermenrik. Og de fremkom nu med deres Ærende for Bolfriane *) og Kong Ermenrik, at Didrik vilde beile til hende for Vidga. Til dette Giftermaal gav Kong Ermenrik med Glæde sit Samtykke, og sagde: „Om Vidga vil være mig saadan Mand, som han forhen har været Didrik, og mig saa god en Ven, da vil jeg give ham denne Kone og dermed Borgen Gregen **), hvorover han skal være Greve. Saa blev nu bestemt, at Vidga ægtede Bolfriane, og blev Kong Ermenriks Greve, men Kong Didrik drog hiem, og styrede sit Rige i lang Tid.

Syttende Fortælling.

Sifkas Hevn.

248. „Kong Ermenrik sad nu rolig i sit Rige. Han var Overkonge i Romeborg

---

*) P tilföier: af Drekanfil; jfr. Kap. 40.
**) Greings, B.

og herskede over mange store Kongeriger, og ham löde og tjente alle Konger og Hertuger sönden for Fjeldet, og han var den störste og mægtigste Hovedkonge i den Verdensdeel, som hedder Evropa. Keiseren herskede mest kun ude i Bolgareland og Grækeland; men Kong Ermenriks Rige strakte sig heelt ud til den Sö, som hedder den Adriatiske*). Engang hændte det sig, at Kong Ermenrik sendte sin Raadgiver, som hed *Sifka* **), til den Stad, som hedder Sarkesteen ***), for der at paadömme de Sager, som hörte under Kongens Dom; og med ham rede mange Riddere. Sifka drog nu, som Kong Ermenrik havde befalet ham, men hans Kone Odilia, som var den skjönneste af alle Kvinder, som Nogen havde seet, blev hjemme. Det skete nu, som Kong Ermenrik forud havde betænkt, at Odilia opholdt sig eensom i et lidet Huus. Did kom Kong Ermenrik ene, og sagde hende, at han attraade at modtage Beviis paa hendes Gunst, hvilket han

*) Adrimar, P. ɔ: Adri-Meer. **) Jfr. Kap. 167.
***) Vaskasteen, Pn.

alt længe havde foresat sig at erholde; men hun vilde det aldeles ikke, og dog torde hun ikke lade det være anderledes end Kongen vilde, og han gjorde efter sin Beslutning og favnede hende; dog brödes hun först med ham, saa at alle hendes Klæder sönderreves, og hun blev haardt medtaget, för Enden tog. Derpaa drog Kongen sin Vei bort og hun ad en anden.

249. *Sifka kom nu tilbage fra sin* Færd, efter vel at have udfört sit Ærende, og gik til sin Gaard og Huus, og traf sin Kone Odilia. Men da hun saae Sifka, stod hun op, og gik imod ham, hylede og græd bitterlig. „Hvi græder du saa, Frue?" spurgte Sifka, „jeg syntes du hellere skulde være glad ved min Hjemkomst." „Langt er det at fortælle," svarede hun, „hvorfor jeg græder, det volder Konning Ermenrik og hans Ondskab. Det var engang, da du var dragen bort, og jeg sad i min lille Stue, og syede paa din Silkeskjorte, saa kom Konning Ermenrik til mig, og för han gik bort, gjorde han mig saadan en Vanære, at du aldrig, hvormeget Ondt du end tilföier ham, vil kunne gjengjelde ham det;" og hun fortalte ham nu, hvor-

ledes det var gaaet til. „Vær rolig, Frue!" sagde Sifka, „og lad som Intet er skeet; men jeg skal mage det saa, at, förend jeg hviler i min Hevn, skal Kongen have undgjeldt dette med forskjellig Slags Vanære." Nu gik Sifka til Borgen og hilsede paa Kongen, og lod som han var glad og tilfreds; men Kongen tog vel imod ham, og raadspurgte ham i alle Ting ligesom för.

250. Det traf sig engang, at Kong Ermenrik og hans Raadgiver Sifka sade i Raadsforsamling. Da tog Sifka saaledes til Orde: „Herre!" sagde han, „du er den störste Konning i Verden, saa at alle Konger og Hædersmænd over hele Verdens nordre Deel lyde dig og yde dig til Hæder store Skattegaver. Osantrix, Vilkinelandets Konge, ene undtagen yder dig ingen Hædersgave af sit Rige; og os, dine Venner, harmer dette meget, thi ikke er han större Mand end de övrige, der tjene dig. Det Raad vil jeg derfor give dig, at du skal sende din mandige Sön Fredrik til ham, og bede ham yde dig Skat, först med venlige Ord, men, [naar de ikke ville hjælpe], omsider med det Tillæg, at du vil hærje paa hans Rige.

Bered hans Reise hæderlig, men lad ei mange Mand fölge ham; thi det er Sendemænds Skik, ei at være mange sammen." Dette behagede Kongen vel, og han vilde saa lade være; thi kaldte han sin Sön Fredrik til sig, og sagde ham, hvorlunde han skulde anstille [sin Reise].

251. Herr Fredrik beredte sig nu til sin Reise og med ham syv Riddere, og de standsede ei deres Færd, för de kom til den Borg, som hed Vilkineborg. Over denne Borg herskede en Jarl, der stod under Kong Osantrix. Nu havde Sifka lönligen, men dog iilsomt, forudskikket Sendemænd, som kom til Jarlen med den Ordsending, at naar Jarlen spurgte Fredriks Færd, da skulde han sende Mænd hen at dræbe ham. Denne Jarl var nemlig Sifkas Frænde. Da nu Fredrik vilde ride ud, da kom Jarlen og hans Mænd imod dem, og Jarlen dræbte dem alle syv. Da nu Kong Ermenrik spurgte dette, troede han, at det maatte have været Kong Osantrix's Anstiftelse, og at han maatte være bleven vred over, at der var fordret Skat af ham.

252. En anden Gang gik Kong Ermenrik og Sifka til Raadsforsamling. Og nu sagde Sifka: „Jeg tænker paa, Herre! at du vel ikke, som det dog bör sig, har faaet Skat af England, og det venter jeg, at om dit Indsegl kommer did, tör Anglernes Konning ikke nægte at yde dig Skat. Det er derfor mit Raad, at du nu sender din Sön Reginbald og med ham mange Riddere, og dette vil være en ærefuld Reise for ham og for eder begge; og det Raad vil jeg dig give, at du lader hans Færd paa det skyndsomste udruste, anderledes end man nu i Almindelighed pleier; du skal nemlig lade udruste et Skib til hans Reise, thi det medtager kun den halve Bekostning og er meget mere anseligt, og tilmed kunne hans Uvenner da ei svige ham; som hans Broder. Men om han, som jeg venter, faaer Skat, da er det meget lettere at före Skatten hjem paa Skibe end paa Heste, og er Söveien meget bedre og lettere at fare end man har sagt." Dette Raad behagede Kongen særdeles vel, og han vilde lade det saa skee.

253. Kong Ermenrik kaldte nu sin Sön Reginbald til sig, og sagde ham sin

Beslutning, men han bad sin Fader raade for, om han skulde reise, og udlod sig med, at han vilde gjöre Alt, hvad Faderen vilde. Reginbald gik nu hen til den Aa, hvor Skibene laae, og Sifka gik med ham, og de traf der tre Skibe. Da sagde Reginbald, at han vilde have det bedste Skib; men Sifka sagde, at Kongen ei vilde undvære det, og viste ham til det sletteste, sigende, at det var fuldkommen godt til en ikke længere Reise. Men nu vilde Reginbald ikke reise, uden han havde et godt Skib. Da svarede Sifka. „Da vil du faae din Faders Vrede, naar du kommer til ham uden at have udrettet hans Ærende. Herpaa begav Reginbald sig paa Reisen med det sletteste Skib; men han var kun kommen lidt ud paa Havet, för han fik saa stor Storm og Uveir, at Skibet gik sönder, og saavel Reginbald som alle hans Mænd bleve et Rov for Bölgerne.

254. Det var engang, at Kong Ermenrik red ud paa Dyrejagt, og med ham hans unge Sön Samson og hans Raadgiver Sifka. Sifka anstillede sig meget bedrövet, men red dog med Kongen. Da sagde Kongen: „Min gode Ven! hvi er du saa be-

drövet?" „Herre!" svarede Sifka, „det tykkes mig en Skjændsels Daad, hvad din Sön sögte at gjöre, i det han vilde voldtage min Datter, som er den skjönneste af Möer; men det bliver aldrig hevnet, med mindre du hevner det selv paa nogen Maade." Da blev Kongen vred paa sin Sön. Samson var selv med i Fölget; han var ei endnu fuldvoxen, thi han var den yngste af Kongens Sönner, men dog den haabefuldeste af dem alle. Kong Ermenrik red nu mod sin Sön, og med megen Vrede greb han fat i hans Haar, saa at han strax faldt af Hesten, og hans Hest traadte med alle Benene paa Drengen, og saaledes blev han dræbt. Kongen red derpaa hjem, og samme Aften fik han Efterretning om, at hans Sön Reginbald var druknet. Nu havde han saaledes mistet alle sine Sönner efter Sifkas Anstiftelse, og var meget bedrövet.

255. Det traf sig nu engang, at Sifkas Kone Odilia gik med sine Möer til sin Frue, Kong Ermenriks Kone, og da de nu sade alle tilsammen, da fortalte Odilia sin Frue meget om Eggard og Ake af Örlungeland. Hun sagde hende, at Eggard [havde udladt sig med, at han] ikke vilde

skaane selve Dronningen, om han kunde komme afsted dermed, og han havde angivet, at han havde det Ærende, og hun bad hende derfor tage sig i Agt. Dronningen blev da meget bange, og tyktes, at Eggard havde talt saare vanærende om hende. I det samme kom Kong Ermenrik ind og satte sig til at drikke med dem. Da tog Odilia til Orde: „Nu er det Vesten- og Sönden-Vind, og Solen skinner favert og varmt, men stundum er det dog Stövregn, skjöndt Himlen er klar i Öst og Nord. Hvad Andet pleier vel derfra at komme, end den unge Eggard og hans Broder, og da er fredlöst hvert vilde Dyr og hver Fugl i Skoven; thi de ere forskrækkelig overmodige." Kongen tavg og svarede intet. Da sagde Dronningen: „Ei er det saa forskrækkeligt, om de grumme Dyr eller Fugle ei kunne faae Fred af dem, efterdi vore Tjenestemöer ikke kunne have Fred for dem, hver Gang de komme [her til os]." Og endnu tavg Ermenrik, men lagde dog Mærke til, hvad Kvinderne sagde. Der var fulgt med Kongen did en Mand, som hed Fritila; han var Eggards og Akes Fosterfader. Og endnu sagde Dronningen: „Ei kunne vore

Tjenestemöer være sikkre for dem, og nu er der forkyndt mig sikkert Budskab om, at jeg kommer til at tage endog mig selv i Agt, og at de ville krænke mig, om de kunne komme afsted dermed." Da svarede Kongen med megen Vrede: „Frue! om du ei skal faae Fred for dem, da skulle de ei faae Fred for mig; og det vil jeg sværge, at ei skal jeg hvile nogen Nat i min Seng, för vi skulle træffes, og saa höit skulle de hænge, at intet Menneskes Barn skal för have hængt höiere." Da svarede Fritila: „Nu komme Eggard og hans Broder til at undgjelde, at Vidga er reden at besöge Konning Didrik af Bern; [thi om han var hjemme], da vilde, för hans Stifsönner blive hængte, mangen Hjelm vorde klövet, saa at Hovedet maatte fölge med, mangen Brynje sönderslidt, og mangt et Skjold gjort ubrugeligt." „Ei kommer din Forsvarstale dem til Nytte," svarede derpaa Kongen, „om du end er deres Fosterfader, snarere skulle de endnu hænge höiere end jeg tilforn havde besluttet det." Da sagde Fritila: „Saalænge jeg og min Sön stande paa vore Been, skal jeg ei see dem hænge i Galgen." Derpaa gik han paa det skynd-

somste til sin Hest og red bort Dag og Nat saa iilsomt han formaaede.

256. Kong Ermenrik lod nu blæse i sine Lurer og stevnede til sig alle sine Riddere. [Han fik mange Riddere], og red nu Dag og Nat til [Eggard og] hans Broder. Men da nu Fritila en Dag kom til [Rinen], sprang de af deres Heste, gik ud til Aaen og satte over den, og havde deres Heste med sig. En Træborg *) stod paa Aabredden, og i denne Borg var Eggard. Han saae, hvor Mændene svömmede og sagde: „Min Fosterfader Fritila svömmer der og vil ei vente efter Skib." Fritila kom nu over Aaen. Ake og Eggard gik imod ham og spurgte, hvi han drog saa ivrig afsted. „Den störste Nödvendighed kræver det," svarede Fritila, Konning Ermenrik er nu paa Færden herhid med sin Hær, og vil dræbe eder begge." „Vi komme nok til Forlig," sagde Eggard, „naar vi træffes, og ei behöve vi at være bange for vor Farbroder." Og nu fortalte Fritila dem den

*) Taarnborg, B; Trelinborg, P; da Borgen forhen (Kap. 13, 100.) hed Fritila, har Fosterfaderen sandsynlig urigtigen her faaet dette Navn.

rette Aarsag, og hvoraf det kom; dog de vilde ikke undflye, men sendte Bud efter deres Mænd, trak Broerne af Graven og vilde værge Borgen.

257. Kong Ermenrik kom nu med sin Hær til Borgen. För han begyndte Angrebet, tog han sit Banner, red saa iilsomt som muelig til Graven, og skjöd Bannestangen ind over den. Da sagde Eggard: „Herre! hvad Sag giver du os? hvi vil du tage vor Sorg?" „Hvad Sag jeg end giver eder," var Kongens Svar, „skulle I dog, för Dagen faaer Ende, hænge i Toppen af det höieste Træ, jeg kan finde her i Nærheden." Da sagde Ake: „För vi lade vort Liv, skal du betale det dyrt med Tab af mangen ædel Helt." I lang Tid skjöde de nu paa hinanden. Omsider lod Kong Ermenrik reise en Valslynge, og lagde deri en stor Ild, der blev slynget ind i Borgen, saa at hele Staden snart stod i lys Lue. „Lader os gaae ud," sagde da Fritila, „og hellere döe med Ære end brænde her inde som Hunde." Da ginge de ud, tredsindstyve Mand tilsammen, og Kong Ermenrik imod dem, og de sloges nu saalænge, til der vare faldne fire hundrede Mand paa Kong Ermenriks

Side. Da bleve begge Brödrene fangne, og maatte nu efter Sifkas Anslag miste Livet, hvornæst Kong Ermenrik drog hjem.

258. Da nu Vidga kom tilbage til sin Borg, var den brændt tilligemed alt hans Lösöre, og sin Kone fandt han i en ussel Hytte. Hun fortalte nu, hvorledes Kong Ermenrik havde huseret. Da tog Vidga alle sine Mænd og sine rörlige Eiendomme, og drog til Kong Didrik i Bern, fortalte ham, hvad der var skeet, og bad ham om Raad, hvorledes han skulde bære sig ad. Kong Didrik drog nu med Vidga til Kong Ermenrik, og spurgte, hvad det skulde betyde, og om Vidga i nogen Henseende havde forurettet ham. Men Kongen sagde, at det var ikke Tilfældet, thi Vidga var aldeles brödefri, og han tilböd derfor at erstatte ham, hvad han troede at have tabt i sin forrige Anseelse; han tilböd ham den Borg, der hed Rana *), hvilken Vidga modtog og siden herskede over. Efter dette drog Didrik hjem, og var meget ilde til-

*) Formodentlig Ravenna, i Gammeltydsk Raven, Raben.

freds med, at Kong Ermenrik var saa voldsom og ond mod hans Frænder.

259. Engang kaldte Kong Ermenrik Sifka til en Samtale. Da tog Sifka til Orde: „Herre!" sagde han, „mig synes, at du nu maa tage dig i Agt for din Frænde, Konning Didrik, thi han er i Færd med at udföre store Planer mod dig, og du veed, han er en viis og heftig Mand. Og det mener jeg, at, om du tænker paa at holde dit Kongedömme mod hans heftige Anfald, da maa du see dig for og vogte dig, thi han har, siden han blev Konning, meget foröget sit Rige paa mange Sider, og kun dit Rige fattes ham endnu. Hvo er det vel, der hæver Skat af Ömlungeland *), som din Fader vandt med sit Sværd? Det er jo Ingen uden Konning Didrik af Bern, og heller ikke kan du vente at faae noget deraf, saalænge han raader i Bern." „Det er sandt," svarede Kongen, „hvad du nu minder mig om, at min Fader eiede dette Land, og ei indseer jeg, at jeg er mindre berettiget dertil end Konning Didrik, og det vil jeg tilvisse have." „Lader os tage det Raad," ved-

*) Örlungeland, stundum i A.

blev Sifka, „at du sender den dygtige Ridder Reinald, og med ham tredsindstyve Riddere, til Ömlungeland, med den Paastand, at de skulle sende dig Skat af Landet. Og yde de Skatten, da er det vel, men din sande Uven er hver den, der taler derimod, hvad enten det saa er Didrik eller nogen Anden." Dette Raad vandt Kongens Bifald, saa han vilde lade det iværksætte. Afsendinge droge da til Ömlungeland, og stevnede Landsfolket til Thinge, og nu fremförte Reinald [Kongens] Andragende. Da svarede Indbyggerne: „Vi have givet Skat til Konning Didrik af Bern, hvem vi ere skyldige at erlægge den. Hvis han nu vil overdrage Skatten til Konning Ermenrik, da faaer det saa at være, men ei ville vi betale [Skat] til eder begge.

260. Indbyggerne skikkede derpaa Mænd til Kong Didrik, lode ham sige, hvad der var skeet, og bade ham, at han skulde komme og svare for dem. Didrik red da ud af Bern med tolv Riddere til Thinget. Der stod han frem og talte, og sluttede sin Tale saalunde: at han bad Ridder Reinald drage hjem, og sige Kong Ermenrik, at aldrig fik han Skat af Ömlungeland, saalænge han var Konge i Bern, og desuden skulde han have

megen Utak for denne Ordsending. Reinald drog da bort og fortalte det til Kong Ermenrik. Saasnart Sifka hörte dette, tog han til Orde: „Ja!" sagde han, „nu gaaer det som jeg anede, at Didrik vil ei være en ringere Mand end du, og saa vil han ei heller blive, om du ei vogter dig bedre for ham."

261. Til denne Sifkas Tale svarede Kong Ermenrik: „Min Frænde, Konning Didrik, har, som mig synes, faret frem med saa meget Overmod mod mig og alle Andre, til hvem han er kommen, saa han nu endogsaa tör sætte sig i Ligning med mig, og sit Rige med mit. Men det skal han faae betalt, som I skulle höre, saa at han, för han skal faae dette drevet igjennem, skal blive hængt, og saaledes faae at sande, hvo af os der er den mægtigste." Da svarede Heimer: „Gud hjælpe Konning Didrik; men du skal med alskens Vanære komme til at undgjelde, at du ödelægger saa mange af dine Frænder og Ætmænd; og for dette og alt Andet have vi Sifka at takke." Da tog Vidga til Orde: „Ja!" sagde han, „det vorder den störste Skam for Konning Ermenrik, en Skam, som vil mindes, saalænge Verden staaer." Derpaa gik Vidga strax til sin Hest og red i

alle sine Vaaben Nat og Dag, saa stærkt han formaaede.

262. Kong Ermenrik lod nu blæse i alle sine Lurer og bekjendtgjöre, at alle hans Mænd skulde tage deres Vaaben og Heste; og da denne Hær var færdig, red han saa stærkt han kunde Dag og Nat, og samlede til sig hver en Mand, som han traf paa, og han rykkede nu mod Bern.

263. Vidga kom om Natten til Bern, men Borgporten var lukket. Da blev Vagtmændene vaer, at en Mand var kommen under Borgen, og spurgte da, hvo der var. Vidga nævnede sig og bad dem lukke op. Nogle af Vagtmændene gik da til Borgporten, andre til Kong Didrik at fortælle ham, at hans gode Stalbroder Vidga var kommen der. Saasnart Kong Didrik hörte dette, stod han op og gik imod ham, og da de mödte hinanden, favnede Kongen ham venligen, og spurgte, om han bragte nogen Nyhed, og om han vidste, hvorlunde Kong Ermenrik havde krævet Skat af hans Rige. „Herre!" svarede Vidga, „jeg kan sige dig en stor og ond Tidende, som dog desværre er alt for sand, at hvis du her bliver til Dag, da vil Konning Ermenrik komme her med en uovervindelig

Hær; og nu er du, Herre! saa bagtalt for ham, at han vil dræbe dig ligesom sine andre Frænder." Da stevnede Kongen alle anselige Mænd sammen paa een Plads, og fortalte dem denne Tidende, og sluttede saalunde sin Tale: „Nu er os altsaa to Vilkaar for Haanden; det ene Vilkaar er at töve her og værge os saa godt vi kunne, og vil da Konning Ermenrik miste for vor Haand mangen dyrebar Helt, men vi staae da og Fare for at miste ved hans Voldsomhed vort Rige og Liv, för Enden tager; men det andet Vilkaar er, at vi gjöre os færdige til at ride bort og forlade Borgen, og lade Gud saa sörge for, om vi faae den igjen; og da beholde vi vore Mænd og vort Liv, og dette sidste er mit Raad, om I ville som jeg.

264. Da svarede Hildebrand: „Det veed Gud, at nu komme vi til at miste vort Rige med Vanære, naar vi saa faae det igjen! Dog hver som vil fölge Konning Didrik, skal nu staae op og berede sig, saa hurtig det er mueligt; thi nu maae vi denne Gang undflye, paa det vi en anden Gang kunne faae vort Rige igjen, om Gud det vil."

Da blev der paa den ene Side en stor

Graad af Koner og Börn, der græd over at skilles fra Fædre, Brödre og gode Venner; paa den anden Side hörtes derimod vældigt Vaabenbrag, da hver Ridder tog sine Vaaben og sin Hest, saa at Hylen og Graad den Nat blandede sig med Vaaben og Lurernes Gang. Da nu alle Ridderne vare færdige, gik de ind i den største Hal at hvile sig en Stund og drikke god Viin. Der kom nu deres Stalbroder Heimer, og vidste at give dem sikker Efterretning om, at Kong Ermenrik var i Nærheden og havde mere end fem tusinde Riddere og utallige andre Folk. Kong Didrik havde derimod kun hundrede Riddere. Da tog Ulfard Kæmpe til Orde: „Det veed Gud, at vi vistnok skjændigen miste vort Rige for Konning Ermenriks Skyld; men han skal dog faae mere Skade end Gavn af os, för vi skilles, om han end indtager Bern og hele Ömlungeland." Da tog Hildebrand Kong Didriks Banner og bad dem alle at fölge ham; han vilde nu ride foran. Ridderne sprang nu paa deres Heste, og Hildebrand red ud i Lombardiet og syd om

---

*) otte hundrede, P.

Mundia og ind i Kong Ermenriks Rige, og nu brændte de Landsbyer og Kasteller, Borge og enkelte Gaarde, og dræbte mange Mennesker, og för de igjen red nordpaa om Fjeldet *), havde de i Kong Ermenriks Rige lagt ni tusende Landsbyer og Kasteller eller enkelte Gaarde i Aske.

265. Derpaa rede de tilbage. Vidga og Heimer skiltes nu fra deres Stalbroder Didrik, og droge til Kong Ermenrik. Heimer gik for Kongen og tog med stor Vrede til Orde: „Du har, Konning Ermenrik! gjort meget Ondt mod dine Frænder: dine Sönner [Fredrik og Reginbald] overgav du selv til Döden, og den unge Samson dræbte du med egen Haand, og dine Brodersönner [Eggard og Ake] lod du hænge, og foruden alt dette har du nu bortdrevet fra sit Rige Didrik tilligemed Detter **) og din Söstersön Ulfard ***) og den brave Helt Hildebrand, foruden mange berömte Riddere, hvoraf du dræbte nogle, og forjog andre.

*) Alperne; P. læser her: Mundina, maaske, hvis ei en Feilskrift, Modena.
**) I A kaldes han ofte Thettar eller Thetmar.
***) Ulfar, B, Ulfrad, P.

Dette og alt andet Ondt volder den onde Sifka." Da udbröd Sifka, „Det sagde jeg dig for lang Tid siden, Herre! da du trak Heimer herhid og ophöiede ham saa meget, at han, [som du nu seer], bruger vanærende Tale mod dig selv; det var bedre, at du styrtede ham, og lod ham drage til den samme Skov, hvor hans Fader er, og der passe dine Heste ligesom hans Fader." Da sagde Heimer: „Det veed Gud, at, dersom jeg havde mit gode Sværd Nagelring, da skulde jeg dræbe dig Sifka som en Hund;" og i det samme slog han Sifka med sin Næve paa Kinden, saa at han flux faldt ned for Kongens Födder, og fem Tænder flöi ud af hans Hoved, og Bevistheden forlod ham.

266. Da sagde Kong Ermenrik: „Stander op, [alle mine Mænd!] og hænger ham!" Saasnart Heimer hörte Kongens Ord, gik han iilsomt bort, greb sine Vaaben og sin Hest Rispa, sprang paa Hesten og red ud af Borgporten; men efter ham fore tredsindstyve fuldtvæbnede Riddere. Da sprang Vidga frem midt i Borgporten, og havde Mimung i sin Haand, og nu dristede Ingen af disse Riddere sig til at ride ud, og saaledes slap Heimer den Gang. Han red nu

ud i Skoven, og hvor han kunde finde nogen af Kong Ermenriks eller Sifkas Gaarde, brændte han dem og dræbte Beboerne*); og han opholdt sig omkring i Skovene, men Sifka torde aldrig ride ud med færre end tredsindstyve Mænd, og dog var han stedse i Frygt for Heimer.

267. Nu er at fortælle om Kong Didrik, at han red nord om Fjéldet, indtil han kom til den Borg, som hedder Bakalar, som laa ved Rinen. Derover herskede en stor Hövding, Markgrev Rodingeir. Da nu Greven hörte dette, at Kong Didrik var i Nærheden af Borgen, lod han alle sine Mænd berede sig paa det bedste, og red selv ud af Borgen tilligemed sin Kone Godelinde. De lode opstille Spillemænd paa alle Steder, og rede saa imod Kong Didrik. Da de nu mödte hinanden, red Grevens Kone Godelinde til og gav Kong Didrik et Banner, som var gjort af Silke, halvt grönt og halvt rödt, og deri var mærket en Löve med Guld, og desuden gav hun ham en Purpurkappe, hvis lige i Kostbarhed In-

*) og han lod ei af, för han havde brændt fem hundrede Gaarde, B, P.

gen havde seet. Markgreven gav ham desuden mange Klenodier, og hver af hans Riddere en særskilt Gave. Kong Didrik red nu til Borgen med Markgreven, og nöd den bedste Modtagelse, og forblev der i nogen Tid.

268. Didrik og med ham Markgreven red nu til Susa til Kong Attila. Og da Kong Attila spurgte Kong Didriks Færd, lod han blæse i alle sine Lurer og alle sine Riddere berede sig paa det bedste; han lod nu sit Banner bære foran sig, og red derpaa ledsaget af sin Kone Erka i et pragtfuldt Optog ud imod Kong Didrik. Med ham fulgte en stor Mængde Riddere og Spillemænd med allskens morende Strengeleg. Da de nu mödtes, favnede de hinanden med megen Venlighed. Kong Didrik red derpaa med Kong Attila hjem til Susa, og Kong Attila satte ham nærmest hos sig, og gav alle hans Mænd en hæderlig Plads, og han gjorde et stort Gjestebud med megen Pragt, og indböd Kong Didrik til at blive hos ham, saalænge som han vilde, hvilken Indbydelse Kongen modtog og opholdt sig nu hos Kong Attila i lang Tid.

Attende Fortælling.

Attilas Krige med Osantrix og Valdemar.

---

269. Engang fortalte Kong *Attila* Kong Didrik, hvor stor en Ulempe han i lang Tid havde udstaaet af *Osantrix*, Vilkinelandets Konge, baade ved Manddrab og Landets Ödelæggelse. Da sagde Didrik, at han önskede, at dette maatte [hevnes], medens han var i Kong Attilas Rige, og at man ikke burde taale det længer. Kort efter kom der Afsendinge til Kong Attila med den Tidende, at Kong Osantrix var kommen i hans Land og brændte Böigderne, ödelagde Landet og havde dræbt meget Folk. Da nu Kongerne Attila og Didrik hörte dette, sagde Kong Attila: „Det skal nu alle mine Mænd vide, at de nu skulle berede sig paa det hurtigste til at værge vort Land, og Enhver maa vise sig paa det bedste og mandigste." Kong Didrik sagde derpaa til sine Mænd: „Mester Hildebrand! tag nu mit Banner, og lad alle mine Mænd være beredte til at staae

Konning Attila bi; dennesinde skulle vi pröve, om Ömlungerne ville være Kongen til Hjælp. Kongerne Attila og Didrik og Markgrev Rodingeir rede nu ud af Susa, og havde i Alt ti tusinde Mand, med hvilken Hær de rykkede lige til den Stad, som hedder Brandenborg. Der var Kong Osantrix med alle sine Riddere, og havde en ei mindre Hær.

270. Da Kong Osantrix nu spurgte, at Kong Attila var kommen i Nærheden, beredte han sin Hær og red ud af Borgen imod ham. Da de mödte hinanden vare de paa begge Sider beredte til Kamp, og der kunde man see mangen faver Hjelm og nyt Skjold, mangen hvid Brynje og mangt et hvast Sværd. Nu spurgte Kong Osantrix, om Kong Attila og hans Hær var færdig til Strid, og raadede Hunerne til at værge sig tappert. Dernæst opmuntrede han Vilkinemændene til at stride med megen Hidsighed og ikke flye for Fjenderne. Da svarede Kong Didrik af Bern: „Du, Konning Osantrix! skal snart faae at finde, at Konning Attila er beredt, men först skulle I möde det Folk, som hedder Ömlunger og dernæst Hunerne. Værger

eder nu; thi her ere komne Mænd, der have Mod til at gaae eder paa Livet." „Gaaer nu rask frem! gode Drenge!" sagde han derpaa til sine Mænd, „jeg venter vist, at vi ville faae Seier og de Bane." Mester Hildebrand red nu frem med Kong Didriks Banner, og hug til begge Sider og fældte mangen Mand. Strax efter ham red Kong Didrik, og hug til begge Sider og fældte Vilkinemændene for Fode, den ene efter den anden, og hans Frænde Ulfard fulgte ham mandhaftig. Og efter ham red den ene efter den anden af Ömlungerne, og for deres Fylking faldt Vilkinemændene for Fode. Men Hildebrand bar Kong Didriks Banner saa langt frem i Vilkinemændenes Hær, at de rede igjennem alle Fylkinger, og vendte derpaa en anden Vei tilbage, og dræbte den Ene oven paa den Anden. Da Kong Osantrix blev dette vaer, red han haardt imod ham, og dræbte mangen Mand, og denne Kamp kostede ikke Faa Livet. Kong Osantrix red frem forrest i Fylkingen og tilföiede mangen Mand Skade, men mod ham red Kong Didriks Frænde Ulfard med sin Trop, og

de havde en haard Kamp sammen, og för den var forbi, faldt Kong Osantrix. Efter hans Fald flyede Vilkinemændene, men hine satte efter dem og dræbte mangen Mand, saa at kun Faa undkom. Saaledes havde Kong Attila nu vundet Seier; dog havde han mistet fem hundrede og tyve Riddere og Kong Didrik desuden to hundrede. Efter saa udfört Sag drog Kong Attila hjem og havde nu befriet hele sit Rige for Vilkinemændenes Overfald. Vilkinemændene toge nu Kong Osantrix's Sön Hernit til Konge.

271. Dernæst fortælles der, at Kong Attila spurgte den Tidende, at Kong *Valdemar* af Holmgaard, Kong Osantrix's Broder, var kommen i Huneland, hærjede der og havde en meget stor Hær. Og som nu Kong Didrik en Dag stod oppe i det höieste Taarn, og skuede vidt omkring over Huneland, da saae han stor Rög og Lue omkring i Landet, og han gik da til Kong Attila og sagde: „Stat op, Herre! og rust dig og alle dine Mænd; jeg har seet, at denne Dag vil Valdemar brænde mangen een af dine Gaarde og gjöre megen Skade

i dit Rige; og om du ei vil möde ham og værge dit Land, da vil han komme her, og da skal du slaaes med ham, om du end ei önsker det, eller i andet Fald flye. Kong Attila stod hurtig op og böd blæse i alle Lurer. Han red dernæst ud af Susa med sin Hær. Kong Valdemar havde taget en Borg fra Kong Attila, og i denne Borg havde han fanget den gode Ridder Rudolf, Sendemanden, og bundet ham, og han havde i Alt dræbt tusinde Mand og brændt elleve Landsbyer og tyve Kasteller og Borge, og han havde bemægtiget sig meget Gods og fanget mange Mænd. Men da han spurgte, at Kong Attila havde en meget mandstærk Hær, flyede han tilbage i sit Rige.

272. Kong Attila foer nu afsted med sin Hær, og samlede over hele sit Rige Hertuger og Grever og Riddere og alskens Folk, og da han saaledes havde rustet sig, drog han ind i Rusland og vilde nu hevne sig. Saasnart han kom der, hærjede han, hvor han kom frem, og gjorde megen Skade. Kong Valdemar spurgte nu, hvad Kong Attila foretog sig; han samlede da en Hær over hele sit Rige og drog imod ham, og

de mödtes i Pulineland *). Kong Valdemar havde i sin Hær langt flere Mænd. Paa begge Sider beredte de sig nu til Kamp, og Kong Attila stillede Hunernes Hær og sit Banner mod Kong Valdemars Banner. Men Kong Didrik stillede sin Fylking og sit Banner mod Didrik Valdemarssöns Banner.

273. Nu rede de sammen paa det tappreste og strede med megen Hidsighed. Og nu red Kong Didrik af Bern frem for Midten af sin Fylking, og nedhug Russerne til begge Sider. Da red imod ham Didrik, Kong Valdemars Sön, og de to kæmpede, saa at Ingen kom nogen af dem til Hjælp. Dette var et haardt Möde, og Enhver tilföiede sin Modstander store Slag, og de strede med den störste Heftighed og Manddom. Og nu havde Kong Didrik af Bern faaet ni Saar og alle store, men Didrik Valdemarssön fem store Saar. Da red Kong Didrik af Bern paa det allerdrabeligste frem og holdt ei op, för han havde taget Didrik Valdemarssön og bundet ham. Nu

*) Vilkineland, P.

hörte de et stort Krigsraab og bleve da vaer, at Kong Attila flyede og hele Hunernes Hær med ham. Kong Didrik raabte nu höit og barskt: „Alle mine Mænd! vender om og strider! ei vil jeg flye, og endnu ville I faae Seier, om I ville vise eder modige;" og han red nu frem djærvelig og hug til begge Sider, og alle hans Mænd fulgte ham mandigen. Kong Attila havde af sin Hær mistet fem hundrede Mand, og flyede nu, til han kom hjem til Huneland.

274. Didrik af Bern kæmpede hele Dagen, og havde mistet to hundrede, men Kong Valdemar havde mitset to tusindeMand. Og nu sögte Kong Didrik med sine Mænd hen, hvor der var en gammel og öde Borg; og i denne Borg drog Kong Didrik ind med sine Folk; [men uden om den leirede Kong Valdemar sig, og havde over tolv tusinde Riddere, og hver Dag sloges Didrik med denne store Hær og dræbte en Mængde Folk og tilföiede dem megen Skade]. Og omsider begyndte deres Kost at nærme sig Enden. Da fik Kong Didrik ved Speidere opfanget den Efterretning, at Valdemar og hele hans Hær sad ved Spisebordet. Han lod da fem hundrede

Riddere væbne sig, og lod halvtredie hundrede af dem rykke ud med sit Banner, men af den anden Borgport lod han udride det andet halvtredie hundrede. Russerne bleve det da ikke vaer, för Didrik kom fra to Kanter, og nu raabte de Krigsraab og blæste i alle Lurer. Da troede Valdemar og hans Mænd, at Kong Attilas Hær var kommen tilbage, og han flyede nu med hele sin Hær, og Kong Didrik dræbte mange af hans Folk. Da fik Kong Didrik rigeligt Forraad af Födevarer og Viin.

275. Men da Kong Valdemar havde flygtet et kort Stykke Vei, blev han vaer, at dette ikke var andet end hans Fjenders Forhaanelse og Spot, og at der ingen Hær var kommen fra Kong Attila; thi vendte han om igjen til Borgen og beleirede den, indtil Kong Didrik atter manglede Levnetsmidler, og det var kommet saavidt, at de maatte æde Hestene. Da talte Kong Didrik en Dag til Mester Hildebrand, og de ginge sammen ene to til en Samtale og overlagde, hvad Raad de skulde tage. Da sagde Kong Didrik: „Hvilken Ridder vil vi kunne finde i vor Hær saa tapper, at

han drister sig til at ride igjennem Russernes Hær, og indretter sin Sag saa vel, at han naaer til Markgreven, min Herre, og fortæller ham, i hvilken Nöd vi ere stædte." Da svarede Hildebrand: „Dertil tykkes mig ingen Mand saa skikket som din gode Ven Vildifer; og om ellers nogen i vor Hær drister sig dertil, da venter jeg, at han gjör det." Didrik kaldte ham nu til sig og sagde: „Rid ud Vildifer, hvis du har Mod til at ride igjennem Konning Valdemars Hær, og kan indrette din Sag saa, at du naaer til Markgreven; da venter jeg, naar du træffer ham, at han vil yde os Hjælp, om han faaer at vide, i hvilken Nöd vi ere stædte." „Jeg har store Saar," svarede Vildifer, „og er ei vel beredt til at drage i saa stærk en Strid, og dernæst vil jeg heller ikke, saalænge jeg kan bære mit Skjold og mit Sværd, skilles fra dig." Saa talte han, fordi han ikke tröstede sig til at ride. „Kald din Frænde Ulfard til!" vedblev Vildifer fremdeles, „og bed ham drage i denne Sendefærd; Ingen er saa skikket som han til denne Færd i Hensyn til Dristighed og Styrke." De gik da hen, hvor Ulfard var. „Du min Frænde

Ulfard!" sagde da Didrik, „vil du ride i min Sendefærd igjennem Russernes Hær og bringe Markgreven Efterretning om, i hvilken Nöd vi ere stædte." „Herre!" svarede Ulfard, „Vildifer vil ikke ride i denne Sendefærd; han er den största Kæmpe i vor Hær, men jeg er en ung Mand og kun lidet forsögt i mandige Bedrifter til at drage i en saa stor Pröve." „Vildifer har mange og store Saar," svarede da Kong Didrik, „og han kan derfor ikke ride til Enekamp mod saa stor en Hær." Da sagde Ulfard: „Vor Ven Vildifer torde ei ride, og gav Anviisning paa mig; men om du laaner mig din gode Hest Falka og din gode Hjelm Hildegrim og dit gode Sværd Ekkisax, da rider jeg i denne Sendefærd, om du saa vil." „Det vil jeg tilstaae," svarede Didrik, „om du vil fare i denne Færd." Derpaa skiftede Kong Didrik og Ulfard Vaaben. Ulfard havde nu alle Didriks Vaaben og hans gode Hest, og red saaledes ud af Borgen. Det var allerede mörk Nat; han red derfor hen, hvor Valdemars Mænd havde havt Ildsted, tog sig en luende Brand, og red dermed ind i Kong Valdemars Hær, og Alle troede, at det var een af Vagt-

mændene, da han red saaledes uden Frygt igjennem Hæren. Ulfard kom til et stort Telt, som stod midt i Leiren. Deri sov Kong Valdemar selv og mange Hövdinger. Han satte da Branden, hvormed han lyste sig paa Veie, til Teltet, og flux stod Teltet i lys Lue, da Silken let antændtes. De, som vare derinde, sprang nu op, da Luen slog op igjennem Teltet over deres Hoveder, og sögte at redde sig. Ulfard dræbte der ti Riddere med sin ene Haand, og red dernæst bort; men i Nattens Mörke kunde han ei faae at vide, om selve Valdemar havde maattet lade sit Liv. Han ilede nu videre afsted. Kong Didrik og Hildebrand og Vildifer stode i det samme paa Borgflöien, og bleve vaer, at Teltet luede, og [kunde nu vel vide], at det var Ulfard, der havde sat Ild paa Teltet, om han saa ei maatte have udfört mere, og de vare derover meget glade. Ulfard red nu denne Nat og Dagen derpaa ligetil Aften saa stærkt til som han kunde, indtil han naaede Huneland og traf Kong Attila med sin Hær og Markgreven. Denne kjendte Kong Didriks Vaaben, og troede, at det maatte være ham selv, og red derfor frem fra Hæren imod

ham. Men da de kom til hinanden, sagde Ulfard: „Velkommen Markgreve! Konning Didrik sender dig sin Hilsen." Og nu kjendte Markgreven, at det ei var Didrik, men at det var Didriks Mand. „Gud være lovet," sagde han, „at jeg veed, at Konning Didrik er uskadt, og vi skulle snart komme og yde ham Hjælp." Da svarede Ulfard og fortalte om hele sin Færd, og hvad Ærende Kong Didrik havde budet ham. Markgreven drog nu til Kong Attila og sagde ham denne Tidende.

276. Men da Kong Attila hörte dette, stod han op og lod blæse i alle sine Lurer og tage alle sine Vaaben og Telte, og vendte tilbage at staae Kong Didrik bi. De rede nu med deres Hær, indtil de kom i Nærheden af den Borg, hvori Kong Didrik var. Men da Kong Valdemars Vagtmænd bleve vaer, at en mandstærk Hær var kommen i Rusland, ilede de til Kongen med denne Efterretning. Da lod Kong Valdemar tude i sine Lurer, og böd, at alle hans Mænd skulde væbne sig, stige til Hest og ride hjem efter. Saasnart Kong Didrik blev vaer, at Kong Valdemar undflyede, gjorde han Udfald af Borgen, og

satte efter dem og dræbte to hundrede Mand; og da Kong Didrik drog tilbage, mödte han Kong Attila med en stor Hær, og de favnede hinanden med stor Kjærlighed og vare saare fornöiede, og Kong Attila især var glad over, at Didrik var velbeholden. De gik derpaa op i Borgen. Da sagde Markgreven: „Jeg harmer mig meget over, at vi ei kom för at hjælpe eders Hær, i saadan Nöd som I vare stædte." Da sagde Hildebrand: „Jeg er nu halvfjerdsindstyve *) Vintre gammel og kom aldrig för i saadan Fare og Nöd, og saaledes har Sulten angrebet os, at vi have spist fem hundrede Heste, og alene syv af de Heste, som vi bragte hid, ere nu tilbage." Derefter gik Kong Didrik hen, hvor Didrik Valdemarssön var, og viiste ham for Kong Attila, sigende: „Her er Didrik Valdemarssön af Rusland, som jeg tog til Fange i Slaget; men for vort Venskabs Skyld vil jeg give dig ham, og kan du da gjöre, hvad enten du vil dræbe ham eller lade Valdemar udlöse ham med Guld og Sölv,

*) et hundrede, B, P.

Borge eller Riger." Da sagde Kong Attila: „Nu skal du have Tak for denne Gave, som syntes mig bedre end et Skippund rödt Guld, hav megen Tak derfor!" Kongerne Attila og Didrik droge nu tilbage til Huneland ad den samme Vei, hvor de för droge frem. Kong Didrik havde mange og store Saar, hvoraf han længe laa syg; men Didrik Valdemarssön blev kastet i et Fængsel. Ogsaa han var meget saaret.

277. Da Kong Attila havde været hjemme en Tid, traf det sig engang, at han vilde ride ud paa Hærjetog. Han lod da tude i sine Lurer, og sendte Mænd ud saa vidt som hans Rige strakte sig, at Alle skulde komme til ham, som vilde yde ham Hjælp og havde Mod til Strid. Kong Attila var nu fuldt udrustet med sin Hær, og havde ei mindre Mandskab end otte tusinde Riddere og utallige andre Folk. Men Kong Didrik var saa haardt saaret, at han ikke kunde drage med Kong Attila at yde ham Hjælp. Derefter gik Dronning Erka til Kong Attila og sagde: „Een Bön vil jeg bede dig, Herre! at du tager min Frænde*)

---

*) Jfr. Kap. 64.

Didrik Valdemarssön ud af Fængslet og overgiver ham til mig og tilstæder, at jeg læger ham; er det da saa vel, at I indgaae Forlig, Kong Valdemar og du, da er det bedre, at Didrik Valdemarssön ikke er dræbt." „Det vil jeg ikke tilstaae dig," svarede Kong Attila, „thi bliver han helbredet, medens jeg er borte, da faaer jeg ham aldrig i min Magt mere." „Om han bliver helbredet," sagde derpaa Erka, „da sætter jeg mit Hoved og Liv i Pant, saa at, hvis han er bortreden, naar du kommer hjem, det staaer dig frit for at afhugge mit Hoved." Nu blev Kong Attila vred og sagde: „Vil du tænke paa at tage ud af Fængslet min hin störste Fjende Didrik Valdemarssön og helbrede ham! Veed du da ikke, at, om jeg mister ham, og han rider hjem til Rusland, da var det Tab mig större, end om jeg mistede min Borg Susa; thi hans Frænder ville sikkert udlöse ham med mange Borge og meget Rige, hellere end ikke at faae ham. Nu byder du dit Hoved til Pant, men tvivl kun ikke paa, at du skal miste dit Hoved, om Didrik Valdemarssön slipper lös, og bliver han först helbredet, saa vil du ikke kunne hindre

ham fra at ride til Rusland." „Uagtet alt dette og hvad mere [han end sagde], blev det dog, som Dronningen vilde, og hun lod tage Didrik Valdemarssön ud af Fængslet og bringe hen i et Taarn. Paa det sömmeligste lod hun der hans Pleie berede, sad selv over ham og helbredede ham med al Omhu.

278: Kong Attila drog imidlertid med sin Hær lang Vei ad beboede og ubeboede Egne, til han kom til Pulineland og Rutseland, da hærjede han og brændte og ödelagde Landet. Næst dette er at tale om Dronning Erka, hvorlunde hun helbredede sin Frænde Didrik Valdemarssön; hun bragte ham hver Dag de lækkreste Retter med frisk Drik, og skaffede ham Karbad, og gav ham desuden mange Kostbarheder. Til Kong Didrik af Bern sendte hun derimod een af sine Tjenestepiger; men da denne ikke var saa övet i Lægekonsten som Dronningen, gik det kun ilde med hans Saar; de lægedes kun seent, og der gik en slem Stank af dem. Men da Didrik Valdemarssön var bleven helbredet, gik han en Dag hen og rustede sig med gode Vaaben og Brynhoser, og trak en hvid Brynje over sig,

og satte paa sit Hoved en haard Hjelm, blank som Glas. Da talte han til Hjelmen: „Du hin haarde Hjelm!" sagde han, „har taalt mange og store Hug af Konning Didrik, og de Hug, som jeg maatte taale af ham, gjengjeldte jeg ham med ei færre og ei mindre, og deraf ligger han nu i Saar, men jeg er helbredet. Derfor jeg sværger, at om en anden Mand havde gjort dette, skulde jeg nu uopholdeligen dræbe ham, men han er saa tapper en Helt, at jeg ei nænner at dræbe ham, medens han er uduelig til Kamp. Men jeg vil uden Ophold ride ud af Susa og hjem til Rusland. Nu forhindrer Ingen mig det." Da nu Dronning Erka blev dette vaer, at han agtede at drage bort, spurgte hun: „Didrik, Frænde! hvad agter du at tage dig for?" „Jeg har været i Huneland alt for længe," svarede Didrik Valdemarssön, „og vil nu drage hjem til mit Rige?" Da sagde Dronning Erka: „Du rider bort med liden Ære for dig selv, og lönner mig saa slet al den Velgjerning, som jeg har gjort dig, at jeg har sat mit Hoved til Pant for dig; og ikke bekymrer du dig for mit Liv, naar du kun selv kan komme bort." „Du er en mæg-

tig Dronning," sagde derpaa Didrik, „og Konning Attila vil ei dræbe dig; men om jeg oppebier ham her, da vil han vist dræbe mig." Nu gik han hen, hvor Kong Didrik laa i en Seng, og spurgte, om hans Saar vare lægte, agtende at dræbe ham, om de vare det. Kong Didrik svarede: „Mine Saar ere mange og store, saa at jeg kan hverken ride eller gaae." Da gik Didrik Valdemarssön bort, og hen hvor hans Hest stod, kastede Sadlen paa den og steg paa dens Ryg. Det var een af Kong Attilas Heste. Nu sagde Dronning Erka: „Bliv du her hos mig, og skal jeg dig saa understötte, at I skulle blive forligte, du og Konning Attila, men om du ei vil det, da er Konningen saa grum, at han vil afhugge mit Hoved, naar han kommer hjem." Men Didrik red nu bort, og lod som han ikke hörte det.

279. Da græd Dronning Erka bitterlig, hylede og rev sine Klæder sönder og gik hen hvor Kong Didrik laa i Saarene. „Didrik, gode Helt!" sagde hun, „nu er jeg her kommen at söge dine gode Raad; jeg har helbredet Didrik Valdemarssön, men han lönnede mig saa, at han red bort. Men

naar Konning Attila kommer hjem, veed jeg, at det bliver min visse Död, om du nu ei yder mig Bistand." Da sagde Kong Didrik: „Vel var det, at han lönnede dig saa, for at du helbredede ham og gjorde ham godt; men den værste Trælkvind har du sendt til mig; hun kunde ei læge mine Saar, men hun laa hos mig hver Nat, og det er ei en Maade at læge paa. Nu ere mine Saar dobbelt saa slemme som da jeg nylig fik dem, thi nu er der dödt Kjöd i dem, og saa saaret og syg er jeg, at jeg hverken kan gaae eller sidde ei heller stride med nogen Mand; og dette er förste Gang, at du kom til mig, Frue! siden jeg kom paa dette Leie." Da græd Dronning Erka bitterlig og hylede: „Gode Herre, Konning Didrik! du er den fortrinligste af alle Mænd i Verden i Mod og Tapperhed; skee mig derfor en Ulykke, at jeg skulde ei læge dig, saa at du nu kunde hjælpe mig; thi om jeg havde saa gjort, da var Didrik ei reden bort. Nu har jeg derimod ingen Mand i mit Rige, som kan være mig til Hjælp, og nu vil Konning Attila afhugge mit Hoved, og det vil spörges over alle Lande. Var du frisk, Konning Didrik! da kunde jeg

endnu leve og styre mit Rige." Og hun blev ved med de samme Ord og hylede og slog sig paa Brystet.

280. Da sagde Kong Didrik: „Giv mig hid min Brynje og mine Vaaben, og skulle vi gange sammen til Kamp, jeg og Didrik." Da nu Kong Didrik havde væbnet sig, böd han tage sin Hest og lægge Sadel paa den, hvorefter han sprang paa dens Ryg og red saa stærkt han kunde. Og medens han red, blödte hans Saar, saa at hele hans Brynje og Hest bleve overalt blodige. Han red nu, lige til han kom for Vilkineborg. I denne Borg var det, at Kong Ermenriks Sön Fredrik *), efter Sifkas Anstiftelse, blev dræbt. I eet af Borgens Taarne stod just en Jomfru, en Datter af Jarlen, som herskede over Borgen; hun havde seet Didrik Valdemarssöns Færd, og nu saae hun en Mand ride paa det hidsigste, og hun gik derfor til Borgporten, saa lönlig og iilsomt som hun kunde. Didrik kom da saa nær, at han kunde tale med hende, og han sagde da: „Saae du en Mand ride her fra Borgen, som havde

*) paa dette og flere Steder kaldes han i A. Didrik.

en hvid Brynje, et hvidt Skjöld og en graa Hest; det var min Stalbroder, og ham vil jeg fölge i hans Rige." „Ja!" svarede kun, „jeg saae den Mand, om hvem du taler, og han kan ikke være reden langt frem i Skoven." Da slog Kong Didrik sin Hest Falka med Sporerne og red til dobbelt saa hidsigt, og satte sit Glavínd frem, holdt sit Skjold for sit Bryst, og red nu paa det allerstærkeste. Nu anede Jarlens Datter *), at denne Mand ei maatte være en Ven af den som red foran, men vilde dræbe ham, og hun tyktes nu, at hun havde været for hurtig til at sige, at der kun var et kort Stykke Vei imellem dem, og hun raabte paa Manden; „Herre! rid hid, jeg vil læge dine Saar, da kan du igjen strax ride efter ham, som du vil træffe, men du maa ei ride saa hurtig nu for dine store Saar. Vil du töve, da vil jeg forbinde dine Saar, og skal du da ride mere sagte." Dette vilde Didrik paa ingen Maade, men red til paa det hidsigste; og nu kunde hun forstaae, at

*) I A. læses her urigrigt Drost.

de vare sande Uvenner, og at den Ene var saaret af den Anden, og hun vilde ikke gaae bort fra det Sted, hvor hun var, förend hun fik at vide, hvorledes Udfaldet blev af deres Möde, og hun agtede at være Tilskuer af deres Kamp.

281. Didrik af Bern red nu frem, til han naaede den Skov, som hed Borgarskov*). Den ligger mellem Pulineland og Huneland. Da saae Kong Didrik, hvor Didrik Valdemarssön red over Skoven, og han raabte: „Vend tilbage! jeg vil give dig Guld og Sölv og Alt, hvad jeg eier i Huneland, og udvirke dig Forlig og Venskab hos Konning Attila." Da sagde Didrik Valdemarssön: „Hvi byder din Djævel mig Guld og Sölv; jeg skal aldrig blive din Ven, og hvis det ei var en Vanære for mig, da skulde du aldrig see Dronning Erka; rid bort fra mig, thi der staaer en slem Stank ud af dine Saar." Da sagde Didrik af Bern: „Vend tilbage, gode Stalbroder! du har ingen Ære af at ride saaledes ud af Huneland, at Dron-

*) Jfr. Kap. 95.

ning Erkas Hoved staaer i Pant for dig; men vi skulle understötte dig saa, at vi skulle skaffe dig Forlig og Venskab hos Konning Attila." Didrik Valdemarssön svarede atter de samme Ord som för. Da blev Kong Didrik vred og sagde: „Om du ikke vil vende tilbage med mig til Huneland for Guld og Sölv og mit Venskab, og heller ikke for din Frænkes, Dronning Erkas, Liv og ei for [din egen og din Slægts] Ære; da stig ned af din Hest, og bered dig til Strid, og tör du ikke det, da skal du være hver Mands Niding, og aldrig skal du fortjene Navn af en brav Ridder, hvis nu du flygter for en eenlig Mand; men min Hest er saa god, at du ei skal undkomme, og skal du da blive dræbt paa Flugten, og aldrig siden vil dit Navn vorde nævnet blandt tappre Heltes."

282. Da Didrik Valdemarssön hörte disse Ord, vendte han sin Hest om, og vilde nu vist ikke flye, om han end saae sin visse Bane. Begge sprang da af Hestene, gik sammen og kæmpede særdeles tappert og modigt, saa Skjolde og Brynjer fik dybe Mærker, og begge bleve haardt saarede. Da de saaledes havde stredet en

god Stund, blev Didrik af Bern træt af de Saar, han för havde, og af dem han nu fik; Træthed overfaldt ogsaa Didrik Valdemarssön, og enhver satte nu sit Skjold ned for sig, stöttede sig paa det og hvilede sig. Da sagde Kong Didrik af Bern: „Du gode Ven! vend tilbage, og lader os begge drage hjem sammen, og jeg skal understötte dig saa, at du skal faae Fred af Konning Attila; og om det gaaer saa ilde, at du ei faaer Fred, da skulle jeg og mine Mænd fölge dig hjem i dit Rige." Men Didrik Valdemarssön vilde aldeles ikke indlade sig derpaa, og de gik sammen og sloges med megen Vrede. Da gav Didrik af Bern sin Navne et stort Slag paa den höire Side over Halsen, saa at Hovedet flöi af til venstre Side.

285. Kong Didrik gik derpaa til sin Hest og holdt sin Navnes Hoved i Haanden, [og bandt det ved sin Sadelrem], og red nu til Vilkineborg, hvor han traf den samme Frue, som för havde tilbudet ham at forbinde hans Saar. [Nu tog han mod hendes förste Tilbud, og lod hende forbinde hans Saar, og medens hun gjorde dette], havde han kastet et Klæde over sin Navnes Hoved,

for at hun ei skulde see det. Da kom Jarlen, hendes Fader, til, og spurgte, hvad det var for en Mand, der var hos hans Datter. Kong Didrik svarede: „Jeg veed ei, om jeg skal sige eder Sandheden om mit Navn, thi hvis det er saa som mig aner, da har jeg her mistet een af mine Frænder, men dog, hvordan det nu end gaaer, skal jeg sige eder mit sande Navn: Jeg hedder Didrik af Bern, Konning Ditmars Sön." Da Jarlen hörte dette, böd han med stor Höflighed Didrik til sig om Aftenen. Denne modtog Indbydelsen, fordi han baade var saaret og træt, og han var der i god Behandling den Nat. Men det traf sig saa, at Didrik og Jarlens Datter laae i een Seng om Natten. Da det nu blev Dag, gik Jarlen til sine Mænd og spurgte dem til Raads, hvad han skulde byde Kong Didrik for sin Frænde, hvad der kunde anstaae sig for ham at modtage. Da svarede ham en Ridder, som var Sifkas Frænde: „Nu er Didrik kommen her, ganske saaret; lader os derfor tage vore Vaaben og dræbe ham, og behöve vi da aldrig siden at frygte ham; men lade vi ham nu fare bort, da kan det hænde sig, at han en anden Gang ödelægger vor Borg og dræber alle sine Uven-

ner; thi saa grum er han, at han skaaner ingen Ting, om endog mindre Fornærmelse er skeet ham, end nu." Da svarede Jarlen: „Om vi dræbe Konning Didrik her, da kunne vi vente os Ufred af Konning Attila, saasnart han spörger, at Konning Didrik er dræbt, og han er en altfor mægtig Mand til at vi da kunne holde vor Stad imod ham." Da svarede en anden Hövding: „Lader os hellere tage et andet Raad, lader os gjöre et anseligt Gjestebud og give ham gode Gaver i Guld og Sölv og mange Riddere til at fölge ham hjem til Susa, og det vil han optage vel, saa brav en Mand er han."

284. Dette Raad fulgte Jarlen og lod nu anrette til et kosteligt Gilde for Kong Didrik, som dvælede der mange Dage. Jarlen lod nu sine syv bedste Riddere iföre sig Purpurklæder og alskens kostbare Smykker, gik for Kong Didrik og sagde: „Herr Konning Didrik! disse syv Riddere vil jeg give eder til Tegn paa mit Önske, at maatte hædres med eders Gunst." Men Kong Didrik takkede ham meget derfor, og optog vel al den Hæder, som Jarlen viste ham. Da sagde Jarlen: „En Bön har jeg at gjöre eder, Herre! som jeg gjerne önsker, at I vil opfylde mig."

„Ei kan jeg tilstaae det," svarede Kongen, „förjeg veed, hvad du vil bede om; men for din Velvillighed imod mig er jeg skyldig at gjöre hvad du beder om." „Jeg vilde gjerne," sagde da Jarlen, „at I tilgiver mig det, at jeg dræbte eders Frænde Fredrik *) efter Sifkas Anstiftelse, og vist nok skulde jeg ei have gjort det, om jeg havde vidst Sagens Sammenhæng." „Vist skal jeg eder den Sag tilgive," svarede Didrik, „thi du har behandlet mig hæderlig og givet mig anselige Gaver; men om du ei havde saa gjort, da vilde jeg vist nok have hevnet min Frænde." Da nu Kong Didrik var kommen til sin Hest, gik Jarlen til ham, tog Klædet af, som laa over Sadlen og kjendte Hovedet, og havde nu fuld Vished om, hvorledes Kong Didriks og Didrik Valdemarssöns Skifte var gaaet af. Derefter sprang Didrik paa sin Hest og med ham de syv Riddere, og han red nu hjem til Susa. Da gik Dronning Erka imod ham, og troede, at Didrik Valdemarssön fulgte med ham og hun blev glad. Men Didrik tog sin Navnes Hoved og kastede det for hendes Föd-

*) Didrik, A.

der. Nu græd Dronning Erka og græmmede sig over, at saa mange af hendes Frænder mistede deres Liv for hendes Skyld. Derpaa gik Kong Didrik til sin Seng og laa syg af sine Saar, ligesom för han gjorde denne Færd. Og de syv Riddere bleve vel modtagne, og de tjente ham med megen Kònst og Behændighed.

285. Nu staaer til at fortælle om Kong Attilas Færd, at han havde brændt store Borge i Kong Valdemars Rige. Da nu Kong Valdemar spurgte Ufred, sendte han Bud over hele sit Rige og lod blæse i alle sine Lurer, og böd, at alle Mænd skulde komme til ham, som torde slaaes og kunde före Skjold. Kong Valdemar var nu færdig til at rykke mod Kong Attila, og han havde da ei mindre Hær end ti tusinde Riddere foruden meget andet Mandskab, og han drog nu frem, til han traf Kong Attila. Da disse to Konger stödte sammen, kom det til et haardt Slag; de sloges længe med megen Tapperhed og Manddom. Fremmerst i Fylkingen red Kong Attila og holdt selv sit Banner i Haanden og kæmpede med megen Hidsighed. Men i den anden Fylking red Hildebrand, og holdt Kong Didriks Banner i Haanden og stred

paa det tappreste; og for hans Slag maatte mangen Mand falde i Kong Valdemars Hær. Det samme gjorde ogsaa Markgrev Rodingeir. Kong Valdemar red nu frem paa det djærveste og opmuntrede Russerne og lod blæse i mange Lurer, og der blev nu stor Larm af Russernes Raab og Hidsen. Og nu faldt mange af Hunernes Hær, og saaledes endte deres Skifte sig, at Kong Attila undflyede med hele sin Hær, efterat han i Forveien havde af sine Mænd mistet ei færre end ti hundrede. Da Markgreven og Hildebrand saae, at Kong Attila flyede, da mindedes Hildebrand, hvor tappre Ömlungerne vare i Kamp, [og böd dem gaae mandigen frem], og det samme gjorde Markgreven ved sin Hær, og de opmuntrede hinanden og fortsatte Slaget paa det mandigste, saa at de i kort Tid havde fældet ti hundrede Mand. Det traf sig saa, at en græsk Jarl af Kong Valdemars Hær kom imod dem, og han stak til Hildebrand saa haardt med sit Spyd, at Hildebrand faldt af Hesten til Jorden. Da Markgreven saae dette, at Hildebrand var falden, eggede han sine Mænd og Ömlungerne, at de skulde gange frem at hjælpe Hildebrand at undkomme. Selv red Mark-

greven til, hvor Hildebrand laa, fik fat i hans Hest og hjalp ham op, og da han kom paa sin Hest, kæmpede han paa det allertapperste og red nu haardt frem og stred en Stund med megen Mandhaftighed. Træfningen endtes dog med, at Hildebrand undflyede, fordi han havde med saa stor Overmagt at gjöre, at han ikke kunde holde Stand, og han havde da mistet hundrede Mand af Ömlungerne. Ogsaa Markgreven mistede ei færre Mænd, men undkom dog selv fra Striden. Og med Useier og Vanære maatte de saaledes denne Gang drage hjem til Susa til Kong Attila.

286. Da de nu kom hjem, gik Hildebrand dertil, hvor Kong Didrik laa syg af sine Saar, og sagde: „Jeg er glad, fordi jeg seer, at du er i Bedring, men gladere vilde jeg være, om du var vaabenför." Kong Didrik spurgte da Hildebrand, hvad Hændelser der havde mödt dem i deres Færd i Rusland. Nu svarede Hildebrand: „Ja! der er noget at tale om; du har ofte sagt, at Konning Attila var særdeles tapper og djærv i Kamp, men jeg agter ham nu ikke for nogen Kæmpe eller Helt; snarere tykkes det mig, at han i Feighed skal lede om sin

Lige; thi da vi kom ind i Rusland, da kom imod os Konning Valdemar, og da vi vare færdige til Kamp, da ginge Russerne imod os med megen Tapperhed, men da Kampen var paa det haardeste, og vi skulde bedst til at falde an, da flyede denne hin onde Hund, Konning Attila, og lod sin Bannerstang falde og tog hele Hunernes Hær med sig. Jeg mindedes da, hvor megen Forströstning jeg havde der hvor Ömlungerne vare, og det samme gjorde Markgreven. Thi red jeg da frem igjennem Russernes Hær tre Gange og fældte der mange Russer, indtil een af Konning Valdemars Jarler kom imod mig og stak til mig, saa at jeg faldt af min Hest til Jorden; men det har vi at takke Markgreven for, at jeg undslap, thi han hjalp mig paa min Hest! Saaledes have vi da faaet Useier og Vanære i Rusland." „Mester Hildebrand!" svarede derpaa Kong Didrik, „hold op, og siig mig ei mere om eders Færd, thi den er falden meget slet ud, men jeg haaber, at jeg vil komme mig og blive helbredet af mine Saar; og om saa skeer, da skulle vi end komme i Rusland, og för vi atter drage derfra, da skulle vi pröve, hvo der flyer först, Kon-

ning Valdemar eller vi; og ei skulle Russerne længer broute af, at de have mere Lykken med sig end Hunerne eller Ömlungerne." Men för et Halvaar var omme, fra denne Tid at regne, var Kong Didrik helbredet.

287. Det skete en Dag, at Didrik kaldte Kong Attila til Samtale med sig, og talte saa: „Mindes du, Herre! hvor megen Vanære du fik sidste Gang i Rusland af Konning Valdemar. Har du nu Lyst at hevne dig eller lade det blive derved." „Tilvisse," svarede derpaa Kong Attila, „vil jeg ei lade det blive derved, hvis jeg faaer Hjælp af dig, og jeg venter, at du vil kunne yde mig Bistand nu som för ved din Tapperhed og Manddom." Nu svarede Kong Didrik: „Tilvisse skal jeg yde dig Bistand! Om du vil fölge mit Raad, da skal der nu samles en Hær over hele dit Rige, og nu skulle vi ei hvile igjen, för enten Konning Valdemar flyer sit Rige eller undgjelder med sit Liv, eller hvad der skal være det tredie Vilkaar, vi [ei] mere ville komme tilbage." Kong Attila lod nu sende Bud over hele sit Rige, at hver Mand skulde komme til ham, som vilde yde ham Hjælp i Kampen. Og nu fik Kong

Attila i föie Stund meget Mandskab, ei færre end ti tusinde Riddere og meget andet Folk. Han rykkede da med denne store Hær ind i Rusland og Pulineland, og brændte Borge og Kasteller, hvor han foer frem. Omsider kom Kong Attila med sin Hær for den Borg, som hedder Palteskia *). Denne Stad er saa stærk, at de næsten ikke vidste, paa hvad Maade de skulde faae den indtaget; der var stærke Steenmure og store Kasteller, en bred og dyb Grav, og i Staden var en stor Besætning, og Stadens Beboere frygtede kun lidet Kong Attilas Hær. Men da Attila saae, hvor vanskelig den vilde være at indtage, lod han slaae Leir omkring den, og fordelte Hæren paa tre Steder; under sit Banner satte han ti tusinde Riddere og meget andet Mandskab; men andre ti tusinde Riddere foruden andet Mandskab, dobbelt saa talrigt, lagde han paa et andet Sted, og derover satte han Didrik af Bern **); og paa det tredie Sted lagde

*) Polsk; jfr. Kap. 45; Paltica, A; Faltica, B.
**) B. og P. tilföie: og denne Fylking fulgte og en stor Mængde Slagsbrödre.

han ti tusinde *) Riddere til at fölge Markgreven, og med ham var desuden en talrig Hær af Partigængere. Hver af disse Hövdinger opslog nu med sine Riddere Leir mod Borgen, og i mange Dage strede de og udövede mangen Stordaad, og paa begge Sider mistede de mange Mænd. Om denne Stad laae de i tre Maaneder.

288. Kong Didrik kaldte da Kong Attila til Samtale med sig, og talte saa: „Herre!" sagde han, „ei ville vi længer være her paa dette Sted med hele vor Hær. Nu ville vi, Herre! eet af to, enten at I rider med eders Fylking ind i Rusland paa een Kant og ligesaa [Markgreven] paa en anden, medens vi vedblive med vor Fylking at holde denne Stad indsluttet, saa længe til den giver sig i vor Magt, eller og, hvis I heller saa önske det, at I bliver her tilbage, og vi drage det andet Sted hen." Kong Attila svarede med Höflighed herpaa, men betænkte, at Didrik maaskee nu ene vilde have Æren for Stadens Ind-

*) E. og P. fortælle, at Kong Attila ved et senere Udbud af dem, som vare tyve Vintre gamle og derover, tilveiebragte denne större Hær.

tagelse, som og at en stor Deel af Borgmuren allerede var ödelagt ved de Valslynger, der Dag og Nat havde været anvendte mod Borgen, hvoraf der i hver Fylking vare mange, og som vare saa store, at ei færre end hundrede *) Mand behövedes til at betjene een. Han frygtede desuden for, at det skulde hændes, naar han blev ene tilbage med sin Fylking, at Kong Valdemar vilde komme ham i Ryggen med den talrige Hær, han, som Rygtet berettede, havde sammentrukket, og da havde han ingen Bistand at vente fra Kong Didrik og Markgreven. Derfor svarede han nu: „Gode Ven! saameget har jeg bestræbt mig for at vinde denne Stad, at jeg nu ikke vil drage herfra, förend mit Banner er baaret over denne Borgs Bastioner. Ogsaa vil jeg bede dig og Markgreven, at I heller ikke drage bort, thi ofte have vi paa vore Toge i Rusland maattet bukke under for Landsfolkets Overmagt. Nu derimod have vi saa stor en Hær, at intet Vanheld kan möde os, saalænge vi blive forenede." Da svarede Kong Didrik: „Seent faae vi Rus-

*) tre hundrede, P.

land indtaget, om vi ligge her tre om een Borg. För vovede vi os dog mod Russerne med en ei större Hær end ti hundrede Mand, istedenfor at vi nu have tredive tusinde Riddere foruden meget andet Mandskab, og da skiltes vi dog saa fra dem, at dem aatte see over 10 tusinde af deres Brödre falde for vore Hænder. Bliv derfor kun tilbage, Herre! med eders Hær og Markgreven med sin Trop, men jeg vil med min Fylking ride videre omkring og opsöge flere Steder, thi nu skal Seiren være hos Hunerne. [Og deri indvilgede de].

289. Kong Didrik tog da sine Telte op, og rykkede med hele sin Hær ind i Rusland, og hvor han foer frem, ödelagde han Borge og Kasteller, og dræbte mange Mennesker. Nu kom han for den Stad, som hedder Smalensk *), og der leirede han sig omkring Staden med sin Hær, og holdt mange Træfninger med Borgmændene. Men efterat syv Dage vare forlöbne fra den Tid han kom til Borgen, da drog Kong

*) A Sinaland, siden (S. 438) Sinnaland; B Syrialand, siden Sinnaland; P. Smaland, siden Smalensk.

Valdemar frem med Russernes Hær, der talte ei mindre end tyve tusinde Stridsmænd. Kong Didrik lod da blæse i alle sine Lurer og böd Ömlungerne og Hunerne væbne sig, springe paa deres Heste og ride imod Kong Valdemar, og han sagde, at denne Dag skulde Kong Valdemar flye eller naae sin Bane, eller og Kong Didrik selv, som det tredie Vilkaar, falde med hele sin Hær. Nu red Kong Didrik fremmerst i Fylkingen og med ham hans Frænde Ulfard [og Mester Hildebrand] og hans gode Ven Vildifer, og der blev nu et haardt og langvarigt Slag. Kong Didrik red midt ind i Russernes Hær, og hug ned til begge Sider Mænd og Heste og fældede den ene ovenpaa den anden, og hans Kæmper fulgte ham paa det mandhaftigste, og alle Ömlungerne vare muntre og strede med megen Hidsighed hele denne Dag. Didrik foer frem i Hæren som en Ulv i en Dyreflok, og Alle ræddedes for hans Vaaben, men selv var han blodig overalt og ligesaa hans Hest. Omsider traf han for sig selve Kong Valdemars Banner og Fylking, og derimod red han paa det djærveste, og hug ham, som förte Banneret, Banehug, saa at Ban-

neret faldt til Jorden; dernæst hug han selve Kong Valdemar Banehug, hvorefter stort Gny opstod blandt Ömlungerne og Hunerne, som eggede hverandre frem, saa at Russerne faldt i hundredeviis. Da flyede Russerne efterat deres Landsmænds Liig laae dyngeviis paa Valpladsen. Men Ömlungerne og Hunerne kæmpede hele Dagen og dræbte hver Mand, som de kunde indhente, og kun Faa undslap.

290. Tre Dage efterat Kong Didrik var reden bort, gjorde Kong Attila [saa kraftigt et] Anfald paa Borgen med Valslynger og Laasbuer, at de endte med at faae Staden indtaget. Samme Dag ginge Hunerne ind i Borgen med hele deres Hær og dræbte mange Mennesker og bemægtigede sig en stor Mængde Bytte, og siden jævnede de næsten hele Staden med Jorden, og af den Daad, der da udförtes, kunne de, som komme i denne Stad, endnu see Spor.

291. Derefter rykkede Kong Attila med sin Hær op i Rusland, og nu var Kong Didrik kommen tilbage til Smalensk, da kom Kong Attila did, og Kong Didrik fortalte ham nu de Hændelser, som varé indtrufne. I denne Stad var Kong Val-

demars Broder Iron Jarl. Han gik paa Raad med sine Mænd: „Saa synes mig," [sagde han], „som vi have to Vilkaar for Haanden, det ene er, at vi stride mod Konning Attila, saalænge vi kunne, skjöndt det er at vente, at vi ei kunne staae imod deres Overmagt, men blive nedlagte; men det andet Vilkaar er, at vi overgive os selv og Staden i Kong Attilas Vold." Iron Jarl afförte sig nu sit Fodtöi og aflagde hele sit Harnisk, og det samme gjorde ogsaa alle Russernes Hövdinger, hvorpaa de ginge barfodede og vaabenlöse ud af Borgen, og viste paa den Maade, at de vare overvundne, og denne Dag blev Russernes [Kongers] Herlighed og Vælde overgivet [i Kong Attilas Haand]. Kong Attila overlagde nu med Kong Didrik, om han skulde give denne Jarl Fred. „Det er mit Raad," sagde Kong Didrik, „at I give Jarlen og hans Mænd Fred, thi da kommer han i eders Vold og med ham vil hele hans Rige [komme] under eder. [Det byder desuden eders Heltemod og Hæder, at I ei dræbe ham, nu han ei har Vaaben at værge sig med], og derved kan I ogsaa bedst blive Herre over hele Russernes Rige." Da sagde Kong Attila: „Om I vil os tjene med Troskab,

da skal I det erklære paa eders Tro, og da vil vi vel efter Konning Didriks og andre Hövdingers Raad, tilstaae eder Fred, som og alle eders Mænd, der ere komne i vor Vold." Iron Jarl svarede paa denne Maade: „Herr Konning Attila! Om vi havde saa meget Mandskab, at vi kunde forsvare Staden, da ginge vi ei i eders Vold, men nu maa I gjöre med os hvad I vil; og fordi Russernes de störste Hövdinger alle ere döde, skulle vi tilvisse i vor Tjeneste og Lydighed mod eder vise os med Troskab." Derpaa oplöftede Kong Attila Iron Jarl og satte ham blandt sine Fortrolige.

292. Kong Attila kaldte nu Kong Didrik og mange andre Hövdinger til en Raadsforsamling, at raadslaae om Bestyrelsen af hele dette Rige, som de nu havde indtaget. Efter Kong Didriks og andre Hövdingers Raad satte Kong Attila Iron Jarl til Hövding i Rusland, at styre dette Rige og dömme efter Landsloven, mod at yde Skat til Kong Attila og vise ham Hyldest og Ærbödighed, samt sende ham Hjælpetropper, naar han behövede det.

Nittende Fortælling.

Didriks Tog mod Ermenrik.

293. Kong *Didrik af Bern* kom til Susa, da han flygtede fra sit Rige for sin Farbroder Kong *Ermenrik*; og da var med ham hans Broder Detter *), der var een Vinter gammel, da han kom til Susa, og havde nu opholdt sig der tyve Vintre hos Attila. Han var i alle Henseender den kraftfuldeste blandt Mænd, og blandt sine Jævnaldrende fandt han ikke sin Lige i Styrke og Skjönhed og alskens legemlige Fuldkommenheder. Kong Attila havde to Sönner, den ene hed Erp, den anden Ortvin. Disse tre Drenge vare alle lige gamle, og saa meget elskede de hverandre, at de neppe kunde være adskilte. Dronning Erka elskede sine Sönner höit, og ei mindre elskede hun Detter, og det samme gjorde ogsaa Kong Attila. Og de havde alle Menneskers Berömmelse i Huneland.

*) I A kaldes han stundum Dettar og Ditmar.

294. En Dag gik Kong Didrik ind i den Hal, som Dronning Erka eiede, og hvori hun sad mèd sine Tjenestekvinder. Hun stod da op mod Kong Didrik, modtog ham vel og lod tage en Guldskaal og fylde med Viin og böd ham den med de Ord: „Velkommen, gode Herre! sid og drik med mig! Kan du vel fortælle mig nogen ny Tidende?" Kong Didrik var da beklemt af Sorg, saa begge hans Öine löb over i Vand, og han svarede saalunde: „Frue! jeg kom fra min Gaard, og hid havde jeg et skjelligt Ærende; ingen ny Tidende kan jeg fortælle, men dog kan jeg sige en Tidende, som dog nu er gammel; jeg mindes nu, hvorlunde jeg mistede mit Rige, og min hin gode Borg Bern, og hin rige Ravenna, hvorefter jeg kom i Konning Attilas Vold og Miskundhed, og i samfulde tyve Vintre har jeg maattet undvære mine Eiendomme, og Tanken herom harmer mig saare. Dette vil jeg nu andrage for eder og for alle Huner, saa at det skal spörges vidt og bredt i hele Huneland."

295. Dronning Erka svarede nu: „Gode Herr Konning Didrik! det er en stor Tidende, som I nu mindes, og ei er det at

undre over, at den kommer eder ofte ihu. I har længe været i vort Rige og viist os megen Hæder, men I har mistet et stort Rige for eders Frænde Konning Ermenrik; men om I vil mindes eders Rige og ride did og forsöge, om I kan vinde det tilbage, da er det tilbörligt, at Hunerne understötte eder med Hjælpetropper, og til at yde denne Bistand skal jeg være den Förste; det skal I nu höre, hvad jeg skal bidrage til denne Færd: jeg vil nemlig overdrage eder mine to Sönner Erp og Ortvin og dertil ti hundrede Riddere, og desuden skal jeg bede Konning Attila at yde eder Hjælp." Derpaa svarede Kong Didrik og böd Dronningen modtage Forsikkring om hans Erkjendtlighed. Dronning Erka stod da op, og gik til den Hal, hvor Kong Attila sad. Med hende fulgte Kong Didrik. Men da Dronningen kom for Kong Attilas Höisæde, favnede han hende vel, lod skjenke for hende en Guldskaal med Viin, gav hende den, bad hende sætte sig hos ham og spurgte, om hun tyktes at have noget Ærende. Da svarede Dronning Erka: „Herre!" sagde hun, „jeg har et skjelligt Ærende til eder; thi Konning

Didrik har andraget for mig en Tid, hvorlunde han blev dreven ud af sit Rige, og hvorlunde han mistede sine Borge [Bern og] Ravenna og alle sine Eiendomme, over hvilke nu hans Uvenner raade. Dette græmmer han sig nu meget over, og han vil nu drage tilbage til sit Rige og hevne sig, hvis han faaer Bistand af eder. Konning Didrik har opholdt sig længe i Huneland, været i mangen Fare i Slag og i Enekampe og udstaaet megen Nöd for eders Skyld. Han har og viist eder megen Hæder. Nu skylde I derfor at lönne ham det og give ham af eders Land en Hær til at vinde sit Rige!"

296. Kong Attila svarede da i Vrede, og ilde tyktes det ham, at han blev bedet om dette. „Hvis Konning Didrik," sagde han derfor, „vil have Hjælp til at vinde sit Land, da maa han selv bede derom, og ei være saa stolt at forlange, at vi skulle tilbyde ham den." Da svarede Dronningen: „Didrik kunde vel udföre dette Ærende, og hverken Stolthed eller Hovmod er Aarsag i, at han ei talte selv sin Sag, men [derfor talte jeg hellere end han], fordi han troede, at du da bedre vilde

optage hans Andragende end om han talte ene derom; jeg vil give ham til Hjælp begge mine Sönner og ti hundrede vel væbnede Riddere; og nu maa du sige, hvad du vil tilstaae. Da svarede Kong Attila: „Frue! vist siger du sandt, at Konning Didrik af Bern har længe været hos os og gjort os meget godt [og meget styrket vort Rige, siden] han kom i vort Land, og vist er det tilbörligt, at vi give ham Hjælp til at han kan faae sit Rige tilbage; og fordi I udförer hans Ærende, skal det da ogsaa tykkes mig bedre at gjöre dette, baade for hans Skyld og for eders Bön. Nu! har I tilstaaet ham eders Sönner og ti hundrede Mand, da skal jeg tilstaae ham min Mand Markgreven og med ham tyve hundrede Riddere, alle vel udrustede." Da sagde Kong Didrik til Kong Attila: „Nu gaaer det som jeg ventede, at Dronning Erkas Bistand vilde blive mig til meget Gavn, og for dette dit Tilbud yder jeg dig min Tak og beder Gud lönne dig derfor; thi nu hindrer Intet mig mere." Denne Hær udrustedes siden den hele paafölgende Vinter, og ei saae man noget Arbeide at gaae saa rask og [flittig] fra Haanden i

Huneland, som at gjöre Sværde og Spyd, Hjelme og Brynjer og alskens Harnisker; og tidlig om Vaaren samledes i Susa den Hær, som skulde drage med Kong Didrik at vinde hans Rige tilbage.

297. Da Hæren nu var færdig, traf det sig en Dag, at Kong Attilas Sönner Erp og Ortvin og Junker Detter og med dem mange unge Mænd sade i en Æblehave; da kom Dronning Erka, kaldte paa sine Sönner og sagde: „Mine kjære Sönner! nu skal jeg udruste eder til denne Færd med Konning Didrik, hvorved han skal vinde sit Rige igjen." Hun lod dem derpaa give Brynhoser, med hvilke de væbnede sig; og dernæst lod hun tage to Brynjer, hvide som Sölv, hvilke de trak paa sig; de vare haarde som Staal og meget sirede med röden Guld. Nu lod hun bringe dem to Hjelme, blanke som et Sværd, og alle Naglerne, som sade i dem, vare forgyldte. Da de havde spændt Hjelmene paa sig, lod hun bringe dem to Skjolde, begge tykke og malede med röd Farve og mærkede med en forgyldt Bannerstang. Men derfor havde de ikke Fugle eller Dyr paa deres Vaaben, fordi de, for deres Alders

Skyld, endnu ikke vare slagne til Riddere. Dronning Erka sagde da grædende: „Nu har jeg udrustet begge eder mine Sönner til Kamp, og troer jeg, at ei skulle tvende Kongesönner være bedre udrustede. Værer I nu saa brave og tappre, som eders Vaaben ere stærke; og saa meget som jeg önsker, at I komme uskadte hjem, skal dog Intet glæde mig mere, end at I vise eder som tappre Helte, naar I komme i Kamp.

298. Nu kaldte Dronningen paa sin Fostersön Detter, slyngede begge sine Arme om hans Hals, kyssede ham og sagde: „Min kjære Fostersön Detter! see her nu mine Sönner, som jeg har udrustet til Kamp at fölge Konning Didrik; og du og han skulle kæmpe for eders eget Rige. I tre Ynglinge have elsket hverandre [saa, at I ingensinde kom til en Leg, hvor I ikke stode hverandre bi]; nu fare I til den förste Hærfærd, fölges nu vel ad, og hjælper hverandre i denne Leg, hvortil I nu vandre." Da svarede Detter: „Frue! nu ere dine Sönner udrustede til Kamp; hjælpe saa Gud mig, at jeg kan före dig begge dine Sönner uskadte tilbage; men om de falde i Slaget, da skal jeg ei kom-

me tilbage, og ei skal du det spörge, at jeg da lever, naar de ere döde." Hun bad ham holde sit Ord og sagde: „Gud lönne dig derfor, om du det vel udförer!" Hun lod give ham Hoser af haarden Staal og tillige en god Brynje; den var hvid og haard og dobbelt og overalt indlagt med meget Guld. Han iförte sig den. En Ridder bragte ham en Hjelm, som Dronning Erka havde ladet gjöre; denne Hjelm var besat med de kostbareste Stene. Skjoldet, som hun bragte ham, var haardt og stærkt og belagt i Midten med Guld og mærket med en Löve. Og saaledes vare nu de tre Svende væbnede; og saa er sagt i gamle Sagaer, at Ingen saae nogensinde Kongesönner prægtigere udrustede, [heller ikke] mere Guld og kostbarere Stene end paa disse Svendes Harnisker.

299. Nu var i Susa megen Gny og Allarm af Vaabnene og af Folkenes Raab og Hestenes Vrinsken; og hele denne Stad var saa fuld af Mænd og Heste, at Ingen kunde komme frem, hvorhen han agtede sig, om han end vilde gaae, og Ingen kunde her höre den Andens Tale, hvis han ikke stod tæt ved Siden af ham og

raabte ham ind i Öret. Kong Attila steg da op paa et Taarn og raabte höit: „Hörer paa mig, alle Mænd! og giver mig Lyd, medens jeg fremförer mit Ærende!" Og nu talte han: „Saa synes mig nu, som her maa være sammenkommen en stor Hær af Mænd og mange kostelige Hövdinger. Nu skulle I fare saa med denne Hær, som jeg byder eder, Konning Didrik skal drage ene med sin Hær; men min Mand Markgreven skal drage med den anden Flok, som jeg overdrog Konning Didrik; og nu alle de Mænd, som her ere sammenkomne og ei ere talte, de skulle fölge mine Sönner og Junker Detter." Og Alle erklærede, at det skulde skee som Kongen böd. Markgreven red derpaa först ud af Susa med sin Fylking og hans Hær var vel udrustet. Dernæst sprang paa deres Heste Junkerne Erp og Ortvin, og i deres Fylking var Hertug Nödung af Valkaborg *), der förte Detters **) Banner; sammesteds var ogsaa den tappre Ulfard, Kong Didriks Frænde,

*) Valkimborg eller Velkunborg, A; Völsluborg, B.
**) Ditters, B. Didriks, P.

og der var den mægtige Hjalprik, Detters Frænde. Og da han, iført sine Vaaben, sprang paa sin Hest, da sagde Dronning Erka: „Gode Ven, Hjalprik! I din Varetægt overdrager jeg mine Sönner; lader dem ride ved dig, naar de komme i Kamp." Han svarede: „Frue! det vil jeg eder sværge ved Gud, at aldrig kommer jeg hjem af denne Kamp, om jeg mister dine Sönner." Da talte Dronning Erka og bad ham vel udföre sit Löfte og gav ham meget Guld. Hertug Nödung red nu ud af Susa og alle de tre Junkere og de gode Riddere Hjalprik og Ulfard og hele deres Hær. Nu sprang Kong Didrik paa sin Hest Falka, og Mester Hildebrand förte Kong Didriks Banner, og red foran Kong Didrik, og næst efter ham Vildifer og hele den Hær, som fulgte Didriks Banner. Og i disse trende Afdelinger taltes nu ei mindre end ti tusinde Riddere foruden en talrig Hær af andet Mandskab.

300. De fore nu deres Vei, og Intet er at fortælle om dem, medens de droge frem. Da Kong Didrik var kommen et Stykke fremad paa Veien, kaldte han til sig to af sine Löbere. Han sagde, at de

skulde ile saa stærk de kunde Dag og Nat, lige til de naaede til Kong Ermenrik, og da sige, at Kong Didrik og hans Broder Detter nu vilde ride hjem til Ömlungeland til deres Rige med en væbnet Magt. Og om Kong Ermenrik vilde værge Landet, skulde han komme imod dem ved Gransport *) med sin Hær. Disse to Mænd fore da afsted med deres Ærende, og ei traf de Kong Ermenrik för i Romeborg. Da sagde den, som skulde frembære Ærendet. „Hör du Konning Ermenrik! Vist er du en trolös Forræder; men nu have Konning Didrik og hans Broder Detter samlet en Hær over hele Huneland, og der ere med dem to af Konning Attilas Sönner, og nu ville de hevne det, at du skændigen tog deres Rige fra dem; kan hændes, at de nu faae dig gjengjeldet din Trolöshed; thi hele denne Vinter have de været sysselsatte med at udrüste denne Hær, og ere nu paa Veien hid. Men om du vil værge dit Rige, kom da imod dem ved Gransport. Saaledes har han sendt os at forkynde dig Krigen,

*) Gransport eller Grönsport, B, P maa have ligget ved Mosel, jfr. Kap. 313.

thi ei vilde han stjæle sig paa dig." Da Kong Ermenrik havde hört denne Tidende berettet, lod han tage frem to gode Heste og gode Klædninger til to Mænd og lod give disse Mænd, som havde fremfört Krigsforkyndelsen, og bad dem ride hjem og have hans Venskab for denne Ordsending; „thi kun lidet," sagde han, „frygter jeg Hunernes Hær, naar de ei komme uforvarendes over os." Derefter rede Sendemændene bort. Men Kong Ermenrik sendte Bud over hele sit Rige, at til ham skulde komme hver Mand, som var saa övet i Kampfærd eller saa gammel, at han forstod vel at ride og bære sine Vaaben. Og dette Opbud gik i tre Dage og tre Nætter; og da den Tid var forlöben, da vare sytten tusinde Riddere sammenkomne, alle vel udrustede til Kamp, og af dem var Hertug Vidga Velentssön af Fritila den förste Mand. De vare alle udrustede med stærke Hornbuer og sorte Hjelme og hvide store Spangebrynjer *). Da talte Vidga til Kong Ermenrik: „Her ere nu komne alle mine Mænd; ei kunde

*) Pladebrynjer.

jeg samle större Hær i saa kort en Tid, og alle disse ere nu beredte til at slaaes med Hunerne; men ei er jeg beredt til at slaaes med Konning Didrik og hans Broder Detter; men dog vil jeg lade det skee som I vil.

301. Nu var der megen Allarm og Raaben og Vaabenbrag og Hestevrinsken i hele denne Borg. Kong Ermenrik gik nu op i det höieste Taarn, og raabte, at nu skulde Alle give Agt paa hans Tale: „Min gode Ven Sifka!" [saa talte han], „du skal före mit Banner og min Huustrop og ei mindre Hær end sex tusinde Riddere, men naar du kommer i Træfning, da skal du möde Konning Didrik af Bern, og alle I Mænd skulle angribe ham og hans Fylking, og det vilde være mandigt, om du slutter denne Kamp saalunde, at du bærer hans Sværd i din Haand." Og endnu raabte han: „Min kjære Frænde Reinald; dig sætter jeg til Hertug over fem tusinde Riddere, og den Hær skal du styre mod Hunerne, saaledes at Margreven falder för dit Sværd." Og hör saa du gode Ven Vidga, du min hin bedste Hertug! du skal have i din Fylking sex tusinde Riddere, som alle ere tilböie-

lige til at kæmpe mod Hunerne. Og ei maa du komme tilbage til Romeborg med Useier. Jeg vilde gjerne, at Didrik og hans Broder Detter, som nu hærje paa mit Rige, maatte falde i denne Kamp; men fremfor alt maa I aldrig lade Konning Attilas Sönner komme tilbage med Livet. Nu give Gud eder Seier i denne Færd, haver Held med eder, og værer tappre og brave Helte! derfor skulle I have faver Hæder og megen Berömmelse." Da svarede Vidga og sagde, „at han var heelt færdig til at stride mod Kong Attilas Sönner; „men om jeg maae raade," lagde han til, „skal ingen Skade tilföies Konning Didrik."

302. De sprang dernæst paa deres Heste og rede med Skrigen og Raab og Ludurgang ud af Borgen. De droge nu Veien nordpaa over Mundia, og standsede ei deres Færd, förend de kom til den Stad, som hedder Gransport; og der traf de for sig Kong Didrik af Bern med sin Hær. [Ömlungerne opsloge nu deres Leir syden for Aaen, men Hunerne havde slaaet deres norden for samme], og der laae de nu den Nat. Om Natten var Mester Hildebrand Kong Didriks Vagtmand. Da nu alle Mand

vare indsovede i Teltene, red Hildebrand eensom ned langs Aaen, indtil han fandt et Vadested, hvor han red over den. Da kom en Mand imod ham, men det var saa mörk Nat, at ingen af dem kunde see den anden, för de stödte sammen. Da sagde Hildebrand: „Hvo er du Ridder, som lader saa uhöflig og rider saa hef-tig?" Reinald svarede: „Ei behöver jeg at sige dig mit Navn uden jeg vil, fordi du rider eensom ligesom jeg, og ei behöver jeg at spörge dig om Navn; thi, skjöndt jeg ei saae dig i tyve Vintre, kjender jeg dog, at du er Mester Hildebrand." Han svarede derpaa: „Vistnok er jeg Hilde-brand, Konning Didriks bedste Ven; for intet Menneske vil jeg det fordölge, at jeg er hans Ven, og vær du nu velkommen, Reinald! og giv mig Efterretning om eders Hær." „Det er den förste Efterretning," svarede han, „som jeg har at give eder, at over Hæren er en Hertug Vidga, eders gode Ven, en anden er Sifka, eders stör-ste Uven; og saa lönlig red jeg bort fra vore Telte, at Alle troe, at jeg sover paa mit Leie, thi jeg vilde ride til Konning Didrik, om jeg ei hayde truffet dig, og give eder

Efterretning; thi det önsker jeg, at det vil gaae ham vel, men slaaes ville vi dog i Dag, og maa jeg da staae mine Mænd bi, men dog vil jeg ikke skjule for Konning Didrik, hvad han önsker at vide om vor Færd.

303. De rede nu op med Aaen, og talte med hinanden; og nu stod Maanen op, og det blev saa lyst, at de kunde see over begge Hære. Da sagde Hildebrand: „Hvor er Sifkas Telt; han er vor störste Fjende; nu kunde jeg tilföie ham noget Ondt, hvis du ikke vil forhindre det." „Der kan du see," svarede Reinald, „et guult Telt og ovenpaa Stangen tre store Guldknappe. Dette Telt vil du godt kunne kjende, det eier Konning Ermenrik, deri ligger Sifka; men om jeg end ikke hindrede dig, saa vil du dog ikke kunne gjöre ham Skade dennesinde, saa stor en Hær ligger der omkring ham." Da sagde Hildebrand: „Hvor er Vidga, vor bedste Stalbroder, med sin Hær?" „Du kan see et grönt Telt," svarede Reinald, „og oppe paa Stangen en stor Sölvknap; deri sover Vidga og mange Ömlunger; og det have de svoret, at i Dag skulle de klöve mangen Hjelm, som Hu-

nerne ville sætte paa deres Hoveder, og det faae de vel ogsaa udfört." „Hvo eie det sorte Telt?" spurgte Hildebrand fremdeles. „Der seer du mit Telt," svarede Reinald; „der sove mine Mænd" Da sagde Hildebrand: „Nu har du gjort vel, at du gav mig Underretning om, hvo der ligge i hvert af eders Telte; nu skal jeg igjen sige dig, hvorlunde vi have fordeelt vor Hær."

304. De rede nu op langs Aaen, og da rede [fem] Riddere imod dem, det var Ömlunger af Sifkas Hær og hans Vagtmænd. Disse fem rede djærvt ind paa dem og troede, at det var Huner, som fore paa Speideri i deres Hær; de trak derfor deres Sværde og vilde dræbe dem. Nu trak ogsaa Hildebrand sit Sværd paa det djærveste og red imod dem. Da tog Reinald Ordet, og bad dem ikke ride saa haardt til: „Denne Mand fulgte mig hid," sagde han, „og er min Mand." Midlertid tyktes dog Mændene at kjende, at det var Mester Hildebrand hvorfor de hug haardt til i hans Hjelmhat, saa den gik sönder, men ikke bed det i Hjelmen. Hildebrand hug derpaa med sit Sværd til een af dem i hans Hjelm

over Halsen, saa at Hovedet flöi af, og han faldt död af Hesten; og derefter skiltes de, thi Reinald vilde ikke, at de sloges. Reinald og Hildebrand rede derpaa som de havde besluttet, og Vagtmændene droge deres Vei.

305. Da [Reinald og Hildebrand] kom til Aabreden ligefor Hærene, da tog Hildebrand til Orde: „Der kan du see et Telt med fem Stænger og Guldknap paa hver Stang, det er let at kjende, det er Konning Didriks Telt; og der kan du see paa höire Side et rödt Telt af rödt Silke, det er med ni Stænger og Guldknap paa hver Stang, det er Konning Attilas Telt; der ere hans Sönner og Junker Detter, Konning Didriks Broder, og nu vil han hevne sin Beskæmmelse." „Der paa venstre Side," vedblev Hildebrand, „kan du see et grönt Telt, det eier Markgreven, og han vil yde Detter og Konning Didrik Bistand. Nu har jeg sagt dig, hvorlunde vore Telte ere ordnede, og det skal Sifka mærke, at Konning Didrik vil lade bære sit Banner imod ham." Da sagde Reinald: „Sifka har besluttet at stride mod Konning Didrik, men mit Banner skal fö-

res imod Markgreven; ham fölge Huner, de ere ikke vore Venner; men da kommer vor Ven Vidga til at stride mod Detter og Konning Attilas Sönner, dog vil han kun nödig stride mod Detter for Konning Didriks Skyld, men det maa nu dog saa være." Nu kyssedes de og böde hinanden Farvel. Hildebrand red derpaa hjem til sine Telte.

306. Da Reinald kom til sit Telt, traf han der Sifka med mange Mænd, fuldt beredte til Strid. Denne havde spurgt om Hildebrands Færd, og agtede at ride efter ham for at dræbe ham. Da sagde Reinald til Sifka: „Vil du ride efter Hildebrand, og med dit Mandskab dræbe ham, min gode Ven, da vil jeg i kort Tid faae ikke mindre Mandskab end du har, og da skal du slaaes med mig förend med ham, og venter jeg, at du da vil komme til at miste mangen Mand, för du naaer Hildebrand; og dog kan man snarere vente, at han [dennesinde] rider sin Vei, hvor ham lyster, [hvad enten du saa rider efter ham eller ei]. Da sagde Sifka: „Hvi vil du, Reinald! vorde Konning Ermenriks Uven og tage vore Fjender i Forsvar?" Han svarede: „Ei

vil jeg være Konning Ermenriks Uven, han som satte mig til Hövding paa denne Færd, men jeg skal yde eder Bistand, om I end stride mod vore Frænder og Venner; men det kan jeg ikke tilstæde, at I dræbe Hildebrand. Desuden saa hændes det vel, at I paa denne Dag faae fuldgod Leilighed til at træffe Hildebrand, naar han kommer med sine Mænd. Dog! jeg vil ikke hindre Nogen i at ride efter ham, thi jeg veed, at han vel forstaaer at före sit Værge. Ved dette tabte Sifka imidlertid Lysten til at forfölge Hildebrand. Denne kom i Dagningen til Kong Didriks Telt og fortalte ham Alt, hvad han var bleven vaer; men Kongen roste hans Færd, og sagde, at han i Mandighed endnu lignede sig selv.

307. Men da nu Morgenen indfandt sig, og det var bleven lyst, stod Kong Didrik op, og lod blæse i alle sine Lurer, og strax lod ogsaa Junker Detter blæse i sine Lurer, og ligesaa Markgreven. Alle stode da op og væbnede sig. Og saasnart de kom paa deres Heste, red Mester Hildebrand foran og bar i sin Haand Kong Didriks Bannerstang, og strax efter ham Kong Didrik og alle hans Mænd; de

rede til det samme Vadested, hvorover Mester Hildebrand för var reden. Da Ömlungerne saae dette, lod Sifka blæse, og da Vidga og Reinald hörte det, lode de ogsaa blæse i alle deres Lurer, at Folkene skulde væbne sig og gjöre sig færdige til Kamp. Og nu sprang Vidga paa sin Hest Skemming, iført alle sine Vaaben, og var saaledes færdig til Kamp, og ligeledes Reinald med sin Hær. Valter af Vaskasteen var nu kommen paa sin Hest og förte i sin Haand Kong Ermenriks Bannerstang. Dette Banner var paa den Maade gjort, at Bannerets yderste Farve var sort som en Ravn, den anden Deel derimod var silkefarvet som Guld, den tredie Deel var grön som Græs; og udentil paa Banneret var syet [halvfjerdsindstyve Klangbjældre, og Banneret ringede og löd, saa at man kunde höre det over hele Hæren, saasnart det gyngede sig i Hestens Fart eller flagrede for Vinden. Og derefter red Sifka med hele sin Fylking med sex tusinde Riddere og en sor Mængde Ridderknægte *). Kong Didrik saae nu,

*) i Originalen Sergenter.

hvor Kong Ermenriks Banner var, og vidste, at Sifka fulgte det, thi raabte han, at Mester Hildebrand skulde före hans Banner derimod. Dette var gjort af hvidt Silke, og deri var mærket med Guld en kronet Löve, og derpaa var og Klangbjældre, ei færre end tredsindstyve. Dette Banner havde Dronning Erka ladet gjöre, og gav det til Kong Didrik. Reinald red nu og med sin Trop; hans Banner var gjort paa denne Maade: det var rödt som Blod og foroven mellem [Flaget og] Spydet *) vare tre Knapper af Guld. Han rykkede frem med sine Mænd mod Markgreven. Dernæst red Vidga frem med sin Hær; hans Banner bar den stærke Runga, hvem ingen Rise overgik i Styrke; dette Banner var sort, og med hvidt Silke var mærket i det Hammer og Tang og Ambolt. Herimod red Hertug Nöduug, der bar i sin Haand et hvidt Banner, mærket med en gylden Löve. Dette Banner gav Dronning Erka Junker Detter, og det fulgte og begge Kong Attilas Sönner og den gode Rid-

*) eller maaske: oppe midt over Spydet.

der Hjalprek, som var den standhaftigste blandt Mænd; deres Skare *) var heelt udsiret med Guld, saa at det lyste fra den, som man kunde see en Lue.

308. Nu rede disse trende Fylkinger sammen. Kong Didrik red frem paa sin Hest Falka, og nedhug til begge Sider Mænd og Heste, og fældte den ene oven paa den anden, hvor han kom frem; og foran ham red Mester Hildebrand med sit Banner og dræbte mangen Mand med sin ene Haand, og deres Stalbroder Vildifer fulgte ham mandigen. Denne Træfning var meget haard, og der faldt mange Ömlunger for Sifka. Nu raabte Didrik höit og eggede sine Mænd frem med de Ord: «Frem haardt vore Mænd! og kæmper nu med megen Heftighed og Manddom! I have ofte stredet med Russerne og Vilkinemændene, og da fik vi stedse Seier. Nu söge vi vort Rige, og komme vi da til Anseelse, om vi erholde det.” Og derefter blev denne Kamp dobbelt saa hidsig; og nu red Kong Didrik frem midt i Sifkas Fyl-

---

*) Sko, B, P, upaatvivlelig en Feilskrift.

king, og dræbte mangen Mand, og han red derpaa igjennem Fylkingen og en anden Vei tilbage. Alle ræddedes for ham, og Ingen mægtede at staae for hans Hug, og alt havde han dræbt utallige Mænd. Et andet Sted i Midten af Ömlungernes Fylking red Vildifer frem, og for ham faldt Ömlungerne, og hvor han kom i Hæren, der beholdt ingen Mand sin Hest og Vaaben for ham, og nu havde han dræbt mange Hövdinger, men var endnu ikke saaret. Dette saae Hertug Valter af Vaskasteen, hvor megen Skade Vildifer tilföiede Ömlungerne, og at de flyede for ham, hvor han kom frem, og han red da mod ham paa det hidsigste, og satte Bannerspydet for hans Bryst, saa at det gik ud gjennem Skuldrene, men da sönderhug han Spydskaftet og red mod Valter og hug ham over Laaret ved Sadlen og sönderhug Brynjen, saa at Sværdet fæstede i Sadlen, og hver af dem faldt til sin Side af Hesten til Jorden. Og da Sifka saae, at hans Banner var faldet og at dræbt var den störste Kæmpe Valter, vendte han sin Hest og flyede bort og efter ham hele hans Hær; men Kong Didrik og hans Mænd

satte efter de Flygtende, og dræbte mangen Mand og forfulgte dem længe, og skiltes ei fra dem, förend en stor Deel af denne Hær var falden, og det var en lang Vei, Kong Didrik red, för han skiltes fra dem for igjen at vende tilbage.

509. Nu saae Vidga, at Sifka og alle hans Mænd flyede, og han vidste nu, at ei finge Ömlungerne Seier, om det gik andensteds som her; derfor red han frem paa det mandigste, og saae, hvor Hertug Nödung red og havde dræbt mangen Mand. Vidga red imod ham, og da de mödte hinanden, kom det til den skarpeste Strid, og de skilte deres Enekamp med, at Vidga svingede sit Sværd Mimung i Veiret og hug Bannerstangen sönder og fældte Banneret til Jorden, og i det samme gav han ham et andet Slag paa Halsen, saa at det tog Hovedet af. Da Junkerne saae dette, sagde Ortvin til sin Stalbroder Hjalprik: „Kan du nu see, hvorledes den onde Hund Vidga gjör vore Mænd Skade, og nu har han dræbt vor Hertug Nödung; lader os derfor ride mod ham, og ei fare saa længer, thi vi have jo nok af raske Helte."

310. Da red Ortvin tilligemed Hjalprik paa det mandigste frem imod Vidga, og mod dem den stærke Runga, og deres Træfning blev frygtelig haard, men den endtes med, at Ortvin og hans Stalbroder faldt döde til Jorden. Men da Erp og Detter bleve dette vaer, rede de paa det mandigste frem, og Detter og Runga stredes med stor Hidsighed, og Detter hug et stort Hug paa hans Hjelm, saa at Hjelmen og Hovedet klövedes, og Sværdet standsede i Axlerne, og Runga faldt död til Jorden. Og i det samme havde Vidga dræbt Erp. Da Detter saae, at begge Junkerne Erp og Ortvin vare dræbte, red han meget vred imod Vidga, og vilde nu lade sit Liv eller hevne sine Fostbrödre; og han tildelte Vidga mange haarde Slag. Da sagde Vidga: „Er du der, Detter, Konning Didriks Broder! rid bort andenstedshen og slaaes med andre Mænd, thi for hans Skyld vil jeg ikke gjöre dig Skade." Da svarede Detter: „Det veed Gud, fordi mine Junkere Erp og Ortvin ere faldne, og du, hin onde Hund! haver dem begge dræbt, [da vil jeg vist ei leve], uden jeg faaer dem hevnet, og enten skal du fælde mig

död af min Hest, eller jeg skal være din Banemand." Nu hug han end langt stærkere og faldt an paa det heftigste. Da sagde Vidga: „Det veed Gud med mig, at jeg for din Broders, Konning Didriks, Skyld kun nödig vorder din Banemand!" Da hug Detter af alle Kræfter til Vidga i hans Hjelm. Men denne Hjelm var saa haard, at intet Staal var haardere. Sværdet sprang da fra Hjelmen ned foran Sadelbuen, saa at det aftog Hestens Hoved, og der lod Skemming sit Liv. „Det veed Gud," sagde Vidga, „at jeg nu, skjöndt nödig, maa gjöre, hvad aldrig var mit Önske, at dræbe dig; thi saameget Under og Nöd er mig hændet, at mit eget Liv ellers staaer i Fare." Og nu tog Vidga med begge Hænder om Fæstet paa sit Sværd, og hug saa fast paa Detters Ryg, at Sværdet sönderbeed Brynjen og Bugen, og han faldt i to Stykker til Jorden. Og derefter blev en haard Kamp, og Vidga dræbte mangen Mand, men han mistede og mangen een af Ömlungerne.

511. Den gode Ridder Ulfard kæmpede hele Dagen med megen Heftighed, og ved hans Side stred Markgreven. Langt

red han frem i Ömlungernes Hær og nedhug til begge Sider Mænd og Heste; og ham fulgte Markgreven paa det tappreste. De dræbte en stor Mængde Mennesker, og ingen Skare holdt Stand for dem. Ligesaa stred den dygtige Ridder Reinald med megen Hidsighed, og nedhug Huner hele denne Dag og fældte den ene ovenpaa den anden, saa at hele hans Brynje og Hest var farvet i Blod; han saae nu, hvor megen Skade hans Frænde Ulfard tilföiede Ömlungerne, og at hans Mænd flyede for Markgreven og Ulfard. Reinald red da paa det mandigste imod dem med megen Heftighed, og satte sit Glavind *) for Ulfards Bryst, saa at det gik gjennem Brynjen og Brystet og ud mellem Skuldrene, og han faldt död af Hesten. Markgreven, som var nær ham, optog da sit Banner, og red frem paa det tappreste, holdende selv Banneret, og han hug med sit Sværd over Halsen paa den Ridder, som bar Reinalds Banner, saa at Hugget tog Hovedet af og skar Bannerstangen sönder, og Banneret faldt til

*) Gladiel.

Jorden. Og da Ömlungerne saae dette, at Reinalds Banner var faldet og Sifka var flygtet, da flyede alle Ömlunger, men Reinald red ind paa Markgreven, og hug i hans Hjelm saa haardt, at han faldt af Hesten og tabte Bevidstheden, men siden undflyede Reinald og sögte at sætte sig i Sikkerhed.

312. Nu kom en Ridder imod Kong Didrik og sagde: „Herre! Jeg kan sige dig en sörgelig Tidende, som desværre er sand. Hin onde Hund Vidga dræbte först din gode Hertug Nödung og dernæst dine Junkere Ortvin og hans Broder Erp og tillige din gode Ven Hjalprik; og nu er din Broder Detter ogsaa dræbt, og alt dette har hin onde Hund Vidga gjort; rid tilbage Herre, og hevn dem!" Da svarede Kong Didrik: „Hvad Sag gav Gud mig, da han lod komme saadan en Ulykkes-Dag over mig, at intet Vaaben bed fast paa mig i Dag, men mine Junkere ere döde og min Broder, og om end hans Tab gaaer mig til Hjerte, kunde jeg dog vel bære det, naar kun mine Junkere end levede, thi fra denne Dag kan jeg ei komme til Huneland, og derfor vil jeg nu döe eller hevne mine Junkere!"

313. Didrik vendte da sin Hest Falka tilbage, og slog den stærkt med Sporerne, og ham fulgte nu hele hans Hær; og saa stærkt red han, at Ingen kunde fölge ham, og han red hen, der hvor Kampen stod, og saa vred og harmfuld og grum var han, at brændende Ild flöi ud af hans Mund, og ingen Ridder var saa djærv, at han torde stride mod ham. Da nu Vidga saae dette, flyede han som de Andre med den Hest, som Detter havde eiet, og red ned langs Aaen Musalaa *), men Kong Didrik red efter ham. Og nu raabte Kong Didrik paa Vidga og sagde: „Du hin onde Hund! bi efter mig, jeg vil hevne min Broder, som du dræbte, og ei skal du længer leve, om du tör slaaes med en enlig Mand." Men Vidga lod som han hörte det ikke, og red nu paa det aller iilsomste. Og end raabte Kong Didrik anden Gang, og bad ham bie, om han torde, og sagde at dette var Skam, at flye for en enlig Mand, som vilde hevne sin Broder." Da svarede Vidga: „Jeg dræbte din Broder

*) sandsynlig Mosel.

nödig, og ei havde jeg dræbt ham, om jeg ellers havde kunnet beholde mit Liv, og om jeg kan böde dig dette med Guld og Sölv, da vil jeg vist böde det." Og nu red han alt hvad hans Hest kunde fare afsted, men Kong Didrik satte efter ham, og da de nu kom ned til Söen, sprang Vidga ud i den. Didrik var da kommen ham nær og skjöd sit Spyd til ham, og i det samme sank Vidga i Söen, men Spydskaftet stod tilbage, hvor det havde truffet i Jorden i Aaens Munding; og der saaes dette Spydskaft endnu i mange Tider derefter.

514. Nu red Kong Didrik tilbage hvor Kampen havde staaet. Der saae, han da falden mangen Mand, Ven og Frænde. Han kom derhen, hvor hans Broder laa. Da sagde han: „Der ligger du, Broder! det er mig en stor Sorrig, at du er saa faren bort. Og han tög hans Skjold op, og bortkastede det Skjold, som han bar, da det var saa ilde tilredt af de mange Hug, at han ei kunde bruge det. Og nu gik han hen, hvor hans Junkere vare faldne med deres fortrinlige Brynjer, og da sagde Kong Didrik: „Mine kjære

Herrer! Det er mig den störste Sorrig, at jeg har mistet eder to, og hvor kan jeg nu fare hjem til Susa; og det veed Gud med mig, at hellere vilde jeg have havt store Saar selv, naar I kun vare uskadte." Og nu gik Didrik bort, og alle hans Mænd samlede sig om ham. Da sagde Didrik: „Hör nu Markgreve! bær du min Hilsen hjem til Huneland til Attila og Dronning Erka; aldrig mere vil jeg komme der, saa mangen god Helt som Konning Attila har mistet for min Skyld." Da svarede Markgreven og mange andre Hövdinger: „Ei skal du saa gjöre; det kan ofte hændes i Kamp, at Hövdinger miste deres kostelige Helte, men faae dog selv Seier, saaledes som det er gaaet her, og ei skal du lade Modet falde, om du end har mistet dine Junkere; vi skulle nok bede Dronning Erka, at hun skal give sig tilfreds, om hun end har mistet sine Sönner, og vi skulle alle hjælpe til, at Konning Attila ei skal mindre være din Ven end tilforn." Hertil svarede Didrik, og udlod sig med, at han aldrig vilde fare hjem efter denne Sagernes Vending; „fordi jeg lovede Dronning Erka det," föiede han

til, „at jeg skulde bringe hende begge hendes Sönner, og det har jeg nu ikke udfört." Da gik alle Hövdingerne og Ridderne til Kong Didrik og sagde: „Gode Herre Konning Didrik! drag hjem med os til Huneland. Vi skulle hjælpe, saa at Konning Attila og Dronning Erka ei skulle være mindre dine Venner end tilforn. Men vil du ei drage tilbage til Huneland, da ville vi alle fölge dig, om du endnu engang vil stride mod Konning Ermenrik, og söge at vinde dit Rige tilbage." [Da svarede Kong Didrik]: „Det vover jeg vist ei, at rykke længere frem med Konning Attilas Hær, saa ilde det er gaaet mig, og hellere vil jeg drage hjem med eder." Og nu droge de hjem til Huneland til Kong Attila.

315. Da nu Kong Didrik kom hjem til Susa, gik han til et Huus og vilde paa ingen Maade gaae til Kong Attila. Markgreven gik nu ind i Kong Attilas Hal og for Kongen og sagde: „Hil være eder, Konning Attila!" „Velkommen, Markgreve!" svarede Attila, „hvad Tidender kan du fortælle mig om eders Færd; lever Konning Didrik og have Hunerne faaet Seier

eller ei; hvordan er det gaaet eder, vel eller ilde?" „Konning Didrik lever," svarede Markgreven, „og Hunerne have seiret i Kampen, og dog er det gaaet os ilde, fordi vi have mistet vore Junkere Erp og Ortvin." Da Dronning Erka hörte dette, græd hun, og ligesaa næsten alle de, der vare inde i Hallen. Da sagde Kong Attila: „Hvo ere faldne af Hunerne med mine Sönner?" Da svarede Markgreven: „Mange kostelige Helte, den förste Mand Detter, Konning Didriks Broder, og din gode Ven, Hertug Nödung, Hjalprik og Vildifer og Ulfard og mange andre Helte og store Hövdinger. Dog have Ömlungerne mistet for os dobbelt saa mange Mænd, men paa Flugten undkom den störste Deel af Konning Ermenriks Hær." Da sagde Kong Attila: „Lader os mandigen modtage denne Tidende; de maa falde, som ere bestemte til Döden, og ingen Mand frelser enten gode Vaaben eller megen Styrke, naar han dog skal döe, og dette viiste sig fuldelig i denne Færd, thi uagtet de fortrinlige Vaaben, hvormed mine Sönner Erp og Ortvin og deres Fostbroder Detter vare udrustede, saa ligge de dog nu der[ned] alle

döde." „Hvor er nu min gode Ven Konning Didrik?" spurgte Kongen. Da svarede en Gaardskarl: „I et Stegerse sidder Konning Didrik tilligemed Mester Hildebrand, aflörte deres Vaaben, og ei vil han komme for eders Aasyn, saa ilde er han tilmode over, at han har mistet eders Sönner." Da sagde Kong Attila: „Kald nu min gode Ven Konning Didrik ind!" Da ginge to Riddere hen, hvor Kong Didrik sad, og bade ham gaae ind for Kong Attila, og sagde, at de vare sendte efter ham. Kong Didrik sagde, at han var altfor bekymret i Sindet til at han ville komme til noget Menneske. Ridderne ginge tilbage, og berettede Kong Attila, at Kong Didrik var saa ilde tilmode, at han ikke vilde komme for hans Aasyn.

316. Dronning Erka stod nu grædende op, og med hende mange af hendes Hofkvinder, og gik hen hvor Kong Didrik sad, og da hun kom i Huset, talte hun til Kong Didrik: „Gode Herre!" sagde hun, „hvorlunde værgede sig mine Sönner, för de faldt!" Da svarede Kong Didrik med stor Sorg: „Frue! vist vare de brave Helte, og de værgede sig vel, og ingen af dem vilde skilles fra de andre." Da gik Dronningen til ham, og slyngede sine Arme om hans

Hals og kyssede ham. „Gode Ven, Konning Didrik!" sagde hun, „gak nu ind med mig i Konning Attilas Hal og vær velkommen og munter. Ofte er det gaaet saa som nu, at de Mænd finge Bane i Kampen, hvem Skjæbnen havde Saadant bestemt; og de, som beholde Livet, maa dog vedblive at sörge for sig selv; ei nytter det at begræde döde Mænd, Herre! vær nu munter og glad og velkommen hos Konning Attila og gak ind med mig!" Kong Didrik stod da op og gik ind med Dronning Erka i Hallen; men da han kom for Kong Attila, stod Kongen op og bad Kong Didrik være velkommen, kyssede ham og sagde, at deres Venskab nu ei skulde være mindre end tilforn, og bad ham sidde hos sig. Og dette tog Didrik gjerne imod, og han var nu hos Kong Attila i lang Tid.

317. To Vintre efterat Slaget stod ved Gransport blev Erka syg, og denne Sygdom var farlig, saa at enhver kunde see, at hun vilde ei have længe tilbage, om Sygdommen ei lindredes noget, saa voldsom var den. Hun sendte da Bud til Kong Didrik og bad ham komme til sig, og da han spurgte Dronningens Svaghed, drog

han strax til hende. Da sagde Kong Didrik: „Det vil blive for Alle den störste Sorrig, om du maa bukke under for denne Sygdom, og derved vil Huneland lide et betydeligt Skaar, om en saa dyrebar Kvinde döer bort; og det veed Gud, at hvis saa skeer, da mister jeg een af mine bedste Venner." Og nu sagde Dronning Erka: „Herre Konning Didrik! du har været vor og Konning Attilas store Ven, og meget har du styrket vort Rige, og for meget Godt have vi dig at takke, og nu kan det hænde sig saa, at denne Sygdom afbryder vort Venskab; thi vil jeg nu, at du modtager af mig Vennegaver; jeg vil give dig femten Mark Guld i et Bæger og tillige en heel Klædning, skaaren af Purpur, saa at Ingen eier et kostbarere Klædemon." „Dette skal" sagde hun, „være din Hædersklædning. Jomfru Herad *), min Frænke, hende vil jeg dernæst give dig, og vær du saa hendes Formynder!" „Gode Fru Erka," sagde Kong Didrik, „vistnok er din

*) Hun kaldes nu herefter saavel i begge Codexerne, som i P Herad, men er vel den samme, som forhen i P. blev kaldt Berta hin Höflige, jfr. Kap. 64.

Sygdom farlig; meget Venskab viser du os nu som för, og at miste dig er for Konning Attila större Tab, end om han mistede den störste Deel af Huneland." Da var Kong Didrik saa sorrigfuld, at han ikke kunde tale mere, og han græd som et Barn og gik bort. Og endnu sagde Dronning Erka: „Hvor er min gode Ven Mester Hildebrand?" „Her er jeg," sagde han, og gik hen til hende. Hun tog da den bedste Guldring af sin Haand, og gav ham den, sigende, at de skulde skilles vel og atter findes. Da sagde Hildebrand: „Frue! Gud lönne dig for denne Gave og mange andre, som du för har givet mig, og for alt det Venskab, som du har udviist mod mig og Konning Didrik." Og nu græd Hildebrand og alle de, som vare tilstede. Dronning Erka sagde derpaa til sine Riddere: „Kalder Konning Attila skyndsomt til mig!" Og da disse Riddere havde berettet hendes Ærende, stod Kong Attila op, gik til Dronningen, og spurgte, hvad Önske hun havde til ham. Hun svarede: „Hin mægtige Konning Attila, nu kan hændes, at vi skilles, og da er du uden Kone, og det önsker du vel ikke; sög dig derfor en god og dyre-

bar Kone, som det anstaaer dig; men om du tager en ond Kone, da kommer du og mange Andre til at undgjelde det. Gode Herre Konning Attila! tag digei en Kone af Niflungeland og ei af Aldrians Slægt; thi om du gjör det, da kommer du derfor til at undgjelde, og af ingen Ting vil der opstaae saa meget Ondt for dig alle dine Dage og for dine Börn, som heraf, hvis du saaledes handler mod mit Önske." Og da hun havde dette talt, vendte hun sig om og endte sine Dage. Da nu Dronningens Endeligt spurgtes, sörgede og græd over hende hvert Barn og hvert Menneske i hele Huneland og mange andre Steder, og det sagde Alle, at aldrig kom til Huneland en dyrebarere Kvinde eller Een, som havde gjort Flere godt end Dronning Erka, og tillige, at ingen Kvinde i Huneland havde saa mange Mennesker begrædt.

318. Kong Attila lod for Dronning Erkas Lig anrette en hæderlig Begravelse, og hun blev jordet foran Borgmuren, og over hendes Grav stode Kong Attila og Kong Didrik og alle de dyrebareste Mænd, som vare i Susa, og Alle fældede paa ny Taarer over hendes Död.

Tyvende Fortælling.

Sigurd Svends Endeligt.

319. En Borg i Niflungeland hedder Vermintza*). Derover herskede Kong Gunnar og med ham hans Bröder Högne og den tredie, deres Svoger, som har været den navnkundigste af alle Konger og Hövdinger baade i Sydlandene og Nordlandene. Denne Berömmelse skaffede ham hans Styrke og alskens legemlige Fuldkommenheder, hans Höimod, Klogskab og Fremviisdom; det var nemlig *Sigurd Svend*, som havde tilægte Gudrun *), Kong Aldrians Datter og Söster til Kong Gunnar, som havde den mægtige og favre Brynhild Budles Datter tilægte. Og fra den Tid Sigurd havde faaet Gudrun, var deres Rige i megen Anseelse, da der vare samlede [saa-mange] Kæmper, for hvem alle frygtede, og de eiede mere Guld og Sölv end andre

*) Vermista, B; Verniza, P ɔ: Worms.

*) Nu kaldes hun i A længe Grimhild.

Konger. De vare gavmilde men grumme mod deres Uvenner, men indbyrdes vare de saa gode Venner, som om de alle vare Brödre. Og Sigurd Svend var i alle Henseender deres Overmand. Hans Hud var saa haard som en Vildgalts Skind eller Horn, og ikke kunde Vaaben bide paa ham uden midt imellem Skuldrene, hvor hans Hud var som andre Menneskers.

320. Det hændte sig nu engang, at Dronning Brynhild gik igjennem sin Hal, og der sad Gudrun, Sigurds Dronning. Da tog Brynhild til Orde: „Hvi er du saa stolt, at du ei staaer op for mig." Da svarede Gudrun: „Ei haaber jeg, at der skal findes nogen Dronning i Verden, som jeg behöver at vise Ærbödighed, da jeg har faaet den Konning, som er navnkundigst i al Verden." Da svarede Brynhild: „Med Svig kom du til Sigurd, men jeg skal dog herske over dig, og dernæst skal du löbe som en Hind gjennem Skoven efter din Huusbond Sigurd Svend; thi dertil er du bedre end til at være Dronning i Niflungeland." Gudrun svarede: „[Hvi bebreider du mig nu, og anförer det til min Forhaanelse og Skam, hvad jeg troede skulde være til min

Ære og Hæder, at Sigurd Svend er min Mand]; du har her begyndt en Leg, saa at du vel önsker, vi tales flere Ting ved, hvad dig kan være enten til Ære eller Vanære. Svar mig paa et Spörgsmaal, som jeg vil gjöre dig: Hvo tog din Uskyld, eller hvo var din förste Mand?" Da svarede Brynhild: „Der har du gjort mig et Spörgsmaal, som jeg vel veed at svare paa, og mig er til ingen Vanære: Hin mægtige Konning Gunnar kom til min Borg og med ham mange Hövdinger, og med mine Venners Raad tog jeg ham til min Mand, eftersom Sigurd ved Svig var mig berövet, og med Konning Gunnar drog jeg hjem til Niflungeland, og det vil jeg ei skjule for dig og ei for nogen Anden, at han er min tidligste Mand og min Huusbonde." Da svarede Gudrun: „Nu lyver du, som jeg ventede; den Mand, som förste Gang tog din Uskyld, hedder Sigurd Svend." Da svarede Brynhild: „Jeg var aldrig Sigurd Svends Kone og han aldrig min Huusbonde." „Til Beviis paa hvad jeg siger," sagde Gudrun, „fremförer jeg her denne Guldring, som han tog af dig, da han havde taget din Uskyld. Denne samme Ring

tog han af dig og gav mig." Og da Brynhild saae denne Guldring, kjendte hun den, og kom nu i Hu, hvorledes det var gaaet, og nu fortröd hun bitterlig at have begyndt en Strid i saa Manges Paahör, og hvis Ende blev, at Ting, som för vare skjulte, kom til almeen Mands Kundskab. En forfærdelig Grumhed nærede hun derover mod Sigurd, fordi han saa ofte og saa bitterlig havde sveget hende, og hun gik derpaa ud af Borgen.

521. Hun saae nu tre Mænd komme ridende til Borgen; det var Kong Gunnar, Högne og Gernost, og hun gik imod dem, og græd bitterlig og sönderrev sine Klæder. De havde om Dagen redet i Skoven at jage Dyr. Da de nu saae Brynhild, hvorledes hun teede sig, og de ei vidste, hvad hun harmede sig over, standsede de deres Heste. Da sagde Dronningen: „Hin mægtige Konning Gunnar! jeg gav mig i din Vold, og forlod mit Rige og mine Venner og Frænder, og alt dette gjorde jeg for din Skyld. Enten skal du eller en anden Mand nu hevne min Beskæmmelse; og vil du nu ei hevne min, da maa du dog hevne din egen. Sigurd Svend har aabenbaret eders

Hemmelighed og fortalt sin Kone Gudrun Alt, hvorlunde du betroede dig til ham, saa at du overdrog ham at tage min Uskyld, da du selv ikke mægtede det. Dette samme bebreidede Gudrun mig i Dag ligefor alle Folk." Da svarede Högne: „Du hin mægtige Dronning Brynhild! græd ei længer, tal ei derom, og lad som dette ei er skeet." „Ja det kan jeg vel godt lade," svarede Brynhild; „Sigurd Svend kom til eder som en fremmed Vandringsmand, men nu er han saa stolt og saa mægtig, at det ei vil vare længe, för alle I ville tjene ham, og saa kom han förste Gang til mig, at han ei kjendte sin Fader eller Moder og ingen af sine Ætmænd *)." „Frue!" sagde derpaa Kong Gunnar, „ei skal du græde; Sigurd Svend skal ei længer være vor Herre, og min Söster Gudrun skal ei være din Dronning." Hun standsede da sin Graad, og Kong Gunnar red med alle sine Brödre til Borgen og gik ind i Hallen, hvor hans Mænd toge imod ham. Og Kong Gunnar, ligesom ogsaa Högne og Gernost

*) Jfr. Kap. 148.

lode som de Intet havde spurgt, og det samme gjorde ogsaa Brynhild. Kong Sigurd var reden ud i Skoven at jage Dyr og more sig med sine Riddere, og var ikke hjemme paa den Tid.

522. Faa Dage derefter kom Kong Sigurd Svend hjem med sine Mænd, og da han kom i Hallen, stod Kong Gunnar op og modtog sin Svoger venlig, og det samme gjorde og hans Brödre Högne og Gernost og alle de, som vare derinde; og denne Aften drak de og vare meget muntre. Ogsaa Dronning Brynhild var meget munter. Kort efter sagde Högne til Kong Gunnar: „Herre! naar vil du ride i Skoven at jage Dyr med os alle tilsammen." Kongen svarede, at han vilde ride ud, saasnart det en Dag blev godt Veir. Efter nogle Dages Forlöb gik Högne til Stegerset og sagde hemmelig til Kokken: „I Morgen tidlig skal du have vor Mad færdig, og alle Retter skal du gjöre saa salte, som det er dig muligt, og bære for Sigurd Svend Alt, hvad der er salt!" Og derefter gik han bort og raabte til sin Mundskjenk og sagde: „Naar vi spise i Morgen tidlig,

skal du skjenke langsomt for os;" og derpaa gik Högne tilbage.

523. Aarle om Morgenen vilde Kong Gunnar og Högne ride ud at jage Dyr. De gik först til Bords og spiste. Da kom Sigurd Svend did, og sagde til Kong Gunnar: „Hvi spiser du saa tidlig; vil du ride ud? „Vi ville ride ud," svarede Kongen „at jage Dyr og more os; vil du drage med os eller blive hjemme?" Herre! svarede derpaa Sigurd, „vil du ride ud at jage Dyr, da vil jeg vist fölge dig." Da sagde Kong Gunnar: „Gak da til Bords og spiis!" Og saa gjorde han, men Kokken og Mundskjenken havde ganske gjort, som Högne havde budet dem. Da de havde spiist, vare deres Heste færdige, og de rede nu ud i Skoven og satte efter Dyrene og sloge deres Hunde lös. Men saasnart Sigurd Svend var reden ud, gik Gudrun til sin Seng og lagde sig ned at sove, fordi hun var saa fuld af Had imod Brynhild, at hun ikke vilde sidde hos hende, og ei med hende dele nogen Skjemt. Högne red noget senere fra Borgen end de Andre, og havde talt en lang Tid med Dronning Brynhild, og i denne Samtale bad Brynhild Högne, at han skulde

mage det saa, at Sigurd Svend maatte omkomme om Dagen, saa at han ikke kunde komme hjem om Aftenen, og derfor vilde hun lönne ham med Skjenk af Guld og Sölv og andre Kostbarheder. Men Högne svarede, at Sigurd Svend var saa stor en Kæmpe, at det ei stod i hans Magt, men lagde dog til, at han vilde pröve det, om det vilde lykkes. Og derefter red Högne ud i Skoven, men Dronningen bad ham fare vel og holde sit Ord. De satte nu efter Dyrene og fore frem som gode Jægere, men stundum löb de, men Kong Sigurd var den forreste af dem, nu som ellers altid. De havde nu dræbt en Vildgalt, som de længe havde sat efter. Da Hundene havde faaet Bid paa den, skjöd Högne med sit Spyd Vildgalten död paa Stedet; og over den stode de [nu alle, og skare Svinet op, toge Indvoldene ud og gave Hundene], og det blev dem da saa varmt, at de næsten troede de skulde omkomme af Hede. De gik derfor til en rindende Bæk, og Kong Gunnar lagde sig ned og drak, og Högne ligeledes paa den ene Side af sin Broder. Og da kom Sigurd Svend til og lagde sig ned til Bækken ligesom de Andre. Og da

Högne havde drukket, stod han op, og tog sit Spyd med begge Hænder, og stak det mellem Skuldrene paa Kong Sigurd Svend, saa at det gik igjennem hans Hjerte og ud af Brystet. Da Sigurd Svend fik dette Stik, sagde han: „Den Gjerning, som du nu bedrev, havde jeg ikke ventet af min Svoger, og hvis jeg havde vidst dette, medens jeg stod paa mine Födder, da skulde mit Skjold have vordet sönderhugget, min Hjelm splintret og mit Sværd brudt, för Banesaar jeg skulde have faaet af dig; og endda venter jeg, at I alle skulde have ligget döde, för jeg var fældet." Og derpaa endte Sigurd Svend sit Liv. Da sagde Högne: „Hele denne Dag have vi jaget efter en Galt, og vi fire finge den neppe fældet, men nu paa en kort Stund har jeg ene fældet en Björn og en Böffel, [og vanskeligere skulde det endnu have været for os fire, at angribe Sigurd Svend, naar han havde været beredt, end at dræbe en Björn og en Böffel]." Kong Gunnar sagde: „Vist har du vel jaget, og denne Böffel skulle vi före hjem til min Söster Gudrun, hvorsomhelst hun er.

324. Og nu toge de Sigurd Svends Lig, og droge hjem til Borgen. Da stod

Brynhild oppe paa Borgen og saae, at Kong Gunnar og Högne og Gernost rede til Borgen, og tillige, at de förte Sigurd Svend död med sig. Hun gik ud imod dem, og sagde, at de havde været særdeles heldige paa deres Jagt. Hun bad dem bringe ham til Gudrun [med de Ord]: „Hun sover i sin Seng, lad hende nu favne ham. Det har nu Sigurd naaet, hvad han og de begge have fortjent." De bare nu Liget op paa Loftsalen, men da den var lukket, maatte de bryde Dören op. De kastede derpaa Liget op i Sengen i Gudruns Favn; og hun vaagnede og saae Kong Sigurd död ved sin Side. Da talte Gudrun til Sigurd: „Ondt tykkes mig dit Saar; hvor fik du det; her stander dit gyldne Skjold, og ei er det sönderhugget, og ligesaa din Hjelm, hvi er du saalunde saaret! Med Svig maa du være myrdet; vidste jeg, hvo der havde gjort det, da skulde jeg det gjengjelde." Da svarede Högne: „Ei blev han myrdet, vi joge en Vildgalt, [og denne samme Vildgalt gav ham Banesaar." Da svarede Gudrun]: „Denne samme Vildgalt har du været, Högne! og ingen Anden;" og end græd hun bitterlig. De ginge nu bort fra Loft-

salen og ind i Hallen og vare nu muntre, og Brynhild ei mindre. Dronning Gudrun kaldte paa sine Riddere, og viste dem Kong Sigurds Lig, og de beredte paa det hæderligste om det. Men da denne Tidende spurgtes, at Sigurd Svend var dræbt, da tilstod hver Mand, at nu ei fandtes meere i Verden, ei heller vil siden blive baaren en saadan Mand i Hensyn til Styrke og Færdighed i Hofværk, Nidkjærhed og Mildhed, hvori han overgik alle Andre, og hans Navn vil aldrig udslettes i den tydske Tunge, ei heller forglemmes blandt nordiske Mænd. Kort efter döde Dronning Brynhild.

Een og tyvende Fortælling.

Fasolds og Ditlev Danskes Död.

[325. Kong Hernit i Vilkineland *) var en mægtig Mand og stor Hövding i alle

---

*) Jfr. Kap. 270.

Henseender, saa at han bar Fortrinnet for alle Konger. Hans Kone var Ostansia *), en Datter af Kong Runa af Österrige. Hendes Stifmoder var saa tryllekyndig, at hun forgjorde hende i hendes Barndom, og meddeelte hende sin Trolddoms-Konst, saa at hun blev ligesaa tryllekyndig som hendes Stifmoder för hende. Ikke destomindre var Ostansia den skjönneste og viseste blandt Kvinder, men dog var hun meget ondskabsfuld. Desuagtet elskede Kong Hernit hende meget.]

326. I den Tid herskede over Bertangeland Kong Isung hin Stærke med sine Sönner **). Han var en erklæret Fjende af Kong Hernit, og havde stedse ydet Kong Attila Bistand og gjort Vilkinemændene meget Ondt. Kong Hernit vilde gjerne hevne sin Faders ***), Kong Osantrix's, Drab, först paa Kong Attila eller Kong Didrik og dernæst paa Kong Isung, som han troede var fornemst Aarsag i Kong Osantrix's Drab ****). Kong

*) Ostancia, P. **) Jfr. Kap. 202.

***) Farbroders, P. jfr. Kap. 116.

****) I det Foregaaende meldes Intet om Isungs Deeltagelse i disse Krige; jfr. Kap. 113, 270.

Hernit samlede sig derfor en Hær, og drog med den, til han kom til Bertangeland [til Kong Isungs Rige; der brændte han og dræbte Indbyggerne og gjorde stort Bytte. Kong Isung og hans Sönner *)] bleve ei vaer, hvad Kong Hernit gjorde. Men da denne havde gjort saa stort Bytte, og havde draget saa vidt om i Bertangeland, som han vilde, drog han igjen hjem, uden at have mistet en eneste Mand.

327. Omsider spurgte Kong Isung og hans Sönner, hvad Kong Hernit, deres största Uven, havde gjort. De samlede da en Hær over hele deres Rige, og droge efter Kong Hernit og vilde hevne sig. Han sendte Bud til sine gode Venner *Ditlev Danske* og *Fasold hin Stolte*. De toge vel imod denne Ordsending, og droge med deres Mænd Kong Isung imöde. Derpaa fore de alle tilsammen ind i Vilkineland, brændte Borge og store Herreder og dræbte mange Mennesker, og hvor de fore frem, der flyede Alt, og ingen Mand dristede sig til at skyde et Spyd imod dem. Alle flyede,

*) som sade i Bertangeborg. P.

nogle til Skovene, andre til Skibe, andre til ubeboede Heder; nogle flyede dog til Kong Hernit og berettede ham denne Tidende, [at kommen var i hans Rige] Kong Isung [af Bertangeland] med sine Sönner og med ham Ditlev Danske og Fasold hin Stolte, og i Alt havde de fem tusinde Riddere, og ingen Fylking stod for dem, og ingen Kæmpe torde oppebie dem. Ved denne Tidende blev Kong Hernit vred; han sendte Bud over hele sit Rige, at alle Vilkinemænd skulde komme til ham og værge hans Land. Denne Tidende tyktes Alle frygtelig, at stride mod saadanne Kæmper, som nu vare komne i Vilkineland.

328. Nu samledes en stor Hær om Kong Hernit. Hans Kone Ostansia foer ud og rörte sin Gand*), eller som vi udtrykke det, hun drog ud at hexe, som det var Brug i den gamle hedenske Tid, at tryllekyndige Kvinder, som vi kalde Völver, gave sig af med at hexe. Saameget virkede hun ved sit Hexeri og Troldskab, at hun tryllede til sig alskens Dyr,

---

*) eller vel med andre Ord: bevægede sit Tryllereddskab. P læser urigtig? — ganð, Gud.

baade Löver og Björne og store flyvende Drager; dem tæmmede hun alle, saa at de adlöde hende, og hun kunde hidse dem paa sine Fjender. Saa berettes i tydske Kvad, at hendes Hær var sammensat af lede Djævle, og at hun selv havde paataget sig en flyvende Drages Skikkelse. Kong Hernit rykkede med sin Hær imod Kong Isung, og der hvor de mödtes, kom det til et haardt Slag. Kong Isung og hans Sönner ginge med deres Banner haardt frem, og dræbte mangen Mand, og nedhug til begge Sider Mænd og Heste, og Hæren faldt for dem, hvor de rede frem. Paa et andet Sted fremred Ditlev Danske, og han tilföiede mangen Mand Banesaar. [Og den tredie Fylking förte Fasold hin Stolte; han stred hele Dagen med stor Hidsighed, og skilte mangen Mand ved sin Hest, saa at de aldrig saae hinanden mere]. Som Axene falde paa Ageren, naar de meies, saa faldt paa den Dag Vilkinemændene.

529. I det samme kom Ostansia til med sin Flok, som hun ved sin Trolddom havde sammendraget. Dragerne flöi over Hæren og dræbte Folkene med deres Klöer og Munde, og Löverne baskede og bede,

[og ligeledes Björnene], og selve Ostansia flöi som en Drage over Hæren, og hidsede alle Dyr og Drager til at slaaes. Kong Isung og hans Sönner saae nu, hvorlunde denne onde Flok gjorde dem megen Skade; han gav da sin Hest af Sporerne og spændte sit Spydskaft fast, der var [den ene Deel af et] i tre lige Dele spaltet Asketræ, og saa höit som dette var, saa höit var og Skaftet. Da han nu saae, hvor den onde Drage flöi, der af dem alle var den störste og skrækkeligste, da skjöd han Spydet efter den. Men Dragen saae, hvorlunde dette store Spyd flöi mod den og dukkede sig, saa at han skjöd feil af den, og derpaa slog Dragen ned paa Kongen og greb ham med sin Mund og Klöer, saa at den dræbte og slugte ham. Dette saae den ældste Kongesön, som var den stærkeste af dem; han stak da Dragen med sit Spyd gjennem Foden op i Livet; men den vendte sig ved Stikket, og greb ham med begge sine Klöer saa fast, at de gik igjennem Bugen og han paa den Maade blev dræbt, dog havde han tilforn dræbt en Löve og en Björn. Den yngste Kongesön Lorantin havde

imidlertid dræbt en Löve, og endnu saarede han en Drage tildöde, men denne Drage gav og ham sit Banesaar med sine Klöer. Saalænge stod denne Kamp, at Löverne og Dragerne havde næsten alle ladet deres Liv for Isungs Sönners vældige Hug. Men nu var og Kong Isung död tilligemed alle hans Sönner for Dyrene og Dragerne, og Intet uden [Ostansias] Trolddom havde formaaet at seire over dem.

530. Fasold hin Stolte lod bære sit Banner midt frem i Vilkinemændenes Hær imod Kong Hernit, og der opstod en haard Kamp mellem begge disse tvende Hövdinger. Fasold havde med sin ene Haand dræbt mange hundrede Vilkinemænd, saa at han var meget saaret og træt af Kampen. Kong Hernit red da mod ham, og stak til ham med sit Glavind i hans Bryst, saa at det gik ud mellem Skuldrene, og han faldt död af sin Hest. Dog var den störste Deel af hans Hær forud falden. Dette saae Ditlev Danske, der hvor han stred, og havde fældet Vilkinemændene, saa at Ligenes Dynge ei laa lavere end hans Sadel ragede i Veiret. Han havde og mistet næsten alle sine Mænd

og selv var han meget haardt saaret, men ikke desto mindre red han djærvelig ind i Vilkinemændenes Hær for at hevne sin kjære Ven Fasold. Han slog da sin Hest med Sporerne, og stak sit Spyd til Kong Hernit i hans Skjold, saa at det tog Skjoldet og hans dobbelte Brynje sönder, gik ind under Armen og sönderskar Skuldrene lige igjennem ved Skulderbladet, saa at Kongen faldt af Hesten til Jorden. Ditlev Danske dræbte der med sit Sværd mangen god Mand over Kong Hernit, og mange flyede og kun faa stode tilbage. Da flöi den værste Drage over Ditlev med gabende Mund og vilde tilföie ham Bane. Ditlev stak med sit Glavind op igjennem Dragens Mund, saa at det gik ud ved Halsen; men Dragen spændte ham med sine Klöer og slog ham med Vingerne og lod sig falde heelt ned over ham, og saaledes fik Ditlev Danske Bane og Hesten under ham. Og da alle Kæmperne af Bertangehæren vare faldne, holdt Vilkinemændene ei op, förend hvert Mands Barn af Bertangehæren var dræbt.

331. Vilkinemændene fandt deres Herre Kong Hernit haardt saaret af store

Saar; de bare ham da med sig og lode komme de bedste Læger, som vare i Vilkineland at læge ham. Da Kong Hernit var kommen hjem i sin Borg, var hans Kone Ostansia syg. Da mærkede Kong Hernit, hvorfra den Bistand var kommen, som Dragerne og Dyrene havde ydet ham, og hvor tryllekyndig hans Kone var; og tre Dage derefter döde hun med liden Berömmelse. Kong Hernit blev igjen helbredet af sine Saar, og styrede nu sit Rige saa som fortælles i hans Saga, og udförte mange store Bedrifter, medens han var Konge i Vilkineland; og om ham er en stor Saga, uagtet der nu her ikke bliver talt mere om hans Hændelser.

To og tyvende Fortælling.

Gudruns Hevn.

---

332. Kong Attila spurgte nu, at Kong Sigurd var död, og at hans Kone Gudrun, som i Skjönhed og Forstand bar Fortrinet for de fleste Kvinder, endnu

levede. Han havde nu ingen Kone; thi sendte han derfor Bud efter sin Frænde Osid, at han skulde komme til ham. Og da Hertugen spurgte, at hans Frænde Kong Attila vilde tale med ham, drog han til Susa, og med ham tredive Riddere. Kong Attila modtog ham meget vel og sagde, at han havde sendt ham Bud, og vilde, at han skulde drage til Niflungeland. Kong Attila vilde beile til Gudrun, Kong Gunnars Söster, som Sigurd Svend havde havt tilægte. Hertug Osid sagde, at han vilde drage, hvorhen Kongen vilde sende ham. Osid beredte sig til denne Færd med megen Anstand og Pragt, og havde tredsindstyve af de belevneste Riddere og mange vel udrustede Svende med sig. Han fortsatte Reisen, til han kom til Niflungeland og traf Kong Gunnar i Vermintsa, hvor han blev vel imodtagen og dvælede nogle Dage. En Dag bad han Kong Gunnar tilligemed Högne og Gernost at træde sammen med ham til en Samtale. Og da de vare komne til Mödet, tog Hertug Osid til Orde: „Konning Attila af Susa sender Konning Gunnar og hans Brödre sin Hilsen; Konning Attila

önsker sig tilægte eders Söster Gudrun med saa meget Gods, som det sömmer eder at sende ham, og han vil være eders Ven; men för jeg drager herfra igjen, vil jeg höre mit Ærendes Udfald, hvorlunde det skal være." Kong Gunnar svarede nu: „Konning Attila er en mægtig og stor Hövding; ville mine Brödre som jeg, da skulle vi ei nægte dette Giftermaal." Da svarede Högne: „Saa synes mig, som det monne være os stor Hæder, at Attila faaer vor Söster, thi han er den mægtigste af alle Konger. Derved ville vi blive större Mænd end vi nu ere, men dog komme vi först til at foredrage Sagen for hende; thi hendes Sind er saa stolt, at ei vil Konning Attila og ei Nogen i Verden faae hende uden hendes Villie." Gernost bad dem raade, og tyktes, at det var godt, saaledes som dem syntes. Nu droge Kong Gunnar og Hertug Osid til Gudrun, og Kong Gunnar fortalte denne Tidende og spurgte, hvorlunde hun syntes om dette Giftermaal; men hun sagde, at hun ikke torde nægte at tage Kong Attila til sin Mand, saa mægtig en Konge var han, og saadan en Mand var sendt at udföre hans

Ærende, at hun vilde heller sige ja end nei dertil. Og siden underhandlede hun og Hertugen og Brödrene om denne Sag, saa at dette Giftermaal blev besluttet. Og derefter beredte Osid sig til at ride hjem. Og da han var heelt færdig, tog Kong Gunnar et guldbeslaaet Skjold og den Hjelm, som Sigurd Svend havde eiet, tilligemed de fortrinligste Vaaben, hvilket alt han gav til Hertug Osid. Og de skiltes derpaa ad som gode Venner. Hertugen drog hjem til Huneland, og fortalte Kong Attila hele sin Færd. Kongen takkede ham meget og sagde, at hans Færd havde havt det heldigste Udfald.

333. Kort derefter beredte Kong Attila sig til Reisen tilligemed Kong Didrik, og de droge til Vermintsa; der blev da holdt et anseligt Gilde, paa hvilket Gudrun blev gift med Kong Attila. Efterat Gildet var forbi, red Kong Attila bort. Og ved Skilsmissen gav Kong Gunnar Kong Didrik Hesten Graue, som Kong Sigurd Svend havde eiet, og Sværdet Gram gav han Markgreven, [men Kong Attila gav han saa meget Sölv, som ham vel anstod]. Og derpaa skiltes de som gode Venner. Kong Attila red med Kong Didrik hjem til

sit Rige og passede det en Stund; men hans Kone Gudrun begræd hver Dag sin kjære Mand Sigurd Svend.

334. Da syv Vintre vare forlöbne, efterat Gudrun var kommen til Huneland, skete det en Nat, at hun talte til Kong Attila: „Herre! det er mig en stor Sorrig, at jeg i disse syv Vintre aldrig har seet mine Brödre, naar agter du vel at byde dem her hjem? Jeg kan fortælle dig en Tidende, som maaskee du alt för har hört, at Konning Sigurd Svend var saa rig paa Guld, at ingen Konning i Verden eiede saa meget, og det have mine Brödre, og ei ville de unde mig saa meget som en Penning deraf, skjöndt det tykkes mig rimeligere, at jeg [som hans Kone] fik dette Gods; og det skal du vist vide, at om jeg faaer det, da skal du eie det Alt i Forening med mig." Kongen tænkte over dette, og vidste, at det forholdt sig saa, men Kong Attila var meget gjerrig, og det tyktes ham ilde, at han ei havde faaet Niflungeskatten; derfor svarede han saalunde: „Jeg veed, Frue! at Konning Sigurd eiede meget Guld; först det, som han tog under den store Drage, som han

dræbte *); dernæst det, som han fik i Leding, og tillige det, som hans Fader Konning Sigmund havde eiet; og alt dette maa vi nu undvære, men dog er Konning Gunnar vor bedste Ven. Nu vil jeg, at du byder dine Brödre her hjem, som du önskede, og skal jeg da Intet spare for paa det anseligste at anrette et Gilde." Dermed sluttede de deres Tale for den Gang. Kort Tid derefter lod Gudrun **) fem Sendemænd kalde til sig; hun berettede dem sit Ærende og sagde, at hun vilde sende dem til Niflungeland; „og til denne Færd," vedblev hun, „skal jeg udstyre eder med Guld og gode Heste og kostbare Klæder." Hun beredte derpaa deres Færd paa det anseligste, og gav dem med Kong Attilas og sit eget Indsegl. Disse Mænd droge deres Vei til Niflungeland og traf Kong Gunnar i Vermintsa. Han tog vel imod sin Svoger Kong Attilas Afsendinge, og de nöde der god Behandling. Nu stod han op, som skulde frembære Ærendet, og gik for Kong Gunnar og sagde: „Konning Attila af Susa og hans Kone Gudrun sender Hil-

*) jfr. Kap. 146.

**) Nu kaldes hun fremdeles Gudrun i A.

sen til Konning Gunnar og hans Brödre Högne og Gisler og Gernost, og til alle deres og hendes Venner. Vi ville byde eder hjem til Höitid og Venskabs-Gilde i vort Land. Konning Attila er nu gammel, og det er ham besværligt at styre sit Rige, og hans unge Sön Aldrian er kun faa Vintre gammel. Nu synes os, som I med eders Frænder monne være meest berettigede til at styre dette Rige, saalænge han ei for sin Alder er istand til selv at passe sit Rige. I kunne derfor nu komme efter vor Ordsending og gaae paa Raad med os om Landets Styrelse, hvad Beslutning vi i denne Henseende bedst kunne tage. Og kunne I före med eder saa mange Mænd, som eders Hæder fordrer. Lever vel!»

335. Da nu Kong Gunnar havde læst dette Brev, kaldte han paa Högne, Gernost og Gisler. Dem foredrog han Sagen, og spurgte, hvad Beslutning man skulde tage. Da svarede Högne: „Det kan være, Herre! at du vil drage til Huneland til Konning Attila, men hvis du drager did, da vil hverken du eller nogen af dem, som fölge dig, komme tilbage; thi vor Söster Gudrun er en trolös og snedig Kone, og det kan hæn-

des, at hun pönser paa Svig imod os." Da svarede Kong Gunnar: „Konning Attila har sendt mig Bud med Venskab, at jeg skal komme til Huneland, og disse Mænd fare med Sandhed. Men hvad det Raad angaaer, Högne! at jeg ikke skal drage did, da er det ligesom det, din Moder pleiede at give din Fader, hvoraf Udfaldet gjerne var, at det Sidste blev værre end det Förste. Derfor vil jeg nu ei fölge dette dit Raad; men forvist vil jeg reise til Huneland, og venter jeg, at jeg kommer tilbage, om saa jeg önsker, og at hele Huneland, för jeg drager bort, vil være overgivet i min Vold; men du, Högne! kan fölge mig om du vil, eller sidde hjemme og passe dit Rige, om du ei vover at reise." Da sagde Högne: „Ei taler jeg dette, fordi jeg er mere bange for mit Liv end du for dit, og ei frygter jeg for Strid mere end du, men med Sandhed vil jeg sige dig, at om du drager til Huneland, da vil, hvad enten du drager med mange Mænd eller med faa, ikke een komme med Livet tilbage. Men er det din faste Villie at drage til Huneland, da vil jeg heller ikke blive tilbage. Mindes du dog ikke, hvorlunde vi skiltes fra Sigurd Svend,

men om du nu ei mindes det, da monne vor Söster Gudrun det mindes; og hun skal minde dig om det, naar du kommer til Susa." Da svarede Kong Gunnar: „Uagtet du er saa bange for din Söster Gudrun, at du for hendes Skyld ikke tör reise, saa vil jeg dog alligevel drage did." Högne blev nu vred over, at hans Mödrene saa ofte blev ham bebreidet, thi stod han op, og gik ind i sin Frænde Folkers Hal og sagde: „Du skal drage med os til Huneland, som Konning Gunnar har besluttet efter Gudruns Ordsending; og med os skulle fare alle vore Mænd, og væbne sig paa det raskeste, men kun de ene skulle drage med os, som have Mod til Strid.

336. Dronning Oda, Kong Gunnars og Gislers Moder, gik til Kong Gunnar og sagde til ham: „Herre! jeg har drömt en Dröm, som du skal höre: I Drömme syntes jeg at see vort Land blottet for Fugle, og Huneland derimod fuldt af Fugle, som alle vare döde; nu hörer jeg, at I have besluttet eder til Huneland, men af denne Færd, aner jeg, vil komme Ulykke baade over Niflungerne og Hunerne; og det kan man være sikker paa, om I drage

did, at Mange da ville lade deres Liv. Gjör derfor, hvad bedre er, Herre! drag ei; thi kun Ondt alene vil fölge af denne Færd." Da svarede Högne: „Konning Gunnar har nu besluttet denne Færd, og ei bekymre vi os om I gamle Kvinders Drömme; kun lidet Godt vide I." „Kong Gunnar," svarede Dronningen, „maa raade for sin Færd, og ligesaa du, Högne! men min unge Sön Gisler, han skal blive hjemme." „Ja!" sagde Gisler, „hvis mine Brödre drage bort, vil jeg ei blive siddende hjemme;" og han tog sine Vaaben.

337. Kong Gunnar sendte Bud over hele sit Land, at til ham skulde komme alle de Mænd, som vare de raskeste og tappreste og ham meest hengivne. Og da Udrustningen til denne Færd var heelt færdig, havde Kong Gunnar ti hundrede brave Mænd, vel udrustede med hvide Brynjer, blanke Hjelme, skarpe Sværde, hvasse Spyd, nye Skjolde og hurtige Heste; og der sad hjemme mangen faver og dyrebar Kone efter sin Huusbonde, sin Sön og sin Broder. Derpaa tog Högne Kong Gunnars Banner i sin Haand. Kong Gunnar havde til Mærke paa hele sin Rüstning en

gylden Örn med Krone; ogsaa Högne bar en Örn paa sit Harnisk, men uden Krone. Gernost og Gisler havde röde Skjolde, mærkede med en gylden Löve, og samme Mærke havde hele deres Harnisk, og deraf kunde man kjende dem, hvor de rede. Niflungerne begave sig nu paa Reisen, og fortsatte den, til de naaede Rinen, der hvor Dyna *) og Rin forene deres Strömme; og der hvor Aaerne stödte sammen, var bredt over, men de fandt intet Skib; de forbleve der da om Natten i deres Telte.

358. Om Aftenen efter Maaltidet sagde Kong Gunnar til Högne: „Bestem nu, hvo blandt vore Mænd, der skal holde Vagt." „Sæt du dem," svarede Högne, „som dig synes, op langs Aaen, men nedenfor Hæren vil jeg selv være Vagtmand, thi da kunne vi see til, om vi kunne faae noget Skib." Da nu Folkene gik til Sengs, tog Högne alle sine Vaaben, og gik langs ned med Aaen, og da det var meget maanlyst, kunde han let finde sin Vei. Högne kom da saaledes til et

*) Her menes formodentlig Main.

Vand, [som hed Mære *)] og saae nogle Mennesker ude i det, og deres Klæder ligge ved Vandet [mellem Aaerne]; han tog da og skjulte Klæderne; men det var ikke andre Mennesker end saadanne man kalder Havfruer hvis Natur er saaledes beskaffen, at de opholde sig i Söer og Vande. Disse Havfruer vare farne ud af Rinen hen i dette Vand for at more sig. Nu raabte een af Havfruerne paa Högne og bad ham give hende hendes Klæder. Da sagde Högne: „Siig! skulle vi komme over denne Aa frem og tilbage! og hvis du ei siger det, som jeg spörger dig om, faaer du aldrig dine Klæder." „I ville komme over denne Aa," svarede hun, „men aldrig tilbage, og dog vil det koste dig meget Arbeide forinden." Da trak Högne sit Sværd, og hug Havfruen midt over og ligesaa hendes Datter.

559. Og end gik Högne langs med Aaen en Tid, da saae han midt ude paa Aaen et Skib, hvorpaa var en Mand, hvem

---

*) Möre; sandsynlig er dette Navn ved en Feilskrift fremkommet af Mœn, Main.

han raabte paa og bad at roe til Land til en Elsungs Mand. Denne Benævnelse brugte han nemlig, fordi de nu vare komne i Elsung Jarl hin Unges Rige, og han troede, at Skibsmanden da hurtigere vilde roe til ham end ellers. Da sagde Skibsmanden: „Ei söger jeg heller en Elsungs Mand end en anden, og vil jeg vist ei roe over uden Betaling." Da tog Högne sin Guldring, holdt den op og sagde: „See her gode Ven! Skibsleien, her er en Guldring, den giver jeg dig, om du vil sætte mig over." Og da Manden saae, at der blev budet ham Guld, da tænkte han paa sin favre Kone, med hvem han nylig var bleven gift, og som han elskede höit og gjerne vilde bringe i Gave en Guldring. Han lagde nu derfor Aarerne ud og roede til Land. Högne steg derpaa i Skibet, og gav Færgemanden sin Guldring. Da vilde Færgemanden roe tilbage over Aaen; Högne derimod böd ham roe op langs Landet, men Færgemanden vilde ei roe. Högne sagde da, at han skulde roe, hvad enten han vilde eller ei. Nu blev Færgemanden bange, og roede som Högne vilde, indtil de kom til Niflungerne.

540. Kong Gunnar og hele hans Hær var nu paaklædt, og havde allerede faaet et lidet Skib, der laa ganske seilklart. Paa dette lille Skib vare Nogle gangne ombord, men neppe havde de sat fra Land, för Skibet fyldtes med Vand og kantrede med dem, saa at de kun med yderste Besværlighed naaede Land. Men da Högne nu kom til dem med dette store Skib, bleve Niflungerne glade. Kong Gunnar steg da paa Skibet, og med ham en Mængde Riddere, og de roede midt ud paa Aaen. Högne roede saa stærkt, at han i eet Drag bröd begge Aarerne sönder tilligemed Robrætterne og udbröd: „Aldrig trives den Mand, som gjorde saadant Rotöi.” Han blottede dernæst sit Sværd, og hug Hovedet af Baadsmanden, som sad foran ham paa Brættet. Da sagde Kong Gunnar: „Hvi bedrev du denne onde Gjerning; hvad havde han vel forskyldt?” Da sagde Högne: „Jeg vil ei, at der skal gaae Bud foran os til Huneland om vor Færd, og denne kan nu ikke fortælle derom.” Da sagde Kong Gunnar med Vrede: „Kun Ondt gjör du nu som altid tilforn, og aldrig er du glad, uden naar du gjör Ondt.” „Hvi skal jeg nu spare at gjöre

Ondt," sagde Högne, „medens vi drage did, da jeg dog veed, at ikke et Barn kommer tilbage fra vor Færd." Som Kong Gunnar nu styrede, brast Styretöet sönder, og Styret gik lös, saa at Skibet strög baade for Ström og Veir. Högne sprang da iilsomt tilbage, og trak meget haardt i Styrebaandet, og da han havde istandsat Rotræerne og faaet Styret igjen sat i Lave, var der ikke langt til Land; men i det samme væltede Skibet, og saaledes kom de til Land, at Alt, hvad der var inden Borde, blev vaadt. De trak nu Skibet op paa Land, og bödede paa det, hvor det gjordes nödig, og siden satte de hele Hæren over derpaa. Dernæst droge de Veien frem hele den Dag, og om Aftenen lagde Hæren sig ned, men Högne holdt Vagt.

341. Da Alle vare indsovede, gik Högne ene paa Speideri et godt Stykke fra Hæren. Han kom til et Sted, hvor han traf paa en Mand, der laa og sov. Denne Mand var væbnet, og havde lagt sit Sværd under sig, dog saa at Hjaltet ragede frem. Högne tog og trak Sværdet ud og kastede det fra sig. Dernæst stödte han med sin ene Fod paa hans Side og bad

ham vaagne; Manden sprang da op og greb efter Sværdet, men savnede det og sagde: „En Ulykke komme over mig for denne Sövn, som jeg nu sov; for den mistede jeg mit Sværd, og ilde vil min Herre tykkes at hans Rige vogtedes, da jeg saaledes sov." Nu saae han, hvor Hæren var kommen, og da sagde han endnu: „En Ulykke komme over mig til Straf, fordi jeg lod mig overvælde af denne Sövn, saa at imidlertid en heel Hær er kommen i min Herre Markgreve Rodingeirs Land. Jeg havde nu vaaget tre Nætter og tre Dage tilforn, og derfor faldt jeg i Sövn." Da Högne nu fandt, at han var en brav Mand, sagde han til ham: „Jeg skal skaffe dig din Hest og dit Sværd;" og saa gjorde han, og end sagde han: „Du brave Helt! See her min Guldring, den vil jeg give dig for din Manddom, og du skal den bedre nytte end han, til hvem den för blev givet." Nu svarede denne Mand: „Hav megen Tak for denne Gave, först fordi du gav mig mit Sværd, siden for din Guldring." Högne sagde endvidere: „Ikke skal du være bange for denne Hær, om du vogter Markgreve Rodingeirs Land; thi han er vor Ven, og for denne Hær raader Konning Gun-

nar. Siig mig, brave Mand! Hvor viser du os til Herberge i Nat, og hvad hedder du?" „Jeg hedder Ekkihard *)," svarede han, „og det undrer mig, hvi du drager saalunde frem. Du er Högne, Aldrians Sön, som dræbte min Herre Konning Sigurd Svend. Og vogt du dig, medens du er i Huneland, du har der mange Avindsmænd; men ei kan jeg vise dig til bedre Natteherberge end til Bakalar til Markgreve Rodingeir, han er en brav Mand." Da sagde Högne: „Den Vei har du os viist, som vi tilforn havde besluttet at tage, rid nu hjem og siig, at vi ville komme der, [og læg til, at vi ere meget vaade].

542. Nu skiltes de, og Ekkihard red hjem, men Högne til sine Mænd og fortalte Kong Gunnar dette, og bad ham paa det hurtigste at staae op og ride til Borgen; og saa gjorde de. Ekkihard red hjem til Borgen, og da han kom i Hallen, havde Markgreve Rodingeir spiist og vilde til at sove. Da fortalte Ekkihard ham, hvorlunde han traf Högne, og at Kong Gunnar var kom-

*) Ekkivard, B, P.

men der med en stor Hær og vilde ride did. Markgreve Rodingeir stod da op, og kaldte paa sine Mænd, og bad dem iföre sig deres Vaaben og berede sig paa det anseligste og ligsaa ordne hans Huus. Markgreven lod tage sine Heste og vilde ride imod dem. Hans Mænd kom da i meget Arbeide. Men som Markgreve Rodingeir red ud af Borgen, da kom Kong Gunnar med hele sin Hær imod ham. Markgreven tog vel imod Niflungerne og böd dem at drage med ham; hvilket Kong Gunnar med Glæde tog imod, og Högne takkede Ekkihard meget, for at han havde saa vel udfört hans Ærende.

343. Niflungerne kom nu til Markgreve Rodingeirs Gaard og stege af deres Heste, som Markgrevens Mænd toge imod. Markgreven lod nu gjöre Ild to Steder ude i Gaarden, da de vare vaade. Ved den ene Ild sade Kong Gunnar og Högne og deres Brödre og nogle af deres Mænd, men nogle sade ved den anden Ild. Men de, som vare törre, fulgte Markgreve Rodingeir ind i Hallen, og han gav dem Plads paa Bænken. Niflungerne afförte sig nu deres Klæder. Da sagde

Markgreve Rodingeirs Kone Godelinda, som var en Söster til Hertug Nödung, der faldt ved Gransport *): „Niflungerne have fört hid mangen hvid Brynje og haard Hjelm, mangt et skarpt Sværd og nyt Skjold, men det harmer mig mest, at Gudrun hver Dag begræder sin Mand Sigurd Svend." Da Ilden var antændt, gik Kong Gunnar og hans Brödre ind i Hallen efter Markgreve Rodingeir, og sade der om Aftenen i den kjærligste Behandling og drak Viin. Dernæst gik de til Sengs. Markgreve Rodingeir laa i sin Seng hos sin Kone og talte med hende. Da sagde Markgreve Rodingeir: „Frue! Hvad skal jeg give Konning Gunnar og hans Brödre, som kan være sömmeligt for dem at modtage?" Hun svarede: „Den Beslutning, som du tager, skal ogsaa være min." „Jeg vil sige dig," sagde Markgreven, „om du vil som jeg, da vil jeg give Junker Gisler min Dotter som den förste Gave." „Det er vel," svarede Godelinda, „at du giver Gisler vor Dotter, hvis han vil leve med hende, men

*) Jfr. Kap. 309.

det frygter jeg for." Da det var lys Dag, stod Markgreven og Niflungerne op og klædte sig paa. Markgreven bad dem forblive hos ham nogle Dage, men Niflungerne vilde drage afsted. Da sagde Markgreven, at han vilde drage med dem med sine Mænd, hvorpaa de gik til Bords, og drak god Viin og vare meget muntre. Markgreven lod nu indbære en Hjelm, beslaaet med röden Guld og besat med kostbare Stene, og gav den til Kong Gunnar. Kongen takkede ham meget for den, og holdt den for en stor Kostbarhed. Derpaa tog Markgreven et nyt og vel arbeidet Skjold og gav det til Gernost. Siden tog Markgreven sin Datter og gav hende til Junker Gisler, og sagde: „Gode Herre Gisler! Denne Mö vil jeg give dig til Ægtekone, om du vil tage hende. „Gjerne modtager jeg hende," svarede Gisler, og takkede ham meget for hans Gave." End sagde Markgreven: „See her, Junker Gisler! et Sværd, som jeg vil give dig, det hedder Gram, og det har Sigurd Svend eiet." Ogsaa for denne Gave takkede Gisler, og for al den Hæder, som han beviste ham paa denne Færd. Derpaa henvendte Markgreve Rodingeir sig

til Högne: „Gode Ven!" sagde han, „hvilken af de Kostbarheder, du her har seet, önsker du dig?" „Mig synes," svarede Högne, „som her hænger et Skjold, der er mörkeblaat af Farve, stort og stærkt og har udstaaet svære Hug, dette Skjold önsker jeg mig." Da svarede Markgreven: „Det passer sig vel, thi dette Skjold bar Hertug Nödung, og han fik store Hug under Mimungs Eg af hin stærke Vidga, för han faldt, og det skal nu være givet Högne." De takkede nu Markgreven meget for deres gode Modtagelse, og efterat de havde spiist, lode de deres Heste trække frem, og gjorde sig dernæst færdige til Reisen tillige med Markgreven og med ham syv af de raskeste Riddere, og de rede dernæst ud af Borgen. Da de vare færdige, önskede Fru Godelinda dem at fare vel og lykkelig og at komme med Anseelse tilbage.

Tre og tyvende Fortælling.

Niflungernes sidste Kamp.

344. Intet fortælles nu om *Niflungernes* Færd, för den Dag de rede til Susa. Det var da vaadt Veir og stor Storm, og de vare alle vaade. Og da de kom til den Borg, som hedder Sporta *), red der en Mand imod dem, som var udsendt af Kong Attila, og skulde drage til Bakalar **) og byde Markgreven til Gildes. Markgreve Rodingeir red just foran Hæren med sine Mænd; og da de nu kom sammen, spurgte Markgreven: „Hvad Nyt er der nu [i Susa]? „Det er det Nyeste [i Susa]," svarede Manden, „at Niflungerne ere komne i Huneland, og Konning Attila bereder et Gilde for dem, men jeg er sendt til dig at byde dig til Gildes, men nu vil jeg fölge tilbage med eder, da jeg nu har faaet mit Ærende udfört," og saa gjorde han, og red nu med Markgreven.

*) Thorta, P, formodentlig Dortmund,
**) Makala, B paa dette Sted.

Da spurgte Markgreven Manden: „Hvor stort et Gjestebud agter Konning Attila at gjöre, og hvor mange Mænd atindbyde dertil." „Mig synes," svarede Sendemanden, „at der alt er et ikke ringe Antal af Mænd i eders Fölge; Konning Attila har budet mange Mænd til sig til Gjestebudet, men Dronning Gudrun har stevnet did dobbelt saa mange af sine Venner, og hun samler over hele sit Rige alle de Mænd, der ville yde hende Hjælp, og der ere gjorte saa store Anrettelser til dette Gjestebud, som om der skulde komme en overordentlig stor Mængde Mennesker, og Gildet tillige vare længe." Markgreven böd nu denne Mand ride til Borgen og sige, at Niflungerne nu vare komne. Han red da til Kong Attila, og bragte ham denne Tidende. Kongen sendte da Bud over hele Borgen, at hvert Huus skulde beredes, og i nogle skulde der gjöres store Ildsteder. Dernæst talte Kong Attila til Kong Didrik, og bad ham at ride ud imod dem. Saa gjorde han, og [da de mödtes], favnede de hverandre, og rede alle sammen til Borgen.

345. Gudrun stod i et Taarn og saae sine Brödres Færd, og saae der mangt et nyt Skjold, mangen faver Hjelm og hvid Brynje. og mangen dyrebar Helt. Da sagde Dronningen: „Nu staaer Sommeren i sin favreste grönne Dragt, [og der komme mine Brödre med mangt et nyt Skjold og mangen hvid Brynje], og desto mere synes mig nu, at Sigurd Svends dybe Saar harme mig;" og hun græd bitterlig, og gik imod Niflungerne, böd dem velkommen og kyssede dem alle. Borgen var nu næsten fuld af Mænd og Heste, da der alt tilforn vare saa mange hundrede, [at man ei kunde tælle dem].

346. Kong Attila tog vel mod sine Svogre, og de bleve fulgte ind i de Haller, som forud vare indrettede, og Ild blev antændt for dem. Men Niflungerne hverken afloge deres Brynjer eller lagde Vaabnene fra sig. Dronningen kom nu ind i Hallen til sine Brödre. Hun saae, hvorledes de hvide Brynjer skinnede frem, naar de löftede deres Kjortler. Saasnart Högne saae sin Söster Gudrun, tog han strax sin Hjelm, satte den paa sit Hoved og spændte den fast, og ligesaa gjorde

Folker. Da sagde Gudrun: „Hil være dig, Högne! Har du medbragt til mig noget af Niflunge-Skatten, som Sigurd Svend eiede?" „Jeg bringer dig en stor Uven," svarede Högne; „ham fölger mit Skjold og min Hjelm og mit Sværd, og derfor lod jeg ei min Brynje blive hjemme." Da sagde Kong Gunnar: „Fru Gudrun, vor Söster, gak hid og sid her!" Nu gik Gudrun til sin unge Broder Gisler, kyssede ham og satte sig mellem ham og Kong Gunnar, og hun græd bitterlig. „Hvi græder du, Frue!" spurgte da Gisler. „Det kan jeg dig vel sige," svarede hun, „mig harmer saare de store Saar, som Sigurd Svend fik imellem sine Skuldre, skjöndt intet Vaaben havde fæstet i hans Skjold." Da svarede Högne: „Tal nu ei længer om Sigurd Svends de dybe Saar. Saa kjær som han var dig för, saa kjær være dig nu Konning Attila. Denne er en dobbelt saa mægtig Mand, og Sigurd Svends Saar mægte vi dog ikke at læge." Da stod Gudrun op og gik bort.

347. Kong Didrik af Bern kom da til og sagde, at Niflungerne skulde gaae til Bords, og ham fulgte Kong Attilas Sön Aldrian; men Dronningen tog Drengen i

sin Favn og bar ham ud. Saa gode Venner vare Kong Didrik og Högne, at de Haand i Haand forlode Hallen, og vandrede saa, til de traadte ind i Kongehallen, men i hvert Taarn og paa hver Muur stode anselige Kvinder, og vilde see den over alle Lande saa navnkundige Högne. Niflungerne kom da til Kong Attilas Hal.

348. Kong Attila sad nu i sit Höisæde. Paa sin höire Side satte han sin Svoger, Kong Gunnar og dernæst Junker Gisler, saa Högne, saa Gernost, saa Folker; paa venstre Side af Kong Attila sad Kong Didrik, saa Markgreve Rodingeir, saa Mester Hildebrand. Alle disse sade i Höisædet hos Kong Attila; og saaledes havde de anseligste Hövdinger nu faaet Plads i denne Hal. Om Aftenen blev den bedste Viin baaren frem, og intet Gilde var i Tilberedelser og alle gode Sager kosteligere, og Alle vare muntre og glade. Og der var nu kommen saa storen Mængde Mennesker sammen i Borgen, at næsten hvert Huus var fuldt. Den förste Nat sov de alle i god Ro og paa godt Leie. Da det blev Morgen, og man stod op, kom Kong Didrik og Hildebrand

til Niflungerne. Kong Didrik spurgte nu, hvorledes de havde sovet. Högne tog da Ordet og sagde, at han havde sovet vel, men dog var han i sit Sind saare ilde stemt. Da svarede Didrik: „Gode Ven! vær munter og glad og velkommen hos os, men vaer dig her i Huneland, thi din Söster Gudrun begræder endnu Sigurd Svend, og du behöver at tage dig i Agt i alle Henseender, för du kommer hjem. Da Niflungerne vare paaklædte, gik de ind i Gaarden, og paa den ene Side af Kong Gunnar gik Kong Didrik, men paa den anden Side Mester Hildebrand; men med Högne gik Folker, og nu vare alle Niflungerne standne op, og gik omkring i Borgen at more sig. Kong Attila stod da op, og gik ud paa Svalen og saae, hvor Niflungerne gik og hvorledes mange Mennesker stimlede til for at see deres Optog; og Alle spurgte de mest om, hvor Högne var. Nu blev Kong Attila vaer, hvor Högne og Folker gik, og deres Rustning var ei ringere end Kong Gunnars, og saa side Hjelme bare de, at Kong Attila ei nöie kunde skjelne Högne fra Folker, thi spurgte han, hvo de vare, der gik med

Kong Gunnar og Didrik. Da svarede Hertug Blodlin: „Det tykkes mig at være Högne og Folker." Da sagde Kong Attila: „Vel maatte jeg kjende Högne, efterdi han var hos mig en Tid, og jeg og Dronning Erka sloge ham til Ridder, og vistnok var han da vor Ven." Högne og Folker gik nu ud af Borgen med Armene om hinandens Skuldre, og da de der saae mange anselige Kvinder, toge de Hjelmene af, for at de kunde see dem. Högne var let at kjende; han var smal om Midie og bred om Skuldre, havde et langt Ansigt, der var blegt som Aske, eet meget fyrigt Öie, og han var den mandhaftigste blandt Mænd. Niflungerne gik nu med hele deres Hær ud omkring Borgmuren og morede sig, men Kong Didrik gik hjem til sin Gaard.

349. Kong Attila saae nu, hvor stor en Mængde Mennesker her var kommen sammen, og at han ikke kunde faae Plads til dette Folk i een Hal. Men da Veiret var godt og Solen skinnede favert, lod han anrette til Gildet i en Æblehave. Medens dette gik for sig, gik Dronningen hen i Kong Didriks Hal til Enetale med

ham og sagde grædende: „Gode Ven, Konning Didrik! Nu er jeg kommen at söge dine opriglige Raad; thi vil jeg dig bede, at du yder mig Hjælp til at hevne min störste Sorrig, at Sigurd Svend blev dræbt. Paa Högne og Gunnar og de andre Brödre önsker jeg at hevne hans Drab, og vil du dertil staae mig bi, Herre! da vil jeg give dig saa meget Guld og Sölv, som du önsker, og tilmed vil jeg yde dig Hjælp, om du vil ride over Rinen og hevne dig paa Sifka og Konning Ermenrik." Da svarede Kong Didrik: „Frue! det vil jeg vist ei gjöre og hvo som det gjör, vil gjöre det imod mit Raad og Villie, thi de ere mine bedste Venner, og hellere vil jeg gjöre dem Gavn end Skade." Da gik hun grædende bort hen i den Hal, hvor Hertug Blodlin var og sagde: „Herr Blodlin! vil du yde mig Hjælp til at hevne min Sorrig? Nu mindes jeg med Græmmelse, hvorlunde Niflungerne behandlede Sigurd Svend, og det vil jeg hevne, om du vil yde mig Hjælp, og da vil jeg give dig et stort Rige og hvad du ellers beder om." Da svarede Blodlin: „Frue! om jeg gjör det, som du beder om, da vil jeg derfor faae megen Utak af Konning Attila.

eftersom de ere hans gode Venner!" Nu gik Dronningen til Kong Attila og sagde til ham: „Herr Attila! hvor er det Guld og Sölv, som mine Brödre have fört dig?" Kongen svarede, at de havde ikke fört ham enten Guld eller Sölv, men at han dog vilde modtage dem vel, da de havde besögt ham. [Da sagde Dronningen]: „Herre! Tanken om Sigurd Svends Mord græmmer mig til det Inderste, men hvo uden dig vil hevne min Beskæmmelse. Gjör nu efter mit Önske, og hevn mig, da skal Niflungernes Skat og hele deres Land vorde dit." „Da svarede Kongen:„ Frue! hold op og tal ei Sligt! hvi skulde jeg svige mine Svogre, da de ere komne hid paa min Tro." Da gik Dronningen bort, og hendes Græmmelse steg nu til det Höieste. Kong Attila gik derpaa ud i Æblehaven, hvor Gildet skulde holdes, og kaldte paa de indbudne Gjester, hvorpaa de forsamlede sig alle.

350. Nu sagde Dronningen til Niflungerne: „Giver mig nu eders Vaaben at gjemme; thi her skal Ingen bære Vaaben. I see jo vel, at saa gjöre Hunerne." Da svarede Högne: „Du er en Dronning;

hvi vil du tage Mænds Vaaben, og det lærte mig min Fader, at jeg aldrig skulde betroe mine Vaaben til en Kvinde, og saalænge jeg er i Huneland, slipper jeg aldrig mine Vaaben." Nu satte Högne sin Hjelm paa og bandt den saa fast, det var ham mueligt. Og de saae da, hvor vred Högne var, og Ingen vidste, hvad Grunden var dertil. Da svarede Gernost, at der vel maatte være Svig paa Færde; „thi Högne var aldrig," sagde han, „i god Lune, siden vi begave os paa denne Færd, og kan det maaskee hændes, at han denne Dag kommer til at pröve sin Mandhaftighed;" fremdeles, at Högne maatte have vidst forud, hvad Ende Niflungernes Færd vilde tage. Derpaa satte han sin Hjelm paa og spændte den fast og gik ind i Æblehaven.

551. Kong Attila saae, at Högne spændte sin Hjelm fast, og spurgte Didrik af Bern, hvo det var, der satte Hjelmen paa. Da svarede Kong Didrik: „Det forekommer mig, som det er Högne og hans Broder Gernost; de ere begge brave Mænd, men ere her i et fremmedt Land." „Men!" [vedblev Kongen], „med

megen Vrede gjöre de dette." [Da svarede Kong Didrik: „Vist ere de brave Mænd], og er det sandsynligt, [Herre!], at du i denne Dag vil faae at see Pröver derpaa, hvis det gaaer, som jeg aner.

352. Nu stod Kong Attila op og gik imod Kong Gunnar og Gisler og tog med sin ene Haand Kong Gunnar, med den anden Gisler i Haanden og indböd dem tilligemed Högne og Gernost og Folker at tage Sæde hos ham. Paa sin venstre Side satte han Kong Didrik og Markgreve Rodingeir og Hertug Osid. Denne böd Kongen at ordne Mændene, som ham syntes bedst. En stor Ild var anrettet i Haven og rundt om den vare satte Borde. Alle Niflungerne vare nu komne ind i Haven med deres blanke Hjelme og hvide Brynjer, men deres Skjolde og Glavind havde de givet fra sig at forvares, og til at passe dem havde de sat tyve Riddere, som tillige skulde give dem Efterretning, om der var Svig i Gjæring. Dette var saa foranstaltet efter Högnes og Gernosts Raad. Folker sad hos Kong Attilas Sön Aldrians Fosterfader. Dronning Gudrun lod sætte en Stol lige overfor Kong Attila,

og dérpaa sad Hertug Blodlin. Imidlertid gik Dronningen til Ridder Irung *), som var Hövding [over de andre Riddere], og tiltalte ham med de Ord: „Gode Ven Irung! vil du hevne min Beskæmmelse? thi hverken Konning Attila, ei heller Konning Didrik, eller nogen anden af vore Venner, til hvem jeg har henvendt mig, vil give mig Hjælp." Da svarede Irung: „Frue! hvad er det du vil have hevnet, og hvi græder du?" „Sigurd Svends Mord," svarede derpaa Dronningen, „svæver idelig for mine Tanker; ham önsker jeg at hevne." Derpaa tog hun hans guldbeslaaede Skjold og vedblev fremdeles: „Gode Ven Irung! vil du hevne min Beskæmmelse, da vil jeg give dig dette Skjold saa fuldt af röden Guld som du kan fylde det og desforuden mit Venskab." „Frue!" svarede Irung, „det er meget Gods, som du der byder mig, men dog er dit Venskab mig endnu mere værd;" og han stod dernæst hurtig op, iförte sig sine Vaaben og kaldte paa sine Riddere, og bad dem ligeledes at væbne sig; og han

*) Hirung, A.

havde i Alt hundrede Riddere. Han satte nu sit Banner op; da sagde Dronningen, at han skulde först dræbe deres Svende, og ikke lade Nogen, som var udenfor Haven, komme ind i den; heller ikke Nogen, som var i Haven, slippe ud med Livet.

353. Dronningen gik dernæst ind i Haven, hvor Gildet holdtes, og satte sig i sit Sæde. Nu löb hendes Sön Aldrian til hende og kyssede hende. Da hvidskede hun Drengen lydelig i Öret: „Min kjære Sön! vil du være dine Frænder lig, og har du Mod dertil, da skal du gaae til Högne, og, naar han rækker sig frem over Bordet og tager Mad af Fadet, hæv da din knytte Næve, og slaa ham saa haardt du formaaer paa Kinden, saa at du viser dig som en brav Karl." Strax löb Drengen hen hvor Högne sad, og da denne böiede sig frem over Bordet, slog Drengen med sin Næve paa hans Kind, og dette Slag var vældigere end man kunde vente det af saa ung en Dreng, thi Blodet strömmede af Högnes Næse ud over Bordet. Da tog Högne med sin venstre Haand i Drengens Haar og sagde: „Dette

har du ei gjort af egen Drift, og ei heller efter Konning Attilas Raad, men snarere efter din Moders; dog! denne Gjerning skal blive dig til liden Baade;" og han tog derpaa med sin höire Haand om Fæstet paa sit Sværd, drog det ud af Skeden, og afhug Drengens Hoved og kastede det mod Dronningens Bryst med de Ord: „I denne Æblehave drikke vi god Viin, men den komme vi til at kjöbe dyrt; see, det er Noget, jeg skylder dig, min Söster!" Og end hug han over Folkers Hoved til Drengens Fosterfader, saa at hans Hoved flöi af, og dertil sagde han: „Nu betaler jeg dig, hvad du har fortjent, fordi du saa slet passer denne Dreng!" Da sprang Kong Attila op og raabte: „Stander op alle Huner og alle mine Mænd og dræber Niflungerne!" Og nu sprang op hver Mand, som var i Haven. Da blottede Niflungerne deres Sværde. Paa Dronningens Raad vare raa og blöde Oxehuder udbredte foran Haveporten. Som nu Niflungerne löb ud af Haven, faldt de paa Huderne, [og der fandt Mange deres Död, thi Irung stod der med sine Mænd og dræbte mangen brav Mand]. Og-

saa Niflungerne dræbte Mange, og i hundredeviis laae döde Kroppe paa Valpladsen i Haven.

354. Da Niflungerne mærkede, at de mistede dem af deres Mænd, som kom ud af Haven, vendte de tilbage og gjorde anden Gang Anfald og sloges med Hunerne i Haven, og standsede ei, för de havde dræbt hvert Mands Barn af Hunerne, som ei undkom ved Flugten. Kong Attila stod oppe i et Kastel og eggede sine Mænd til Fremgang mod Niflungerne, men Kong Didrik gik til sin Gaard og græmmede sig over, at saa mange af hans Venner skulde skille sig ad, og drage Sværdet mod hinanden. Dronningen derimod var hele Dagen virksom med at tage frem Brynjer og Hjelme, Sværde og Skjolde, saa mange Kong Attila eiede, for dermed at væbne dem, som vilde slaaes; og stundum gik hun ud i Borgen og eggede til Fremgang, og raabte, at hver Mand, som vilde have Guld og Sölv, skulde nu kuns gaae rask frem og dræbe Niflungerne. Og dette gjorde hun hele Dagen.

355. Nu blev der en haard Kamp, i det Hunerne angrebe Haven, men Nif-

lungerne forsvarede den *). Paa begge Sider blev der et stort Mandefald, dog faldt der dobbelt saa mange Huner, men Folk dreve til fra Herrederne og Borgene, saa at Hunerne nu havde dobbelt saa stor en Hær som i Förstningen. Högne sagde da til Kong Gunnar: „Mig synes som der af Huner og Niflunger ere mange faldne, men saa mange som vi have dræbt, saa drive der dog dobbelt saa mange til, ligesom vi slet intet bestilte, men Hunernes Hövedsmænd komme ikke nær, saa at vi næsten slaaes ene med Trælle. Det græmmer mig meget, at vi ei kunne komme ud af Haven, thi da kunde vi selv vælge, med hvem vi vilde slaaes; og tydelig kunne vi nu see, hvad Udfald denne Leg vil faae, hvis det skal blive saaledes ved. Niflungerne ville falde, saalænge de ere mere udsatte for Spyd og Skud end for Sværdet, og ingen Heltedaad kunne vi udöve, om vi ei nytte vore Hugvaaben! Derfor er det nu mit Raad, at vi trænge

*) E tilföier, at Stedet, hvor Kampen stod, kaldtes Högnagard eller Högnes Have; P kalder det Holmgaard og lægger til: „og saa hedder det end i Dag Niflunge Holmgaard."

ud af Haven." Men om Haven var en Steenmuur, der endnu den Dag i Dag er at finde. Högne og hans Stalbrödre löb da til den vestlige Side, hvor Steenmuren var sprukken mest. Niflungerne bröde derpaa Muren og standsede ei, förend der var en Aabning paa den. Der igjennem sprang Högne ud, men udenfor var en bred Gade med Haller paa begge Sider, saa at der ikke var meget rummelig Plads. Gernost og Gisler og mange Niflunger fulgte ham og trængte frem mellem Husene. Da kom Hertug Blodlin imod dem, og der opstod en meget haard Kamp. Nu lode Hunerne blæse i alle deres Lurer og raabe, at Niflungerne vare komne ud af Haven, og da strömmede alle Hunerne til, saa at hvert Stræde blev fuldt af Huner, og Niflungerne maatte overmandede rykke tilbage i Haven, men Högne drog op til en Hal og stöttede sin Ryg mod Hallens Muur, som var lukket og stærk. Han skjöd derpaa Skjoldet for sig, og nedhug med sin Haand den Ene ovenpaa den Anden; af Nogle hug han Hænder og Födder, af Andre Hovedet, Andre hug han midt over, og der var Ingen af dem, der

trængte ind paa ham, der jo fik tilstrækkelig Gjengjeld; og saa stor Trængsel var der omkring ham, at de, som bleve dræbte, neppe kunde falde, og saaledes værgede han sig med sit Skjold, at han fik intet Saar. Paa Niflungernes venstre Side stod Kong Didriks Hal, og der stod selve Kongen oppe i Skydehullerne med sit Mandskab fuldtvæbnet.

556. Gernost og Gisler og Folker dreiede fra Gaden ind under Hallen, vendte Ryggene til og værgede sig mandigen, og dræbte der mangen Mand, og Hunerne trængte nu paa det heftigste ind paa dem. Da sagde Gernost til Kong Didrik: „Hellere burde du nu gaae til med dine Mænd og yde os Hjælp og ei tillade, at saa mange Mænd slaaes mod een." Da svarede Kong Didrik: „Gode Ven Gernost! det er mig den störste Sorrig, at denne Storm begyndte, der vil koste mig saa mange gode Venner, men selv kan jeg Intet foretage mig; thi ei vil jeg stride mod Hunerne og Konning Attila, min Herre, ei heller vil jeg gjöre Niflungerne Meen, som Sagerne nu staae." Kong Gunnar mærkede nu, at hans Brödre Högne, Ger-

nost og Gisler vare trængte ud af Haven og tilmed, at der var kommen Overmagt til Strid mod ham, og at Alle nu vare flygtede fra ham tilbage i Haven. Hidtil havde han holdt Stand og forsvaret den östre Port, foran hvilken Irung stod med sine Mænd. Da Kong Gunnar nu hörte, at Högne behövede Hjælp, da flyede han vester i Haven til den Udgang, som Niflungerne havde brudt paa Muren, og gik paa det raskeste ud med sine Mænd. Strax udenfor Haven stode Hunerne i fuld Væbning, og der blev en meget skarp Strid, og Kong Gunnar trængte haardt frem, og ingen af hans Mænd var saa stærk, at han kunde fölge ham. Imod Kong Gunnar kom nu Hertug Osid, Kong Attilas Frænde, som var den störste af alle Kæmper, og de stredes med megen Hidsighed i lang Tid, til det mörknede ad Nat. Men da nu Kong Gunnar var stædt ene i Hunernes Hær, og han havde med den största Kæmpe at gjöre, blev han overmandet og fangen, mistede sine Vaaben og blev bunden. Da nu Hunerne havde vundet denne Seier, oplöftede de et stort Krigsraab, og Attila og Dronningen raabte, at de ei maatte dræ-

be Kong Gunnar men overlevere ham til dem. Osid förte Kong Gunnar for Kong Attilas Födder, og han blev efter Dronningens Raad kastet i en Ormegaard, og der lod han sit Liv; og det Taarn, hvori dette skete, staaer midt i Susa.

357. Da Högne og Gernost hörte, hvad Hunerne raabte, at de havde fanget Kong Gunnar, da blev Högne saa rasende, at han sprang fra Dören ud paa Gaden, og huggede til begge Sider, saa at Intet kunde staae for ham. Da Gernost saae dette, ilede han ogsaa ud paa Gaden og banede sig Vei til ham over Lig af Huner, dem han hug ned til begge Sider, saa hans Sværd ingensteds standsede, för det stödte mod Jorden. Og ham fulgte Junker Gisler, der med sit Sværd Grain, dræbte mangen Mand, og saaledes sloge de fra sig, at Intet stod for dem, og alle Hunerne flyede, og mange af dem bleve dræbte. Og nu kom Niflungerne ud af Haven paa Gaden og oplöftede et vældigt Krigsraab, og raabte, at Hunerne vare onde Hunde, [og at de skulde] flye, da Niflungerne nu vilde hevne sig. Og de löb nu heelt igjennem Borgen og dræbte Folk, hvor de kom frem, og

det var alt ganske mörk Nat. Hunerne droge da til Kamp paa ny mod disse Sværme af Niflunger. Kong Attila drog op i sin Hal og lukkede Muren efter sig og værnede den, saa at Niflungerne der Intet fik udrettet. Markgreve Rodingeir gik op i Kong Didriks Hal og opholdt sig der [om Natten] hos ham. Hertug Blodlin gik ind i en Hal med sine Mænd og Irung med sine. En Mængde Mennesker strömmede i denne Nat til Borgen. Det var nu ganske mörkt. Da lod Högne blæse i sin Baron *), og stevnede alle Niflungerne til sig; alt var han kommen til Borgmuren, og derhen kom alle Niflungerne til ham. Da spurgte Högne Gernost: „Hvor mange Mænd have vi mistet med Konning Gunnar, [og hvor mange have vi end tilbage]?" Gernost svarede, at dette var vel talt; „vi skulle nu," sagde han, „eftersee vore Mænd; og paa höire Side af Högne skal Gisler staae med sit Banner, men mine Mænd paa hans venstre Side og ud fra mig de Mænd, der have fulgt disse Bannere, som ere tilbage, og

*) maaskee Basun.

ud fra Gisler skulle de Mænd staae, som fulgde Konning Gunnars Bannere, og der skal tillige Folker have Plads." Og saaledes opstillede Niflungerne deres Mandskab. De talte nu efter, hvor mange Mænd de havde mistet, og det belöb sig til tre hundrede Mænd, men syv hundrede vare endnu tilbage." Og da sagde Högne, at, da de endnu havde meget Mandskab, skulde Hunerne end miste mange Mænd, förend Niflungerne alle maatte falde; og dette bekræftede de Alle. Da sagde Högne: „Var det nu Dag, som det er Nat, og kunde vi see at kæmpe, da skulde Seiren endnu blive vor. Nu har Kong Attila kun lidt mere Mandskab end vi, men bie vi til Dag, da frygter jeg for, at vi ingen Navnkundigheds Daad faae udövet, för vi miste vort Liv, thi Landshæren vil strömme til, og da kunne vi ei staae os mod saa stor Overmagt, naar saa Mange komme mod Een; men det maae vi sörge meest over, at vi ei kunne faae Ild; thi da skulde vi endnu slaaes med Hunerne." Da drog Högne bort med faa Mænd, til han kom til et Kjökkenhuus, hvor de fik Ild, som de kastede i Huset og brændte

det op, og det blev da lyst over hele Borgen.

358. Da lode Niflungerne reise deres Bannere og blæste i alle deres Baroner, og oplöftede et stort Raab og Skrig over hele Borgen, og eggede Hunerne til at trænge ind paa sig, da de kom for Hallerne, men Hunerne bleve staaende i Skydehullerne og skjöde paa Niflungerne, og de igjen paa dem, men de vilde ikke stride för Dag; dog dræbte Niflungerne mange Mænd i denne Nat. Og da det dagedes löbe de Huner, som vare strömmede til fra Herrederne, op i Borgen, og blev der da en meget stor Hær.

359. Paa begge Sider satte de nu deres Bannere op, og dernæst kom det til den heftigste Kamp. Hunerne trængte mandigen frem, og den ene eggede den anden til at dræbe Niflungerne, og Dronningen böd dem Guld og Sölv derfor. Hertugerne Blodlin og Irung vare begge denne Dag i Kampen, men Kong Attila lod sig ingensteds finde. Gernost lod sit Banner bære frem imod Blodlin, og disse to Fylkinger gik imod hinanden med megen Hidsighed. Gernost gik nu frem for alle sine

Mænd, og huggede til begge Sider af sig og dræbte mangen Mand; og nu kom Hertug Blodlin imod ham, og de begyndte der en Enekamp, hvori vældige Hug uddeeltes, og saaledes kæmpede de i lang Tid, og Gernost holdt ei op, för han havde afhugget Blodlins Hoved; og da brystede Niflungerne sig af denne Seier.

560. Og da Markgreve Rodingeir hörte dette, blev han meget vred og raabte til sine Mænd, at de nu skulde kæmpe og dræbe Niflungerne, og han lod bære sit Banner frem i Kampen, og Niflungerne faldt for ham. Nu gik Högne ene frem i Hunernes Hær, og huggede med sin ene Haand baade til höire og venstre og fældte Huner frem foran sig, saa langt som hans Sværd kunde række, og Mange nedstödte han med sit Spyd, saa at hans Arme bleve blodige til Skuldrene, og hele hans Brynje var som levret Blod; og saa langt var han nu kommen frem i Hunernes Hær, at han, da han nu næsten var træt, ikke vidste, om han kunde komme tilbage til sine Mænd, thi dreiede han om til en Hal, bröd den op og gik ind og vendte sig om til Dören, og blev staaende og hvilte

sig. Markgreve Rodingeir gik nu haardt frem imod Niflungerne, og der blev en skarp Strid, og Hunerne trængte til Hallen, hvor Högne var inde, men han værgede Dören og dræbte mangen Mand. Da Dronningen nu saae, hvor Högne var, raabte hun höit til Hunerne, og bad dem at stikke Ild i Hallen, hvis Tag var af Træ, og saa blev gjort. Derpaa raabte Gudrun paa sin kjære Ven Irung: „Gode Ven!" sagde hun, „nu maa du trænge ind paa Högne, thi han er indsluttet i et Huus; skaf mig nu hans Hoved, og jeg skal fylde dit Skjold med röden Guld." Da vendte Irung sig til Hallen, som Dronningen böd, og alt stod den fuld af Rög rundt om Högne. Irung sprang ind i Hallen og hug med sit Sværd til Högne over hans Laar, saa at det tog Brynjen sönder og saa meget af hans Laar, som det störste Stykke Kjöd, der hugges til Kjedelen. Derpaa sprang Irung ud af Hallen. Nu saae Gudrun, at Högne blödte, og gik til Irung og sagde: „Min kjære Irung! nu har du saaret Högne, men anden Gang vil du dræbe ham." Derpaa tog hun sin Guldring og spændte den paa hans Hjelmbaand paa höire Side, og en an-

den Ring paa den venstre Side og sagde: „Irung, brave Mand! skaf mig nu Högnes Hoved, og du skal faae saa meget Guld og Sölv, som jeg formaaer at fylde i dit Skjold og endnu ligesaa meget til." Og da sprang Irung anden Gang ind til Högne. Saasnart denne blev ham vaer, vendte han sig imod ham, og stak sit Spyd under hans Skjold i hans Bryst, saa at det skar Brynjen sönder og gik tværs igjennem Maven ud imellem Skuldrene, og fæstede i Steenmuren, ved hvilken Irung da segnede ned; og endnu den Dag i Dag kaldes denne Steenmuur Hirungs Væg. Da sagde han: „Havde jeg saa gjengjeldet Gudrun sin Ondskab, som jeg nu gjengjeldte Irung mit Saar, da havde jeg nu ladet mit Sværd synge mandigen i Huneland.

361. I samme Stund skete store Hændelser. Markgreve Rodingeir trængte nu haardt frem og dræbte Niflungerne, og imod ham kom Junker Gisler, og Ingen sparede sine Vaaben. Gisler svingede sit Sværd Gram, og det bed saa vel, at hvorsomhelst det traf Skjold, Hjelm og Brynje, skar det dem sönder som Klæde. Der

faldt nu Markgreven for Gislers Haand efterat have faaet mange store Saar, hvilke han fik alle af det Sværd, han för gav Gisler i Venskabs Gave.

562. Nu trængte Gisler og Gernost saa haardt frem, at de kom ind i Hallen til Kongen, og dræbte der mangen Mand; ogsaa Folker trængte nu haardt og mandigen frem til det Huus, hvor Högne var inde, og nedhug den Ene ovenpaa den Anden, saa at han aldrig traadte paa Jorden, [för han havde bedække den med en död Krop]. Högne saae da, hvor een af Niflungerne foer frem for at komme til ham, og da spurgte han: „Hvo er denne Mand, der söger saa mandigen til mig?" Han svarede: „Jeg er Folker, din Spillemand. See Gaden, hvorlunde jeg har hugget." „Gud lönne dig derfor!" sagde Högne, „at du saalunde lod din Harpestreng synge."

563. Da nu Kong Didrik saae, at Markgreven var död, raabte han höit: „Nu er min bedste Ven Markgreve Rodingeir död; nu kan jeg ei længer være rolig; griber derfor til Vaaben, alle mine Mænd! thi nu vil jeg stride mod Niflungerne." Da gik Kong Didrik ned paa Gaden, og saa

siges der i tydske Kvad, at der var intet Tilholdsted for en feig Mand, hvor Kong Didrik og Niflungerne kom sammen til Kamp, og vide om i Hæren hörtes det, hvorlunde Ekkisax sang i Niflungernes Hjelme, og Kong Didrik var nu meget vred. Men Niflungerne værgede sig mandigen og fældte mange Ömlunger, Kong Didriks Mænd, men ogsaa mange Niflunger faldt i denne Kamp. Kong Didrik trængte nu saa haardt frem med alle sine Mænd, at den brave Helt Högne af Tröia *) rykkede tilbage med sit [hvasse] Sværd, og sögte ind i Hallen til Gernost og Gisler; men Kong Didrik og Mester Hildebrand droge efter dem; og nu vare inde i Hallen Högne, Gernost, Gisler og Folker. Kong Didrik gik ind i Hallen, og for ham stod Folker. Da sagde denne: „Nu kan man see, at du Niding agter at dræbe dine Venner, naar de ere mödige af Kampen og næsten overkomne af Træthed, og ville alle brave Mænd dérfor kalde dig en

*) I Nibelungenlied kaldes den Helt, med hvem Högne her forvexles, „af Tronege" hvormed vel menes Troneck ei langt frà Trier.

slet Karl." Da hug Kong Didrik paa hans Hals, saa Hovedet flöi af, hvorpaa Högne kom imod ham, og en Enekamp begyndte imellem dem. Og Mester Hildebrand trængte ind paa Gernost; og der opstod en haard Kamp, og Hildebrand tilföiede Gernost store Slag, [med sit store Sværd Lagulf], hvoraf han fik sin Bane, da Træthed alt tilforn næsten havde faaet Bugt med ham. Nu var der altsaa ei flere inde i denne Hal end de fire: Högne og Kong Didrik, Hildebrand og Gisler.

364. Kong Attila kom nu fra sit Taarn hen hvor de sloges. Da sagde Högne: „Det er Helteværk, Konning Attila! at I giver denne Svend Gisler Fred. Han er uskyldig i Sigurd Svends Drab, og jeg ene gav ham sit Banesaar. Lad ei Gisler undgjelde det, og det er kun liden Heltegjerning for saadanne Kæmper at dræbe ham, som næsten er overvunden af Træthed." Da sagde Gisler: „Tal ei saa, som om jeg frygtede for at værge mig. Det veed min Söster Gudrun, at da Sigurd Svend blev dræbt, var jeg fem Vintre gammel og laa i min Moders Seng; men ei skjötter jeg om at leve ene, naar alle mine

Brödre ere dræbte." Og nu trængte Hildebrand ind paa ham, men Gisler værgede sig mandig og tilföiede Hildebrand mange og store Saar, men dog gik det som man kunde vente, at Gisler segnede til Jorden, overvældet af store Saar.

365. Nu sagde Högne til Kong Didrik: „Det synes mig nu, som vort Venskab, [hvor stort det end har været], her maa oplöses, og ei indseer jeg, hvorledes du kan vente Hæder af en saadan Enekamp med mig, der alt er mödig og saaret. Havde jeg saaledes hvilet mig som du, da skulde du aldrig bære dit Legeme heelt herfra, og desuagtet opgiver jeg end ikke mit Liv for een Mand alene; lader os derfor ende denne Kamp med Manddom, og Ingen af os skal bebreide den anden sin Æt." [Men Kong Didrik svarede: „Ingen Mand beder jeg mig til Hjælp i denne Enekamp, og den vil jeg vistnok vide at udföre med Konst og Manddom]." De begyndte derpaa Enekampen, og sloges længe paa det djærveste, saa at man ikke kunde forudsee, hvem Seiren skulde tilhöre. Og saa længe stod denne Kamp paa, at begge bleve mödige og saarede. Derover blev Kong Didrik

vred, da det harmede ham, at han saalænge skulde slaaes med een Mand, som forud havde stredet i tre Dage. Og nu sagde han: „Dette er vistnok en stor Skam, at jeg staaer her hele Dagen, og at en Alfesön skal holde Stand imod mig." Da svarede Högne: „Mon vel en Alfesön skulde have værre Forhaabning end selve Djævelens Sön." Og ved disse Ord tændtes saaledes Didriks Vrede, at Ilden flöi gnistrende ud af hans Mund, hvorved Högnes Brynje blev saa hed, at den brændte ham. Da sagde Högne: „Nu kommer jeg til at overgive mine Vaaben, thi jeg brænder af mine Brynjeringe. Var jeg en Fisk, istedenfor at jeg er et Menneske, da vilde noget af mit Kjöd være spiseligt." Derpaa tog Kong Didrik ved ham og rykkede Brynjen af ham.

566. Dronningen tog nu, der hvor Huset var brændt, en luende Brand, og gik til sin Broder Gernost og stak ham den i Munden, for at vide, om han var död, men hun forlod ham först, da han heraf var kvalt, og ligesaa gjorde hun med Gisler, som [heller] ikke tilforn var död. Kong Didrik saae nu, hvad Dronningen gjorde, og

sagde til Kong Attila: „See nu, hvor denne Djævel Gudrun, din Kone, kvæler sine Brödre, de brave Helte, og see, hvor mange Mænd her have mistet deres Liv for hendes Skyld, og hvor mange brave Helte hun har voldt Döden af Niflungerne og Hunerne og Ömlungerne, og det samme vil hun engang gjöre ved dig selv." Da svarede Kong Attila: „Vistnok er hun en Djævel; dræb du hende, og vist vil det være en god Daad; og om du havde gjort det for syv Nætter siden, da vilde mangen dyrebar Mand, som nu er dræbt, have været frelst." Da löb Kong Didrik til Gudrun, svingede sit Sværd i Veiret og hug hende midt i Stykker.

367. Kong Didrik gik nu til Högne og spurgte, om han stod til at helbredes. Högne sagde, at han vel kunde leve nogen Tid, men stod ikke til mere at helbredes. Kong Didrik lod da före Högne hjem i sin Hal, og Didriks Kone Herat forbandt hans Saar. Om Aftenen bad Högne Kong Didrik at skaffe ham en Kvinde af god Æt, da han vilde hvile hos hende om Natten. Denne Bön opfyldte Didrik ham. Efter tre Dages

Forlöb sagde Högne til Kvinden: „Det kan nu hændes, at, naar nogen Tid gaaer hen, du föder en Sön ved mig, og denne Dreng skal hedde Aldrian, og her ere nogle Nögler, som du skal passe paa og give denne Dreng, naar han bliver voxen. Disse Nögler före til Sigisfrod- *) Kjælder, hvori Niflunge-Skatten er forvaret." Og herefter döde Högne, og saaledes var nu alle de anseligste Niflungers Levetid endt. I dette Slag vare faldne tusinde Niflunger og fire tusinde af Huner og Ömlunger. Saa sige tydske Mænd, at intet Slag har været mere berömt i gamle Sagn end dette, og efter dette Slag har der været saa öde paa Mænd i Huneland, at der ei mere i Kong Attilas Tid har været mange tappre Helte at udvælge. Nu var det opfyldt, som Dronning Erka spaaede **), at det vilde volde Kong Attila og alle Hunerne stor Ulykke, om han giftede sig i Niflungeland. Her kan man nu höre tydske Mænds Frasagn om, hvorlunde disse

*) Sigfred-, B; Sigisfrod eller Sigfred, Sigurd stydske Navn.

**) Jfr. Kap. 317.

Begivenheder have tildraget sig, saadanne Mænds, som ere födte i Susa, og mangen Dag have seet Staden endnu ubeboet. [De samme kunne sige], hvor Högne faldt og Irung blev nedlagt, og vise Ormetaarnet, hvor Kong Gunnar fik sin Bane, og Haven, som endnu kaldes Niflunge-Haven. Og Alt staaer endnu paa samme Maade, som dengang Niflungerne dræbtes; den [gamle] Port, [hvor Striden begyndte, og den vestre Port, som kaldes Högnes Port, hvor Niflungerne bröde ud af Haven]. Og flere Mænd, som vare födte i [Bremen og Mönsterborg *)], have fortalt dette, og skjöndt ingen af dem kjendte til [hinanden,] fortalte de det dog alle paa een Maade, dog meest efter det der berettes i de gamle Kvad, der om dette Lands store Begivenheder ere forfattede i det tydske Tungemaal.

---

*) Brinon og Mesterborg, B;

Fire og tyvende Fortælling.

Didriks Tilbagefærd.

568. Kong Didrik af Bern havde nu mistet mange dyrebare Mænd. Da taltes de begge ved, Kong Didrik og Mester Hildebrand. Kong Didrik begyndte; „Vistnok er det mig en stor Sorrig, at jeg har saalænge maattet undvære mit Rige, og at jeg har nu mistet alle mine Mænd. See nu her, hvorlunde mange af vore Venner ere dræbte; vor hin gode Ven Markgreven, Konning Gunnar af Niflungeland, Högne af Troja, som have været vore trofaste Venner; og det veed Gud, at heller vil jeg döe for mit Rige, end jeg skal opleve min Alderdom her i Huneland, og allerede altfor længe have vi tjent Konning Attila." „Herre!"svarede da Hildebrand, „vi have været længe fra vort Rige og have mistet Meget, og deri vil jeg være enig med dig, hellere at döe i Ömlungeland end at henleve en uhæderlig Alderdom i Huneland." Derpaa sagde Kong Didrik: „Hvad har du nu spurgt om min Borg Bern? Hvo hersker over

den?" „Bestemt veed jeg ikke," 'svarede Hildebrand, „hvo der hersker over den," men det har jeg spurgt, at der skal herske en Hertug, som hedder Alibrand, som maa være min Sön, og tillige fortælles det, at han er en stor og drabelig Mand. Det kan hændes, at min Kone Oda har været frugtsommelig, da jeg drog bort fra Bern, og at han saa siden er föd." Da sagde Kong Didrik fremdeles: „Er din Sön Hertug over min Borg, da vil det være os en stor Lykke. Han vil modtage os vel, om han er os tro, som du har været." Hildebrand sagde da: „Herre! hvad Beslutning vil du i den Henseende tage?" Herpaa tog Kong Didrik saaledes til Orde: „Ei kunne vi nu faae en Hær til at drage med os til Ömlungeland, saa öde her er blevet paa Folk. Konning Attila kan nu ikke give os sine Hövdinger til at indtage vort Rige. Jeg vil derfor drage lönligen til Ömlungeland, og gaaer det da saa vel, at jeg kommer der, skjöndt ei med flere Mænd end vi to tilsammen ere, vil jeg dog sværge paa, at jeg ei anden Gang kommer ud af Ömlungeland." Nu spurgte Hildebrand. „Skulle vi tale noget om dette for Konning At-

tila." „Dette har jeg nu saa fast besluttet," svarede Kong Didrik, „at jeg vil drage hjem; hvad enten Konning Attila tykkes vel eller ilde derom. Og derfor skal det holdes skjult for Konning Attila [og for enhver Anden, indtil vi ere reisefærdige]."

369. Og endnu sagde Kong Didrik; „Fru Herat skal fare med os, om hun vil, gak derfor hen og siig hende det!" Hildebrand gjorde saa og sagde hende, hvad Kong Didrik havde besluttet. Fru Herat sagde, at hun vilde höre det af Kong Didrik selv; hvilket Hildebrand berettede Kongen, som nu selv gik til Fru Herat og sagde: „Vil du drage hjem med os til Ömlungeland, da jeg agter at vinde mit Rige tilbage? Mester Hildebrand fölger med mig. Jeg har nu været borte fra mit Rige i to og tredive Vintre." Da svarede Herat: „Herre! gjerne vil jeg dig fölge, og det vil vist Gud, at du faaer dit Rige. Der vil ingen Dag komme, paa hvilken jeg vil være saa glad, som naar du faaer din Herlighed tilbage." „Gjör dig da snart færdig," sagde Kongen, „i denne Aften skulle vi ride bort fra Susa." Hun svarede, at det saa skulde skee.

370. Og om Aftenen samme Dag havde Hildebrand sadlet deres [tre] Heste, og den fjerde Hest havde han læsset med deres Klæder og deres Guld og Sölv. Da de nu havde löftet Herat op paa hendes Hest og ligeledes Bylterne, sagde Hildebrand: „Mon du saaledes vil reise bort, Herre! uden först at tale med Konning Attila?" Kong Didrik svarede: „Du og Herat skulle ride i Forveien ud af Borgen, men jeg vil gaae til Konning Attila." Kong Didrik gik da op i Kong Attilas Hal, hvori han sov, og sagde til Vagtmændene, at han vilde besöge Kongen. Vagtmændene lode Kong Didrik gaae hvor han vilde. Kong Didrik gik ind i Hallen, hvor Kong Attila sov, og vækkede ham. Da Kong Attila saae, at Kong Didrik var kommen eensom, sagde han: „Velkommen! Konning Didrik, kjære Ven! Hvad vil du, hvi kommer du eensom i Vaaben?" Da svarede Kong Didrik: „Herre! gak eensom med mig til en Enetale!" Kongen stod op og gjorde saa. Da sagde Kong Didrik: „Mægtige Herre Konning Attila! jeg kan sige dig en Tidende: jeg har mistet min Borg Bern og hele mit Rige, og det har

nu mine Uvenner. Nu græmmer jeg mig saa meget derover, at jeg kan ei længer lade Sagerne saa staae; jeg vil drage hjem til Ömlungeland, og skal jeg da faae mit Rige igjen eller i andet Fald min Död." „Hvor ere dine Krigere," sagde Kong Attila, „og paa hvad Maade vil du vinde dit Rige, drag ei med Vanære her fra os, og hvorlunde har du lagt denne Plan?" Kong Didrik svarede: „Jeg vil drage lönlig i mit Rige, og ingen Krigere har jeg til at tilbagevinde mit Land." Da sagde Kong Attila: „Min gode Ven, Konning Didrik! bliv endnu hellere hos os en Tid; men om du ei vil det, da vil jeg give dig Hunernes Hær til at vinde dit Rige." „Herre Konning Attila!" svarede Didrik, „det gik som jeg ventede af eder, at I vilde behandle os ædelt. Gud lönne eder derfor, men eensom og lönlig vil jeg drage og Hildebrand med mig; ei vil jeg oftere ödelægge dine Mænd." Da gik Kong Attila ud med ham til Borgporten, og der skiltes de og kyssedes; og nu græd Kong Attila, og var meget ilde tilmode over, at han ikke skulde lade Kong Didrik drage bort fra sig med mere Hæder. Kong Didrik bad Kong Attila og hans Rige være i Guds

Varetægt og sagde, at de endnu kunde træffes, og sprang dernæst paa Hestens Ryg, og de droge nu alle deres Vei. Mester Hildebrand red forud med Trodshesten. De dreiede ad den venstre Vei til Mundia, og vilde Kong Didrik fortsætte Reisen Nætter og Dage, og de kom ei til Folk og droge ikke til Borge.

371. En Nat kom de til Bakalar, og da sagde Kong Didrik, i det han vendte sin Hest [mod] Borgen: „Nu bedröver du mig, Bakalar! formedelst din Herre Markgreven. Da jeg havde mistet mit Rige for min Farbroder, da kom jeg her for Bakalar, og da kom imod mig Markgreven med sin Dronning Godelinda; hun gav mig en grön Krigsfane, som blev mange Mænd til Bane. Nu sörger jeg meget over min gode Ven Markgreven. Var han her endnu ilive, da drog jeg ikke saa fra denne Stad uden at besöge ham." Da svarede Hildebrand: „Vist sagde du sandt, at Markgreven var en brav Mand; det forsögte vi i Rusland, da jeg mistede min Hest, og han igjen hentede den til mig*)."

---

*) Jfr. Kap. 285.

Derpaa droge de frem ad Veien og rede, til de kom i Nærheden af Skoven Lutuvald *), hvor de opholdt sig om Dagen, men Natten derefter rede de igjen videre.

572. Elsung Jarl hin Unge var draget over Rinen med sine Riddere, og nu udspeidede han, at Kong Didrik red der. Han mindede sig nu, at den gamle Samson og hans Sönner Ermenrik og Ditmar havde dræbt hans Frænde Elsung Jarl af Bern hin Gamle og hin Skjægside **), og han syntes nu, at der var en god Leilighed til at hevne dette, hvorfor han red om i Skoven og sögte efter dem. Da Solen var nærved at gaae ned om Aftenen, sagde Didrik, at de skulde gjöre sig færdige og ride deres Vei. Kong Didrik og Herat red nu foran, men Hildebrand bag efter med Trodshesten, og da han vendte sig om og saae tilbage, blev han vaer, at megen Stöv stod op fra Veien som af mange Heste. Han slog da Hesten og red efter Kong Didrik og sagde til ham: „Jeg seer en stor Stöv af Heste stige op

*) Lurnvald, B. P.
**) Jfr. Kap. 12.

af Veien, og deri sees favre Skjolde og hvide Brynjer, og de ride fast efter os. Da sagde Herat med grædende Taarer: „Jeg frygter, at det ere eders Uvenner." Nu vendte Kong Didrik sin Hest om, og löftede Hjelmen op og sagde: „Ja vistnok er det af Heste, den Stöv reiser sig fra Veien, og jeg skjelner endog væbnede Mænd, i hvo de saa ere, der her fare saa vældigen frem! Hvo troer du det er, Mester Hildebrand?" „Ei venter jeg," svarede han, „her nogen Hövding, uden det skulde være Elsung, som er dragen over Rinen; og det mener jeg, at om det er ham, og han har spurgt om vor Færd, da kan det være, han vil træffe os." Da sagde Kong Didrik: „Ja! saa heftig ride disse Mænd til, som om de ville indhente os, men hvad skulle vi nu gjöre, enten undflye i Skoven og skjule os eller stige af vore Heste og værge os?" Nu vendte Hildebrand atter sin Hest og tog sin Hjelm af Hovedet og saae hen, hvor disse Mænd rede og sagde: „Herre! der ride to og tredive Mænd; lader os stige af vore Heste og berede os. For dem ville vi ikke flye; det skal spörges i Huneland,

at [nogle af] disse skulle falde under vore Hug, medens andre af dem forskrækkede undflye." Han sprang da af sin Hest, og ligesaa gjorde Kong Didrik, og de löftede Herat ned, spændte deres Hjelme fast og blottede deres Sværde. Da sagde Kong Didrik: „Vistnok er du en brav Mand, Hildebrand! Lykkelig er den, som har en saadan Svend paa sin ene Side, naar der skal strides. Fru Herat! græd ei, vær munter, indtil du seer os faldne; men jeg haaber det vil gaae bedre!"

373. Nu kom Elsung Jarl til dem med sine Mænd, og ved Synet af Fru Herat sagde Junker Ömlung, der var Elsung Jarls Söstersön og en meget drabelig Mand: „Ville I overgive Kvinden, da skulle I beholde eders Liv." Da svarede Hildebrand: „I anden Hensigt drog hun fra Susa med Konning Didrik end for at fare med eder; og det ville vi ei." Da sagde een af Elsungs Mænd: „Aldrig hörte jeg en gammel Mand svare med större Dristighed og mere uforfærdet, [og tillige med saadan Hovmod]." „Saa ung som du er," svarede derpaa Kong Didrik, „saa röber dog din uforstandige Tale mere Barnag-

tighed. Under Hæder og mandig Stordaad ere hans Haar blevne graae; drist du dig derfor ikke oftere til at holde dig op over hans Alderdom!" Nu tog Ömlung til Orde: „Overgiver eders Vaaben og eder selv i vor Vold! og hvis du ei vil det, tager jeg med min Haand i dit Skjæg, saa at den störste Deel skal fölge bort med Haanden." „Lægger du Haand paa mit Skjæg," svarede Hildebrand, „da vil du fortryde det; thi da skal min Arm för briste sönder, end du atter skal faae Brug af din Haand. Men hvo er eders Hövding?" Da svarede Ingram: „Hvor langt end dit Skjæg er, saa er du dog fattig i Kundskab, hvis ikke du kjender vor Jarl Elsung; men Daarer ere vi vistnok, at vi her saa længe stande stille for to Mænd, og lade dem vexle ligelig Ord med os;" hvorpaa Ingram i Vrede trak sit Sværd, og hug til Hildebrand i hans Hjelmhat, saa Sværdet bed igjennem Hjelmhatten, men indenfor den var Kong Didriks Hjelm Hildegrim, og mod den maatte Hugget standse. Men Kong Didrik havde den Hjelm, som Sigurd Svend havde eiet. Da trak Mester Hildebrand sit Sværd Gram,

som Sigurd Svend havde eiet og hug til Ingram i Hjelmen, saa at Hugget klövede Hovedet med samt [Bugen og] Brynjen, og Sværdet standsede i den forreste Sadelbue, men Ingram faldt död til Jorden. Nu blottede Kong Didrik Ekkisax, og gav det förste Slag til den forreste Ridder over Skuldren, saa at Armen flöi af tilligemed Siden, og han faldt död af Hesten; og det andet Slag gav han selve Jarlen under hans höire Arm, saa Hugget gik op igjennem Skuldren, og skar Armen af og traf ham paa Kinden saa at det sönderskar Kjævebenet med samt Kjævetænderne; og Jarlen faldt til venstre Side död af Hesten. Nu kom der en stor Rædsel over dem alle, og de önskede sig da hjemme i Babilon *), men da blev der en haard Kamp, og i et Öieblik havde Kong Didrik [dræbt] syv Riddere, men Hildebrand havde dræbt ni.

374. Nu trængte den unge Ömlung ind paa Hildebrand og sloges med ham, medens alle, som endnu vare tilbage, flye-

*) Maaskee saakaldet af Baiern, hvor Elsung efter Nibelungenlied var Markgreve, eller maaskee en Forvexling med Abilon, en Abilons eller Ömlungs Borg.

de for Kong Didrik. Hildebrand gav Ömlung et Slag paa hans Hjelm, og for dette Slag faldt Ömlung, og Hildebrand ovenpaa ham og böd ham overgive sine Vaaben for at beholde Livet. Da svarede Ömlung: „Vistnok fortjente jeg ikke at leve, naar en saadan gammel Knark skal have overvundet mig, men dog vil jeg overgive mine Vaaben." Da böd Hildebrand ham staae op, og spurgte, hvo han var, og hvi disse Mænd havde stræbt dem efter Livet. Men Ömlung svarede, at Elsung Jarl vilde hevne sin Frænde Elsung Jarl, som Kong Samson, Kong Didriks Frænde, havde dræbt. Nu sagde Kong Didrik: „Gode Ven Ömlung! siig os, hvad Tidende du veed, og siden skal du og dine Ledsagere skjenkes Livet." [Da sagde Ömlung]: „Gode Herre Konning Didrik! jeg kan sige dig en vigtig Tidende om din Farbroder Konning Ermenrik, han har nu været syg en Tid af et Brok, han havde faaet, hvorved hans Tarme og Ister*) vare sjunkne ned, og

*) Det er hvad vi nu kalde Nættet, *omentum*, ἐπιπλοον.

Silka har givet det Raad, at man skulde gjöre et Snit og trække Isteren ud, sigende, at det da vilde blive bedre. Dette blev ogsaa gjort, men nu er det dobbelt saa slet med ham som tilforn, og nu vide vi ei, om Kongen lever eller ikke." Da loe Hildebrand og Didrik, og takkede ham meget for hans Tidende. Alle de Riddere, som vare undkomne ved Flugt, droge nu tilbage og fortalte, hvor de kom frem, at Elsung Jarl var död, og at faa af hans Mænd vare undkomne, og at dette havde to Mænd gjort, den ene var en gammel Mand og den anden en för Mand. Og disse Mænd droge over Rinen-Veien frem til Babilon. Og da de kom til Staden, havde de denne omtalte Tidende at fortælle. Da spurgte Jarlens Raadgiver: „Hvo have vel gjort dette?" Ridderne svarede: „To Mænd have gjort det. Den ene af dem var usædvanlig gammel, og ei indseer jeg, hvi den Djævel havde naaet saadan Alder. En Djævel var han vistnok, og han havde Fanden selv i sin Haand; hvorfor Intet kunde holde Stand imod ham. Hans graae Skjæg var saa langt, at det dækkede hans Bryst." [Imidlertid

kom Ömlung hjem selv tolvte, og havde Jarlens Rustning med sig]. Nu stod selve Raadgiveren op, og mange Riddere fulgte ham og hilsede paa Ömlung, og kaldte det en stor Lykke, at han var kommen tilbage. De spurgte nu, hvo disse to Mænd vare, som havde stredet med ham, fornemmelig, hvo den gamle og skjægside var? „Denne hin Gamle, som I spörge om," svarede Ömlung, „er en brav Mand, som skjenkede mig Livet, da det stod i hans Magt at dræbe mig, det var Mester Hildebrand, og den förere Mand var Konning Didrik. Stædte i den yderste Nöd maatte de værge sig; og det gjorde de med saadan Mandhaftighed, at de, kun to, holdt Stand mod to og tredive, saa at vi mistede fjorten for deres drabelige Hug.

Fem og tyvende Fortælling.

Didriks og Hildebrands Modtagelse i Bern.

---

375. Kong Didrik sagde til Hildebrand, at de skulde ride sydefter over

Mundiafjeld. Foran dem laa en Skov, i hvilken de rede ind; stege af Hestene og toge Bylterne ned. Kong Didrik og Fru Herat bleve nu tilbage i Skoven, medens Hildebrand red ud af den hen til en Borg, hviken en anden Jarl, ved Navn Ludvig *), eiede. Jarlen selv var nu gammel, men havde en ung Sön, der hed Konrad. Hildebrand traf i Skoven paa en Mand, som havde hjemme i Borgen, og han spurgte ham saalunde: „Hvo raader over denne Borg, som jeg seer her?" „For den raader," svarede Manden, „Hertug Ludvig og hans Sön Konrad." Kan du sige mig," spurgte Hildebrand fremdeles, „hvo raader over Bern?" „Ja!" svarede han; „derover raader Alibrand, en Sön af den gamle Hildebrand." Da spurgte Hildebrand med et Smiil: „Hvor brav en Mand er Alibrand, og hvor drabelig er han i Strid?" „Alibrand," svarede Borgmanden, „er den störste af alle Kæmper, og overgaaer alle Mænd i Mildhed og Belevenhed; dog er han grum og ivrig og ond mod sine Uvenner, og vil ikke taale, at

*) Hlodver, paa flere Steder i A.

nogen Mand ligner sig med ham." Hildebrand red nu med ham og sagde fremdeles: „Du er ret en brav Mand. Hvad flere Tidender kan du sige?" Borgmanden svarede: „En betydelig Tidende er fortalt, den jeg venter er sand, at Konning Ermenrik skal være död." Da svarede Hildebrand: „Det er en stor Tidende, og den vil ikke tykkes god for hans Venner." De kom imidlertid nær ind til Borgen. Da sagde Hildebrand: „Vil du, brave Mand! udföre mit Ærende i Borgen, thi jeg vil nu ei fare længere dennesinde. Bed Junker Konrad komme til mig, eftersom han er lettere til Fods end hans Fader!" Borgmanden sagde, at han vilde udföre hans Ærende, og da han kom ind i Borgen, gik han til Konrad og sagde til ham: „Junker Konrad! Her staaer uden for Borgen en stor Mand med hvidt Skjæg. Han bad mig at kalde paa dig og gav mig sin Guldfingerring." Konrad var en nedladende Mand, som gjerne vilde gaae, naar udenlandske Mænd sendte ham Bud. Han gik da ene ud af Borgen. Udenfor Borgporten stod Hildebrand, og böd den ankommende Mand velkommen, og spurgte,

hvo han var. „Jeg hedder Konrad," sagde han, „og min Fader hedder Ludvig; men hvad er dit Navn?" [Hildebrand svarede]: „Jeg hedder Hildebrand Ylfinga-Mester, om du har hört den Mand nævne för." Da gik Konrad til ham og böd ham ret inderlig velkommen. Konrad sagde: „Gak med mig til min Fader. Vist skal du her være velkommen hos os." „Jeg kan endnu ei fare med dig dennesinde," svarede Hildebrand, „men kan du sige mig nogen ny Tidende?" „Jeg kan sige dig en stor Tidende" svarede Konrad, „Konning Ermenrik er död." „Hvo bærer nu hans Krone?", spurgte Hildebrand endvidere. „Det bedröver at nævne det," svarede Konrad, „det gjör den onde Hund Sifka Balerad." „Men hvad Tidende kan du os sige?" spurgte Konrad, hveden kommer du?" „Ja det kan man vente," svarede Hildebrand, „at jeg kan sige dig det, som du ei tilforn har spurgt, at Elsung Jarl i Babilon er dræbt, og at Konning Didrik er kommen i Ömlungeland." „Gud være lovet!" sagde Konrad; „thi din Sön Alibrand har sendt Mænd nordpaa til Huneland efter Konning Didrik, at han atter skulde komme til sit Rige, og Ali-

brand vil vist ikke overgive sin Borg eller nogen anden Stad i Ömlungeland til Sifka. För ville alle Ömlunger döe, end Sifka skulde komme til at raade i Bern. Hildebrand, brave Mand! drag nu derfor med mig ind i Borgen til min Fader!" „Jeg vil nu först ride ud i Skoven," svarede Hildebrand, „thi der venter Konning Didrik paa mig." Derpaa sagde Konrad: „Gode Ven! bi efter mig! jeg vil sige min Fader denne Tidende." Og nu gik Konrad ind i Borgen til sin Fader og sagde: „Herre! jeg kan sige dig en stor og god Tidende. Konning Didrik af Bern er kommen i Ömlungeland, og vor Frænde Hildebrand med ham, og denne er her udenfor Borgen, og bier efter mig." Men da Jarlen hörte dette, stod han strax op og gik ud, og med ham mange Riddere, og da de kom ud af Borgen, traf de Hildebrand. Hertug Ludvig gik til ham, gjenkjendte ham, og sagde: „Mester Hildebrand! her skal du være velkommen hos os, og vises al den Hæder, som vi kunne yde dig; men hvor er Konning Didrik?" „Han er i Skoven tæt herved," svarede Hildebrand. Da böd Hertugen, at man skulde fremtage hans

Heste, da han vilde ride ud at tage imod Kong Didrik. Og det varede ikke længe, för der kom syv Borgmænd med Vogne, læssede med Honning og Viin og de bedste Levnetsmidler. Da lod Jarlen tage disse Vogne og kjöre ud i Skoven. De rede nu alle, til de traf Kong Didrik, som da just havde antændt en Ild. Hertug Ludvig og hans Sön Konrad stege da af deres Heste, gik hen for Kongen og faldt begge paa Knæ, kyssede hans Haand og böde deres Herre Konning Didrik af Bern velkommen, og tilböde, at de selv vilde staae ham bi, i hvad han önskede. Kong Didrik stod da op, tog dem i Haanden og böd dem at reise sig og tage Sæde hos ham. De spurgte dernæst hverandre om Tidender. Kong Didrik fortalte dem da om sin [Reise], og Hertug Ludvig ham igjen alle de Tidender han vidste. Jarlen böd da Kong Didrik at drage hjem med sig; men Kongen sagde, at han vilde forblive i Skoven endnu i nogen Tid. „Men Hildebrand skal ride," sagde han, „at besöge sin Sön Alibrand." Hildebrand gjorde sig da færdig. Men Grunden til, at Kong Didrik ikke vilde drage til Borgen, var, at han havde gjort,

det Löfte, at han aldrig vilde komme i nogen Slags Bygning, för han kunde drage ind i sin egen Borg. Da nu Mester Hildebrand var heelt færdig, og Junker Konrad red paa Veien med ham, sagde Konrad til ham: „Naar du træffer din Sön Alibrand, tal da höflig til ham, og siig, at du er hans Fader, thi om du ei gjör saa, da vorder det din Bane." „Gode Ven!" sagde derpaa Hildebrand, „hvad kan du sige mig, hvorlunde jeg kan kjende min Sön fra andre Mænd?" „Han har en hvid Hest," sagde Konrad, „og Naglerne i Skoene ere af Guld; hans Skjold er hvidt som Snee, og paa det er malet en Borg. Ingen Mand i Ömlungeland er hans Lige; og nu er du gammel og vil ikke kunne staae for ham." Da loe Hildebrand og sagde: „Om end min Sön Alibrand holder sig for at være en vældig Mand, og hans Overmod er saa stort, at han ikke vil lignes med nogen Mand, saa kan det dog være, hvor gammel jeg end er, at han kommer til at sige mig sit Navn, för jeg siger ham mit."

376. Nu red Hildebrand rask frem ad Veien, som gik til Bern, og da han nu var kommen saa vidt, at han saae Staden, da

kom en Mand ridende imod ham med to Hunde, og paa sin venstre [Side] havde han en Hög. Denne Mand var stor paa Hesteryggen, og sad med Anstand paa sin Hest; han havde en hvid Hest, og hele hans Harnisk var hvidt, og paa det var mærket Bern med forgyldte Taarne. Hildebrand red imod Manden, og syntes at finde, at denne Mand ikke var mindre end ham. Og da Alibrand saae en væbnet Mand ride imod sig, og at han red drabelig frem, og ikke kunde see, at han böiede sig noget for ham, da blev Alibrand vred, i det han syntes, at denne vilde sætte sig i Ligning med ham. Han spændte da sin Hjelm fast, og skjöd sit Skjold for sit Bryst, satte sit Glavind frem, og slog sin Hest med Sporerne. Og da Hildebrand saae, hvorledes Alibrand havde gjort sig i Stand, holdt han sit Skjold for sit Bryst, og satte sit Glavind drabelig frem, slog sin Hest med Sporerne og red imod ham. De rede nu sammen, og satte deres Spyd i hinandens Skjolde saa fast, at begge Spydskafterne brast sönder. Den Gamle sprang derpaa strax af Hesten og trak sit Sværd; og ligesaa gjorde den Unge, hvorpaa de gik sammen og sloges, til de

begge vare trætte. Og da satte de deres Skjolde ned, og stöttede sig paa dem. Da tog Alibrand til Orde: „Hvo er denne hin gamle Mand, som har staaet for mig en Stund; siig hurtig dit Navn, og overgiv dine Vaaben! saa skal du beholde dit Liv; men om du ei vil det, da skal det vorde din Bane." „Vil du vide mit Navn," svarede Hildebrand, „da kommer du först til at sige mig dit, hvis ikke, vil du komme til at overgive dit Sværd og dine Vaaben, för vi skilles, og om du ei vil det med det Gode, da vil Nöden dog drive dig dertil." „Da svang Alibrand sit Sværd i Veiret paa det drabeligste, og hug til den Gamle, og Hildebrand sparede ham heller ikke, saa der blev en haard Kamp, og de gjorde det andet Anfald dobbelt saa heftigt som det förste. Og nu vare igjen begge trætte, og Alibrand satte sit Skjold ned, og vilde hvile sig, og ligesaa vilde Hildebrand. Da sagde Alibrand: „Vil du sige dit Navn og overgive dine Vaaben, saa skal du beholde dit Liv, men om du ei gjör saa, da skal du blive dræbt. Du vilde ei sige dit Navn, da vi mödtes, og da var det dig dog ingen Vanære, men nu

skal du komme til at sige det med Useier." Og nu blev den Unge allermeest rasende, og vilde for vist dræbe ham, og hug nu af alle Kræfter til den Gamle, men han værgede sig paa det aller tappreste. Da sagde Hildebrand: „Er du noget i Slægt med Ylfingerne, da siig mig det, og da vil jeg give dig Fred, men om du ei er det, da dræber jeg dig." „Om du vil beholde dit Liv," svarede Alibrand, „[da siig mig strax dit Navn]. Ei er jeg Ylfing mere end du, og vistnok er du en Taabe, om end du er gammel, [at du spörger mig om Sligt]. Og vidste du, hvo jeg er, da vilde du ei nævne min Fader Ylfing." De trængte nu paa det heftigste ind paa hinanden. Den Gamle gik ham ind paa Livet, og hug dygtige Hug, og nu slog han et Slag paa hans Laar, saa det tog Brynjen sönder, og Alibrand fik et stort Saar, saa at han neppe kunde staae paa sit Been. Da sagde han: „Der er nu mit Sværd; nu kan jeg ei længer staae for dig, thi du har Fanden i din Haand;" og han rakte derpaa Haanden frem. Men den Gamle dreiede Skjoldet tilside, for at tage med Haanden imod Sværdet. Da hug Alibrand til den

Gamle, uden at han tænkte derpaa, og ville afhugge Haanden; men den Gamle skjöd Skjoldet hurtig i Veiret og sagde: „Dette Slag maa din Kone og ei din Fader have lært dig." Og den Gamle trængte saa fast ind, at den Unge faldt til Jorden, og den Gamle ovenpaa ham, og satte sit Sværd for hans Bryst, og sagde: „Siig mig i Öieblikket dit Navn og din Æt; ellers skal du miste dit Liv!" „Det siger jeg nu aldrig," sagde Alibrand, „thi ei skjötter jeg nu om Livet fra denne Stund, da en saadan gammel Graagaas skal have overvundet mig." „Vil du beholde dit Liv," sagde Hildebrand endvidere, „da siig mig hurtig, „om du er Alibrand, min Sön, thi jeg er Hildebrand, din Fader." Da sagde den Unge: „Om du er Hildebrand, min Fader, da er jeg Alibrand, din Sön." Da stod Hildebrand hurtig op fra ham og Alibrand ligesaa, og de kyssedes og kjendtes ved hinanden. Hildebrand blev nu meget glad ved sin Sön, og Alibrand ved sin Fader; og de sprang nu paa deres Heste og rede hjem til Borgen. Nu spurgte Alibrand: „Hvor skiltes du ved Konning Didrik?" Hildebrand svarede, at de skiltes

i Skoven, og at [han vilde], at Alibrand skulde ride ud imod ham med alle sine Mænd.

377. De rede nu om Aftenen til Alibrands Moder. Hun gik imod dem og saae sin Sön Alibrand blodig og saaret. Da hylede hun og græd og sagde: „Min kjære Sön! hvo gav dig dette Saar?" „Frue!" svarede Alibrand, „dette Saar maa jeg vel kunne taale, omendskjöndt det ei er lidet, thi det har min Fader givet mig; han rider her nu med mig." Da blev hun glad ved sin Sön og sin Mand og gik imod ham, og der var megen Glæde paa begge Sider. Alibrands Moder forbandt nu hans Saar, og de spiste der om Aftenen, hvorefter de toge deres Heste og rede til Bern. Vagtmanden var just kommen til og vilde lukke Borgporten. Alibrand red da op i Borgporten, men Vagtmanden kjendte ham ikke, hvorfor Hildebrand red til og stödte Dören haardt op. Og nu blev Vagtmanden vred og hug med sit Sværd til Hildebrand, men han holdt sit Skjold imod og blev ikke saaret. Men da Alibrand saae dette, blottede han sit Sværd, og hug Vagtmanden over Halsen, saa at Hugget tog

Hovedet af. Da sagde Hildebrand: „Nu bedrev du en ond Gjerning, i det du dræbte saglös Mand, thi dette Hug skadede mig ikke." „Det kan du takke din Brynje for," sagde Alibrand, „at det skadede dig ikke; havde den ei været, da havde jeg havt min Faders Drab at hevne, og da var Manden ikke saglös." Dernæst rede de ind i Borgen og der bleve de vel imodtagne. Alibrand sendte nu Bud over hele Borgen, og lod kalde alle de mægtigste Mænd, som vare i Staden til sig. Da nu en stor Mængde Mennesker vare komne sammen i Kongens Hal, tog Alibrand til Orde: „Jeg kan sige eder en god Tidende, at Konning Didrik Ditmarssön er kommen i Ömlungeland og gjör Fordring paa sit Rige. Nu skulle I tænke over, hvad Svar I ville give, og om I ville tjene Konning Didrik eller Sifka Balerad." Paa hans Tale svarede en Hövding saalunde: „Vidste vi, at Konning Didrik var kommen i Ömlungeland, og vi kunde ham finde, da veed jeg Alles Villie her i Landet, at, eftersom de have værnet Riget i lang Tid mod Sifka og hans Mænd og saaledes ventet efter Konning Didrik, da ville nu Alle hellere döe

med Konning Didrik, end at han ei skulde faae, hvad ham tilkommer." Ved denne Tale gave Alle lydelig deres Bifald tilkjende, saa at alle de Tilstedeværende langt ud paa Natten raabte og takkede Gud for, at Kong Didrik var kommen i Ömlungeland. Da svarede Alibrand: „Konning Didrik er tilvisse kommen i Ömlungeland, og med ham er fulgt Hildebrand Ylfinga-Mester, der er min Fader og han sidder nu iblandt os." Da raabte alle som een Mand, at Hildebrand skulde være velkommen. Nu sagde Alibrand: „Om I ville have Didrik til Konning, da skulle nu alle de bedste Mænd tage deres Heste og alle deres bedste Vaaben og ride ud imod ham."

378. Alle Ridderne gjorde sig nu færdige og rede ud af Borgen og med dem syv hundrede Mand. Og de fortsatte nu Reisen, til de kom til den Skov, hvor Kong Didrik og Hertug Ludvig vare. Mester Hildebrand og Alibrand og alle Ridderne stode af deres Heste og böiede sig for Kong Didrik. Kongen stod op imod dem og kyssede Alibrand, og der blev da et frydefuldt Möde. Derpaa steg Kong Didrik paa sin Hest, og de rede alle sammen Veien,

som förte til Bern. Og da de kom i Nærheden af Staden, og Borgmændene saae Kong Didrik komme ridende, drog hele Folket ud imod dem med Spillemænd og alskens Lystighed. Da nu Kong Didrik kom for Bern, red Hildebrand med hans Banner og Alibrand paa den anden Side. Alibrand red hen og lagde sin Haand i Kong Didriks, og tog en liden Guldring og gav ham [med de Ord]: „Mægtige Herre Konning Didrik! Siden din Frænde Konning Ermenrik döde, blev jeg sat over denne Stad, og tillige til at passe hele Ömlungeland, og saaledes kom dette Rige aldrig under Sifka. Denne lille Guldring vil jeg give eder, Herre! og derhos Bern og hele Ömlungeland, og mig selv og alle mine Mænd til din Tjeneste." Nu svarede Kong Didrik, og takkede ham meget derfor og sagde, at han ved Venskab vilde lönne ham dette. Alle Ridderne böde nu Kong Didrik Gaver; Nogle store Gaarde, Andre gode Heste eller Harnisker, og alle mægtige Mænd gave ham kostelige Klenodier. Der blev nu en glædelig Modtagelse, og Kong Didrik red ind i Bern til sin Gaard. Hertug Alibrand og Hildebrand förte ham

til Höisædet, og denne Dag havde han ei færre end to hundrede Mænd til Bords. Kongen sendte nu Bud over hele sit Rige, og stevnede til sig alle dem, som raadede over Borge eller Kasteller eller Herreder. Hver Dag kom nu Mange til Kong Didrik, og overgave ham Borge eller Kasteller eller andre Riger.

Sex og tyvende Fortælling.

Didriks Seier og Hildebrands Död.

379. Faa Dage derefter red Kong Didrik ud med en stor Hær. Til den Stad, som hedder Ran *), stevnede han Folk til Thinge, og paa dette Thing fortalte han dem den vigtige Tidende, at Sifka havde sammendraget en talrig Hær, og vilde drage ind i Ömlungeland og indtage Landet. Kong Didrik spurgte nu Borgmændene, om de vilde have ham eller Sifka til Konge, og

*) Rom, P.

lagde til, at han vilde ei flye for Sifkas Hær. Men alle de tilstedeværende Borgmænd svarede, at de vilde tjene Kong Didrik; og hellere döe med ham end tilstaae Sifka en Penning. Da sagde Kong Didrik, at alle hans Mænd og alle de, som vilde staae ham bi, skulde væbne sig, og at han nu ikke vilde dvæle der nogen Nat, inden han traf Sifka. Kong Didrik red derpaa ud af Staden Ran og havde nu otte tusinde Mand. Sifka var kommen med en Hær af tretten tusinde Mand for den Stad, som hedder Gregenborg *). Kong Didrik rykkede nu imod dem, og Hildebrand red frem med Kongens Banner, og alle Mændene fulgte ham. I det samme indtraf en Hær paa syv tusinde Riddere fra Romeborg, som faldt Didriks Fylking i Ryggen. Og da Ömlungerne bleve dette vaer, vendte Didrik med sit Banner imod Romerne. Men Hildebrand og Ömlungerne rykkede frem mod Sifka. Hertug Alibrand red nu paa det djærveste mod Sifka ind under hans Banner. Og det förste Slag gav han

*) Gergenborg, B; Grækeborg, P.

Bannerföreren over Haanden, saa at Haanden gik af og Bannerstangen sönder, og Banneret faldt til Jorden; og da red [Sifka] imod ham paa det djærveste, og de tildelte hinanden svære Hug, og deres Enekamp varede en Tid, indtil Alibrand fik Magt over ham, og Sifka faldt död af sin Hest. Da nu Romernes Konge var falden, oplöftede Ömlungerne et vældigt Seiersskrig, hvorefter Romerne overgave sig. Og da Kong Didrik nu blev vaer, at Sifka var falden, og Alibrand kom til ham, da saae han, at der denne Dag var hændet ham en stor Lykke, [og han sagde til Alibrand,] at, havde han gjort dette ni *) Vintre för, vilde det have staaet bedre til med Ömlungernes Rige. Romerne sörgede ikke meget over deres Hövding, og de overgave sig alle i Kong Didriks Vold.

380. Med denne Hær red Kong Didrik nu frem ad Veien, som gik til Romeborg, og hvor han kom frem, overgav man Borgene og Kastellerne til ham. Han red med hele sin Hær ind i Romeborg og

*) elleve B; tyve P.

til den Hal, som Kong Ermenrik havde eiet, og satte sig i hans Höisæde; og der satte Hildebrand Kong Ermenriks Krone paa hans Hoved. Da gik alle Ridderne, som havde tjent Kong Ermenrik, til ham, og bleve hans Mænd, og Alle gik ham til Haande i dette Rige, Nogle fordi de ikke torde andet. Kong Didrik har opfört store Værker, som endnu ere til at see, saasom: Badet, der kaldes Didriks Bad; og i Romeborg lod han stöbe en Stötte af Kobber, der skulde forestille ham selv siddende paa sin Hest Falka. En anden Stötte lod han gjöre i Borgens nordre Ende *); der staaer han i Taarnet og svinger sit Sværd Ekkisax mod Steenbuen, som gaaer oven Aaen. [Ogsaa mange andre Steder er der gjort Billeder efter ham. Kong Didrik satte Hertug Alibrand over Rana **), og gav ham et stort Lehn i Ömlungeland].

381 ***). Sildig i Kong Didriks Dage blev Arius's Kjætteri fordömt af kristne Mænd, og alle de, som havde havt Deel i Kjætte-

*) i Borgen Bern, B. **) Ram, P.
***) Kap. 382 i P.

riet, omvendte sig til den rette Tro. [Da gik ogsaa Kong Didrik og Mester Hildebrand tilligemed hele Romernes Rige over til Kristendommen, og Lungbardiet kristnedes nu paa ny]. Kort Tid derefter faldt Hildebrand i en Sygdom. Denne Sygdom blev farlig, og Kong Didrik sad over ham. Da sagde Hildebrand: „Denne Sot har saaledes faaet Bugt med mig, at jeg troer, den förer mig til min Bane. Nu vil jeg derfor bede dig om, at du vil lade min Sön Alibrand nyde godt af vort Venskab, og ham vil jeg sende mine Vaaben, [dem han skal bære, hvor du behöver hans Hjælp]. Kort derefter döde Hildebrand, og da begræd Kong Didrik sin gode Ven Hildebrand, og han lod hans Lig vise al Hæder og foranstalte en anselig Begravelse, og Hildebrand blev meget begrædt. Og i hele denne Saga er ingen Mand bleven berömmet saa meget som Hildebrand; især rostes han for den Troskab, han udviste mod Kong Didrik; hertil kom, at han var den tappreste blandt Mænd, fortrinlig i Kamp og meget gavmild. Og tydske Mænd fortælle, at han havde fyldt sine halv-

andet hundrede *) Vintre, da han döde, men i tydske Kvad siges, at han havde seet sine to hundrede Vintre. [Hertug Alibrand tog da förste Gang sin Faders Vaaben, og bar for Kong Didrik Sværdet Gram og Hjelmen, som Sigurd Svend havde eiet, foruden andre Vaaben, som hans Fader Mester Hildebrand havde baaret, og dem bar han i Hænde hvergang Kong Didrik skulde slaaes]. Kort efter Mester Hildebrands Död faldt ogsaa Kong Didriks Kone Fru Herät i en Sygdom, og af denne Sygdom, döde hun. Hun var en god Kone, beleven og vennesæl ligesom tilforn hendes Frænke Dronning Erka og Markgreve Rodingeirs Kone Godelinda. Disse trende Kvinder have i alle Henseender været de bedste og gavmildeste af alle de Kvinder, som ere omtalte i denne Saga.

---

*) hundrede og halvfjerdesindstyve, B; hundrede og firsindstyve, P.

Syv og tyvende Fortælling.

Didriks Kamp med Drager.

---

582. Kong Hernit i Babilon *) var en stor Kæmpe; hans Kone var Isold. Han var saa drabelig en Mand, at han intet Fölge vilde have, naar han drog ud paa Dyrejagt. Han havde spurgt, at der i en Skov laa en Drage, som havde dræbt mange Mennesker og forskrækket endnu flere. Kong Hernit besluttede da, at ride ene ud i denne Skov, og enten vinde Navnkundighed eller naae sin Död. Han red nu frem i Skoven Nat og Dag, og anden Dag hörte han noget Levende at röre sig foran ham i Skoven. Med megen Mandhaftighed red han da frem. Da kom der en Fjende og gjorde et heftigt Anfald imod ham; det var en Orm, baade tyk og lang, som havde et stort Gab og stærke Födder. Kong Hernit red mod Dragen mere af Heftighed og Hovmod end af Forstand, thi

---

*) Hertnit i Bergara, B.

denne Drage var saa stærk, at, saasnart de kom sammen, tog Dragen ham i sine Klöer og flöi med ham hen i en dyb Dal, hvor der var et Bjérg og i det en stor Grotte. Der havde Dragen tre Unger, for hvilke den kastede Kongen död, og de aade da hans Kjöd, men Dragen skrabede alle hans Vaaben bort fra sit Leie.

383. Dette spurgtes vide omkring, at Kong Hernit var reden ud, uden at være kommen tilbage. Dette spurgte ogsaa de Rövere, som laae ude vidt omkring i Huneland; de samlede sig da sammen, og fik omsider saa stor en Hær, at de vare tre tusinde Rövere, med hvilken Hær de droge til Kong Hernits Borg og vilde skaffe sig Gods, eftersom Riget nu var uden Konge. Kong Didrik red jævnlig ud at jage Dyr, og var reden langt ud i Skoven med sine Höge og Hunde. Da han fik Underretning om disse Rövere, og hvad de agtede at gjöre, vilde han træffe dem og faae at vide, hvo de vare, og han brændte af Begjærlighed efter at udföre nogen ny navnkundig Daad. Og som han engang red omkring i Skoven, traf han et Sted en stor Vei foran sig, og kunde nu vide, at det

havde været Röverne, der havde faret ad denne Vei. Han drog da frem ad Veien, og vilde indhente dem, og Röverne fore lige til de kom i det Land, som Kong Hernit havde eiet, men de vidste ikke, at Kong Didrik red efter dem. Kong Didrik var nu kommen saa nær, at han saae Rövernes Hær ved en stor Skov; da hörte han paa samme Tid en Slags Allarm i Skoven; det var at höre som megen Hylen og store Hug og megen Bragen. Her vilde han da ikke ride forbi, uden at faae at vide, hvad dette var. Han gav derfor sin Hest af Sporerne, og den var saa modig, at den gik overalt, hvor man vilde have den frem. Da han derpaa havde redet et kort Stykke frem i Skoven, saae han et underligt Syn, han saae nemlig en stor Vei, ad hvilken en Drage havde faret. Han red efter ad Veien, og da saae han Dragen paa det grusomste at slaaes med en Löve; og det var dette, han havde hört. Nu kom Kong Didrik i Hu, at han bar en Löve paa sine Vaaben, og derfor besluttede han at hjælpe Löven. Han sprang da af sin Hest, trak sit Sværd paa det mandigste ud, ilte frem imod Dragen, og hug med sin ene Haand

saa stort et Slag paa dens Ryg, at den segnede til Jorden; men nu kom det Kong Didrik til Skade, at han havde ladet Ekkisax ligge hjemme, thi dette Sværd bed ikke, men Hjaltet brast og Klingen faldt ned paa den anden Side af Ormen. Da raabte Kong Didrik. „Hin hellige Gud! hjælp mig nu og staa mig bi, og fra den Tid jeg troede med Sandhed paa dig, er dette min förste Bön, som jeg beder dig, frels mig nu, Gud min Herre! thi om du ei frelser mig, da mægter vist Ingen at gjöre det;" og han greb derpaa til et stort Træ saa fast, at han rykkede det op med Rode. Men i det samme blev Dragen saa vred, at den tog Löven i sin Mund, og dernæst slog den sin Hale rundt om Kong Didrik og böiede Halen saa fast sammen om ham, at han Intet kunde gjöre; og med alt dette hævede den sig op og flöi til sit Leie, hvor dens Unger vare. Strax kastede den Löven for Ungerne, og de aade allesammen af den, og bleve da mætte. Da nu den store Drage var mæt, strakte den sin Hale ud, og da blev Didrik lös, men der var saa mörkt, at han ikke kunde see en Haand for sig. Han sprang da

paa det hurtigste derhen, hvor han ventede, at Dyrene vare, og da kom han ned, hvor der laae nogle Klæder; han fölte paa det, hvad det var, og da han tog Klæderne op, fandt han imellem dem et Sværd. Nu svang han Sværdet i Veiret og hug saa haardt i Stenene, at der flöi Ild af dem, saa at han kunde see rundt omkring i hele Grotten. Han saae da, hvor den gamle Drage laa og sov imellem sine Unger. Og nu vilde han enten vinde Hæder eller Död. Han traadte da op til Dragen og hug den i Ryggen. Dette Sværd bed saa godt, at det skar Dragens Ryg sönder. Han forsögte Sværdet anden Gang, og hug det ene Hug efter det andet, indtil Dragen var död. Han saae derpaa, hvor Ungerne laae, og han drog ikke bort derfra, för han havde dræbt dem alle. Og nu saae han, hvor der laa en heel Harnisk, og han tog alle Vaabnene og Klæderne, og gik derpaa op af Dalen. Da saae han, hvorledes de Vaaben vare, som han havde fundet. Brynjen var hvid som Sölv, og Skjoldet belagt med Guld, endvidere var der en Hjelm, blank som Glas, i hvilken der sade fem

Karfunkler, og hele Besætningen *) var af Ædelstene, og aldrig saae han flere Klenodier paa een Hjelm. Han satte den nu paa sit Hoved, og tog hele dette Harnisk, og væbnede sig dermed og sagde: „Gud hjælpe den Mand, som har eiet disse Vaaben." Derefter gik han omkring i Skoven i lang Tid og vidste ei, til hvad Side han skulde tage Veien. Da kom han omsider til et Sted, hvor han traf en Hest foran sig, der var sort af Farve og sadlet, men Sadlen havde dreiet sig ned under Bugen. Denne Hest var fortrinlig god og skjön og tillige meget fed. Da Hesten blev en Mand vaer, löb den, men Kong Didrik löb efter den i lang Tid, og harmedes over, at han maatte löbe saa længe og ei kunde faae fat paa den. Han klavrede da op i det höieste Træ og hængte der sit Skjold og sin Hjelm Hildegrim tilligemed det Skjold, som han havde taget, hvorpaa han igjen löb efter Hesten. Den löb nu ned i en Dal, og der fik han den fat i Halen, men Hesten hævede begge sine Bagbeen og slog

*) I Originalen staaer: í kuppunum.

til ham. Da greb Kong Didrik med sin ene Haand om Hestens Fod og rykkede saa haardt til, at Hesten styrtede, og han fik da fat om Hestens Hals og holdt fast, og dette mægtede ikke tolv Mænd, at tage denne Hest. Hesten havde brudt begge Sadelbuerne, men der, hvor Gjorden havde ligget paa dens Ryg, var den blodig og saaret. Han dreiede derpaa Sadlen op, hvor brukken den end var, og hele denne Sadel havde været belagt med Guld. Derpaa red han hen, hvor han havde hængt sine Vaaben, og tog Hjelmen ned, men Skjoldet lod han hænge der, og vilde hente det en anden Gang, da han ikke ventede, at Nogen vilde komme i denne Skov. Han red nu, til han traf paa en Sti, hvor der havde faret Folk för, og den fulgte han, til han kom ud af Skoven. Der stod nu for ham en Borg, og om denne Borg saae han en stor Hær ligge, og han formodede nu, at det maatte være Röverne, som han havde redet efter, og at dette maatte være den Borg, som Kong Hernit havde eiet.

384. I det samme stod Dronning Isold i det höieste Taarn, og saae en Mand

komme ridende ud af Skoven, hvis Harnisk var heelt at see til som Guld, og hvis Hjelm skinnede som fem Stjerner, og hvis Vaaben vare belagte med Guld, der glindsede som luende Ild. Hun blev da glad, da hun kjendte Hesten og Hærklæderne, og tænkte, at det var Kong Hernit, der nu kom ridende hjem, efterat have udført nogen Navnkundigheds Daad. Hun gik derfor hurtig ned til sine Mænd, og böd, at Alle skulde væbne sig paa det hurtigste. „Jeg siger eder en god Tidende," sagde hun, „Herr Konning Hernit kommer ridende hid til Borgen, rider derfor paa det mandigste ud imod ham! thi han vil slaaes med denne Hær, om han end ingen Folk har med sig." Da toge alle Ridderne deres Vaaben og Heste og Kong Hernits Banner, lukkede Borgporten op og rede ud imod Röverne. Og da Röverne saae dette, væbnede de sig og sprang paa deres Heste, rede imod dem og begyndte Striden. I det samme kom Kong Didrik til. Af Vaabnene syntes han at kjende, hvor Kong Hernits Banner var. Han red da djærvelig til og hjalp Borgmændene, og de troede, at det var deres

Herre Kong Hernit, og bleve derfor dobbelt saa dristige som tilforn, thi de vidste, at han var saa stor en Kæmper, at Bistand af ham var dem bedre end af hundrede Riddere. Kong Didrik red nu tilbage til Borgmændene, og de troede, at det var deres Herre Kong Hernit, indtil han tog Hjelmen af. Han havde da dels fældet dels drevet paa Flugt femten hundrede Mand af Röverne. Men da de saae hans Ansigt, syntes de ei at kunne vide, hvorfra denne Mand var kommen, saa stor og overordentlig var han, og ei var deres Herre Hernit saa stor en Mand. Da nu Dronningen blev vaer, at det var en anden Mand, gik hun med megen Bekymring og Sorg i Hjertet ud til denne Mand og spurgte: „Gode Herre! Du maa ikke tage mig det ilde op, at jeg spörger dig, hvad dit Navn er, og hvilken din Beslutning, af hvad Værdighed du er, og hvor du fik min Herre Konning Hernits Vaaben?" Han svarede saalunde: „Hvi skal jeg skjule mit Navn for eder, da det dog er sandsynligt, at I have hört det för; jeg har i lang Tid været nævnet Konning Didrik af Bern, men nu er jeg baade Kon-

ning over Bern og over Romeborg og mange andre store Borge, som I vel maa vide, om I end ei have seet mig. Men disse Vaaben tog jeg dybt nede i Jorden i en Skov, hvor der opholdt sig en forskrækkelig stor Drage, som maa have dræbt Konning Hernit, thi der laae hans Been og Hærklæder."

385. Da Dronningen hörte denne Tidende, gik hun til Kong Didrik, kastede begge sine Arme om hans Hals og kyssede ham og böd ham være særdeles velkommen. Hun ledte ham frem til Kong Hernits Höisæde, og fremförte alle de mægtigste Mænd til at hædre og tjene ham. Kong Didrik var meget vel tilfreds hermed og dvælede der en Tid. Han saae, hvor faver og viis denne Kvinde Isold var, og han syntes godt om hende, og vilde ægte hende, og da ogsaa de viseste Mænd raadede dertil, tog hun den Beslutning at gifte sig med Kong Didrik. Der blev da anrettet et Gilde, hvor Kong Didrik ægtede Isold. Og dernæst beredte han sig paa Hjemfærden tilligemed sin Kone. I Borgen til at passe Landet satte han en Jarl, som hed Artus, der var en Söstersön af Kong Isung af Ber-

tangeland [og Isolds Frænde]. Kong Didrik red derpaa sin Vei. Mange troede nu, at Kong Didrik maatte være död, da de i saa lang Tid ikke havde spurgt til ham, og de rede vide om Land at söge efter ham, indtil de spurgte hans Færd og hörte, hvor stor Navnkundigheds Daad han havde udfört. Kong Didrik drog med sine Mænd til Romeborg.

Otte og tyvende Fortælling.

Attilas Död.

386*). Efter Niflungernes Drab styrede Hunernes Konge Attila fremdeles sit Rige, og der opfödtes Högnes Sön Aldrian, hvilken Sön Högne havde med Hövdingen Ridder Irungs Datter. Og nu var denne Dreng tolv Vintre gammel, og Kong Attila elskede ham meget. Kongen havde selv en Sön, der ogsaa var tolv Vintre

*) Kap. 381 i P.

gammel, og een Kone opfostrede begge disse Drenge. Det hændte sig nu en Aften, at Kong Attila sad i sit Höisæde, og Aldrian stod foran ham med et Lys, og tæt ved var et Arnested, hvor Ilden gnistrede saa stærkt, at en Glöd sprang hen paa Aldrians Fod og brændte igjennem Skoen og Strömpen, saa Foden brændte, men Aldrian mærkede ikke dertil, för en Ridder tog Glöden af ham. Da Kong Attila saae dette, sagde han: „Aldrian! hvad tænker du saa alvorlig paa, at du ei passer at tage Ilden af dig?" „Herre!" svarede Aldrian, „jeg tænkte paa, hvad der vel er af liden Betydning, at der nu staae foran dig Hvedesimler og alskens lækkre Retter tilligemed den bedste Viin, men at den Tid vil komme, da du gjerne vilde tage til Takke med at æde Bygbröd og drikke Vand til, om du havde det." Da sagde Kongen: „Hvi tænker du saalunde; ofte har jeg i Leding været udsat for at törste og hungre, men nu er jeg saa gammel og afkræftet, at det ikke er at formode, at jeg nu skulde komme saavidt i Leding, at jeg behövede at drikke Vand eller æde Byg." Engang var Kong Attila reden ud i Skoven med sine Mænd

at jage Dyr, da skiltes alle Mændene fra ham undtagen Aldrian. Aldrian sagde da til Kongen: „Hvor meget Gods troer du vel Sigurd Svend har eiet i Niflunge-Skatten?" „Det Gods," svarede Kongen, „som man kalder Niflunge-Skatten, er det meste Gods, der nogensinde, saavidt vi veed, er kommet sammen paa eet Sted." „Hvo passer nu dette Gods?" vedblev Aldrian, „og hvad vil du give den Mand, som vil vise dig Niflunge-Skatten?" „Hvo der kunde gjöre det," svarede Kongen, „ham skulde jeg gjöre til saa stor en Mand, at Faa skulde blive mægtigere." „Vil du gjöre ham saa stor som du siger," sagde Aldrian, „da kan det hændes, at jeg kan være denne Mand." Da svarede Kongen: „At eie Niflunge-Skatten var vistnok en stor Lykke." „Vi to ville da ene ride derhen," gjentog Aldrian; hvortil Kongen svarede, at han vilde fölge ham. „Dog for dennesinde," sagde Aldrian, „skulle vi ride hjem." Nogle [Dage] derefter vilde Aldrian og Kong Attila ride ud i Skoven, og Ingen skulde fölge dem. Ihvorvel Folk syntes underlig derom, rede de dog afsted og ud i Skoven lang Vei, til de kom til et Bjerg·

Da tog Aldrian en Nögle, som passede til en Dör i Bjerget, hvilken han lukkede op; og han aabnede endnu en anden Dör og ligesaa en tredie. Derpaa gik Aldrian ind i Bjerget, og Kong Attila efter ham. Aldrian sagde da til Kongen, at der var Niflungernes Skat, og han viste ham nu Guld og Sölv og gode Vaaben, som Sigurd Svend og Kong Gunnar og Högne af Troja havde eiet, og der vare alle deres rörlige Eiendomme henbragte. Kong Attila betragtede dette Gods, men Aldrian gik videre ind omkring i Bjerget, og bad Kong Attila fölge ham, da det vigtigste af Guldet var der. Da viste han ham det Gods, [Sigurd Svend havde eiet], det var det vigtigste; og Kong Attila blev derover meget glad. Men Aldrian gik endnu rundt om i Bjerget og derpaa hen til Dören og ud af den og laasede den. Da raabte Kong Attila: „Min gode Svend Aldrian! kom hid til mig!" Men Aldrian svarede: „Nu har du Guld og Sölv og gode Kostbarheder, men jeg har længe maattet leve uden at have noget Gods at raade over." Og han laasede alle Dörene og kastede Stene og Grönsvær derover. Da tænkte Kongen over, hvad denne Svend

havde gjort. Han kunde nu vide, at han vilde hevne sin Faders og alle Niflungernes Död. Tre Dage derefter kom Aldrian til Bjerget. Da havde Kong Attila hugget den ene Dör op, og raabte: „Gode Ven Aldrian! luk nu Hulen op, jeg vil give dig saa meget Guld og Sölv, som du vil eie, og sætte dig til Hövding over mit Rige, og böde til dig for din Fader og dine Frænder, og jeg skal aldrig tilregne dig dette, hvad du her har gjort." Da svarede Aldrian: „Konning Attila! du tragtede meget efter Niflunge-Skatten, medens dine Svogre Konning Gunnar og hans Brödre levede. Nu er du bleven saa lykkelig, at du maa have det Guld og Sölv, som disse Konger have eiet. Og see! nu er den Tid kommen, da du vilde være glad ved at æde Bröd og dertil drikke Vand." Da svarede Kong Attila: „I Sandhed! saa vilde jeg være, hvis det var nu her for Haanden." Men Aldrian gjentog: „Æd du nu det Guld og det Sölv, [hvorefter du saalænge har törstet], thi Andet faaer du ikke;" hvorpaa Aldrian lagde endnu flere Stene for Dören. Aldrian red derpaa sin Vei til Niflungeland

til sine Frænder *), og fortalte dem hele Tildragelsen om Kong Attilas Endeligt, og bad om Understöttelse til at faae Riget. De overgave ham strax Hovedborgen, og siden red han omkring i Riget og underlagde sig hele Landet; og han raadede siden hele sin Levetid over dette Rige. Men Kong Attila sultede ihjel, og Niflunge-Skatten fandtes aldrig siden. Efter Kong Attilas Död underlagde Didrik af Bern sig hele Huneland. Kong Didrik styrede nu sit Rige, indtil han blev gammel.

Ni og tyvende Fortælling.

Heimers sidste Bedrifter og Endeligt.

587. *Heimer Studassön* havde i lang Tid opholdt sig i ubeboede Skove og derfra redet ind i Böjgderne og gjort Skade

*) B og P mælde, at han red til den mægtige Brynhild, som understöttede ham til at vinde Niflungeland.

i Landet. Sifka brændte hans Gaard og dræbte hans Mænd, efterat have beleiret Gaarden Dag og Nat. Paa den Maade forlöb de tyve *) Vintre, i hvilken hele Tid Kong Didrik var borte fra sit Rige. Da Heimer derefter spurgte, at Sifka var dræbt, gik det ham til Hjerte, at han havde gjort saa meget Ondt, og han vilde nu angre sine Synder. Han red derfor til et Munkekloster med alle sine Vaaben og sin Hest Rispa. Da han kom indenfor Klostermuren, spurgte en Munk om, hvo han var. Han sprang da af Hesten og bad kalde Abbeden til sig. Munkene sagde da til Abbeden, at en vel hærklædt Mand var kommen der, og vilde tale med ham, og at de troede, at denne Mand vilde give sig i deres Selskab. Abbeden gik til Manden og spurgte, hvo han var. „Jeg hedder Ludvig," svarede han, „og har min Slægt i Ömlungeland. Men hvorfor jeg kom her, skulle I nu höre." Han tog da Skjoldet af sin Hals, og spændte Sværdet Nagelring af sig, Brynjen og Hjel-

*) tredive, B, P.

men aftog han ligeledes og trak Brynhoserne af. Alle disse Vaaben lagde han ned for Abbedens Födder, og selv kastede han sig ned og sagde: „Herre! disse Vaaben og denne Hest og mig selv samt mine Klæder og det Lösöre, som jeg her har med mig, og som ei udgjör mindre end ti Pund, vil jeg for Guds Skyld hengive til dette Sted, og mig selv til Ordens-Levnet hos eder, og saaledes vil jeg böde for mine Synder." Da sagde alle Munkene, at Gud vist havde indskudt ham dette, om han tilforn havde været Krigsmand og havde tjent Konger. Og paa hans Klæder saae de, at han havde været et Slags Hædersmand, men Munkene tyktes det dog meest værd, at han bragte saa meget Gods til Stedet, og de sagde til Abbeden: „Tag denne Mand op fra det Sted, hvor han ligger! thi han vil blive en Pryd for vort Kloster." Men Abbeden stod rolig og betragtede Manden, og faldt i Forundring; thi det syntes ham, som denne Mand var meget drabelig, og han tænkte ved sig selv, at han ei vilde være lydig, naar han skulde være i Klostret, hvorfor han frygtede for at tage imod ham. Dog da alle Munkene heftig

trængte derpaa, tog Abbeden, som syntes godt om Godset, Ludvig i Haanden, ledte ham ind i Kirken og Koret, og förte ham til et Rum, hvor han anviste ham en Bænk at sidde paa. I dette Rum nedlagde han sine Stadsklæder og tog sorte Klæder paa ligesom de andre Munke, og samme Dag blev han viet til Munk. Abbeden tog nu alt Godset og Harnisket, og kastede det til sin Eiendom, men Ludvig iagttog nu [Klostrets] Regel. Dog! havde Brödrene vist, at det var Heimer Studassön, da havde de aldrig taget imod ham, om han end havde budet dem nok saa meget Guld og Sölv. Han tjente nu i dette Kloster en Tid.

388. Aspilian Rise eiede mange Borge i dette Land, Lungbardiet. Han var, som för [er omtalt], stor og stærk og ond at have med at gjöre; han havde med Uret tilegnet sig store Gaarde og Jorder, Guld og Sölv og gode Kostbarheder, thi da han var alle Andre overlegen, torde de ikke nægte ham det, han vilde have. Der var nu en stor og indbringende Gaard, som Munkene eiede. Den tilegnede Aspilian Rise sig, og det syntes Abbeden meget ilde om, at han skulde miste sin Gaard; han sendte der-

for Munke hen til Risen. Disse spurgte, hvad det skulde sige, at Aspilian tog deres Gaard. Risen svarede dem paa denne Maade, at han kun havde taget sin egen Gaard og ei deres, og at han var mere berettiget til at eie den end de; men Munkene sagde, at denne Gaard var givet til Stedet for Guds Skyld. Risen svarede: „Jeg vil ende denne Sag med eder; vi skulle aflægge en Pröve paa, hvo der eier denne Gaard; I skulle stille en Mand frem, som drister sig til at slaaes med mig, og hvis jeg saa bliver den Tabende, da skulle I eie denne Gaard foruden mange andre; men om jeg faaer Seier, da viser Gud derved, at han vil, at jeg skal beholde denne Gaard. Og saa byder jo Landsloven, at, naar to Mænd blive uenige om nogen Ting, da skal Sagen afgjöres ved Holmgang. Munkene kunde intet sige derimod, da Risen havde budet dem lovligt Sögsmaal. De droge da hjem og fortalte Abbeden, hvorluude Risen havde svaret dem. Denne Sag foredrog Abbeden for alle Munkene i Kapitlet, og sagde, at de kom til at miste deres Gaard, om de ei fik en Mand, der torde

slaaes med Risen. Meget utilfredse herover sendte Munkene Bud vidt omkring, om der ikke skulde findes Nogen, der vilde forhverve sig Gods og slaaes med Risen; men der fandtes aldeles Ingen. Endnu engang foredrog de Sagen i Kapitlet og vare meget bedrövede derover. Da sagde Ludvig: „Hvad er det I kære, Munke! hvad gjör Aspilian eder?" Da svarede Abbeden: „Aspilian har taget vor Gaard, og byder os Holmgang, fordi vi gjör Fordring paa den; men nu tör Ingen slaaes med Risen, skjöndt vi love det for Guds Skyld, at den, som gjör dette, skal vorde lös for alle de Synder, som han har skriftet." Da svarede Ludvig: „Jeg hengav mit Gods og mine Vaaben og mig selv til dette Sted for Guds Skyld. Nu vil jeg endnu gjöre dette, at slaaes med Risen. Giv mig derfor mit Sværd og mine Hærklæder." Da anede Abbeden, at han maatte være nogen Slags Kæmpe, og sagde derfor: „Dit Sværd vil du ikke kunne faae, det er sönderhugget, og deraf er gjort Dörhængsler her til Klosterkirken, og de andre Hærklæder ere solgte paa Torvet, for at skaffe Penge ind

til Stedet." Da sagde Ludvig: „I Munke ere vise paa Böger, men lidet vise paa Ridderskab; vidste I, hvor gode disse Vaaben vare, da havde I aldrig ödelagt dem." Og nu sprang han op til Abbeden, og tog i hans Kaabehætte med begge Hænder og sagde: „Gal maatte du vistnok være, naar du, til at klinke din Kirkedör, ikke skulde have andet Jern end mit gode Sværd Nagelring, [som har sönderskaaret mangen Hjelm ligesaa let som Klæde, og gjort mangen Risesön hovedlös], det skal du nu undgjelde;" og han rystede da Hovedet med Kaabehætten saa haardt, at fire af hans Tænder gik löse. Da Munkene hörte Nagelring nævne, mærkede de, at det var Heimer Studassön, hvorover de bleve meget bange, og de toge da en Nögle, som förte til et stort Gjemme, hvor alle hans Vaaben vare. Een fremtog nu hans Sværd Nagelring, en anden hans Brynje og Brynhoser, den tredie Hjelmen, den fjerde Skjoldet, den femte Glavindet; og disse Vaaben vare alle passede saa vel, at de nu ei vare ringere, end da han gav dem fra sig. Nu tog Heimer Nagelring, og saae, hvor favert dens

Egge og Forgyldning *) luede, og han tænkte da paa, hvormegen Lid han kunde sætte til dets Eg, og derover foer snart Blodet ham i Kinderne, snart blev han igjen heel hvid og bleg og tavg en Stund, hvorpaa han spurgte efter sin Hest Rispa. Da svarede Abbeden: „Din Hest trak Steen til Kirken, og er nu for mange Aar siden död." Men Muukene sagde: „Vi skulle sende Bud over hele dette Rige og lede efter en Hest, saa god som den kan faaes; her ere mange gode Heste paa Stedet, og du skal deraf faae den bedste. Munkene sendte da Bud efter de bedste Heste, og lode dem bringe hjem til Klostret, kaldte dernæst Heimer til, at han skulde vælge sig een. Der vare mange Heste iblandt, som vare vel vante til Turnering. Heimer gik til een Hest og skjöd med sin Haand paa Siden af den saa stærkt, at den strax faldt. Derpaa gik han til den, som de holdt for den dueligste, og trykkede med sin Haand paa dens Ryg, saa at Ryggen brödes; og han sagde da, at disse Heste ikke duede

*) I Originalen: Gull-Mál.

til noget, og bad dem bringe den bedste, de kunde faae. Da sagde Munkene, at man skulde tage og bringe ham den gamle og magre Hest. Dernæst blev da fremledt en Hest, som var meget stor og saare gammel; denne Hest kjendte Heimer, at det var Rispa; han gik da til Hesten og tog i Mannen og rykkede af alle Kræfter, men Hesten stod rolig; derpaa tog han i Hallen, og trak stærkt i den, men Hesten bevægedes ikke derved. Da loe Heimer og sagde: „Nu er du her kommen, min gode Hest Rispa! og saa gammel og mager som du er, saa kjender jeg ingen Hest i Verden, som jeg heller vil have i Kamp end dig;" og da sagde Heimer til Munkene: „Tager nu Hesten og giver den Korn." Da blev Rispa ledet hen til Stalden, og der blev givet den Korn. I den Stald stod den syv Uger, og da var den saa glat og fed som da den var ung. Abbeden sendte derpaa Bud til Aspilian Rise, at, om han vilde slaaes, da skulde han komme eensom til en Ö, og der skulde den Mand, som vilde slaaes med ham, komme imod ham. Da nu Aspilian spurgte dette, stod han hurtig op og væbnede sig, og til at ride paa lod

han berede en Aspandil, eller som man ellers nævner den Elefant. Munkene droge nu afsted, og Abbeden med dem, og fulgte Heimer til Holmen. De toge da et Skib og roede paa det ud til Öen.

389. Nu tog Heimer sin Hest Rispa frem og spændte Sadel og Brynje paa den; derpaa iförte han sig sine Brynhoser og Brynje, satte Hjelmen paa sit Hoved og gjordede sig med Nagelring, fæstede Skjoldet om sin Hals og tog sit Glavind, og sprang paa Hesten uden at bruge Stigböilen. Nu önskede Abbeden Heimer, at det vilde gaae ham godt, og at Gud vilde hjælpe ham og yde ham Beskyttelse, og det samme Önske frembare alle Munkene. Heimer red nu ud paa Öen, og imod ham Aspilian *), og skjöndt det var en frygtelig Sag at stride mod ham, red dog Heimer fast imod Risen og bad nu Gud at hjælpe ham. Da raabte Risen: „Hvad er det for en lille Mand, som rider imod mig? Hvad vil du? Tænker du at slaaes med mig? Jeg sætter en Skam i at dræbe

*) Aspilia kaldes han nu i A.

dig, far derfor hjem, og tag dig i Agt!" Da svarede Heimer: „Hör du hin onde Hund Aspilian! saa stor som du er, og saa lave og korte Lægge som jeg har, saa skal jeg dog vorde dig höi nok, för vi skilles, saa at du, hvor stor du end er, skal komme til at see op til mig; thi viid, du Rise! ei flyer jeg for dig alene, som Sagerne nu staae." Nu slog Heimer sin Hest, og red mod ham, og stak Spydet under Risens Arm, men saa gode vare hans Dækningsvaaben, at dette Stik skadede ham ikke. Da skjöd Risen sin Hellebarde imod ham, men Heimer heldede sig frem over Sadelbuen, og Hellebarden flöi over ham og gik i Jorden, saa at intet af den stod op, og intet Menneske har siden fundet denne Hellebarde. Ved det store Stik, som Heimer gav Risen, brast Spydskaftet i Stykker, men Heimer sprang af Sadlen og kom staaende til Jorden, og greb nu om Haandfanget paa sit Sværd, og trak det i en Hast ud. Risen sprang da og ned, og blottede sit Sværd, svang det i Veiret og hug til Heimer, men Heimer undgik Hugget, saa at Risen forfeilede ham og hug i Jorden. Heimer dreiede sig derpaa hurtigt, svang

sit Sværd og afhug Risens höire Haand ovenfor Sværdehjaltet, saa at Haanden og Sværdet faldt ned til Jorden, og strax derefter gav Heimer ham et andet Slag over Laaret, hvormed han skar Laarkjödet af langs ned med Benet; og saa sige tydske Kvad, at han skar saa meget af hans Laar, at een Hest ikke kunde drage mere. Nu saae Risen, at han maatte opgive Seiren, da han havde mistet sin Haand, og han havde nu faaet saa stort et Saar, at han ei anden Gang kunde stande for et saadant Hug. Han lavede sig derfor til at lade sig falde over Heimer, da han vidste, at denne vilde blive dræbt, om han kom under ham. Men saa fodhvas og djærv var Heimer, at, skjöndt han saae, at Risen vilde falde ovenpaa ham, vilde han dog alligevel ikke undlöbe, men sprang ind paa Risen, i det samme han faldt, og saa traf det sig, at Risens Been kom paa hver sin Side af Heimer, men Heimer stod uskadt imellem dem. Og han [dreiede sig nu om, og] hug derpaa det ene Hug efter det andet, saa at tilsidst hvert Lem laa for sig. Munkene, som passede Skibet, hörte da saa stort et Drön, at Jorden skjalv under dem, og

da de nu saae, at Risen var falden, opløftede de alle et Kyrieeleison *) og lovede Gud for hans Jærtegn, og kom ud paa Öen imod Heimer. Han red imod dem og var ikke saaret. Derpaa steg han paa Skibet med sin Hest, og de fore i Land og hjem til Klostret, men Tidenden var allerede kommen hjem för dem. Abbeden gik nu imod Heimer, og med ham alle Munkene, og bare Skrinet og Helligdommene ud, og gjorde en anselig Procession og takkede Gud, for at han saaledes havde staaet dem bi. Heimer steg af sin Hest foran Kirkegaarden; men Abbeden og Prioren toge ham i Haanden, og förte ham saaledes i Kirken til sit Sæde, og Heimer iagttog Reglen endnu en Tid ligesom för.

390. Denne Tidende spurgtes nu vidt omkring, at Aspilian Rise var dræbt, og at en Munk havde gjort det. Men da Kong Didrik af Bern spurgte dette, fandt han det besynderligt, og tænkte over ved sig selv, hvem dog denne Munk kunde være,

*) ɔ: Herre forbarm dig!

der havde udført saa stor en Heltedaad. Han mindedes nu, at alle hans Kæmper vare döde; kun vidste han ikke, hvor hans kjære Ven Heimer var kommen hen, thi om ham havde han aldeles intet spurgt, saa han ikke vidste, om han var död eller levende. Han tyktes, at denne Daad ikke kunde ligne Nogen saameget som Heimer, om han var i Live, men intet Menneske kunde sige ham, hvad der var bleven af Heimer. Kong Didrik red da til dette Kloster med sine Mænd, og kom der en Aften. Klostret hed Vadmcusan *). Da han kom til Klostret, lod han kalde Abbeden til sig. Abbeden gik ud af Klostret og modtog Kong Didrik vel og spurgte, hvorhen han vilde reise. Kongen sagde, at han reiste i et skyldigt Ærende. Derpaa sagde Kongen til Abbeden: „Er her nogen Munk i dette Kloster, som hedder Heimer og er en Sön af Studas?" Abbeden svarede: „Jeg kan opregne Navnene paa alle de Munke, som ere i dette Kloster, men ingen af dem hedder Heimer." Derpaa sagde

*) fortæller, at Heimer af sig selv forlod Klostret og drog til Didrik.

Kongen: „Da kommer I til at tillade mig, at gaae ind i Kapitlet og kalde alle Munkene til mig. I det samme gik ud af Klostret en Munk, iført sin Kappe og en sid Hat; han var bredskuldret, dog lav af Væxt, havde et bredt og sidt Skjæg, der var graat som en Due. Denne Munk tavg og mælte ikke et Ord til Kong Didrik. Kong Didrik vendte sig mod Manden, og tyktes kjende, at det maatte være hans gode Stalbroder Heimer, og sagde: „Broder! vi have gjennemgaaet Meget *), siden vi skiltes som gode Venner, og saa skulle vi nu igjen findes. Du er jo Heimer, min kjære Ven." Da svarede Munken: „Heimer, som du begræder, ham kjendte jeg aldrig, og aldrig saae jeg ham; og ei har jeg været din Mand, saalænge som jeg har levet." Da svarede Kongen: „Broder! mindes du nu, hvorlunde vore Heste drak ved Frisia, saa Vandet svandt saa meget, at det endnu kan sees." Da sagde Heimer: „Ei kan jeg det mindes, at jeg har vandet Heste med dig, thi aldrig saae

*) I Originalen: Vi have seet mangen Snee.

jeg dig för, saa vidt jeg kan huske." Da sagde Kong Didrik: „Vil du nu end ei kjendes ved mig, da kunde du dog kjende mig den Dag, da du forhen fulgte mig, da jeg blev dreven ud af mit Rige, og du drog hjem til Konning Ermenrik og han drev dig fra sig i Landflygtighed; dette maa du vel kunne mindes, om du end siger, at du aldrig har seet mig." Da svarede Heimer: „Ei kan jeg det mindes, som du nu sagde. Jeg har hört nævne Konning Didrik af Bern og Konning Ermenrik af Romeborg, men andet kjender jeg aldeles ikke til dem. „Broder!" sagde Kong Didrik, „der faldt mangen Snee, siden sidst vi saaes; det kan du vel mindes, da vi rede til Gildes til Romeborg, hvorlunde vi fandt for os paa Veien Iron Jarl med sit store Saar, og hvorlunde hans Höge gole over ham og hvor hans Hunde tudede og hans Hest vrinskede, og hvorlunde alle hans Mænd havde elsket deres Herre, saa at ingen af dem vilde skilles fra ham." Og nu sagde Heimer: „Ei mindes jeg det, at jeg var der tilstede, hvor Iron Jarl faldt." Fremdeles sagde Kong Didrik: „Broder! ja! mangen Snee er falden siden den Tid; og nu skal du

mindes, hvorlunde vi kom til Romeborg til Konning Ermenrik, og hvorlunde vore Heste vrinskede, og alle belevne Kvinder stode og saae paa os; da havde vi Haar af Farve som Guld, og som hang i favre Lokker, men nu er det graat som en Due baade dit og mit. Alle dine Klæder ere farvede som mine. Siig mig, min Ven! mindes du, hvad jeg husker dig paa? lad mig ei stande her længer for dig." Da loe Heimer og sagde: „Gode Herre Konning Didrik! nu mindes jeg alt det, som du husker mig paa, og nu vil jeg drage med dig." Da kastede Heimer Kappen og gik tilbage i Klostret og tog alle sine Vaaben og sin Hest og red bort med Kong Didrik og hjem til Romeborg. Her tog Kong Didrik særdeles vel imod Heimer, og satte ham over sine Riddere ved Hirden, og gav ham et stort Lehn, og der var han saaledes en Tid.

391. Engang taltes Kong Didrik og Heimer ved, og gik paa Raad sammen om Skattelandet, Da sagde Heimer: „Herre! du er nu den mægtigste af alle Konger i Verden, og tager Skat af hvert Land og hver Borg her over hele Lungbardiet og

vidt omkring paa andre Steder. Den Skat yder mangen rig og fattig Mand. Hvorfor, Herre! henter du ikke Skat der, hvor der er nok af Guld og Sölv, som jeg veed, at Ingen hæver Skat af, hverken du, Herre! eller nogen anden Mand; det er nemlig af det Kloster, hvor vi vare." Hertil svarede Kong Didrik: „Der maa være mange Eiendele, som du sagde, og deraf have vi aldrig hævet Skat. Men om vi skulle faae den, da maa du være den förste Mand til at kræve Skatten." „Ride vil jeg for at kræve Skat," svarede Heimer, „hvorhen du det önsker." Faa Dage derefter var Heimer færdig til at ride, og vil de nu drage til Klostret. Han red da, iført sine Vaaben, ene did. Munkene vare vel blevne meget forskrækkede, da han för drog saaledes ud af Klostret, uden at bede Abbeden om Lov dertil, men dog, paa den anden Side, tyktes det dem meget godt, at han var borte, fordi de alle frygtede for ham. Da han nu kom der tilbage, gave Munkene ham Herberge Natten over, men næste Dag om Morgenen traadte han ind i Kapitlet, kaldte alle Munkene did, og talte da först til Abbeden og siden til alle

Munkene. Han fremsatte sit Ærende for dem og sagde, at Didrik af Bern havde sendt ham did med det Hværv, at kræve Skat der som andensteds, da han vidste, at der var saa meget Guld og Sölv og Landskyld, at ikke engang det Halve behöves at lægges til Stedet. „Derfor," vedblev Heimer, „spörger jeg nu eder, om I ville give Kongen den Skat, ham tilkommer? Derpaa vil jeg höre eders Svar." Da svarede Abbeden: „Vi vogte her det Gods, som Sancta Maria tilligemed Gud eier, og alt dette er saa frelst for hans Krone, at ingen Konge skal deraf have Skat." „Ville I ikke yde Skat til Konning Didrik," sagde Heimer, „da ville I udsætte eder for hans Vrede, og det er ogsaa et stort Under, at I her sammendrage saa utallig mange Penge, hvoraf intet Menneske faaer Nytte, og I dog ei ville yde Kongen Skat deraf." Da svarede Abbeden: „Heimer! du er vist et ondt Menneske, du löb ud af Klostret ind i Kongens Hird, men nu er du kommen tilbage, og vil rane Helligdommen. Far du, Heimer! nu tilbage til Konning Didrik, som Fanden för har indskudt dig, og vær der

en Djævel ligesom Konning Didrik." Nu blev Heimer saa vred, at han trak sit Sværd Nagelring, og hug det förste Hug over Abbedens Hals, saa det tog Hovedet af; og dernæst dræbte han alle Brödrene, og tog der Guld og Sölv, og Alt, hvad han vidste, at disse Munke havde havt i deres Varetægt. Alt dette Gods bar han, saavidt han kunde komme afsted dermed, bort fra Stedet, og læssede dermed mange Heste. Da kom Kong Didrik til, og de stak nu Ild i Klostret og lagde det heelt i Aske, men förte alle Eiendelene hjem og lagde dem i deres Skatkammer.

592. Kong Didrik fik nu Efterretning om en Rise, som havde saa meget Guld og Sölv under sit Værge, at man ingensteds havde hört tale om mere Guld paa eet Sted. Denne Rise var nu gammel, men for Resten den största og stærkeste af alle Riser, saa at ingen Elefant kunde bære ham. Da han var langsom til Fods, laa han paa eet Sted, og for den Sags Skyld var han ei saa meget paa Færde, at Folk i Almindelighed vidste noget til ham. Heimer gav Kong Didrik Underretning om denne Rise, og sagde, at han vilde drage

og kræve Skat af ham for Kong Didrik. Dette syntes Kongen vel om. Heimer lagde til, at han ikke kjendte noget Menneske i det Land, der jo ydede Kong Didrik Hæder og Skat, uden denne Rise alene. Heimer tog dernæst sin Hest og sine Vaaben, og begav sig paa Veien did. Og omsider kom han op paa et höit Fjeld, hvor der var en stor Skov. Han fandt der en Grotte, og sprang da af sin Hest og gik ind i Grotten. Der laa for ham en Rise saa stor, at han aldrig havde seet hans Lige i Störrelse, og denne havde Haar, graat som en Due, og sidt, saa at det dækkede hele Ansigtet. Heimer gik til ham og sagde: „Stat op, Rise! og værg dig! Her er kommen en Mand, der vil slaaes med dig." Risen vaagnede derved og mælte: „Dristig er du Mand! men ei umager jeg mig med at stande op og dræbe dig." „Staaer du ei op," sagde Heimer, „og værger dig, da drager jeg mit Sværd ud af Skeden og dræber dig." Da sprang Risen op, og rystede Hovedet, og Haaret reiste sig paa det, saa man maatte grue derover. Han greb dernæst sin Stang, som baade var lang og tyk, og svang den saa væl-

digt, at han i det förste Slag kastede Heimer saa langt bort og saa snart, som en Kolfe flyver fra en Bue, og saa hoit, at han var död, för han kom tilbage til Jorden. Saaledes fortælles Heimers Endeligt. Dette blev nu spurgt vidt omkring, at en saa stor Kæmpe havde mistet sit Liv. Ogsaa blev det berettet Kong Didrik af Bern, at hans kjæreste Ven Heimer var död. Da sagde Didrik: „Nu skal eet af Delene skee, enten at jeg skal faae dette hevnet eller at jeg skal lade mit Liv;" og han lod da tage sin Hest Blanka *) og alle sine Vaaben. Længe red han over dybe Dale og höie Fjelde, inden han kom til det Sted, hvor denne Rise boede. Men da han var kommen der, sprang han af sin Hest udenfor Grottens Dör og raabte: „Rise! stat op og tal med mig!" Risen spurgte, hvo der var. Kong Didrik svarede: „Jeg er Konning Didrik af Bern." Da spurgte Risen: „Hvad vil du mig, da du kalder mig ud at tale med dig?" Kong Didrik vedblev: „Vil du

*) Denne Hest havde efter B og P Alibrand givet Didrik.

vedgaae, at du har dræbt min kjære Ven Heimer, siig frem!" „Ei vidste jeg," svarede Risen, „at Heimer var din Ven, men det er sandt, at jeg dræbte ham, fordi han havde dræbt mig, om jeg ikke havde dræbt ham." Da sagde Kongen: „Har du dræbt min kjære Ven Heimer, da vil jeg hevne ham. Stat op til Kamp mod een Mand." „Jeg troede," svarede Risen, „at een Mand skulde ei udbyde mig til Enekamp. Men er du begjerlig efter den, da skal jeg tilvisse tilstaae dig den;" og han stod nu hurtig op, tog sin Stang og sprang imod ham. Kong Didrik blottede derpaa sit Sværd, det hvasse Ekkisax; men Risen svang Stangen med begge Hænder af alle Kræfter. Skjöndt Kong Didrik saae, hvorledes Stangen foer afsted, sprang han dog ind paa Risen, og vilde ikke undflye. Risen slog da Stangen saaledes, at Enden traf i Jorden bag ved Kong Didrik. Denne trængte nu haardt ind og hug i eet Hug begge Hænderne af Risen ovenfor Stan-

gen. Risen var nu fri for at seire, da han havde mistet sine Hænder, og Kong Didrik gik ei bort, för han havde fældet Risen. Da sprang Kongen paa sin Hest, og havde nu afholdt den sidste Enekamp, som er omtalt i hans Saga; og denne Daad blev siden meget navnkundig, hvorlunde han hevnede sin kjære Ven.

Tredivte Fortælling.

Didriks Endeligt.

593. Derefter er der ikke fortalt Noget om, at Kong *Didrik* siden skal have spurgt til saadanne Kæmper eller Riser, som det syntes ham at være til Berömmelse at slaaes med. Kong Didrik var nu saa stor en Kæmpe og berömmelig Helt, at Ingen torde sætte sig i Ligning med ham; og han satte nu ene sin

Berömmelse i, at jage saadanne store Dyr, som andre Kæmper ikke torde ride imod. Ofte red han med faa Folk paa Dyrejagt, og udförte der mangen Heltedaad, som vi ei kunne optegne, og ei have spurgt. Kong Didrik var da næsten krafteslös af Alderdom, men han förte dog sine Vaaben vel. Engang havde han taget Bad i den Stad, som nu kaldes Didriksbad. Da raabte een af hans Svende: „Herre! her löber en Hjort*), og aldrig saae jeg, ei heller kan Nogen have seet saa stort eller saa prægtigt et Dyr." Da Kongen hörte dette, sprang han op og tog sin Badekappe, svöbte den om sig, og raabte, da han saae Dyret: „Tager min Hest og mine Hunde!" Da löb Svendene saa hurtigt de kunde for at tage hans Hest. Nu tyktes Kongen, at det var for længe at bie, da Dyret löb rask, og han saae da, hvor der stod en meget

*) sort Hest, P.

stor Hest med Sadle; den var sort som en Ravn, og han löb til den og sprang paa dens Ryg. I det samme sloge Svendene Hundene lös, men Hundene vilde ikke löbe efter denne Hest. Nu löb Hesten under ham hartad raskere, end noget Slags Fugl flyver. Hans bedste Svend red efter ham paa hans bedste Hest Blanka, og ham fulgte alle Hundene. Kong Didrik fandt nu, at dette ikke maatte være nogen Hest, og han vilde nu slaae sig lös af dens Ryg, men han kunde ikke hæve noget af Laarene op fra Hesten, saa fast sad han. Da raabte Svenden paa ham og sagde: „Herre! naar vil du komme tilbage? Hvorfor rider du saa hastigt?" Kong Didrik svarede: „Jeg rider ilde," sagde han, „dette maa være en Djævel, som jeg sidder paa. Men tilbage mon jeg komme, naar Gud og Sancta Maria vil." Og dernæst fjernede de sig fra hinanden, saa at Svenden tabte Kong Didrik af Syne; og aldrig har man siden spurgt til ham, og Ingen veed,

hvor han fra den Tid er bleven af; men saa sige tydske Mænd, at de have faaet at vide i Drömme, at Gud og Sancta Maria have ladet Kong Didrik nyde godt af, at han mindedes deres Navne ved sin Död.

Her slutte vi denne Sagas Frasagn.

Oversigt
af
Kapitlernes Indhold.

I. *Om Kong Samson i Salerne.*

1 Kap. *Om Ridder Samson og Rodgeir Jarl og hans Datter Hildesvid.*
2 — *Ridder Samson lokker Jarlens Datter Hildesvid til at fölge sig.*
3 — *Ridder Samsons og Jarlens Datter Hildesvids Bortreise fra Borgen Salerne, Sögningen efter dem og Rodgeir Jarls Fald.*
4 — *Om Ridder Samson og Kong Brunsteen og Kong Brunsteens Fald.*
5 — *Ridder Samson træffer sin Fader Ditmar.*
6 — *Ridder Samson bliver Hertug i en Borg.*
7 — *Hertug Samson faaer en anden Borg.*
8 — *Hertug Samson bliver Konge i Borgen Salerne.*
9 — *Om Kong Samson og hans Sönner Ermenrik og Ditmar.*
10 — *Kong Samsons Tale til sine Bordgjester.*
11 — *Om Kong Samsons Afsendinge og Skattefordring til Elsung Jarl af Bern, og hvorlunde Jarlen tager derimod.*
12 — *Kong Samson dræber Elsung Jarl og bliver Konge i Bern.*

13 Kap. *Kong Samsons Sön Ditmar faaer Elsung Jarls Datter Odilia; om Kong Samsons Död og hans Sön Kong Ermenriks Magt, og om Ake Örlungetröst, Kong Samsons tredie Sön.*

II. *Didriks Ungdom.*

14 Kap. *Om Kong Ditmar og hans Sön Didrik, deres Væxt og Fuldkommenheder.*
15 — *Hildebrand kommer til Bern og bliver Didriks Stalbroder.*
16 — *Didrik og Hildebrand træffe Dværgen Alfrig og faae Sværdet Nagelring og dræbe Grim og Hilde.*
17 — *Om Heimer Studassön og hans Ankomst til Bern og hans og Didriks Enekamp.*

III. *Velents Saga.*

18 Kap. *Om Kong Vilkinus, at han avler Vade Rise med en Havfrue.*
19 — *Om Vade Rise og hans Sön Velent, hvorlunde han kom til Mimer Smed i Huneland.*
20 — *Om Vade Rise og Dværgene og hans og deres Död.*
21 — *Velent kommer til Kong Nidung og vedder med hans Smed Amilias.*
22 — *Velent savner sit Værktöi og gjör et Billede efter Reigin.*
23 — *Velent smeder Sværdet Mimung men Amilias Harnisk, og om deres Pröve.*
24 — *Velent faaer af Væringerne Navnet Völund, og smeder for Kong Nidung.*
25 — *Kong Nidung spörger Ufred, og om det, at Velent faaer Löfte paa hans Datter, henter hans Seiersteen og kommer i Strid med Skjenkeren.*
26 — *Kong Nidung lader Velent lemlæste.*

27 Kap. *Velents Broder Egil kommer til Kong Nidungs Hird.*
28 — *Velent böder Kongedatterens Ring og ligger hos hende.*
29 — *Velent dræber to af Kongens Sönner og smeder alskens Sager af deres Been.*
30 — *Velent gjör en Fjederham og kommer saaledes bort fra Kong Nidung.*

IV. *Vidgas förste Bedrifter.*

31 Kap. *Vidga Velentssöns Födsel.*
32 — *Om Vidga Velentssön og Didrik, Kong Ditmars Sön af Bern.*
33 — *Vidga bereder sig paa at reise hjemmefra.*
34 — *Vidga træffer Hildebrand og hans Stalbrödre.*
35 — *Vidgas Samtale med tolv Kastelsmænd, og hvorlunde han overvinder dem.*
36 — *Hildebrands og Vidgas Raadslagning, samt hvorlunde de brænde Kastellet.*
37 — *Hildebrand og Ledsagere reise over Veseraa, og Vidga overvinder Sigstav og hans Stalbrödre.*
38 — *Vidga udbyder Didrik til Enekamp.*
39 — *Didriks og Vidgas Enekamp.*

V. *Didriks Kampe med Ekka og Fasold.*

40 Kap. *Didrik forblev en Tid hjemme i Bern meget saaret, dog vilde han ikke vente, til han blev helbredet, men for at han ikke skulde forringe sin Berömmelse, red han bort.*
41 — *Didriks og Ekkas Enekamp; om Ekkas Död og om hans Dronning.*
42 — *Om Didriks og Fasolds Fægtning.*
43 — *Didrik og Fasold dræbe et stort Dyr eller en Elefant.*
44 — *Didrik og Fasold hjælpe Sintram ud af Dragens Mund og overvinde Dragen.*

VI. *Osantrix's Krige med Melias.*

45 Kap. *Om Kong Vilkinus i Vilkineland og Kong Hernit i Rusland.*

46 — *Kong Vilkinus's og Kong Hernits Forlig.*

47 — *Kong Vilkinus's Död og hans Sön Nordians Regjering og om Kong Hernit.*

48 — *Kong Hernit indtager Vilkineland og gjör Nordian til sin Underkonge i Sjælland, og om Kong Hernits Sönner.*

49 — *Kong Hernit skifter Riget mellem sine Sönner og döer siden.*

50 — *Her fortælles om Kong Nordian og alle hans Sönner.*

51 — *Kong Osantrix's Dronning Julianes Död.*

52 — *Kong Osantrix beiler til Oda, en Datter af Kong Melias i Huneland.*

53 — *Her fortælles om Kong Osantrix's Afsendinge og hvorlunde Kong Melias optager Frieriet.*

54 — *Kong Osantrix's Brodersönner Hernit og Hirder komme til hans Hird.*

55 — *Kong Osantrix sender Hernit Jarl paa Frieri til Huneland.*

56 — *Hernit Jarls og hans Ledsageres Reise til Huneland.*

57 — *Osantrix lader udruste en Hær at drage til Huneland, og sender Bud efter Riserne.*

58 — *Kong Osantrix's Krigstog ind i Huneland.*

59 — *Borgmændene give selv Osantrix Lov til at ride ind i Borgen, og om Kong Melias's og Kong Osantrix's Samtale.*

60 — *Om Vidolf Mittumstangs Foretagende og Vilkinemændenes Allarm.*

61 — *Kong Osantrix faaer Kong Melias's Datter Oda.*

VII. *Attilas Krige med Melias og Osantrix.*

62 Kap. *Kong Attilas Ophav og Kong Melias's Död.*
63 — *Attila tages til Konge over Huneland og hans Broder Ortnit over Frisland og om Osid Ortnissön, at han kommer til Kong Attila.*
64 — *Osids og Rudolfs Reise for at beile for Kong Attila til Erka, en Datter af Kong Osantrix i Vilkineland.*
65 — *Kong Attila sender Markgreve Rudolf paa Frieri til Vilkineland.*
66 — *Markgreve Rudolf fremkommer med sit Ærende.*
67 — *Kong Osantrix's Svar hertil og Markgrevens Hjemreise.*
68 — *Om Kong Attilas Hærsamling og Ledingstog til Vilkineland.*
69 — *Kong Osantrix spörger Ufred og sender Bud til Sjælland efter Riserne, og om deres Flugt for Kong Attila.*
70 — *Kong Osantrix drager med sin Hær mod Kong Attila.*
71 — *Om den lönlige Hær, hvormed Markgreven kom bag paa Kong Osantrix.*
72 — *Markgreven udtænkte en stor List mod Kong Osantrix.*
73 — *Rudolf kommer sil Vilkineland og kalder sig Sigurd.*
74 — *Sigurd mistænkes nu ikke mere.*
75 — *Sigurd kommer i Kastellet og taler med Jomfru Erka.*
76 — *Rudolf aabenbarer sit Navn og Ærende for Jomfru Erka.*
77 — *Sigurd beder om Lov til at drage bort og hente sin Broder Alibrand.*
78 — *Grev Rudolf rider til sine Mænd og tager Osid med sig til Kong Osantrix's Hird.*
79 — *Grev Rudolf og Osid ride bort til deres Mænd med Jomfruerne.*

80 Kap. *Kong Osantrix spörger, at hans Datter er borte.*
81 — *Om Grev Rudolfs Afsendinge til sin Konge Attila.*
82 — *Kong Osantrix's og Grev Rudolfs Kamp og Kong Osantrix's Flugt.*
83 — *Kong Attila reiser igjen hjem til Huneland og holder Bryllup med Erka.*

VIII. *Valter og Hildegunde.*

84 Kap. *Venskabsforbindelse imellem Kong Attila og Kong Ermenrik i Apulien.*
85 — *Valter af Vaskasteen og Hildegunde, Ilias Jarls Datter af Grækeland, drage hemmeligen bort fra Susa.*
86 — *Kong Attila sender Mænd ud efter Hildegunde og Valter.*
87 — *Valter dræber Kong Attilas Afsendinge og reiser derpaa sin Vei.*

IX. *Ditlev Danskes Bedrifter.*

88 Kap. *Om Heimers og Vidgas Uvenskab.*
89 — *Heimer drager bort fra Bern og giver sig i Selskab med Ingram Röver i Falsterskov.*
90 — *Om Kjöbmændenes og Rövernes Kamp.*
91 — *Her begyndes at tales om Bitterulf og hans Sön Ditlev.*
92 — *Bitterulf bydes til Gildes og hans Sön Ditlev vil reise med.*
93 — *Bitterulf giver sin Sön Ditlev Vaaben og Klæder.*
94 — *Bitterulf og Ditlev dræbe Röverne i Falsterskov, og om Heimers Flugt.*
95 — *Ditlev kræver sine Klæder og Vaaben og skilles fra sin Fader og Moder.*
96 — *Sigurd Græker og Ditlev Danske mödes og slaaes.*
97 — *Ditlev Danske kommer hjem til Sigurd og om Ditlevs og Sigurds Datters Samtale.*

98 Kap. *Sigurds og Ditlevs Skifte og Forlig.*
99 — *Ditlev söger efter Didrik af Bern.*
100 — *Ditlev træffer Herr Didrik af Bern.*
101 — *Om Ditlevs Gjestebud.*
102 — *Nu vil Herr Didrik have sine Vaaben.*
103 — *Ditlev underretter Kong Ermenrik om sin Fortæring.*
104 — *Valter af Vaskasteen byder Ditlev Danske at pröve Idrætter med ham.*
105 — *Valter og Ditlev pröve nu deres Kræfter.*
106 — *Kong Ermenrik löser Valters Hoved.*

X. *Kong Didrik hjælper Attila og Ermenrik.*

107 Kap. *Ömlung kommer til Didrik af Berns Hird.*
108 — *Om Kong Ditmars Död og at Didrik tager imod Kongedömmet.*
109 — *Nu kommer Vildifer til Bern.*
110 — *Didrik sender Bud efter Herbrand.*
111 — *Nu er der anden Gang Strid imellem Kongerne Osantrix og Attila.*
112 — *Her tales om Kong Osantrix's Sindelag.*
113 — *Kong Attila sender Kong Didrik Bud om Hjælp.*
114 — *Kong Didrik rider ud af Bern og kommer Kong Attila til Hjælp.*
115 — *Kong Osantrix's Strid med Kongerne Didrik og Attila.*
116 — *Vidga tages til Fange; Kongerne Attilas og Didriks Hjemreise.*
117 — *Kong Attila drager ud i Skoven paa Dyrejagt, og med ham Vildifer, som dræber en Björn.*
118 — *Vildifer forbinder sig med Isung Spillemand og opsöger Vidga.*
119 — *Om Vildifer og Isung Spillemand.*
120 — *Isung Spillemand kommer til Kong Osantrix og spiller for ham.*
121 — *Kong Osantrix bad, at Björnen skulde dandse for ham.*

122 Kap. *Kong Osantrix gaaer til Björnedandsen med sine Hoffolk.*
123 — *Om Björnedandsen og Riserne Vidolfs og Aventrods Död.*
124 — *Vidga slipper lös og rider bort med Isung og Vildifer.*
125 — *Vidga rider hjem til Bern og faaer at vide, hvor hans Sværd er.*
126 — *Kong Ermenriks Ordsending til Kong Didrik om Hjælpetropper.*
127 — *Vidga dræber Rimstein Jarl.*
128 — *Vidga rider hjem til Leiren.*
129 — *Vidgas og Heimers Uvenskab.*
130 — *Kongerne indtage Borgen, sætte Valter af Vaskasteen over den og drage derpaa hjem.*

XI. *Sigurds Födsel og Ungdom.*

131 *Kap. Om Kong Sigmund og hans Frieri til Sisilie, en Datter af Kong Nidung i Spanien.*
132 — *Kong Sigmund reiser selv til Kong Nidung.*
133 — *Kong Sigmunds Bryllup.*
134 — *Kong Sigmund udruster en Hær at hjælpe Kong Drasolf mod Pulineland.*
135 — *Kong Sigmund overdrager Riget og sin Frue Sisilie i sine Raadgivere Artus og Hermans Hænder.*
136 — *Om Kongerne Sigmunds og Drasolfs Hær og Hærfærd.*
137 — *Grev Artus's Samtale med Dronning Sisilie.*
138 — *Grev Hermans og Dronning Sisilies Samtale.*
139 — *Greverne bagtale Dronning Sisilie hos Kong Sigmund.*
140 — *Dronning Sisilies Död.*
141 — *Grev Herman rider tilbage til Kong Sigmund.*
142 — *Om Sigurd Svend.*
143 — *Om Mimer og Reigin.*
144 — *Om Mimer og Sigurd Svend.*
145 — *Om Sigurd og Ekkihard.*

146 Kap. *Sigurd dræber Reigin.*
147 — *Sigurd dræber sin Fosterfader Mimer.*
148 — *Sigurd finder Brynhild og faaer Grane.*
149 — *Sigurd Svend kommer til Kong Isung.*

XII. *Kong Didriks og hans Kæmpers Rustning.*

150 Kap. *Om Niflungerne og Högnes Födsel.*
151 — *Kong Didrik anretter et Gilde og indbyder Kong Gunnar og hans Brödre.*
152 — *Her nævnes Kong Didriks Kæmper.*
153 — *Om Kong Didriks Rustning.*
154 — *Om Hildebrands Rustning.*
155 — *Heimers Rustning.*
156 — *Vidga hin Stærkes Rustning.*
157 — *Hornboge Jarls Rustning.*
158 — *Om Ömlung og hans Rustning.*
159 — *Om Sintrams Rustning.*
160 — *Om Ekkas og Fasolds Rustning*
161 — *Om Ditlev Danske og hans Vaabenmærke.*
162 — *Om Vildifer og hans Vaaben.*
163 — *Om Herbrand hin Vidtfarne og hans Vaabenmærke.*
164 — *Om Kong Gunnar og hans Vaaben.*
165 — *Om hans Broder Högnes Rustning.*
166 — *Om Sigurd Svend og hans Rustningsmærke.*
167 — *Her fortælles om Sifka og hans Sindelag.*
168 — *Om Mester Hildebrand.*
169 — *Om Heimer.*

XIII. *Didriks Tog til Bertangeland:*

170 Kap. *Kong Didrik taler om sine Mænds Tapperhed.*
171 — *Hildebrand svarer Kong Didrik.*
172 — *Kong Didrik beslutter at ride til Bertangeland og pröve sine Mænd.*
173 — *Hildebrand iförer sig sine Vaaben og rider foran til Bertangeland.*

174 Kap. *De komme til den Skov, hvor Edgeir Rise var.*
175 — *Om Vidgas og Edgeir Rises Slægtskab.*
176 — *Vidga rider ind i Skoven til Edgeir Rise og overvinder ham.*
177 — *Vidga narres med sine Stalbrödre og viser dem derpaa Risens Eiendele i Jordhulen.*
178 — *Om Kong Didrik og Kong Isung og Sigurd Svend.*
179 — *Sigurd Svend drager til Kong Didrik.*
180 — *Ömlung rider efter Sigurd og vil have sin Hest tilbage.*
181 — *Sigurd Svends og Ömlungs Turnering og Skifte.*
182 — *Ömlung kommer tilbage til Leiren med begge sine Heste.*
183 — *Sigurd Svend fortæller Kong Isung, at Kong Didrik udbyder ham og hans Sönner til Kamp.*
184 — *Kongerne Isung og Didrik berede sig og deres Mænd til Kamp.*
185 — *Heimers og den förste Kongesöns Enekamp.*
186 — *Herbrands og den anden Kongesöns Enekamp.*
187 — *Vildifers og den tredie Kongesöns Enekamp.*
188 — *Sintrams og den fjerde Kongesöns Enekamp.*
189 — *Fasold Stoltes og den femte Kongesöns Enekamp.*
190 — *Ömlungs og den sjette Kongesöns Enekamp.*
191 — *Hornboge Jarls Enekamp med den syvende Kongesön.*
192 — *Högnes Enekamp med den ottende Kongesön.*
193 — *Ditlev Danskes Enekamp med den niende Kongesön.*
194 — *Hildebrands Enekamp med den tiende Kongesön.*
195 — *Kong Isungs og Kong Gunnars Enekamp.*
196 — *Vidgas og den ellevte Kongesöns Enekamp.*
197 — *Kong Didriks og Sigurd Svends förste Enekamp.*

198 Kap. *Kong Didriks og Sigurd Svends anden Enekamp.*
199 — *Vidga laaner Kong Didrik sit Sværd Mimung.*
200 — *Kong Didriks og Sigurd Svends tredie Enekamp.*
201 — *Ömlung faaer Kong Isungs Datter Falborg.*
202 — *Kong Didrik og hans Stalbrödre reise igjen hjem til Bern.*

XIV. *Sigurds og Gunnars Giftermaal.*

203 Kap. *Hornboge Jarl og hans Sön Ömlung, Sintram og Herbrand reise hjem til deres Riger.*
204 — *Sigurd Svend faaer Gudrun, en Söster til Kong Gunnar i Niflungeland.*
205 — *Kong Gunnar beiler efter Sigurd Svends Raad til Brynhild.*
205 — *Om Kong Gunnars og Brynhilds Bryllup og Samfærd.*
207 — *Sigurd Svend beröver Brynhild hendes Uskyld.*
208 — *Kongerne reise fra Brylluppet hjem hver til sit Rige.*

XV. *Herburts og Hildes Elskovshandel.*

209 Kap. *Sintram dræber sin Broder Herthegn.*
210 — *Om Herburts Ankomst til Bern.*
211 — *Om Herburt og Hilde, en Datter af Kong Artus i Brittanien.*
212 — *Herburt tjener Kong Artus og er hans Skjenker.*
213 — *Kongedatteren gaaer til Kirke, og Herburt taler med hende.*
214 — *Herburt bliver Tjener hos Kongens Datter Hilde.*
215 — *Herburt afmaler Kong Didriks Ansigt og trolover sig med Kongens Datter Hilde.*

216 Kap. *Herburt rider bort med Kongens Datter Hilde uden hendes Faders Villie og Vidende.*
217 — *Kong Artus udsender sine Riddere efter Herburt og Hilde.*
218 — *Herburt dræber Kong Artus's Riddere og drager bort med Hilde til et fremmedt Land.*

XVI. *Iron Jarls Saga.*

219 Kap. *Om Kong Didriks, Fasolds og Ditlev Danskes Giftermaal.*
220 — *Kong Isung og hans Sönner komme til Bertangeland.*
221 — *Om Kong Artus's Sönner Iron og Apollonius, og om Apollonius's Frieri til Kong Salomons Datter i Frankland.*
222 — *Iron Jarls Kone Isolds Raad og Brödrenes Reise til Frankerige for at beile til Kong Salomons Datter.*
223 — *Om Æbler, som Jomfru Herborg gav Apollonius Jarl.*
224 — *Jomfru Herborg sender Apollonius et Brev, og han reiser lönligen til Frankerige.*
225 — *Heppa Tiggerske kommer til Jomfru Herborg.*
226 — *Apollonius bortförer Jomfru Herborg fra sin Moder.*
227 — *Om Jomfru Herborgs Död og Apollonius Jarls og Kong Salomons Uvenskab.*
228 — *Om Iron Jarls Kone Isolds List.*
229 — *En Gaardsvend fortæller Iron Jarl om Kong Salomons Dyrejagt.*
230 — *Iron Jarl bereder sig paa at fölge sin Broder Apollonius paa Dyrejagt.*
231 — *Jarlerne jage Dyr i Valslöngeskov.*
232 — *Kong Salomon jager Dyr i Ungareskov.*
233 — *Om Apollonius Jarls Jæger Rolf og Kong Salomon.*
234 — *Iron Jarl rider til Valslöngeskov.*
235 — *Om Iron Jarls Dyrejagt i Valslöngeskov.*

236 Kap. *Iron Jarl giver Ridder Vandilmar sin Datter med Grevenavn og reiser siden til Ungareskov paa Dyrejagt.*
237 — *Iron Jarl tages til Fange af Kong Salomon.*
238 — *Apollonius Jarls Död og Fru Isolds Reise til Kong Attila.*
239 — *Fru Isold drager til Kong Salomon og beder ham at udlöse hendes Mand Iron Jarl.*
240 — *Iron Jarls Udlösning og hans og Kong Salomons Forlig.*
241 — *Iron Jarl mister sin Kone Isold og elsker siden Bolfriane, Hertug Ake Örlungetrösts Kone.*
242 — *Iron Jarl og Bolfriane give hinanden Löfte paa Elskov.*
243 — *Hertug Ake faaer Underretning om Iron Jarls og Bolfrianes Elskov.*
244 — *Hertug Ake Örlungetröst slaaer Iron Jarl ihjel.*
245 — *Kong Didrik af Bern og hans Kæmper finde Iron Jarls Lig og höie det.*
246 — *Jæger Nordian bringer Efterretning hjem om Iron Jarls Fald.*
247 — *Hertug Akes Död og Vidgas Giftermaal.*

XVII. *Sifkas Hevn.*

248 Kap. *Kong Ermenrik voldtager Sifkas Kone Odilia.*
249 — *Sifka faaer Underretning om, hvad Kong Ermenrik havde gjort hans Kone.*
250 — *Om Sifkas Svig.*
251 — *Kong Ermenriks Sön Fredrik bliver ihjelslagen efter Sifkas Anstiftelse.*
252 — *Sifka raader Kong Ermenrik at fordre Skat af England.*
253 — *Ermenriks Sön Reginbald drukner.*
254 — *Om Kong Ermenriks Sön Samsons Död.*
255 — *Sifkas Kone Odilia bagtaler Eggard og Ake, Ake Örlungetrösts Sönner.*

256 Kap. *Om Fritila, Brödrene Eggards og Akes Fosterfader.*
257 — *Eggards og Akes Drab.*
258 — *Om deres Stiffader Vidga den Stærke Velentssön.*
259 — *Sifka bagtaler Kong Didrik for Kong Ermenrik og faaer ham til at kræve Skat af Ömlungeland.*
260 — *Kong Didrik nægter at give Kong Ermenrik Skat.*
261 — *Kong Ermenriks Trudselsord mod Kong Didrik og Heimers og Vidgas Svar.*
262 — *Kong Ermenriks Krigsudrustning mod Kong Didrik.*
263 — *Vidga advarer Kong Didrik og om dennes Raadslagning.*
264 — *Kong Didrik flyer sit Rige for Kong Ermenriks Overfald.*
265 — *Om Heimer og Sifka.*
266 — *Vidga Velentssön den Stærkes Tapperhed og Heltedaad.*
267 — *Om Kong Didrik og Markgreve Rodingeir.*
268 — *Kong Didrik kommer til Kong Attila og opholder sig hos ham.*

XVIII. *Attilas Krige med Osantrix og Valdemar.*

269 Kap, *Kongerne Attilas og Didriks Ledingstog imod Vilkinemændenes Konge Osantrix.*
270 — *Kong Osantrix's Fald.*
271 — *Kong Attilas Ledingstog mod Kong Valdemar af Holmgaard, Kong Osantrix's Broder.*
272 — *Kong Attilas Ledingstog i Rusland og Vilkineland mod Kong Valdemar.*
273 — *Om Slaget mellem Hunerne og Russerne.*
274 — *Om Kong Didriks og Kong Valdemars Træfning.*
275 — *Om Kong Didriks Afsending Ulfard.*
276 — *Kong Attila og Markgreve Rodingeir komme Kong Didrik til Hjælp, og om Ddirik Valdemarssöns Fængsel.*

277 Kap. *Dronning Erka læger Didrik Valdemarssön.*
278 — *Didrik Valdemarssöns Bortfærd.*
279 — *Om Dronning Erka og Kong Didrik af Bern.*
280 — *Om Kong Didrik og Didrik Valdemarssön.*
281 — *Om det, at Kong Didrik beder den anden Didrik at bie efter ham.*
282 — *Didrik Valdemarssöns Död.*
283 — *Kong Didriks Tilbagekomst til Vilkineborg, hans Modtagelse der, samt Jarlens Raadslagning, ham angaaende, med sine Fortrolige.*
284 — *Kong Didriks Samtale med Jarlen i Vilkineborg og Kong Didriks Hjemkomst til Susa.*
285 — *Om Slaget mellem Kong Attila og Kong Valdemar.*
286 — *Kong Didriks og Hildebrands Samtale om den sidst forledne Krig.*
287 — *Kong Attilas Krigsudrustning mod Rusland.*
288 — *Kongerne Attilas og Didriks Raadslagning.*
289 — *Om Slaget imellem Kong Didrik og Valdemar og Kong Valdemars Död.*
290 — *Kong Attila vinder og indtager Palteskiaborg.*
291 — *Om Kong Attila og Kong Valdemars Broder Jron Jarl.*
292 — *Om Kong Didriks og Kong Attilas Raadslagning.*

XIX. *Didriks Tog mod Ermenrik.*

293 Kap. *Om Kong Didrik og Kong Attila.*
294 — *Om Kong Didrik og Dronning Erka.*
295 — *Om Kong Didrik, at Dronning Erka bad Kong Attila at give ham Hjælp.*
296 — *Kong Attila yder Kong Didrik Hjælp.*
297 — *Dronning Erka udruster sine Sönner til at fölge Kong Didrik.*
298 — *Dronning Erka udruster ung Detter til Kampen.*

299 Kap. *Kong Didriks Opbrud med sin Hær.*
300 — *Kong Didriks Krigsforkyndelse til Kong Ermenrik og dennes Hærsamling.*
301 — *Kong Ermenriks Tale og Fordeling af Hæren.*
302 — *Om Mester Hildebrand og Hertug Reinald.*
303 — *Reinald beretter Hildebrand deres Leirs Indretning.*
304 — *Sifkas Mænd möde Hildebrand og Reinald.*
305 — *Hildebrand underretter Reinald om Kong Didriks og Hunernes Leirs Indretning*
306 — *Sifkas og Reinalds Samtale og Forhandling.*
307 — *Om Didriks og Sifkas Fylkinge-Skifte.*
308 — *Om Kong Didriks Kamp mod Sifka.*
309 — *Om Vidga hin Stærke.*
310 — *Detters og Kong Attilas Sönners Fald.*
311 — *Om, at Markgreve Rodingeir slaaes med Reinald.*
312 — *En Ridder beretter Kong Didrik Detters og Junkernes Fald.*
313 — *Om Vidga den Stærke Velentsöns Endeligt.*
314 — *Kong Didriks Veeklage og Hjemreise til Huneland.*
315 — *Markgreve Rodingeir fortæller Kong Attila hans Sönners Fald.*
316 — *Dronning Erkas Samtale med Kong Didrik.*
317 — *Dronning Erkas Endeligt.*
318 — *Om Dronning Erkas Begravelse.*

XX. *Sigurd Svends Endeligt.*

319 Kap. *Om Kong Gunnar og hans Brödre og Sigurd Svend.*
320 — *Om Gudrun og Brynhild og deres Trætte.*
321 — *Dronning Brynhild klager sig for Kong Gunnar og hans Brödre.*

322 Kap. *Om Högnes Svig mod Sigurd Svend.*
323 — *Sigurd Svends Endeligt.*
324 — *Om Sigurd Svends Lig.*

XXI *Fasolds og Ditlev Danskes Död.*

325 Kap. *Om Kong Hernit og hans Kone Ostansia.*
326 — *Om Kong Isung hin Stærke og hans Sönner.*
327 — *Kong Isungs Krigstog til Vilkineland.*
328 — *Kong Isung og Vilkinemændenes Strid.*
329 — *Om Dronning Ostansias Trolddom og Kong Isungs og hans Sönners Fald.*
330 — *Fasold Stoltes og Ditlev Danskes Fald.*
331 — *Om Dronning Ostansias Död.*

XXII. *Attilas Giftermaal med Gudrun, og Niflungernes Reise til Huneland.*

332 Kap. *Kong Attilas Frieri til Kong Gunnars Söster Gudrun.*
333 — *Kong Attilas og Gudruns Bryllup.*
334 — *Kong Attila og Gudrun indbyde Kong Gunnar og Högne hjem til sig til Gilde.*
335 — *Kong Gunnars og Högnes Samtale om Reisen til Huneland.*
336 — *Kong Gunnars Moder Dronning Odas Dröm.*
337 — *Kong Gunnar og Niflungerne begynde deres Reise til Huneland.*
338 — *Högne holder Vagt ved Rinens Bred og dræber en Havfrue.*
339 — *Om Högne og Færgemanden.*
340 — *Högne dræber Færgemanden, og om Niflungernes Besværlighed ved at drage over Aaen.*
341 — *Högne træffer Markgreve Rodingeirs Vagtmand.*
342 — *Kong Gunnar kommer med sin Hær til Markgreve Rodingeir.*
343 — *Her fortælles om, at Markgreve Rodingeir giver Gisler sin Datter.*

XXIII. *Niflungernes sidste Kamp.*

344 Kap. *Niflungerne, og med dem Markgreve Rodingeir, komme til Kong Attila i Susa.*
345 — *Om Dronning Gudrun.*
346 — *Dronning Gudruns Samtale med sin Broder Högne.*
347 — *Om Kong Didrik af Berns og Högnes Venskab.*
348 — *Om det Gjestebud, som Kong Attila i Susa holdt for Niflungerne.*
349 — *Gudrun begjerer Hjælp af Kong Didrik, Hertug Blodlin og Kong Attila til at hevne Sigurd Svend paa Niflungerne.*
350 — *Gudruns Bestræbelser for at svige Niflungerne.*
351 — *Om Kong Attila og Kong Didrik.*
352 — *Gudruns Svig mod sine Brödre.*
353 — *Begyndelsen af Kampen i Susa.*
354 — *Om Niflungernes Kamp.*
355 — *Om Slaget og Högne Aldrianssöns Fremgang og Kæmpedaad.*
356 — *Kong Gunnars Död.*
357 — *Om Högnes og hans Brödres Fremgang.*
358 — *Om Niflungernes og Hunernes Slag.*
359 — *Hertug Blodlins Fald.*
360 — *Om Högnes Fremgang og Ridder Isungs Fald.*
361 — *Om Gislers Kamp og Markgreve Rodingeirs Fald.*
362 — *Om Folkers Fremgang.*
363 — *Om Kong Didrik og Niflungerne og Gernosts Fald.*
364 — *Högne beder Kong Attila om Fred for Gisler, og om Gislers Fald.*
365 — *Kong Didriks og Högnes Enekamp.*
366 — *Gudruns Grusomhed mod sine Brödre og hendes Död.*
367 — *Om Högne og hans Sön Aldrian.*

XXIV. *Didriks Tilbagereise.*

368 Kap. *Om Kong Didrik og Fru Herad.*
369 — *Fru Herad bereder sig til Reisen tilligemed Kong Didrik og Mester Hildebrand.*
370 — *Kong Didrik tager Afsked fra Kong Attila.*
371 — *Kong Didriks Sorg og Klage over Markgreve Rodingeirs Fald.*
372 — *Om Kong Didrik og Mester Hildebrand, at de saae Elsung Jarl hin Unge at ride efter dem og berede sig.*
373 — *Om Kong Didrik og om Elsung Jarls Fald.*
374 — *Elsung Jarls Frænde Ömlung beholder Livet og fortæller dem Tidenden om Kong Ermenriks Sygdom, og Borgmændene om Elsung Jarls Fald.*

XXV. *Didriks og Hildebrands Modtagelse i Bern.*

375 Kap. *Kong Didrik og Mester Hildebrand komme til Ömlungeland og træffe Hertug Ludvig og hans Sön Konrad, og om Mester Hildebrands Reise til sin Sön Alibrand, som da raadede for Bern.*
376 — *Hildebrands og Alibrands Samtale og Skifte.*
377 — *Hildebrands Indtog og Modtagelse i Bern og Alibrands Tale.*
378 — *Kong Didrik faaer igjen Ömlungeland og Borgen Bern.*

XXVI. *Didriks Seier og Hildebrands Död.*

379 — *Om Kong Didriks Slag med Sifka, og om at Alibrand dræber ham.*
380 — *Kong Didrik bliver kronet til Konge i Rom.*
381 — *Hildebrands Död.*

XXVII. *Didriks Kamp med Drager.*

382 — *Kong Hernit dræbes af en Drage.*

383 Kap. *Kong Didrik dræber Dragen og dens Unger.*
384 — *Kong Didrik overvinder Röverne, som havde leiret sig om Borgen Babilon.*
385 — *Kong Didrik ægter Dronning Isold.*

XXVIII. *Kong Attilas Död.*

386 Kap. *Om Högnes Sön Aldrian og Kong Attilas Död.*

XXIX. *Heimers sidste Bedrifter og Endeligt.*

387 Kap. *Heimer gaaer i Kloster.*
388 — *Heimer ruster sig til Strid mod Aspilian Rise.*
389 — *Heimer nedlægger Aspilian.*
390 — *Didriks og Heimers Möde.*
391 — *Heimer kræver Skat af Klostret.*
392 — *Om Heimers Död, og om at Didrik hevner ham.*

XXX. *Kong Didriks Endeligt.*

393 Kap. *Kong Didrik rider bort paa en sort Hest.*

Litteratur.

En meget indholdsrig kritisk Vurdering af denne Saga har Prof. *P. E. Müller* skjenket os i sit Sagabibliotheks andet Bind, S. 146—316, hvornæst fölger S. 316—343 en Afhandling om de tydske Sagn om Volsunger og Gjukunger og S. 344—430 en Undersögelse om den hele Sagnkreds's Oprindelse og historiske Betydning, samt om dens Udbredelse og Forplantelse i Norden. Han finder, at Sagaen maa være forfattet i det fjortende Aarhundrede, og er en Bearbeidelse af tydske Mænds mundtlige Fortællinger, hvorhos tillige kan være taget Hensyn til nogle tydske Sange, som Sagaskriveren havde skrevne for sig, og, ved enkelte af Fortællingerne, ogsaa til nordiske Sagn og Sange. I det jeg i Övrigt henviser til de mange saare interessante Sammenligninger og Bemærkninger i disse forskjellige Undersögelser, maa jeg dog her i Hensyn til Sagnenes Troværdighed bemærke, at man vel i enkelte Træk vil kunne gjenkjende virkelige historiske Personer og Begivenheder, saaledes vil man i Sagaens Hovedperson Didrik finde Östgothernes berömte Konge Theodorik, der ofte residerede i Verona, men dog kan Fortællingen i det Hele aldeles ikke forenes med Historien.

Sagaen er först udgivet med nogle Varianter og med svensk og latinsk Oversættelse af *Johannes Peringskjold* under Titel: Vilkina-Saga eller Historien om Konung Thiderich af Bern och hans Kämpar, samt Niflunga Sagan, Stockholm, 1715. Fol. Bag i findes: Nogre Slächt-Linier til föregående Historiers bättre förstånd tjenlige.

Efter Sagaen i denne Udgave har man en ordret tro Fortydskning af den fortjente Professor *Friedrich Heinrich*

von der Hagen, under Titel: Vilkina- und Niflunga-Saga oder Dietrich von Bern und die Nibelungen, 1—3 B. Breslau 1814, hvilken udgjör de tre förste Bind af hans Nordische Heldenromane. Denne Fortydskning overgaaer ved Nöiagtighed i Udtryk og Vendinger de fleste saavel ældre som ogsaa nyere islandske Saga-Oversættelser.

Af Sagaens tredie Fortælling, Velents Saga, har man en skjön Fordanskning af Professor Oehlenschlæger, der er indrykket i Skandinavisk Museum for 1809 og siden, friere bearbeidet, i hans Samling af Æventyr, 1816, 1 Deel.

Af disse mine Forgængeres Arbeider har jeg ved nærværende Oversættelse havt megen Nytte, men dog har jeg ikke forfattet min Oversættelse efter Peringskjolds Udgave, men efter den i den Arnamagnæanske Haandskriftsamling No. 178 i Folio opbevarede Papiirs-Codex af Sagaen (Litr. A.), der er afskreven af Præsten Jon Erlendson i Villingeholt for Biskop Brynjulf Svenson omtrent i Midten af det syttende Aarhundrede. Ogsaa en anden Papiirs-Codex, No. 177 (Litr. B), i samme Samling, er benyttet. Om begge disse Codexer giver Arne Magnusen paa en lös Seddel foran i den sidste os fölgende Underretning: „Hún er, sem eg sè, Copia af Austfjarða bókinni (Eiðagás), enn ecki progenies Bræðratúngu bókarinnar; og er þar fyrer eigi í allann máta samhljóða þeirri, er Sr. Jon Erlendsson hefer ritað fyrer Mag. Brynjólf." Denne Forskjellighed befindes saaledes, at No. 177, skjöndt ikke ganske lig, dog nærmer sig meget til Peringskjolds Udgave (Litr. P). B og P ere noget vidtlöftigere end A, som deels bestaaer i, at Afskriveren af A ved Uagtsomhed har udeladt enkelte til Meningens Fuldstændighed nödvendige Ord, der altsaa maa have staaet i Grundcodexen, deels i oplysende Tilsætninger, der findes i B og for det meste tillige i P; i hvilke tvende Tilfælde jeg, for at fulstændiggjöre min Fordanskning, ogsaa har benyttet B. og tillige P, men dog da altid indfattet hvad af disse er taget i Parenthestegnet [], og derhos har jeg

i Övrigt nedenunder anmærket andre forskjellige Læsemaader af nogen Vigtighed, især Navneforskjelligheder, men ikke derimod dem, der vare uvigtige f. Ex. enkelte Talangivelser. Hvor jeg stundum har holdt for, at et Navn i B eller P var rigtigere, da har jeg beholdt det, men da nedenunder anmærket A's Læsemaade. Men stundum findes især i P nogle besynderlige Udeladelser, der ofte falde i det Platte, og saaledes tydelig vise, at denne er en senere Bearbeidelse. Saadanne har jeg ikke medtaget. Til Exempel vil jeg blot anföre een af de vigtigste: I Kap. 97 undskylder Peringskjolds Udgave, S. 176, det, at Sigurds Datter kom om Natten til Ditlev og steg op i Sengen til ham, paa denne Maade: „Det var ikke Andet, der bragte Sigurds Datter dertil, end at hun vilde gjöre et stadigt Forlig imellem dem, efterdi hun tyktes, at hun havde handlet ubetænksomt mod Ditlev om Aftenen, og troede derfor, at dette maatte mishage ham, om det blev derved, og hun vidste, at den skulde böde, som först bröd, om ei Forseelsen var saa stor, at den ikke kunde afsones. Men hvorlunde det? De, som sidde her omkring og höre Sagaen, og gjerne ville udlægge Alt til det værste, kunne maaskee troe, at hun vilde frembyde sig selv. Nei! det var langt fra. Kun derfor gik hun did, for at more ham, med favre Fabler og andre behagelige Samtaler, hvorpaa hun forstod sig bedre end de fleste andre Möer og tillige fordi hun vidste, at Lopperne plage mindre to Mennesker, som ligge sammen i en Seng end een, som ligger alene." Dette findes hverken i A eller i B.

Sagaen förer vel hos Peringskjold og de Nyere Titel af Vilkina-Saga, hvilket jeg paa det förste Titelblad har antydet, men i de herværende Haandskrifter har den den mere passende Titel, som jeg har brugt.

Inddelingerne af Fortællinger (þættir) og af Kapitler har jeg ikke taget af Codexerne, men derimod har jeg i den förste Inddeling fulgt den af Professor P. E. Müller i Sagabibliotheket foreslaaede. Dog faaer jeg, formedelst det, at Fortællingen om Hildebrands Död i Codex A staaer foran

den om Aldrian eller Attilas Död, een Fortælling mere. I Kapitel-Inddelingen har jeg, for at lette Sammenligningen, fulgt Peringskjolds Udgave til Kap. 381, og dernæstafdeelt det Övrige, hvoraf den störste Deel ikke findes i P, efter bedste Skjön. Efter denne Udgave er ogsaa Kapitlernes Indhold i Oversigten. De hist og her i Anmærkningerne tilföiede, især geografiske, Oplysninger ere for det meste Professor v. d. Hagens Gisninger.

Jeg kan ikke slutte uden at nedskrive denne Lærdes saa træffende Dom over Sagaen: „Saa höist vigtig," siger han i Fortalen til sin Fortydskning, „denne hele Bog er for vor Poesies Historie, saa henrivende og indtagende er den ogsaa i sig selv ved aldeles nye og vidunderlige Sagn om Heltedaad og Elskovshandeler, ved mangefoldige Berörelser med bekjendte Sagn og ved afvigende Fortælling og betydningsfuld Forbindelse af disse og alle indbyrdes. Ogsaa Fremstillingen er fortræffelig i Oldtids Smag, simpel, kraftfuld, til Hjertet talende, ikke blot udtogsviis, men udförlig, ofte dramatisk efter vort gamle og endnu mere det nordiske Epos's Maade. Kort! det er et i alle Henseender fortræffeligt, uudtömmelig, rigt Heltedigt."

Trykfeil.

S. 59 L. 15 Aabakken l. Aabreden.
S. 68 L. 28 ike kvilde l. ikke vilde.
S. 88 L. 12 st l. at.
S. 100 L. 18 fil l. til.
S. 105 L. 27 tilhode l. tilhobe.
S. 140 L. 3 36 l. 56.
S. 147 L. 12 halvt l. dobbelt.
S. 167 L. 1 gjen, l. gjen-
S. 209 L. 25 Feie, l. Feile,
S. 220 L. 5 hlev l. blev.
S. 225 L. 1 herje l. hærjede.
— — L. 16 Andrahende l. Andragende.
S. 389 L. 10 Sorg l. Borg.
S. 401 L. 17 skal l. skulle.
S. 436 L. 6 dem aatte l. de maatte.
S. 440 L. 26 ropper l. tropper.
S. 463 L. 24 Sifkas l. Sifkås.
S. 546 L. 12 Tröia l. Troia.
S. 551 L. 24 Sigurd stydske l. Sigurds tydske.

